

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møteinnkalling

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møtedato: 07.12.2022 kl. 10:00

Møtested: BUL-salen

Arkivsak: 19/04402

Mulige forfall meldes snarest til Grethe Ruud Hansen, gh563@kirken.no.

KRISTIANSAND S, 28.11.2022

Per Gunnar Pedersen
Leder

Grethe Ruud Hansen
Sekretær

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møteinnkalling

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Møtedato: 07.12.2022 kl. 10:00

Møtested: BUL-salen

Arkivsak: 19/04402

Velkommen til bispedømmerådsmøte i BUL-salen. Møtet starter kl. 10:00 og varer til ca. 15.30. Følgende saker behandles for lukkede dører: 78/22 – 81/22.

Torunn Tørå innleder selve møtet med en liten andakt.

Eventuelt forfall må meldes snarest på Torun Gitmark tg449@kirken.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE		
Godkjenning av innkalling og saksliste		
77/22	19/04402-207	Innkalling og saksliste
Godkjenning av protokoll		
78/22	19/04402-212	Protokoll - Møte i Agder og Telemark bispedømmeråd 27.10.2022 - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd
Tilsettingsaker		
79/22	22/03691-10	Tilsetting av sokneprest i Øvre-Telemark prosti med Rauland sokn, Øyfjell sokn og Høydalsmo og Lårdal sokn som tjenestested - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd
80/22	22/03166-7	Tilsetting sokneprest i Skien prosti med Kilebygda og Solum sokn som tjenestested - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd
81/22	22/03711-15	Tilsetting av prost i Otredal prosti - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd
Saker til behandling		
82/22	22/03224-5	Budsjett 2023
83/22	22/01068-5	Rutiner og praksis ved bruk av rekrutteringsstillinger - Prest under utdanning i Agder og Telemark bispedømme
84/22	18/01713-39	Eventuelt 27.10.2022
Referat- og orienteringssaker		
85/22	19/04887-79	Referatsaker 07.12.2022
86/22	19/04887-80	Orienteringssaker 07.12.2022

Vennlig hilsen

Per Gunnar Pedersen
leder

Aslak Wegge
stiftsdirektør

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	112	22/03224-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
82/22	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2022

Budsjett 2023

Vedlegg:

Statsbudsjettet 2023 – foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene
Budsjettnotat for Agder og Telemark 2023

Saksorientering

1. Generelle forutsetninger

Forslag til budsjett bygger på brev fra Kirkerådet med informasjon om rammer for bispedømmerådernes budsjett datert 09.11.22.

Tildeling til Agder og Telemark bispedømmeråd for 2023 er kr 178 150 000 – fordelt som følger;

- kr 129 805 000 budsjettgruppe 1 - drift
- kr 48 345 000 budsjettgruppe 2 – tilskudd

Årets tildeling til bispedømmene er økt med 1,47 % fra 2022 når en ser bort fra OVF-midler som bortfaller. Det legges til grunn samme prosentvise økning av eksterne tilskudd.

Statsbudsjettet er ikke vedtatt, og det kan bli endringer på kirkebudsjettet ved statsbudsjettets behandling i Stortinget i desember. FØ ber bispedømmerådet være forberedt på at endelig tildeling kan bli lavere, og at det kan bli nødvendig å justere budsjettet.

Budsjettforslaget for 2023 tar utgangspunkt i budsjett for 2022, og saksfremlegget begrenses derfor til å kommentere hovedsummene, samt vesentlige endringer/presiseringer i forhold til foregående år.

Grunnlaget for budsjettarbeidet ble drøftet med tillitsvalgte i kontaktmøte 24.11.22.

Selve tallbudsjettet fremkommer i vedlagte budsjettnotat fra Felles Økonomienhet (FØ). Her er også flere av de sentrale forutsetningene listet og forklart. Dette er derfor ikke gjentatt i saksfremlegget

2. Driftsbudsjett inkludert både administrasjon og presteskap.

Driftsbudsjettet tar utgangspunkt i budsjettet for 2022. Nedenfor presiseres endringer som er av betydning og justert i forhold til forrige års budsjett. Punktene nedenfor er innarbeidet i tallbudsjettet.

Bispedømmerådet

Det er lagt inn kr. 50.000.- for å kunne håndtere kostnader til eventuelle møter mellom bispedømmeråd/menighetsråd/fellesråd som følge av kirkelig organisering.

Ungdomsrådet

Det er lagt inn en økning i reisekostnader knyttet til ungdomsrådet med kr. 25.000.- Dette for å muliggjøre felles samling med ungdomsråd i Nidaros, Stavanger og Bjørgvin.

Misjon/SMM

Opprinnelig var det i 2022 budsjett lagt inn kr. 200.000 i bruk av ovf midler til misjonsrådgiverstillingen. Ved fordeling av ovf midlene i 2022 ble imidlertid dette tilskuddet fjernet, og stillingen i sin helhet lønnet over driften. Denne helfinansieringen over driften er videreført i budsjettet for 2023.

HEL-konferanse

Det ble i budsjettet for 2022 avsatt kr. 45.000.- til gjennomføring av HEL konferanse. Konferansen ble ikke gjennomført i 2022 som planlagt pga korona, men forskjøvet til januar 2023. Det er lagt til grunn samme økonomiske andel fra bispedømmet for konferansen i 2023.

Innsparing ved vakanse/vikarbruk og reduserte reiseutgifter

I budsjettet for 2022 ble budsjettposten for reiseutgifter redusert med ca. kr. 900.000 på årsbasis. Dette var en reduksjon fra kr. 4.099.000.- til kr. 3.199.000.-. Reisekostnader er for prestatjenesten er videreført på samme nivå som i 2022 i 2023, mens budsjettet for reiser er ytterligere noe redusert i administrasjonen. Dette basert på erfaringstall fra 2022 med blant annet omlegging til flere digitale møter sentralt i kirken, samt skifte i reisemåte fra fly til tog/buss.

Fra og med budsjett 2020 ble ikke sykepengerefusjoner ført budsjettet eksplisitt, og dermed heller ikke vikarkostnader.

Budsjettmessig forutsetning om at forholdet sykepengerefusjon/vikarbruk fortsatt skal gi en positiv netto er videreført. I budsjett for 2022 var det lagt inn forutsetning om en generell netto innsparing på ca. kr. 2 mill. på lønn gjennom året. Dette er på nivå med tallene fra tidligere år. Det er vår vurdering at slik innsparing gjennom året er gjennomførbar. Dette forutsetter at tidligere vedtatte prinsipper ang vikarbruk videreføres.

For 2023 ser vi imidlertid at netto driftsbudsjett i realiteten skal ned med ytterligere 1.820.000.- utover de tidligere 2 mill. som har ligget som generell innsparing over flere år. Denne ytterligere reduksjonen ligger som en generell innsparing som vi vil forsøke å håndtere ved økt vakansestyling, samt innfasing av noen stillinger i faste hjemler. Vi tror at man gjennom året skal klare dette, samtidig som bispedømmerådet har tidligere avsatt midler som buffer dersom ikke helårsvirkningen skulle bli tilstrekkelig i 2023. Dette er også drøftet med de tillitsvalgte i kontaktmøte.

Stillinger

Det er ikke funnet rom til økte stillingsstørrelser eller nye stillinger. Dette ikke minst sett i lys av det økte innsparingsbehovet jfr. punktet over.

Valg

Det er ikke lagt inn kostnader knyttet til valg. Kirkerådet pleier hvert valgår å fordele midler til hvert bispedømme knyttet til utgiftene man har til valget. Det legges til grunn at ekstra

bevilgning til valg vil dekke merkostnadene bispedømmet har til gjennomføring, og at dette vil gå i balanse uten å belaste nettoresultat i regnskapet ytterligere.

3. Fordeling av tilskudd

Tildeling til diakoni, undervisning og kirkemusikk utgjør kr 16.612.000.- inkludert videreføring av de nye diakonstillingene som kom i 2019 og 2020. Det kom ikke midler til nye diakonstillinger i 2021, og heller ikke i tildelingen for 2022.

Tilskudd til trosopplæring utgjør for 2023 kr. 31.733.000.-

Det ytes ikke tilskuddsmidler knyttet til ovf tilskudd i 2023.

4. Godtgjørelse

Det er lagt til grunn videreføring av dagens satser for godtgjøring til bispedømmerådet jfr sak 72/22.

5. Oppsummering

Budsjettforslaget for 2023 fremkommer av vedlagte notat (vedlegg 250 - Budsjettnotat 2023) datert 21.11.22 utarbeidet av FØ. Som for tidligere år skiller ikke oppsettet mellom budsjett for presteskap og administrasjon. Dette er samlet i ett driftsbudsjett. De tekniske forutsetningene er ytterligere beskrevet i notatet fra FØ, og konkrete endringer nærmere beskrevet i denne saksfremstilling.

Det pekes for øvrig på at det er lagt inn en generell innsparing på lønn på totalt kr. 2.000.000.- som tidligere år, samt en ytterligere innsparing på kr. 1.820.000.- for 2023. Det økte innsparingsbehovet er en konsekvens av at prisjustering av tildelt ramme er lavere enn forventet pris og lønnsvekst.

Det er ikke budsjettert med bruk av fond.

Fremlagt budsjettforslag er i balanse basert på premissene i saken.

Forslag til vedtak

- 1 Fremlagte forslag til budsjett for 2023 vedtas med en netto driftsramme på kr. 178.150.000.-
- 2 Tilskuddsmidler til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk videreføres i tråd med tidligere avtaler, vedtak og retningslinjer.
- 3 Det legges til grunn økt bruk av vakansestyling og innfasing av faste stillinger i hjemler for å kunne oppfylle den forutsatte generelle innsparingen i driftsbudsjettet.
- 4 Møtehonorer for bispedømmerådets medlemmer videreføres. Satsene er kr. 1500.- pr møte. I tillegg godtgjøres rådets leder, med kr. 3000.- pr. mnd.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Agder og Telemark bispedømmeråd
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

Dato: 09.11.2022

Vår ref: 22/00592-5

Deres ref:

Statsbudsjettet 2023 – foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene

Dette brevet redegjør for kjente budsjettforhold, slik at bispedømmerådene kan starte budsjetteringen for 2023.

STATSBUDSJETT 2023

I statsbudsjett 2023 foreslår Barne- og familiedepartementet et rammetilskudd til Den norske kirke på 2 393 mill. kroner. Målt mot 2022 representerer forslaget en økning på 2,99% eller 69,5 mill kroner.

I tillegg er det i særskilt bevilgning fra Justisdepartementet gitt et tilskudd på kr 5 750 000 til drift av Svalbard kirke. Dette er en økning på kr 100 000.

Samtidig bortfaller det årlige tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond (Ovf) på 42 mill. kroner. Bortfallet betyr at tildelingen til rDnk reelt kun øker med 27,6 mill kroner eller 1,16%.

Økningen i tildelingen er ikke tilstrekkelig for å møte årslønnsveksten på 4,2%, og det gjør det utfordrende å fremlegge et 2023-budsjett i balanse.

Endelig statsbudsjett vedtas av Stortinget innen 15.desember.

FORELØPIG FORDELING AV MIDLER

Tilskuddet fordeles på tre budsjettgrupper slik som for 2022 og ihht vedtak på Kirkemøtet i 2020:

- Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift
- Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd
- Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre

Budsjettgruppe 1 omfatter midler til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Rammen for denne budsjettgruppen fastsettes etter at man har trukket ut tilskudd under gruppe 2 og 3.

Samlet utgjør inntektene kr 2 399 094 000. I dette beløpet inngår rammetilskudd og tilskudd til Svalbard kirke.

Det er lagt til grunn en vekst på 1,47% basert på følgende resonnement:

Ovf-tilskuddet har vært benyttet til fire formål; se under. Selv om inntektene nå uteblir, vil kostnadene fortsatt være til stede, men med unntak: Ovf-midler til bispedømmerådene kan stoppes. Dette leder til at utdelingen ikke reduseres med 42 mill kr, men med 34,8 mill. kr. Dermed øker generell tildeling fra 1,16% til 1,47%.

Utdeling	Økum	KR-IKT	Drift/	Ovf-midler	
Ovf-midler	kont	drift	tiltak KR	til bdr	Samlet
År 2022	10 000	16 500	8 355	7 145	42 000
Fratrekk				-7 145	-7 145
Forbruk 2023				0	34 855

Foreløpig fordeling blir da slik:

Fordeling av midler	År 2022		År 2023	
	Tilskudd	Fordelt	Tilskudd	Fordelt
<i>Alle tall hele 1000 kr</i>				
Statsbudsjett rammetilskudd	2 323 839		2 393 344	
Tilskudd til Svalbard	5 650		5 750	
<i>Ovf-tilskudd kirkelig aktivitet</i>	25 500		0	
<i>Ovf-tilskudd IKT</i>	16 500		0	
Gruppe 1 - Dnk drift		1 768 787		1 812 139
Gruppe 2 - Dnk tilskudd		551 680		541 137
Gruppe 3 - Tilskudd andre		47 049		45 818
Midlertidig forskjell		3 973		
Totalt	2 371 489	2 371 489	2 399 094	2 399 094

BUDSJETTGRUPPE 1 - FORELØPIG RAMME

Det er fortsatt noen usikkerhetsfaktorer for budsjett 2023, men tabellvedlegget viser foreløpig tildeling pr bispedømme.

Bispedømmerådene kan legge til grunn i sine budsjetter en økt tildeling på 1,47%. Foruten prisjusteringen er følgende endringer gjort for bispedømmerådene:

- Avskrivninger for de tre siste bispedømmene (Hamar, Nord- og Sør-Hålogaland) blir fullført i 2022, og tildeling for 2023 er derfor fjernet.
- Det er lagt inn en forskyving av kostnader fra bispedømmerådene til Kirkerådet, hvor vi samler fakturaer fra IKO og Miljøfyrtårn og betaler disse sentralt i stedet for å ta dette på hvert bispedømme. Tildelingen er flyttet tilsvarende (kr 34 000 pr bispedømme).

BUDSJETTGRUPPE 2 – DNK TILSKUDD

Midlene til domkirkene, trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk er prisjustert med 1,47% sammenlignet med tildelingene i 2022. Den diakonale satsingen ble i 2022 økt med 1,9 mill kroner for prefiks 120 - Kirkerådet til særskilte satsinger. Disse er ikke videreført i 2023, og økningen utgjør derfor ikke 1,47% i tabellen under.

Tilsvarende er midlene til trosopplæring innen prefiks 120 – Kirkerådet redusert med 4,1 mill kroner.

Ovf-tilskuddet som har vært fordelt på bispedømmerådene er som allerede nevnt tatt ut av årets tildeling. Dette gjør at budsjettgruppe 2 for 2023 samlet er vel 10 mill kroner mindre enn i 2022.

TILSKUDD 2023					
Budsjettgruppe 2				År 2022	År 2023
Trosopplæring				346 605	348 773
Oslo og Nidaros domkirker				5 736	5 822
Diakoni, undervisn og kirkemusikk				156 483	158 783
Satsing diakoni videreført				27 356	27 759
Ovf-tilskudd til fordeling bdr				15 500	0
Sum budsjettgruppe 2				551 680	541 137
Alle tall i hele 1000 kr.					

Basert på ovenstående viser vedlagte tabell fordeling pr budsjettgruppe og pr enhet.

Med vennlig hilsen

Gunn Schärer
Avdelingsdirektør økonomi og
virksomhetsstyring

Oddleiv Moen
Teamleder økonomi

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Fordeling av midler 2023 pr 7.nov 22

Mottakere:		
Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei	8003 BODØ

Tunsberg bispedømmeråd	11	
Møre bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Stiftsdirektørene ved bispedømmekontorene	Moldetrappa 1	6415 MOLDE

Fordeling av midler 2023 (ajour pr. 07.11.2022)

Beløp i hele 1000 kr

Økning 2023: 1,47 % (gjelder ikke eget tilskudd til Svalbard kirke)

	Inntekt	110 - Den Norske Kirke	120 - Kirkerådet	130 - Bispedømmet	210 - Oslo	220 - Borg	230 - Hamar	240 - Tunsberg	250 - Agder og Telemark	260 - Stavanger	270 - Bjergvin	280 - Møre	290 - Nidaros	300 - Ser- Hålogaland	310 - Nord- Hålogaland	311 - Svalbard Kirke	Total
Inntekter																	
I Statsbudsjett post 70	2 393 344																
II Svalbard kirke fra Justisdep.	5 750																
Sum inntekter	2 399 094																2 399 094
Budsjettgruppe 1: Den norske kirke - drift																	
I Rammetilskudd			123 168	10 071	161 432	138 331	116 676	114 318	129 839	110 049	162 881	81 497	125 807	86 574	93 577		1 454 220
I Rettssubjektsnivå (eks. pensjon)	145 272																145 272
I Rettssubjektskostnader til pensjon	175 482																175 482
I Kirkevalg	31 415																31 415
II Svalbard kirke fra Justisdep.																5 750	5 750
III Felleskostnader flyttet fra BDR til KR: IKO-tilskudd og miljøfyrtårn			374		-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34	-34		-
Sum budsjettgruppe 1		352 169	123 542	10 071	161 398	138 297	116 642	114 284	129 805	110 015	162 847	81 463	125 773	86 540	93 543	5 750	1 812 139
Budsjettgruppe 2: Den norske kirke - tilskudd																	
I Trosopplæring			4 828		35 202	44 057	26 598	31 001	31 733	35 659	46 121	21 269	33 991	18 900	19 414		348 773
I Oslo og Nidaros domkirker					2 329	-	-	-	-	-	-	-	3 493	-	-		5 822
I Diakoni, undervisning og kirkemusikk m.m.			3 376		15 124	16 302	12 298	10 744	14 327	15 346	17 835	11 394	12 030	16 454	13 553		158 783
I Satsning Diakoni 2019 og 2020 (jf. Sak KR 68/19)	1 609				3 953	3 239	2 100	2 839	2 285	2 280	3 039	1 421	2 251	1 372	1 371		27 759
Sum budsjettgruppe 2		1 609	8 204	-	56 608	63 598	40 996	44 584	48 345	53 285	66 995	34 084	51 765	36 726	34 338	-	541 137
Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre																	
I Døvekirken		12 912															12 912
I Kristent arbeid blant blinde		390															390
I Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO)		7 568															7 568
I Kirkelig ressursenter mot vold og seksuelle overgrep		4 633															4 633
I Samisk bibeloversettelse (Det Norske Bibelselskap)		1 826															1 826
I KUN		6 820															6 820
I Kirkens SOS		1 522															1 522
I Økumeniske kontingenter mm		10 147															10 147
Sum budsjettgruppe 3		45 818	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45 818
Total foreløpig fordeling for 2023		399 596	131 746	10 071	218 006	201 895	157 638	158 868	178 150	163 300	229 842	115 547	177 538	123 266	127 881	5 750	2 399 094

Budsjettnotat fra Felles økonomienhet (FØ)

250 – Agder og Telemark bispedømmeråd – Foreløpig budsjett 2023

Foreløpig budsjett 2023 (versjon pr. 21.11.2022) er utarbeidet av Felles økonomienhet i samarbeid med stiftsdirektør.

Tildeling 2023:

Forslag til foreløpig budsjett bygger på rammen for foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene 2023 – jfr. brev fra Kirkerådet av 4. november 2022.

Tildeling til Agder og Telemark bispedømmeråd er kr 178 150 000 – fordelt som følger;

- kr 129 805 000 budsjettgruppe 1 - drift
- kr 48 345 000 budsjettgruppe 2 – tilskudd

Årets tildeling til bispedømmene er økt med 1,47 % fra 2022 når en ser bort fra OVF-midler som bortfaller.

Statsbudsjettet er ikke vedtatt, og det kan bli endringer på kirkebudsjettet ved statsbudsjettets behandling i Stortinget i desember. FØ ber bispedømmerådet være forberedt på at endelig tildeling kan bli lavere, og at det kan bli nødvendig å justere budsjettet.

Disponible midler - Balansepost (konto 2050)

Agder og Telemark bispedømmeråd har et akkumulert mindreforbruk fra tidligere år på drift på kr 5 792 000.

Kirkerådet har i KR-sak 52/21 vedtatt en begrensning i bispedømmerådernes akkumulerte mindreforbruk, tilsvarende 3 % av siste års tildeling. For bispedømmeråd som ved utgangen av 2020 har mer enn 3 % av sin tildeling i slike oppsparte midler, vil et ytterligere mindreforbruk i 2022 legges til ubunden egenkapital i Den norske kirke og ikke tilflyte bispedømmet. Ordningen med en øvre grense for akkumulert mindreforbruk på 3 % av tildelingen trer fullt ut i kraft fra regnskapsåret 2023.

For Agder og Telemark bispedømmeråd tilsvarer denne 3 %-regelen kr 5 289 000 i 2022.

Det opparbeidede merforbruket står i balansen og er ikke disponert i budsjettet for 2023.

Budsjettekniske forutsetninger:

Felles økonomienhet har fastsatt noen budsjettekniske forutsetninger som er lagt til grunn i budsjettarbeidet for 2023, spesielt gjelder dette budsjettering av lønn og godtgjørelser. Dette er i hovedsak en videreføring av tidligere års forutsetninger.

- *Lønn til faste stillinger:*

For fast ansatte er det budsjettert med reell årslønn og stillingsprosent, med tillegg av feriepenge og arbeidsgiveravgift.

For vakante stillinger er det budsjettert med en fastsatt årslønn avhengig av stillingstype (prost,

sokneprest, kapellan/prostiprest, rådgiver), med tillegg av feriepenger og arbeidsgiveravgift. Dette gir budsjettmessig dekning for vikar i vakante stillinger.

- *Lønn til vikarer:*
Det er satt av noen midler til vikar i prostiene. Dette er vikarer som kommer i tillegg til full bemanning. Det er også budsjettert med 30 % vikar for frikjøp leder av presteforeningen.
- *Stiftspraksis:*
Budsjetteres ikke. Forventes at kandidatene trer inn i tjenester hvor det er vakanse eller sykdom.
- *NAV-refusjoner:*
Det budsjetteres ikke med NAV-refusjoner (sykepenges og foreldrepenger). Arbeidsgiverperioden er 16 dager. Maks grense for NAV-refusjoner er 6G – for 2022 tilsvarer det ca. kr 668 800.

Når man mottar NAV-refusjoner gir det et handlingsrom for å dekke opp med vikar, evt. inndekning av merforbruk gjennom året.

- *Tilleggs lønn presteskapet:*
Gjelder tilleggs lønn som følger av prestenes arbeidstidsavtale (tillegg for arbeidstid på ettermiddag, kveld, helge- og høytidsdager).

Budsjettpostene er på samme nivå som i 2022.

- *Beredskaps godtgjørelse presteskapet:*
Gjelder godtgjørelser som følger av beredskapsavtalen for prestene, dvs. avtalt godtgjøring for vaktuke/-dager og for evt. utrykninger. Budsjettposten er budsjettert med samme sum som i 2022.
- *OVF-boliger:*
Opplysningsvesenets fond sender faktura til bispedømmerådene hver måned for de boliger som inngår i den nye boligordningen. De ansatte blir trukket for husleie. Når bolig evt. står ubrukt vil det medføre en merkostnad.
- *Lønnsoppgjøret 2022:*
Lønnsoppgjøret for 2022 er ennå ikke effektivt, og foreløpig er det lagt inn et samlet påslag på de ansattes lønn på 2,5 %. Før innlesing av budsjettet vil endringer etter lokalt lønnsoppgjør bli lagt inn på ansattnivå.
- *Lønnsoppgjør 2023:*
Foreløpig tildeling til bispedømmene for 2023 er lønns- og prisjustert. Bispedømmerådene må av den grunn sette av midler til lønnsoppgjøret i 2023 i budsjettet. Det forventes 4,2 % lønnsøkning, og i budsjetter for Agder og Telemark er det satt av kr 3 000 000 gjeldende for perioden mai til desember 2023. Beløpet inkluderer feriepenges og arbeidsgiveravgift.

Budsjettering av lønn og godtgjørelse:

Forslag til foreløpig budsjett 2023 er basert på nevnte forutsetninger og etter dialog med stiftsdirektør og avdelingsledere. Det er blitt foretatt en gjennomgang av stillingshjemler/bemanning og vikarbehov utover full bemanning, samt erfaringstall/historikk/forventning når det gjelder tilleggslønn og beredskapsgodtgjørelser.

Følgende årsverk er budsjettert for Agder og Telemark bispedømme:

Koststed	Budsjetterte årsverk	Finansiert eksternt	Netto budsjetterte årsverk
Bispedømmekontoret	15,65	0,75	14,90
Kristiansand domprosti	24,00	2,65	21,35
Lister prosti	19,60	0,45	19,15
Otredal prosti	7,50	0,00	7,50
Vest-Nedenes prosti	8,60	0,00	8,60
Arendal prosti	14,00	0,00	14,00
Aust-Nedenes prosti	8,00	0,50	7,50
Bamble prosti	9,00	0,00	9,00
Skien prosti	21,20	0,00	21,20
Øvre Telemark prosti	20,00	0,50	19,50
TOTALT	147,55	4,85	142,70

Studentprester og fengselsprestene er inkludert i antall prester i prostiene.

Noen av stillingene blir helt/delvis finansiert av andre, og dette er budsjettert som forventet inntekt. For å få budsjettet i balanse, er det budsjettert med en innsparing i lønnskostnader i 2023 på kr 3 820 000. Av innsparingene på lønn er kr 2 000 000 fordelt på koststedene, mens kr 1 820 000 er lagt som innsparing på presteskabet samlet.

I Budsjettet for 2022 var det forutsatt en innsparing på lønn på kr 2 000 000.

Budsjettering av drifts- og reisekostnader:

Forslag til foreløpig budsjett for drifts- og reisekostnader for 2023 er i hovedsak basert på en videreføring av forrige års budsjetterte aktiviteter (erfaringstall/historikk) og dialog med stiftsdirektør og avdelingsledere.

Etablerte aktiviteter som arbeidsveiledning (ABV), etter- og videreutdanning (REU), drift av ulike råd/utvalg, fagdager (for diakoner, kateketer, trosopplærere og kirkemusikere) og administrativ hjelp til prostene har budsjettmessig dekning på samme nivå som tidligere.

Kommentarer til enkelte kontogrupper:

- *Kto.gruppe 51xx – Midlertidige stillinger, ekstrahjelp, honorar m.m:*
Gruppen inneholder vikar til frikjøp av PF-leder og en liten sum til vikarmidler i hvert prosti.
- *Kto.gruppe 53xx – Gruppeliv, honorarer og annen oppgavepliktig godtgjørelse:*
Gruppen inneholder kostnader til honorar bispedømmerådets medlemmer og tjenestedrakt til ansatte.
- *Konto 6797 – Tilskudd til administrativ hjelp proster*

Budsjettgruppe 1 – Drift:

Agder og Telemark bispedømmeråd				
Budsjettforslag 2023 - gruppe 1 Drift				
	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Regnskap 10.2022	Budsjett 2023
30xx - Salgsinntekt avgiftspliktig (varer og tjenester)	0	0	0	0
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri (varer og tjenester)	-250 000	-287 500	-296 656	-287 500
34xx - Tilskudd fra stat, fylker, kommuner, stiftelse samt gaveinntekter	-20 000	-20 000	-130 230	-69 000
3xxx - Andre inntekter	-662 940	-32 000	-243 440	-5 000
Sum inntekter	-932 940	-339 500	-670 326	-361 500
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	0	0	500 000	0
Sum tilskudd mv	0	0	500 000	0
500x - Faste stillinger (inkl. tillegg mm)	100 232 163	102 878 059	78 934 947	104 813 227
5006 - Beredskap		1 298 827	1 034 310	1 298 827
50xx - Diverse tillegg	3 215 433	2 762 756	2 649 529	2 762 756
51xx - Midlertidige stillinger, ekstrahjelp, honorarer mm	604 673	514 288	6 871 661	514 288
53xx - Gruppeliv, honorarer og annen oppgavepliktig godtgjørelse	355 625	351 725	427 279	385 790
540x - Arbeidsgiveravgift	14 125 962	14 598 845	11 781 618	14 855 987
58xx - Refusjon sykepenger, fødeselspenger mv	0		-3 693 746	0
599x - Refusjon lønnskostnader	-3 540 000	-4 240 000	-2 394 466	-4 370 000
59xx - Andre personalkostn (gaver, forsikring, tjenestedrakt mm)	35 600	363 600	224 650	278 600
Sum Lønn og godtgjørelser	115 029 456	118 528 100	95 835 782	120 539 475
60xx - Avskrivninger	114 000	0	0	0
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	2 445 940	2 015 000	1 683 587	2 035 000
64xx - Leie maskiner, inventar, datautstyr, transportmidler mv	50 000	40 000	82 815	75 000
65xx - Inventar, driftsmateriale, datautstyr, programvare, rekvisita mv	120 000	170 000	150 476	170 000
66xx - Reparasjon og vedlikehold bygninger og utstyr	0	0	34 292	0
67xx - Honorar rådgivning, regnskap, revisjon og kjøp div. tjenester	0	0	218 887	0
6790 - Kjøp av andre fremmede tjenester	840 500	820 500	648 732	830 500
6796 - Flytting	180 000	180 000	0	150 000
6797 - Annen bistand	1 336 000	1 374 000	880 000	1 427 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, aviser, bøker, annonser mm	384 000	434 000	355 321	415 525
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	1 480 000	1 499 000	505 315	1 471 000
69xx - Telefon, porto mv	10 000	10 000	11 452	5 000
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	6 960 440	6 542 500	4 570 877	6 579 025
71xx - Bilgodtgjørelse, diett, reiser mm	4 099 000	3 199 000	2 960 220	3 038 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon	0		3 125	0
74xx - Medlemskontingent og gaver	15 000	10 000	28 302	10 000
77xx - Annen kostnad	23 044	17 900	300	0
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	4 137 044	3 226 900	2 991 947	3 048 000
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	0	0	-245	0
Sum Finanskostnader og overføringer	0	0	-245	0
TOTALT	125 194 000	127 958 000	103 228 035	129 805 000

Budsjettgruppe 2 - Tilskudd:

Agder og Telemark bispedømmeråd			
Budsjett 2023 - gruppe 2 Tilskudd			
	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
4601 - Tilskudd trosopplæring	30 375 000	31 273 000	31 733 000
4602 - Tilskudd diakoni	7 238 000	7 446 000	7 655 000
4603 - Tilskudd undervisning	8 538 000	8 800 000	8 830 000
4604 - Tilskudd kirkemusikk	125 000	125 000	127 000
4630 - Tilskudd fra OVF	689 000	689 000	0
TOTALT	46 965 000	48 333 000	48 345 000

Økningen på tilskuddene er 1,47 % når en ser bort fra OVF-tilskuddet som er falt bort fra 2023.

Kvalitet på økonomirapporter:

Kvaliteten på fremtidige økonomirapporter avhenger av rett kontering av bilag og at kostnadene blir belastet så fort de er påløpt. Minner om at budsjettansvarlige i Agder og Telemark er ansvarlig for at kontering på bilag følger budsjettet. Det er derfor ekstra viktig at den som godkjenner bilag kontrollerer at konteringen er riktig i henhold til det. Dette gjelder ved godkjenning av regninger både i SD Worx og Xledger.

En konteringsveiledning blir utarbeidet for hjelp i konteringen.

På budsjettmøtet snakket vi om å ha et kurs i bruk av Xledger for de tilsette hos dere. Haakon vil ta kontakt for å avtale et slikt kurs etter nyttår. Felles økonomienhet tilbyr også kurs i bruk av Xledger på teams.

Videre budsjettarbeid:

Budsjettet vil bli oppdatert med ny lønn etter lønnsforhandlingene 2022 og eventuelle endringer bispedømmerådet vedtar i møte i desember.

Vi ber om tilbakemeldinger snarest etter bispedømmerådsmøte om eventuelle behov for endringer i budsjettet.

Eventuelle endringer i endelig tildeling fra Kirkerådet vil også kreve oppdateringer i budsjettet. Endelig budsjett for 2023 skal leses inn i systemet før rapportering pr.31.03.2023.

Felles økonomienhet 21.11.2022

Åshild Stige

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjarne Nordhagen	004	22/01068-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
83/22	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2022

Rutiner og praksis ved bruk av rekrutteringsstillinger-Prest under utdanning i Agder og Telemark bispedømme

Saksorientering

Bakgrunn

På grunnlag av rekrutteringsutfordringen i Den norske kirke til prestestillinger, har i det i flere år vært arbeidet med å få på plass en ordning for utdanningsstillinger.

Kirkemøtet behandlet i 2021 kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger. (KM 24/21)
Her gjorde man et vedtak at en ordning kalt «prest under utdanning» skulle komme på plass seinest på Kirkemøtet i 2022.

På Kirkemøtet i 2022 ble ordningen vedtatt med nærmere presiseringer av rammer og prosedyrer for denne stillingskategorien (KM13/22).

Det legges opp til at den som blir tilsatt i en slik stilling, skal tilsettes fast i stillingen. Ordningen legger videre opp til at man i en slik stilling skal kunne fullføre studiet i løpet av 4 år ved at man gjør tjeneste som prest i 60 % stilling og har betalt permisjon for 40 % av stillingen for å gjennomføre studier. Det legges samtidig opp til at ikke alle som tilsettes trenger 40 % permisjon til studier i 4 år og at det unntaksvis kan avtales kortere studieperioder eller med en lavere prosent for permisjon. Det vil være en bindingstid på 2 år etter fullført studium.

Det skisseres to alternative løsninger for opprettelse av disse stillingene:

1. Fortrinnsvis foreslås det at når en stilling som menighetsprest har vært utlyst uten at det har meldt seg kvalifiserte søkere, har bispedømmerådet mulighet til å omgjøre denne stillingen midlertidig til en PUU stilling.
2. Man foreslår også at det kan opprettes en prestevikar-stilling, ikke på basis av en tidligere utlyst stilling, men basert på et fremtidig forventet bemanningsbehov. Man tenker seg at man her har hele bispedømmet som tjenestested.

Situasjonen i Agder og Telemark bispedømme.

Også vårt bispedømme merker rekrutteringsutfordringer til prestestillinger. Dette avleses både gjennom et økt antall stillinger som må lyses ut flere ganger, samt antall søkere på de ulike stillinger. Samtidig er situasjonen i vårt bispedømme bedre enn mange andre steder i landet. Svært få stillinger står ubesatte over lengre tid.

Vi tror at PUU ordningen vil være en god og tjenlig ordning for Agder og Telemark bispedømme. Vi har i dag oversikt over flere aktuelle kandidater som er koblet på utdanningsstedenes program for PUU og vi får stadig signaler fra personer som ønsker informasjon om ordningen.

De områdene hvor det er mest krevende å få tilsatt prest, er i første rekke de samme områdene hvor man også hadde utfordringer for 15-20 år siden, selv om vi altså ser at flere og flere stillinger kun har en eller to aktuelle søkere der det tidligere var fyldige søkerlister.

Vi tror at det er alternativ 1, en utlysning av PUU stilling der vi ved førstegangs utlysning ikke har fått søkere, som vil vær mest aktuelt å bruke i vårt bispedømme. Dette vil være det mest målrettede tiltaket for å møte våre behov.

Generelt har vi grei tilgang på vikarer i bispedømmet vårt, både gjennom pensjonister som ønsker å gjøre tjeneste, samt personer med relevant bakgrunn for å kunne utføre vikartjeneste. Å lyse ut stillinger etter alternativ 2, på bakgrunn av et forventet bemanningsbehov, innebærer en større uforutsigbarhet og risiko. Disse stillingene vil ligne mye på det som i dag kalles prostiprest, en prest med ansvar for et større tjenesteområde. Vi har i løpet av de siste 10-15 årene redusert denne type stillinger fordi de i usikre økonomiske tider kan komme i fare for å komme «på toppen» av de faste stillingshjemplene hvis de hele tiden ikke kan utnyttes godt nok. I budsjettsaken for 2023 ligger det også inne forslag om ytterligere fokus på å fase inn i faste stillingshjempler.

Utfordringsbildet.

PUU stillingene vil i utgangspunktet kreve mer ressurser enn vanlige stillinger siden man ikke får utført et fullt årsverk i en slik stilling.

I en del bispedømmer med mange ubesatte stillinger og ledige lønnsmidler, vil konsekvensen at dette ikke være så stor. I vårt bispedømme, der vi hvert år stort sett bruker opp lønnsbudsjettet og ikke har vakante stillinger, er dette mer krevende. Hvis PUU stillingene vil belaste vårt budsjett vesentlig mer enn andre stillinger, vil vi stå i fare for å må foreta reduksjoner i eksisterende stillinger.

For å sørge for at disse stillingene ikke skal belaste vårt budsjett mer enn ordinære stillinger tenker vi at flere faktorer er viktige:

1. Det kan være aktuelt at prosten ved hjelp av tjenesteordningene omdisponerer noe av presteressursene i prostiet for å dekke opp for vikarbehov som vil oppstå i en PUU stilling. Slik vil hele prostiet være med å bidra litt til at den ressursen som forsvinner i forbindelse med permisjon blir utlignet.
2. Man bør ha en god forventningsavklaring med aktuell menighet om at dette er en PUU stilling hvor man sammen med prost kan foreta gode prioriteringer på de viktigste oppgavene og oppgaver som kanskje kan løses av andre enn presten.
3. Ordningen åpner opp for at man kan utlyse en slik stilling med mindre enn 40% avsatt til permisjon i forbindelse med studier. I Agder og Telemark hvor vi i stor grad ikke disponerer ledige lønnsmidler vil det kunne være fornuftig å vurdere om vi må gå noe ned på denne prosenten.

Så må det også nevnes at det vil ligge en innsparing i at disse stillingene vil være plassert i en stillingskategori med lavere avlønning enn ordinære prestestillinger.

Vi tror at ved hjelp av disse tiltakene og faktorene vil kunne lyse ut PUU stillinger som ikke vil belaste budsjettet vårt mer enn vanlige stillinger.

En PUU stilling kreve god oppfølging og tilrettelegging. Selv om det legges opp til et eget veiledning og mentor program, vil ikke minst prostene, men også kollegaer, spille en rolle for å få dette på plass. Det er derfor viktig at disse stillingene fordeles klokt og hensiktsmessig rundt i bispedømmet. Her må personalavdelingen sammen med prostene ha et koordinerende ansvar.

Saken er drøftet i kontaktmøte med de tillitsvalgte 24.11.22. De bemerket at man ikke burde Senke permisjonsdelen under 40 %. Videre ble det bemerket at man måtte sikre mentorordningen på en god måte

Forslag til vedtak

1. Agder og Telemark bispedømme mener PUU stillingene vil være et godt rekrutteringstiltak og ønsker å benytte seg at denne ordningen benyttes der det er aktuelt.
2. Agder og Telemark bispedømme gir stiftsdirektøren fullmakt til å vurdere om det er aktuelt å lyse ut slike stillinger etter alternativ 1, der man først ved ordinær utlysning ikke har fått kvalifiserte søkere. Stiftsdirektør gis i så fall fullmakt til å gjennomføre slik utlysning.
3. Hvis man ønsker å benytte seg av alternativ 2., opprette en PUU stilling på bakgrunn av fremtidig vikarbehov, må opprettelse av slike stillinger i hvert enkelt tilfelle vedtas av bispedømmerådet.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	18/01713-39	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
84/22	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2022

Eventuelt 27.10.2022

Saksorientering

Skriv inn teksten her.

Forslag til vedtak

Skriv inn teksten her.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	19/04887-79	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
85/22	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2022

Referatsaker 07.12.2022

Vedlegg:

Kontorvisitas i Fjære og Grimstad sokn - 12.11.21
 Befaringsrapport Fjære og Fevik
 Befaringsrapport Eiken Hægebostad Grindheim Konsmo gjennomgang
 Kontorvisitas 12.01.22
 Kontorvisitas i Eiken og Hægebostad sokn 30.11.2021
 Kontorvisitas i Konsmo og Grindheim 30.11.2021
 Visitasforedrag Grindheim/Konsmo
 Visitasforedrag Eiken/Hægebostad
 Visitasprogram Hægebostad og Eiken
 Visitasprogram Grindheim og Konsmo
 Visitasprotokoll fra bispevisitasen i Konsmo, Grindheim, Eiken og Hægebostad menigheter
 Befaringsrapport Melum Solum og Kilebygda
 Revidert program 03.03.22
 Kontorvisitas

Kontorvisitas Lyngdal 3. mars 2022
 Visitasforedrag Tvedestrand, Holt og Dypvåg
 Befaringsrapport Holt Tvedestrand Dypvåg
 Visitasprotokoll fra bispevisitasen i Tvedestrand, Dypvåg og Holt menigheter
 Visitasforedrag Solum, Kilebygda og Melum
 Visitasprotokoll fra bispevisitasen i Solum, Kilebygda og Melum sokn
 Program for visitasen
 Programskisse for bispevisitasen
 Visitasforedrag Grimstad og Fjære 2022
 Visitasprotokoll fra bispevisitasen i Fjære sokn og Grimstad sokn
 Program bispevisitas 03.05.2022- 08.05.2022
 Befaringsrapport visitas Lyngdal, Kvås, og Austad
 Visitasforedrag Lyngdal
 Visitasprotokoll fra bispevisitasen i Lyngdal sokn
 Visitasprotokoll for Sirdal
 Visitasforedrag Sirdal
 Visitasprogram Sirdal 2022
 Kontorvisitas Sirdal 2022 med logo
 Befaring kirkebygg Sirdal 2022
 Visitasprotokoll for Iveland
 Visitasforedrag Iveland

Vedlegg:

Program visitas 2022 Iveland sokn
Rapport fra kontorvisitas Iveland 2022
Befaring Iveland kirke 2022
protokoll ungdommens kirkemøte 2022

Saksorientering

Visitaprotokollene vil i fremtiden bli referert her. For å komme ajour legges i denne omgang protokollene med for gjennomførte visitaser i 2022. Det følger derfor spesielt mange dokumenter denne gangen. Det forventes ikke at bispedømmerådets medlemmer skal sette seg inn i disse, men det kan være greit å ha som informasjon om aktiviteten i de ulike menighetene som er visitert. I møtene framover vil visitasprotokoller fra gjennomførte visitaser «siden sist» bli lagt med fortløpende.

En visitasprotokoll består vanligvis av følgende dokumenter;

- Oversendelsesbrev
- Program
- Rapport kontorvisitas
- Befaringsrapport kirkebygg
- Visitasforedrag

Det vil derfor være relativt mange vedlegg denne gangen.

Forslag til vedtak

De vedlagte saker ble tatt til orientering

DEN NORSKE KIRKE
Ungdommens kirkemøte

PROTOKOLL UNGDOMMENS KIRKEMØTE 2022

7. - 11. OKTOBER 2022
Sundvolden hotell, Hole

UKM 01.01/22 KONSTITUERING	4
UNGDOMMENS KYRKJEMØTE VEDTAK	4
UKM 01.02/22 MANDAT FOR VALKOMITEEN	10
UNGDOMMENS KYRKJEMØTET VEDTAK	10
UKM 02/22 ORIENTERINGAR	12
UNGDOMMENS KYRKJEMØTE VEDTAK	12
UKM 03/22 VAL PÅ UNGDOMMENS KYRKJEMØTE 2022	13
UNGDOMMENS KYRKJEMØTE VEDTAK	13
3 medlemmar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for 2 år:	13
1 medlem av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for 1 år:	13
3 representantar til Kyrkjemøtet 2023:	13
2 medlemmar av valkomiteen for Ungdommens kyrkjemøte 2023	13
UKM 04/22 TROSOPPLÆRING FOR FRAMTIDA	15
SAMANDRAG	15
<i>Komite A merknader</i>	15
UNGDOMMENS KYRKJEMØTE VEDTAK	19
UKM 05/22 FORANDRINGSAGENTER	24
SAMMENDRAG	24
<i>Komite B merknader</i>	24
UNGDOMMENS KIRKEMØTE VEDTAK	26
UKM 06/22 MANDAT FOR UNGDOMSTING I BISPEDØMMET	30
SAMMENDRAG	30
<i>Komiteens merknader</i>	30
UNGDOMMENS KIRKEMØTE VEDTAK	31
UKM 07/22 EN UNIVERSELT UTFORMET KIRKE	36
SAMMENDRAG	36
<i>Komite D merknader</i>	36
UNGDOMMENS KIRKEMØTE VEDTAK	38
UKM 08/22 FOKUSSAK UNGDOMMENS KIRKEMØTE 2023	43
UNGDOMMENS KIRKEMØTE VEDTAK	43
DELEGATER OG OBSERVATØRER	45

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte 2022

UKM 01.01/22 Konstituering

Samandrag

Ungdommens kyrkjemøte (UKM) følgjer reglar for ungdomsdemokratiet i Den norske kyrkja og forretningsorden fastsett av Ungdommens kyrkjemøte. Det er Kyrkjemøtet som har vedtatt reglane for ungdomsdemokratiet og rammene for UKM, medan UKM sjølv har ansvar for praktisk gjennomføring av møtet. Regelverket for ungdomsdemokratiet er vedlagt.

Ungdommens kyrkjemøte skal velje tre dirigentar og nemne opp to til å vere teljekorps. Forretningsorden blei sist vedtatt av Ungdommens kyrkjemøte 2021.

Ungdommens kyrkjemøte vedtak

I. Forretningsorden Ungdommens kyrkjemøte

Kap. 1 Generelle avgjerder

§ 1-1

Ungdommens Kyrkjemøte skal utføre arbeidet sitt i lojalitet mot Den norske kyrkja sitt læregrunnlag, jf. kyrkjeordninga § 37.

§ 1-2 Tid og stad for Ungdommens kyrkjemøte

Ungdommens Kyrkjemøte held årlege møte. Tid og stad blir fastsett i samråd med Den norske kyrkja sitt ungdomsutval.

§ 1-3 Medlemmer av Ungdommens kyrkjemøte

Kven som møter som delegatar og observatørar på Ungdommens Kyrkjemøte blir regulert av § 4 i Reglar for Ungdomsdemokratiet i Den norske kyrkje. Delegatar og observatørar som møter på Ungdommens kyrkjemøte må vere medlemmer av Den norske kyrkja, jf. kyrkjeordninga § 40 første ledd.

§ 1-4 Møteplikt

Delegatane og representantane med tale- og forslagsrett har frammøteplikt til alle komité og plenumssamlingar. Fråvær i komité eller plenum skal godkjennast av høvesvis komitéleiaren eller dirigentskapet etter skriftleg søknad i forkant av sesjonen, med unntak av akutte hendingar.

§ 1-5 Invitasjon av gjestar

Ungdommens kyrkjemøte kan gi gjestar og andre inviterte talerett.

§ 1-6 Protokoll

Det blir ført protokoll frå Ungdommens kyrkjemøte som blir sendt alle oppmøtte delegatar og observatørar. Protokoll blir sendt bispedømmeråd og organisasjonar som er inviterte til Ungdommens kyrkjemøte. Protokollen blir godkjent av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval på deira første konstituerande møte.

Kap. 2 Saker til behandling

§ 2-1 Melding av saker

Følgjande instansar kan melde saker for behandling av Ungdommens Kyrkjemøte.

- Den norske kyrkjas ungdomsutval
- Kyrkjerådet
- Ungdomsråda i bispedømme
- Organisasjonar som er invitert til å sende delegat til Ungdommens kyrkjemøte
- Ungdommens kyrkjemøte Andre som ønsker å melde saker til behandling, må gjera det gjennom en av de nemnde instansar.

§ 2-2 Meldefrist

Saker som blir ønskte behandla må meldast Den norske kyrkjas ungdomsutval senast 14 ukar før møtet. Skriftleg grunniving for saka må til same tid meldes til Kyrkjerådets sekretariat. Den norske kyrkjas ungdomsutval kan etter eiga vurdering føya til saker som kjem opp etter nemnde frist.

§ 2-3 Førebuing og møteinnkalling

Den norske kyrkjas ungdomsutval fremmar, førebur og tilrettelegg saker som skal behandlast av Ungdommens Kyrkjemøte. Invitasjon til Ungdommens kyrkjemøte sendes seinast 6 månader før møtestart. Saksliste og saksdokument skal sendes dei som er påmeldt 4 ukar før møtets start. I særlege tilfelle kan saksdokument ettersendast. Det blir gjort greie for saker som er melde til behandling, men som ikkje er sett opp på sakslista. Kyrkjerådet og Den norske kyrkjas ungdomsutval har det praktiske ansvaret for gjennomføring av møtet.

Kap. 3 Opning og konstituering

§ 3-1 Opning og registrering

Ungdommens Kyrkjemøtets opning blir gjord av Den norske kyrkjas ungdomsutval sin leiar, som også leier møtet fram til dirigentskapet er valt. Kyrkjerådets sekretariat sørger for registrering av møtedeltakarar.

§ 3-2. Dirigentskap

Møtet blir leidd av tre dirigentar med personleg vara. Desse skal fortrinnsvis vera medlemmer av Ungdommens Kyrkjemøtet. Begge kjønn skal vera representert. Dirigentskapet blir valt med alminneleg fleirtal. Kyrkjerådets sekretariat har ansvar for oppteljinga. Dirigentskapet overtar leiinga av møtet så snart valet er avgjort.

Møteleiinga har plikt til å leiga forhandlingane i tråd med dei reglane som til kvar tid gjeld for Ungdommens kyrkjemøte jmf § 36 i kyrkjeordninga og vanleg møteskikk.

§ 3-3. Godkjenning av innkalling og saksliste

Dirigentskapet leier godkjenning av innkalling og saksliste og dessutan behandlingsform for møtet. Under konstitueringa kan medlemmer fremme forslag om ekstra saker til behandling, såframt det kan godtgjerast at sakene er ført til av ein kyrkjeleg og/eller samfunnsmessig situasjon som ikkje gjaldt då meldingsfristen for saker gjekk ut. Forslagsstillaren blir gitt høve til ei kort saksorientering med grunniving, før Ungdommens Kyrkjemøtet avgjer om saka skal komma til behandling. Minst 2/3 av Ungdommens Kyrkjemøtet må gi si tilslutning til dette. Slike saker skal normalt komitébehandles på vanleg måte.

§ 3-4 Teljekorps

Når møtet begynner, skal det oppnåmas eit teljekorps bestående av 2 representantar frå sekretariatet som under møtet rettar seg etter tilvisingar frå møteleiinga.

§ 3-5 Valkomité

Ungdommens kyrkjemøte veljar ein valkomité som skal førebu valet av Den norske kyrkja ungdomsutval, deriblant leiar, representantar til Kyrkjemøtet og ny valkomité på det påfølgjande møtet. Valkomiteen består av to valgte delegatar frå Ungdommens kyrkjemøte samt eit medlem som oppnemnst av Den norske kyrkjas ungdomsutval. Valkomiteens medlemmar er utestengt frå val til Den norske kyrkjas ungdomsutval og representant frå Ungdommens kyrkjemøte til Kyrkjemøtet påfølgjande år. Ungdommens kyrkjemøte fastsett nærmare retningslinjer for valkomiteen.

Kap 4 Dagsorden

§ 4-1 Dagsorden

Ungdommens Kyrkjemøte arbeider dels gjennom plenumssamlingar og dels gjennom komitear. Ungdommens Kyrkjemøtet fattar vedtak om dagsorden. Forslag om endra dagsorden blir framlagt for og blir sett fram av dirigentskapet. Forslaget om endra dagsorden skal vera grunnitt.

Kap. 5 Komiteane

§ 5-1. Komitesammensetting

Sekretariatet i Kyrkjerådet set saman komiteane.

§ 5-2 Komiteledelse

Den norske kyrkjes ungdomsutval veljer komitéleiar. Leiaren har ansvar for å koordinere arbeidet i komiteen. Komiteane veljar saksordførarar til dei enkelte saker.

§ 5-3 Komitéens arbeid

Møta til komiteen er lukka. Komiteen vel den arbeidsforma og organiseringa som ein finn mest tenleg, for eksempel skiping av underkomitear. Komiteen kan innhenta utsegner. Kvar komité skal ha nødvendig sekretærhjelp.

§ 5-4 Innstilling

Saker behandlast vanlegvis minst to gongar i komitéen, og skal resultere i ein kortfatta skriftlege innstilling til Ungdommens Kyrkjemøte. Innstillinga skal innehalde komiteens merknadar for det eller de forslag som framleggast.

I saker der komiteen er delt, har mindretalet rett til å ta inn grunngevinga si og alternative forslag som ein del av innstillinga. Fleirtalet og mindretalet skal ha like lang taletid i plenum. For at ein komité skal vere vedtaksfør, må 2/3 av medlemmane vere til stades

Kap. 6 Plenum

§ 6-1 Tidsfristar i plenum

I saker som har vært behandle i en av komiteane, skal innstilling føreligge utdelt før sesjonen begynner.

§ 6-2. Behandlingsform

Ungdommens Kyrkjemøte vedtar behandlingsform for dei enkelte saker. Saker skal som hovudregel komme til behandling i minst to åtskilte plenumssamlingar. Innstillinga frå komiteane framleggast i plenum av saksordførar eller et annet medlem av komiteen.

§ 6-3. Endringsforslag

Forslag som ein delegat eller observatør ønsker å få tatt opp til votering, skal givast dirigentskapet skriftlege på papir eller ved bruk av elektronisk møtesystem straks etter at det er set fram, påført forslagsstillars namn. Endringsforslag skal vere fremma i første plenumsbehandling, normalt i starten av debatten. Nye forslag skal som hovudregel ikkje fremma i seinare plenumsbehandlingar, med mindre det rører eit punkt i forslaget komiteen har til vedtak som er nytt i forhold til første plenumsbehandling.

Kap 7 Om debatten

§ 7-1 Innlegg og replikk

Under debatt i plenum tillatast to replikkar og éin svarreplikk i samband med kvart innlegg. Innlegg til dagsorden, forretningsorden, voteringsorden eller for oppklaring av openbart misforståing får ein ved å visa stemmeteikn og seia "til dagsorden", "til forretningsorden", "til voteringsorden" eller "til oppklaring av openbart misforståing". Slike innlegg skal sleppast til utanom talarlistene, og berre omhandla saksbehandlinga, ikkje sjølve saka. I behandlinga av sakene på sakslistene, kan dirigentskapet la representant for komiteen, Den norske kyrkjjas ungdomsutvals leiar og representant frå sekretariatet sleppa til utanom talarlista for å svara på spørsmål eller oppklaring av misforståingar. Forslag i saksspørsmål som ikkje gjeld dagsorden, forretningsorden eller voteringsorden, skal formest skriftlege og leverast dirigentskapet.

§ 7-2 Taletid

Dirigentskapet skal, når det er påkravd, regulere taletid og høve til replikk. Når dirigentskapet ønskjer å setje strek, skal ein kunne teikne seg under innlegget til den neste talaren. Forslag om å avbryte ei sak, oppheve at strek er sett eller gå direkte til røysting, skal takast direkte opp til votering. Før dirigenten set strek for ein debatt, må alle forslag som det skal voterast over, vera presentert, og talarlistene skal refererast

§ 7-3 Røysteplikt

Delegatar til Ungdommens kyrkjemøte har røysteplikt. Ungdommens kyrkjemøte kan vedta å fråvike dette prinsippet i enkeltsaker. Delegatar frå organisasjonane kan avstå frå røysting der organisasjonen har fatta eit vedtak som gjer at røysting er vanskeleg.

§ 7-4 Om avstemmingar

Før ein går til votering, gjer dirigentskapet greie for voteringsordenen. Dirigentskapet avgjer voteringsordenen i samsvar med god møteskikk, slik at forslag blir tekne opp til votering i logisk rekkjefølgje. Røysting skal gjennomførast ved at det blir vist røysteteikn, ved skriftleg røysting eller ved bruk av elektronisk møtesystem. Det kan berre røystast ved personleg frammøte. Vedtak skal ha alminneleg fleirtal.

§ 7-5 Avstemmingar ved personval

Ved personval er den eller dei valt som har fått meir enn halvparten av dei gitte røystene (alminneleg fleirtal). Om ingen eller eit for lågt tal får slikt fleirtal, blir ein ny røysting gjennomført. Om ingen eller eit for lågt tal får slikt fleirtal etter andre røysting, blir nok ein røysting gjennomført. Ved denne er den eller dei valt som har fått flest stemmer (simpelt fleirtal).

Vararepresentantar til Kyrkjemøte veljast i egen valrunde, og veljast ved simpelt fleirtal. Ved val er det møteleiinga som fastsett voteringsordenen.

Kap 8 Andre avgjerder

§ 8-1 Representantar til Kyrkjemøtet

Ungdommens kyrkjemøte sender fire representantar med tale- og forlagsrett til å delta på Kyrkjemøtet. Representantane veljast blant delegatane til Ungdommens kyrkjemøte etter tilråding frå valkomiteen. Ungdommens kyrkjemøte veljar òg vararepresentantar frå Ungdommens kyrkjemøte til Kyrkjemøtet i ein særskilt røysting med simpelt fleirtal.

§ 8-2 Endring av forretningsorden

Endringar i denne forretningsordenen krev 2/3 fleirtal.

§ 8-3 Ferdigstilling av protokoll

Sekretariatet i Kyrkjerådet får fullmakt til å rette skrivefeil og til å gjere redaksjonelle endringar i protokoll frå Ungdommens kyrkjemøte.

II. Til dirigentskap på Ungdommens kyrkjemøte veljast
 Matilde Ødegård, Den norske kyrkjes ungdomsutval/Hamar
 Christian H. Klaussen, Den norske kyrkjes ungdomsutval/Sør-Hålogaland
 Frida Pynten, Valkomite på Ungdommens kyrkjemøte 2022/Nidaros

III. Til teljekorps under Ungdommens kyrkjemøte oppnemnas to ungdomsrådgjevera som er tilstades i møtesal under oppteljing.

Saksorientering

Bakgrunn

Ungdommens kyrkjemøte (UKM) følgjer reglar for ungdomsdemokratiet i Den norske kyrkja og forretningsordenen fastsett av Ungdommens kyrkjemøte. Det er Kyrkjemøtet som har vedtatt reglane for ungdomsdemokratiet og rammene for UKM, medan UKM sjølv har ansvar for praktisk gjennomføring av møtet. Regelverket for ungdomsdemokratiet er vedlagt denne saka og er grunnlaget for forretningsordenen.

Forretningsordenen ble sist vedtekt av Ungdommens kyrkjemøte 2021.

Den norske kyrkjes ungdomsutval legger frem saker til Ungdommens kyrkjemøte. Til denne saka blir det lagt fram forslag til en ny forretningsorden som bygger på strukturen til Kyrkjemøtets forretningsorden.

Det er også hente inn paragrafer frå Kyrkjemøtets forretningsorden som allereie har vært møteskikk på Ungdommens kyrkjemøte, men som ikkje tidlegare har vært en del av Ungdommens kyrkjemøte sin forretningsorden.

Dei viktigaste endringane er:

- Kapittelinnending av forretningsorden.
- Kapitel 1 har tatt inn punkt frå Regler for ungdomsdemokratiet i Den norske kyrkja

§ 1-1 er ny, med likelydande formulering som Kyrkjemøte har for § 1-1

§ 1-2 er ny, men ein tydeliggjering av allereie etablert praksis.

§ 1-4 er ein tydeliggjering av tidlegare punkt 8 i tidlegare vedtatt forretningsorden

§ 1-6 er ny, men tydeliggjering av allereie etablert praksis.

- Kapitel 2 er ein tydeliggjering av allereie etablert praksis, men ikkje vore skriftleggjort tidlegare.
- Kapitel 3 inneheld tidlegare punkt 2, punkt 3, punkt 18.

Andre paragrafar er henta frå Kyrkjemøtets forretningsorden.

- Kapitel 4 er henta frå Kyrkjemøtets forretningsorden, og i samsvar med tidlegare etablert praksis.
- Kapitel 5 inneheld tidlegare punkt 10, 11, 12, 13 og 14.

Desse punkta er noko forkorta og har tatt inn allereie etablert praksis.

- Kapitel 6

§ 6-1 inneheld tidlegare punkt 8

§ 6-2 til 4 er nye, og bygger på Kyrkjemøtets forretningsorden

- Kapitel 7

§ 7-1 er punkt 4 og 6 frå tidlegare forretningsorden

§ 7-2 er tidlegare punkt 5

§ 7-3 er del to av punkt 15

§ 7-4 er første del av punkt 15

- Kapitel 8

§ 8-1 er tidlegare punkt 19

§ 8-3 er tidlegare punkt 20

Ungdommens kyrkjemøte skal i denne saka velje tre til å vere dirigentskap og skal oppnemna to til å vere teljekorps. Dirigentskapet leier plenumssamlingane og står for møteleiinga. Teljekorpset skal etter forslag til ny forretningsorden oppnemnas av UKM blant tilsette og sekretariat.

UKM 01.02/22 Mandat for valkomiteen

Samandrag

Ungdommens kyrkjemøte vedtek årleg mandat for valkomiteen som førebur val til Ungdommens kyrkjemøte.

Mandat for valkomiteen blei sist vedteke på Ungdommens kyrkjemøte 2021.

Ungdommens kyrkjemøtet vedtak

Mandat for valkomiteen Ungdommens kyrkjemøte 2023

1. Ungdommens Kyrkjemøte valkomiteen (frå no av: valkomiteen) førebur Ungdommens kyrkjemøte (frå no av: UKM) sine val av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval, 3 representantar til Kyrkjemøtet og av ny valkomité.
2. Valkomiteen vel sjølv leiar. Leiar for valkomiteen kallar inn til møta i komiteen og presenterer forslaget frå komiteen på UKM.
3. Medlemmene i valkomiteen kan ikkje stille til val til Den norske kyrkja sitt ungdomsutval eller til val som representant frå UKM til Kyrkjemøtet, men er valbare til valkomiteen dersom dei er delegatar. Leiar og ordinære medlemmer i utvalet og representantar til Kyrkjemøtet skal veljast blant UKM sine delegatar. Valkomiteen får den sekretærbistanden frå Kyrkjerådet sitt sekretariatet som er nødvendig for å kunne gjennomføre oppgåvene sine på ein formålstenleg måte.

Forslag og nominasjon til Den norske kyrkja sitt ungdomsutval

4. Valkomiteen ber ungdomsråda og dei organisasjonane som har rett til å sende delegatar, om å foreslå kandidatar til leiar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval og kandidatar som medlemmer i Den norske kyrkja sitt ungdomsutval innan UKM sin påmeldingsfrist.
5. Valkomiteen kan spørja sitjande medlemmer som kan veljast att om dei tar imot attval.
6. Valkomiteen ber UKM kome med forslag på kandidatar til medlemmer i Den norske kyrkja sitt ungdomsutval innan 60 timar før valg gjennomføring, og valkomiteen presenterer vallista si innan 48 timar før valg gjennomføring.
7. Valkomiteen fremmer på dette grunnlaget ei valliste med: a) Ein til tre kandidatar til leiar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval, i alfabetisk rekkefølge, det året det skal veljast leiar. b) Kandidatar til val som ordinært medlem av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval. Oversyna over kandidatar skal vere delt i to. Øvst på lista skal valkomiteen prioritere minst det talet kandidatar som det skal veljast. Resten av kandidatane som stiller til val, skal forast opp på vallista i alfabetisk rekkefølge under dei prioriterte kandidatane.
8. Valkomiteen skal i prioriteringane sine sikre at lista er balansert når det gjeld kjønn og geografi, og ta i vare breidda når det gjeld bakgrunn. Innstillinga må ta i vare ei heilskapleg vurdering i forhold til sitjande medlemmer.

Nominasjon av kandidatar som representant til Kyrkjemøtet

9. Valkomiteen ber UKM om å kome med forslag på kandidatar som representantar til Kyrkjemøtet innan 60 timar før valg gjennomføring, og valkomiteen presenterer vallista si innan 48 timar før valg gjennomføring.

10. Valkomiteen fremmer på grunnlag av innkomne innspel ei liste med kandidatar som representantar til Kyrkjemøtet. Lista skal vera i alfabetisk rekkefølge.

Nominasjon av kandidatar til valkomiteen.

11. Valkomiteen skal fremme forslag til to medlemmer til ny valkomité. Valkomiteen består av eitt medlem av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval oppnemnt av dette utvalet, og to av UKM sine delegatar, valt av UKM. Kandidatane må vere delegatar på valtidspunktet.
12. Medlemmene i valkomiteen som ikkje er delegatar på det følgjande UKM møter i samsvar med reglar for ungdomsdemokrati på UKM, med tale- og forslagsrett jf. § 4.

Saksorientering

Bakgrunn

Ungdommens kyrkjemøte vedtek årleg mandat for valkomiteen som førebur val til Ungdommens kyrkjemøte. Mandat for valkomiteen blei vedteke under Ungdommens kyrkjemøte 2021.

Det er ikkje foreslått endringar i mandat for valkomité for Ungdommens kyrkjemøte 2023.

UKM 02/22 Orienteringar

Samandrag

Til Ungdommens kyrkjemøte presenterte alle organisasjonar og ungdomsråd kva dei har arbeidd med sidan Ungdommens kyrkjemøte 2021.

Ut over orienteringa om korleis sakane frå UKM 2021 har vore følgt opp, og korleis fokussaka er blitt følgt opp i ungdomsråd og på ungdomsting, informerte ungdomsråd og organisasjonar om arbeidet elles.

DnkU og SUNG orienterte om verksemda si.

Ungdommens kyrkjemøte vedtak

Ungdommens kyrkjemøte tek sakene som er lagt fram til orientering.

Saksorientering

Bakgrunn

Til Ungdommens kyrkjemøte presenterer alle organisasjonar og ungdomsråd kva dei har arbeidd med sidan Ungdommens kyrkjemøte 2021. Tidsramma for orienteringa er 2 minutt. Ut over orienteringa om korleis sakane frå UKM 2021 vore følgt opp, og korleis fokussaka er blitt følgt opp i ungdomsråd og på ungdomsting, kan ungdomsråd og organisasjonar informere om arbeidet elles, dersom det er tid. DnkU og SUNG orienterer om verksemda si.

Orientering frå Den norske kyrkja sitt ungdomsutval

DnkU orienterer om korleis sakene frå UKM 2021 har vore følgt opp og kva dei har arbeidd med det siste året.

Orientering frå Samisk ungdomsutval

SUNG orienterer om korleis sakane frå UKM 2021 har vore følgt opp og kva dei har arbeidd med det siste året.

Rapport frå arbeidet i ungdomsråda i bispedøma

Delegatane frå kvart bispedømme presenterer arbeidet i bispedømmet med fokus på: Korleis har sakene frå UKM 2021 vore følgt opp? Korleis har fokussaka blitt følgt opp i ungdomsråd og på ungdomsting?

Rapport frå Ungdomsorganisasjonane

Delegatane frå kvar organisasjon presenterer arbeidet i organisasjonen med fokus på: Korleis har sakene frå UKM 2021 vore følgt opp? Korleis har fokussaka blitt følgt opp i organisasjonen?

UKM 03/22 Val på Ungdommens kyrkjemøte 2022

Samandrag

Ungdommens kyrkjemøte gjennomførte fleire val. Valkomiteén som vart valt på UKM 2021 har vore:

Frida Pynten, leiar
 Inga Dekko, medlem
 Sondre Søndervik, DnkU-representant

Til Ungdommens kyrkjemøte er Nora Antonsen supplert inn som medlem på vegner av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval.

Ungdommens kyrkjemøte vedtak

Leiar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for to år:
 Thomas Raadin Iversen, DnkU/Borg bispedøme

3 medlemmar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for 2 år:

Amanda Anvar, DnkU/Oslo bispedøme
 Elise Skjærven Aas, Bjørgvin bispedøme
 Camilla Mariann Skjældal Cazon, Stavanger bispedøme

1 medlem av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval for 1 år:

Dennis Lund, UKM på Kyrkjemøte 2022/ Borg bispedøme

3 representantar til Kyrkjemøtet 2023:

Malin Hegenscheidt, Agder og Telemark bispedøme
 Ole Andreas Grøtte Børnes, Den norske kirkes Ungdomsutvalg
 Sofie Marcelie Hopshaug Bakke, Nidaros bispedøme

2 medlemmar av valkomiteen for Ungdommens kyrkjemøte 2023

Jannike Johannessen, Bjørgvin bispedøme
 Kristina Rimstad, Nord-Hålogaland bispedøme

Saksorientering

Bakgrunn

Ungdommens kyrkjemøte skal velje tre delegatar til å reise på Kyrkjemøtet 2023. Kyrkjemøtet blir arrangert 4. - 9. august 2023 i Trondheim, med formøte for delegatar som reiser på vegner av Ungdommens kyrkjemøte.

For dei tre representantane vel UKM 2022 også vararepresentantar i rekkefølge. Leiar av Den norske kyrkja sitt ungdomsutval reiser også til Kyrkjemøtet 2023.

Den norske kyrkja sitt ungdomsutval (DnkU) skal vere Den norske kyrkja sitt rådgivande organ i saker som gjeld unge sin situasjon i kyrkje og samfunn, både nasjonalt og internasjonalt, og skal hjelpe til ved førebuing og gjennomføring av Ungdommens kyrkjemøte. Utvalet kan også på eige initiativ ta opp aktuelle saker innan sitt område.

Ungdommens kyrkjemøte skal velje:

- 3 medlemmar av DnkU for to år
- 1 medlem av DnkU for eitt år.

Valkomiteen til Ungdommens Kyrkjemøte 2023 har ansvar for å skaffe kandidatar til vala under møtet.

Dei som skal sitje i valkomiteen kan ikkje stille til val på neste års Ungdommens kyrkjemøte, verken som medlem til DnkU eller som representant til Kyrkjemøtet 2024. Det er høve til å ta attval til valkomiteen om ein er delegat til møtet. DnkU nemner opp ein representant og Ungdommens kyrkjemøte vel ytterlegare to medlemmar til valkomiteen.

UKM 04/22 Trosopplæring for framtida

Samandrag

Med fokussaka på Ungdommens kyrkjemøte 2022 (UKM 2022) "Trusopplæring for framtida" blir ungdom invitert til å bidra med sine tankar og refleksjonar til korleis plan for undervisning og læring i Den norske kyrkja skal sjå ut i framtida.

Komite A merknader

Generelle merknader

Komiteen har gjort ei større omstrukturering av dei opphavlege vedtaks punkta som låg i forslaget frå Den norske kyrkja sitt ungdomsutval. Bakgrunnen for desse endringane er at vedtaks punkta var lange og bestod av argumenterande element. Argumentasjon og refleksjon er i innstillinga frå komiteen flytta opp i merknader som samsvarer med nummereringa til vedtaks punkta. Komiteen har òg lagt inn ein eigen del med generelle merknader som ikkje er direkte knytte til eit vedtaks punkt (pkt. 10-14).

Komiteen såg òg at to av vedtaks punkta delvis overlappar tematisk og har dermed valt å slå desse saman (opphavleg pkt. 5 og 6, kor pkt. 6 er flytta opp i merknad til pkt. 5).

Etter samtale om samarbeid med dei kristne barne- og ungdomsorganisasjonane blei det fremma forslag i komiteen om å legge inn eit eige vedtaks punkt om kontaktpunkt på bispedømmenivå mellom Den norske kyrkja og dei kristne barne- og ungdomsorganisasjonane. Det blei gjort for å ta vare på intensjonen i samhandlingsplattforma Kirkens unge¹. Momentet ligg inne som nytt vedtaks punkt 7.

Det kom òg fram forslag i komiteen om å legge inn ivaretaking av minoritetsperspektiv. Dette forslaget har blitt inkorporert i ein av merknadene (pkt. 2), og i to nye merknader (pkt. 8 og 9), og dessutan to nye vedtaks punkt (pkt. 8 og 9).

Komiteen vil framheve viktigheita av at trusopplæringa er tilrettelagt og universelt utforma, slik at menneske med ulik grad av funksjonsnedsetjing kan delta (jf. UKM 07/22).

Vi ønsker frivillig engasjement og medverknad, i til dømes arbeid med den lokale trusopplæringsplanen, men ein må hugse på at dette er dei same menneska som òg er engasjerte i anna arbeid i kyrkja. Dersom ein først vel å engasjera seg, opplever mange at dei blir pressa til å delta på forskjellige arenaer: til dømes å både vere konfirmantleiar og jobbe i kyrkja på søndagar. Det opplevast som rovdrift av dei unge frivillige (jf. UKM 06/20). Opplevinga blir at det blir forventa for mykje, og kyrkja blir ikkje ein fristad. Det er viktig at unge menneske kan vere med i kyrkja på eigne premissar utan å trenge prestere i alle situasjonar. Dette gjeld òg den samiske representasjonen.

¹ **Kirkens unge** er en strategisk plattform for forpliktende samhandling om Den norske kirkes barne- og ungdomsarbeid, mellom kirken og kristne barne- og ungdomsorganisasjoner. Plattformen er utarbeidet av Samarbeidsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner (SBU), og elleve organisasjoner forpliktet seg i januar 2018.

Kyrkja skal legge til rette for at ungdom får moglegheit til samtalar om tru og liv med nokon som er kompetente lyttarar.

Formen på undervisninga er viktig å diskutere når rammeplanen for ungdom og unge vaksne skal utarbeidast. Undervisninga må ha varierte former som engasjerer unge menneske og ha ei meir interaktiv og samtalebaseret undervisning.

Eksterne bidragsytarar, besøk, dialog framfor forelesning/monolog, bruk av spørsmål, drama, rap, dans, song, kunst og musikk, aktivitetar, konkuransar, leik og workshops kan styrkja undervisninga for unge. Det finst allereie mange gode opplegg som kan takast i bruk., laga både av kyrkjelydane og organisasjonane. Det må òg vere rom for stille refleksjon og sjølvrefleksjon. Ulike gudstenesteformer som gospelnights og ungdomsgudstenester kan leggje til rette for at fleire unge deltek i gudstenestep praksis. Unge kan og være med og skape noko ein kan syne fram for yngre barn.

Alder er viktig når forma og innhaldet til undervisninga blir diskutert. Nokre arbeidsmåtar passar både barn, ungdom og unge vaksne, medan andre passar best for eldre barn eller ungdom.

Kyrkjerådet oppfordrast til å undersøkje om det er formålstenleg å halde oppe eit timekrav på 315 timar for 0-18 pr. år, eller om dette skal justerast ut ifrå talet på døypte. Tildelinga av middel til kyrkelyden følgjer talet på døypte under 18 år i soknet. Det betyr at mange små kyrkjelydar har avgrensa med ressursar og har utfordringar med å imøtekomme timekravet. Likevel vil komiteen løfte fram at dette ikkje skal brukast som argument for å nedprioritere trusopplæring.

Merknader til vedtakspunkt:

Merknad til vedtakspunkt 1: Komiteen ønskjer at ungdom kan få større tilgang og eigarskap til kyrkjeromma. Dette kan til dømes gjerast ved å leggje til rette for pop-up lesesal med gruppesamtalar og måltidsfellesskap i kyrkja. Kyrkjelydane som har ressursar til det blir oppmoda til å ha kontinuerlege tilbod.

Kyrkjerommet kan òg gjerast tilgjengeleg som øvingslokale for unge med interesse for kyrkjemusikk, med tanke på tilgang på instrument og akustikk (jf. UKM 08/20).

Merknad til vedtakspunkt 2: Myndighetsfasen bør få ekstra fokus då myndigalderen fører med seg både uvisse og nye moglegheiter. Kyrkja lokalt kan invitera til «breiddetiltak» i samband med russetida, der fellesskap og spørsmål som er viktig for ungdom som er i ferd med å bli vaksne står i fokus. Her kan dei kristne barne- og ungdomsorganisasjonane bidra med allereie eksisterande opplegg og ressursar.

Kyrkja oppfordrast til å tilby unge menneske samtaleopplegg om viktige tema som bidrar til livsmeistring i lys av bibel og kristen tradisjon. Ofte kan det handla om både trusspørsmål og korleis vere trygg i trua si, men òg om kvardagsnære spørsmål, slik som økonomi, relasjonar, respekt, identitetsdanning, seksuell helse, rus og alkohol. Aktuelle tema kan vere korleis lese og tolke Bibelen, tru og vitskap, trur eg nok, tvil, trusforsvar, individuell versus kollektiv tru, tru som identitetsbyggjar, mangfaldet i

kyrkja, synd/tilgjeving/nåde, truspraksis og bøn, kyrkje som kultur- og historiebearar².

Kyrkja må og opna meir opp for å invitere eksterne fagpersonar, slik som til dømes økonomar, psykologar, sexologar og andre, som kan belysa spørsmåla som kyrkja sjølv har avgrensa kompetanse om.

Merknad til vedtakspunkt 3: Jesus samla menneske for å fortelje om Guds rike og dette er framleis kyrkja si oppgåve. I den livsfasen unge menneske er i, er det vanleg å vere på flyttefot, samtidig som dei har behov for tilhøyrsløse, venskap og for å styrkje og utvikle den kristne identiteten sin og kvardagstrua si. Kyrkjelydane må samarbeide om å møte behov til ungdom som flyttar i forbindelse med studium, lærlingtid, jobb eller av andre årsaker. Det betyr mellom anna å styrkje samtaletilbod, basert på online bookingstjeneste for samtalar, men og invitere ungdom til kristne fellesskap der dei kan skape nye relasjonar og venskap. Kyrkjelydane må fortelje aktivt om tilbodet for unge i den lokale kyrkja. Kyrkjelydane lokalt må finne hensiktsmessige måtar å nå unge på for å fortelje om sitt tilbod, det kan til dømes vere velkomstveke for studentar. Ein må huske på at den første tida etter flytting blir prega av at ein må forhalda seg til mange nye ting og kan derfor gå glipp av informasjonen om tilbodet til kyrkja. Ein må derfor halda fram med å gjera tiltak kjent i lengre tid enn den første veka etter til dømes skolestart.

Merknad til vedtakspunkt 4: Ungdom kan lett oppleve seg oversett og ikkje høyrde i saker som gjeld dei. Det er viktig med ung representasjon i soknerådet, då det er det organet som vedtek dei lokale trusopplæringsplanane som dei tilsette jobbar etter.

Det må leggjast til rette for og jobbast aktivt med at stemma til ungdommen høyrst i sokneråda. Dette kan gjerast anten ved at ungdom blir vald inn i soknerådet, eller ved at det blir etablert ei «tillitsvaldsordning» for ungdom på sokne- eller fellesrådsnivå. Ungdom som har delteke på ungdomsting skal alltid inviterast til soknerådsmøte for å dele erfaringane og tankane sine med soknerådet. Dette gjeld ikkje berre dei sokneråda som har delegatar, men alle sokneråd. Om kyrkja nasjonalt og lokalt vel å satsa endå meir på ung medverknad og ungdomsdemokrati, bør det følgja med ressursar til denne satsinga.

For å auka ungt engasjement og deltaking, må ein jobba meir med forma og rammene for soknerådsmøta. Ungdom kan involverast på andre måtar, ikkje berre som faste representantar. Ikkje minst er det viktig å ha eit reflektert forhold til rekruttering og involvering av minoritetsungdom, slik som representantar til SUNG.

Merknad til vedtakspunkt 5: Å ta inn kyrkjelivet og sedvanane til unge minoritetar i trusopplæringa styrkjer identiteten deira. Særleg gjeld dette for samiske kristne. Som urfolk har dei ein rett til å utvikle egne kulturuttrykk og dermed eit eige kyrkjeliv. Likevel er det viktig å hugse at samisk kyrkjeliv og er ein del av Den norske kyrkja, og dermed ikkje bør handsamast som noko særskild, men som ein del av noko som alle tek del i.

Komitéen vil framheve at det er viktig å fylgje med på korleis tradisjonane til unge minoritetar endrar seg, og gje rom for nye uttrykk i kyrkjelivet deira. Trusopplæringa

² UKM 08/17, UKM 05/20, UKM 07/20, UKM 04/21, UKM 05/21, UKM 07/21

bør ikkje berre undervise om tradisjonane, men òg gje ungdom høve til å endre og utvikle desse (jf. UKM 05/20).

Merknad til vedtakspunkt 6: Kyrkja har vore ein pådrivar for å skilje minoritetar frå trua si. Dimed lyt forsoning bli ein viktig del av trusopplæringa framover, slik at minoritetsungdom kjenner seg som ein likeverdig del av kyrkja. Forsoning i kyrkja har og ringverknader i samfunnet, når det blir arbeidd med haldningane til menneske.

Ein bør jobba med informasjon om tilbod til minoritetar, kjennskap om minoritetar, bygge ned «vi-dykk»-tankegang og trekke liner til forteljingar frå Bibelen.

Merknad til vedtakspunkt 7: Komiteen meiner at det er viktig å skape møteplassar for unge, der dei kan møtast og samtale på tvers av sokne- og fellestrådsgrensar, men og på tvers av trus- og livssynssamfunn. Menneske som trur har mykje til felles. Gjennom samtalar og dialog kan truande menneske styrkje trusfridommen og jobbe saman for å knuse fordommar om kva det vil seie å vere religiøs. Gjennom religionsdialog kan unge menneske bli kjende med og utvikle toleranse for trua til andre menneske, men og styrkje sin eigen religiøse og kulturelle identitet og få inspirasjon til å utvikle eigen truspraksis.

Kyrkja skal òg vere arena for internasjonal dialog og jobbe aktivt for å inkludere truspraksisane til minoritetane og truserfaringar på tvers av landegrensene, men og på tvers av områda i Noreg. Det må prioriterast ressursar for å trykkje opp bøker som er tilgjengelege for alle kyrkjelydane, på minoritetsspråk.

Mange menneske med samisk ætt bor i Oslo og på Austlandet, men og elles i landet. Derfor bør alle barn og unge i heile landet, ikkje berre i tradisjonelt samiske områda, lære om samisk kyrkjeliv og kyrkjarahistorie.

Merknad til vedtakspunkt 8: Kyrkjelydane har ofte eit ungdomsarbeid som dei har eigarskap til og som er forankra lokalt. Dei kristne barne- og ungdomsorganisasjonane, både store og små, er viktige samarbeidspartnarar for kyrkja i arbeidet for og med unge menneske. Festivalar og leir i skuleferiane kan vere døme på aktivitetar der organisasjonane og kyrkjelydane kan spele på lag for å skape møteplassar for både heimebuande og bortebuande ungdom. Men det er òg viktig å invitere til ulike opne punkttiltak på dei kontinuerlege aktivitetane lokalt. Døme på ein slik aktivitet kan vera salmekveld for barn som blir knytt til ei vanleg korøving. Dette opnar for at barn og unge kan bli kjende med kyrkja og organisasjonane sine tilbod og få moglegheit til å bli med i etterkant. Kyrkjelydane, men og organisasjonane, er ulike. Lokal fridom og dialog er derfor viktig.

Merknad til vedtakspunkt 9: Biskopen i kvart bispedømme kan invitere til samarbeidsmøte mellom dei kristne barne- og ungdomsorganisasjonane og kyrkjelydane i Den norske kyrkja. Der kan ein diskutere korleis organisasjonane kan bidra ut frå trusopplæringsplanen til kyrkjelyden. Ein kan t.d. laga felleskalender eller bli samd om ein aktivitet som organisasjonane kan lage eller bidra til ut frå kompetansen sin.

Ungdommens kyrkjemøte vedtak

UKM ber om at:

1. Kyrkjerommet blir gjort meir ope for ungdom.
2. Kyrkjelydane skal leggje til rette for eit inkluderande fellesskap som inviterer til refleksjon om tru og livsrelevante spørsmål.
3. Når ungdom flyttar bør ein samarbeide på tvers av kyrkjelydar og prosti for å møte ungdom der de er.
4. Ung medverknad og ungdomsdemokrati lokalt skal styrkjast.
5. Kyrkjelydane skal inkludere kyrkjelivet til unge minoritetar i trusopplæringa si, særskild til minoritetar som har ein tradisjon innafor soknet.
6. Kyrkja skal trekkje inn forsoning i trusopplæringa. Forsoninga skal vere framtidsretta og gå ut frå eit livskraftig og utviklande kyrkjeliv og styrkje det internasjonale forsoningsarbeidet.
7. Kyrkja nasjonalt og lokalt må jobbe for å leggje til rette for tverreligiøse, økumeniske og interkulturelle møtepunkt for unge menneske.
8. Kyrkjelydane bør samarbeide med dei kristne barne- og ungdomsorganisasjonane og dei kristne studentorganisasjonane for å skape breiare og meir varierte tilbod til barn, ungdom og unge vaksne.
9. Bispedømmeråda må legge til rette for kontaktpunkt mellom bispedømme/kyrkjelydane og dei kristne barne- og ungdomsorganisasjonane med tilknytning til Den norske kyrkja.

Saksorientering

Bakgrunn

Den norske kyrkja sin plan for trosopplæring³ "[Gud gir – vi deler](#)" vart vedteken på Kyrkjemøtet i 2009. Før planen vart utarbeidd, undersøkte ein korleis dåpsopplæring såg ut i kyrkja og det vart laga eigen utgreiingsrapport om dette, [NOU 2000:26 "...til et åpent liv i tro og tillit" - Dåpsopplæring i Den norske kirke](#)". Utgreiinga vart følgd opp med ei Stortingsmelding "[Trosopplæring i en ny tid](#)" (7/2002-2003) og 23. mai 2003 vedtok Stortinget rammene for satsinga.

Frå 2004 til 2008 deltok mange kyrkjelydar i eit forsøks- og utviklingsarbeid som bidrog til ny kunnskap om korleis ein kan drive trusopplæring i kyrkja. Frå og med 2017 hadde alle kyrkjelydar i Den norske kyrkja ein eigen plan for trusopplæring, godkjend av biskopen.

No ynskjer Kyrkjerådet at planen skal gjennomgåast og endrast mellom anna fordi samfunnet har endra seg på desse åra, og då er det viktig å sjå på korleis trusopplæringa til kyrkja bør sjå ut framover. I 2020 sette difor Kyrkjerådet ned eit utval som fekk i oppdrag å greie ut både innhaldet i og organiseringa av trusopplæringa i dag, samt å kome med tilrådingar om vegen vidare. Utvalet leverte sin [rapport](#) 31. desember 2021. Rapporten vart behandla på Kyrkjerådsmøtet i februar 2022, og tilrådingane vart sende på høyring. Ein revidert plan skal sendast på høyring og saka skal etter kvart opp på Kyrkjemøtet.

Ei av tilrådingane frå utvalet er å laga eit heilskapleg, overordna planverk for kyrkjeleg undervisning og læring, og dessutan eigne rammeplanar for ulike aldersgrupper, mellom anna ein eigen rammeplan for ungdomsfasen 15-19 år. Ein rammeplan er ikkje ein detaljert plan, men gjev oversikt over kva kvar aldersgruppe skal lære i hovudtrekk. Ein rammeplan inneheld gjerne nokre felles verdiar og tema, men ein får stor fridom lokalt til å utarbeida tiltak og læringsaktivitetar.

Fokus på ungdomsfasen

Fordi utvalet tilrår ei rammeplan for ungdomsfasen 15-19 år er det difor naturleg at UKM set denne fasen på dagsorden. Det er viktig å tenkje nytt om korleis ein kan skape relevante tilbod for denne fasen og utforme ein rammeplan som rommar både læring og fellesskap. Læring handlar om meir enn berre undervisning. Læring skjer mellom anna når menneske gjer noko saman, diskuterer eller løyser oppgåver og utfordringar saman.

UKM har tidlegare uttala seg om ulike aspekt i trusopplæringa, og har mellom anna lagt vekt på samarbeid med dei kristne barne- og ungdomsorganisasjonane, barn og unge si medverking og tverrfaglegheit. Sist i saka [«UKM 07/21 Vevd tro – ungdom trygg på sin kristne identitet»](#) der kyrkjelydane utfordra til å møte ungdommane med substans, og i saka [«UKM 06/18 Konfirmert, hva nå? Ung i kirken 15-30 år»](#) der UKM framhevar mellom anna at tilbodet til unge menneske må opplevast relevant og hjelpe til å «trekke tråder mellom [si] eiga tru og det ein held på med i kvardagen».

³ **Kva er trusopplæring?** Kyrkja sitt opplæringstilbod for barn- og unge 0-18 år blir kalla trusopplæring. Tidligare (før 2004) brukte ein ordet dåpsopplæring.

Vidare blir det sagt at kyrkja må snakke eit språk som unge menneske forstår, men også lære unge menneske om dei grunnleggande omgrepa til trua på ein relevant måte, og byggje ned barrierar (inkludert dei økonomiske barrierane) for deltaking.

Den norske kyrkjas ungdomsutval (DnkU) ba ungdomsråd, ungdomsting og organisasjonar å komma med innspel til vidare arbeid med denne saka før handsaming på UKM 2022. Det kom inn fem innspel – fire frå bispedømme og eitt frå barne- og ungdomsorganisasjonane⁴. Med utgangspunkt i desse innspela er følgjande tema viktige for korleis ein rammeplan for ungdomsfasen kan bidra til at det blir gjeve relevante og gode tilbod for aldersgruppa 16-19 år både på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

Trygge og inkluderande lågterskelfelleskap

Trygge og inkluderande fellesskap med rom for ulikskap blir framheva som ein viktig føresetnad for at ungdom vil sjå på tilbodet til kyrkjelyden som relevant.

Ungdomsrådet i Agder og Telemark bispedømme poengterer at *«godt fellesskap og trygghet kan være viktigere enn for mye kristent innhold. Det kan være vanskelig å få med seg venner når det er for mye kristent, ikke alle har samme tro.»*

Ungdomsrådet i Nidaros bispedømme ynskjer eit tilbod prega av fellesskap, aktivitetar, meistring, nye impulsar og møter med nye menneske.

Ungdommane er opptekne av lågterskeltilbod som er varierte i form og innhald og som legg til rette for relasjonsbyggjing. Det kan til dømes vere samtalar ved bålet eller over eit måltid, vandringer, refleksjonsøker, open kyrkje, utflukter i naturen etc. Det kan gjerne vere enkelt, men hyppigare møtepunkt blir etterlyste. Ungdomsrådet i Bjørgvin bispedømme nemner musikk som verkemiddel i relasjonsbygging, sidan alle har forhold til musikk. Det er eit stort potensiale i å opne kyrkjerommet meir for ungdom og unge vaksne. Korleis kan variere ut i frå kva slags lokale som finst, men ein kan til dømes leggje til rette for pop-up lesesal og måltidsfellesskap. I kyrkjerommet er det og ei unik moglegheit til å leggje til rette for stille, refleksjon og musikalske tilbod.

Ungdommane rådar å leggja til rette for større fellesskap. Dette kan mellom anna gjerast gjennom å styrkje leirarbeidet. Ein kan til dømes, lage tilbod om leir/samlingar for unge leirleiarar mellom konfirmantleirene, der ein kan jobbe med rollemedvit som leiar. Samtidig bør det tilbydast leir for fleire, ikkje berre for dei som ønsker leiaransvar. Det er viktig å byggje på engasjementet til ungdommane i utforming av leirtilbodet.

Samarbeid på tvers av kyrkjelydane og med organisasjonane kan bidra til at ein lykkast med å lage større leirar og arrangement. *«Ungdom trenger store felleskap og opplevelser, og menigheter og organisasjoner bør samarbeid om dette og ikke bare prøve å få det til lokalt selv.»* (Skjærgårds LIVE).

Dagens barn og unge veks opp i eit mangfaldig samfunn og skal leve saman med menneske med ulik tru og livssyn. Dette bør og kyrkja være oppteken av, og det bør difor i større grad opnast opp for samtalar som handlar om tverreligiøsitet, økumenisk arbeid og interkulturell forståing, særleg i ungdomsfasen.

⁴ Ungdomsrådet i Bjørgvin bispedømme, Ungdomsrådet i Agder og Telemark bispedømme, Ungdomstinget i Nidaros bispedømme og Ungdomsrådet i Tunsberg bispedømme og Landsstyret i Skjærgårds LIVE.

Det er òg viktig å ta omsyn til at ungdom er ulike og kan ha ulike behov for aktivitetar, kunnskap og rom for refleksjon. Nokon har vore med i kyrkjelyden heile livet og har fått mykje kunnskap både der og i familien, mens nokon har heilt andre erfaringar og bakgrunn. Difor kan eit for sterkt fokus på alder vere begrensande og ikkje alltid gje meining. Ein bør framover leggje meir til rette for aldersopne fellesskap, der ein ikkje deler inn så strikt i tweens, teens, ungdom og unge vaksne. Og det er viktig at ansatte og frivillige er opptekne av kven ungdommane dei møter er, og kva dei treng nett no.

Eit tema ein bør jobbe meir med er ungdom som flyttar frå på grunn av skulegang og studiar, og som mister nettverket sitt i den lokale kyrkjelyden. Ungdomsrådet i Agder og Telemark og ungdomstinget Nidaros bispedømme understreker tydinga av personleg invitasjon og god informasjon om kyrkjelyden sitt tilbod for ungdom på utdanningsinstitusjonar. Dette kan bidra til å nå unge menneske som har flytta frå kyrkjelyden heime for å ta utdanning og manglar nettverk. Dersom kyrkja skal gje desse ungdommane eit godt tilbod, er det viktig at ungdom både blir teke vare på dei der oppheld seg i vekedagane, samtidig som dei må òg takast vare på heime der dei er i helgane/ feriane. Her må kyrkjelydane og prostia samarbeida for å leggja til rette for inkluderande fellesskap som inviterer til refleksjon om tru og livsrelevante spørsmål.

Relevant og livsnært innhald i formidlinga og undervisninga

Formidlinga og undervisninga må vere forståeleg og opplevast relevant for ungdommane. Bodskapen bør formidlast meir interaktivt og innhaldet må utformast i samarbeid med ungdommane sjølv. Innspela uttrykte eit ønske om fokus på kvardagstru og tema som opptek ungdom; ein stad for å snakke om tvil og store spørsmål, korleis Bibel og vår tid kan koplast saman, og det må vere rom for å utvikle og styrkje eiga tru. «*Vi er opptatt av de store og vanskelige spørsmålene, og trenger noe som er relevant for troen vår,*» understreker ungdomsråd i Agder og Telemark bispedømme og kjem med eit innspel om å erstatte omgrepet «trosopplæring» med t.d. «trus-utforskning», ettersom trosopplæring blir forbunde med trosopplæringstiltak for mindre born. I sitt høyrings svar på Trosoplæringsutvalets rapport, svara DnkU at nemninga «kyrkjeleg undervisning og læring» er for langt og tungt, og foreslår nemninga «truslæring».

For å skapa heilskap, bør tilbod for aldersgruppene både før og etter 15–19års fasen bli styrkt. Ungdomsrådet i Tunsberg bispedømme understrekar at «*faren for å falle av mellom barn og ungdom er stor*», medan ungdomsrådet i Agder og Telemark peiker på at vala ein tek mellom 18–30 år er viktige for utforming av truslivet. Ungdomsrådet i Nidaros bispedømme uttrykte eit ynskje om at rammeplanar (særleg rammeplan for konfirmasjonstida) inneheld tydelege undervisningsmål og konkrete tema som seksualitet, identitet, rettar og menneskeverd, men at fokuset blir først og fremst på å skapa engasjement, framfor å oppnå læringsmål.

I juni 2022, gjekk det ein diskusjon i media om konfirmasjonen bør flyttast til 18 årsalderen. Samtalen er ein god moglegheit til at kyrkja kan tenkja nytt om 18-årsfasen. Her kan fokuset liggje på livsmeistring og refleksjonar som styrker identiteten til den enkelte, og bidreg til at ein blir trygg på eigne verdiar og grenser i møte med stadig skiftande trendar som blir presenterte i sosiale media. Dette kan gjelde verdiar knytt til seksualitet, etiske val, miljøspørsmål, tru og truspraksis. Mange unge menneske leiter etter tips til sjølvutvikling på sosiale medium.

Sjølvtutvikling er i kristen tru ikkje eit mål i seg sjølve, men heng saman med at vi er skapte i Guds bilete, med nådegåver som vi skal bruke til det beste for Gud og vår neste. Det finst mange kjelder i den kristne trua slik som bønn, takksemnd og Jesus som førebilde, som unge menneske kan nytte seg av.

Involvering og medverknad lokalt

Innspela understrekar at ungdommane ynskjer å bli høyrte, inkludert og involvert. Det kan leggjast til rette for medverknad frå ungdom på forskjellige måtar. Til dømes kan anonyme undersøkingar gi ungdommane moglegheit til å komme med forslag og innspel. Tettare samarbeid og dialog mellom ungdommane og dei tilsette i kyrkjelyden er vesentleg for å leggje til rette for ung medverknad. Ein føresetnad for brei inkludering er god og tydeleg informasjon frå kyrkjelydane mellom anna i sosiale medium.

Ungdommane er opptekne av at det blir lagt til rette for ungdomsrepresentasjon i sokneråda, lokale styre og planleggingsgrupper, og dessutan at det blir danna egne ungdomsutval på soknenivå i tillegg til ungdomsting/ungdomsråd på bispedømmenivå. Der det ikkje er mogleg å danna egne ungdomsutval i sokna, kan ei ordning med tillitsvalt for ungdommane vera eit alternativ, slik ungdomstinget i Nidaros foreslår. Både Skjærgårds LIVE og ungdomsrådet i Agder og Telemark nemner òg behovet for gode økonomiske rammar/tilskotsordningar for ungdomsarbeidet.

Ungdomsrepresentasjon i soknerådet har vore ei gjentakande sak på UKM dei siste 20 åra og bør igjen setjast i fokus. Der det er små sokn, kan ein ønskje ungdomsrepresentasjon på fellesrådsnivå for alle sokna i fellesrådet. Sokneråda bør bidra aktivt til at stemma til ungdommen blir lytta til. Dei ungdommane som har delteke på ungdomsting bør alltid inviterast til soknerådsmøte for å dela erfaringane og tankane sine med soknerådet.

UKM 05/22 Forandringsagenter

Sammendrag

Denne saken er en oppfølgings sak etter fjorårets behandling av UKM 5/21 “Sorg, sinne, handling og håp”, og kirkemøtesaken «Mer himmel på en såret jord» (sak KM 15/21). Fokus i saken er hvordan kirkens mål for klima, miljø og rettferd kan bli til konkret handling, særlig i enkeltmenneskers liv. Gjennom utprøving av konkrete verktøy som “Jesus-dojo”, digitale verktøy som Klimakonkurransen arrangert av firmaet Ducky, og samarbeid med relevante organisasjoner som Korsveibevegelsen, Etter Kristus og Framtiden i våre hender i forkant av UKM ,skulle UKM drøfte erfaringene fra slike småfelleskap: Kan de hjelpe (unge) mennesker å møte utfordringene fra klima, miljø og bærekraft? Kan de bidra til å skape oppbrudd, handling og håp i kirke og samfunn og omsette klimamål i praksis? Hva betyr kristent fellesskap og trospraksis i denne sammenhengen?

Komite B merknader

Komiteen legger sakspapiret til “Forandringsagenter” til grunn. Saken ønsket å evaluere utprøvingen av metoder for å omsette kirkens mål for klima, miljø og bærekraft til konkret handling.

Komiteen er enig i at dette er et veldig viktig anliggende som må være høyt på kirkens dagsorden. Det hersker ikke lenger tvil om at et kristent engasjement i disse spørsmål er solid teologisk og bibelsk begrunnet. Stikkordene forvalteransvar og nestekjærlighet er to begreper som beskriver dette godt.

I forkant av UKM hadde Kirkerådet i samarbeid med DnkU utviklet nettsider med tittel “Forandringsagenter” som presenterer et opplegg for tidsavgrensede smågrupper, såkalte *Jesusdojoer*. I slike småfelleskap skulle deltakerne i 6 påfølgende ukentlige møter, fysisk eller digitalt, snakke om hvordan vi påvirker klima og miljø med våre handlinger og vår livsstil. Ikke minst skulle dette diskuteres i sammenheng med det å være kristen og etterfølger av Jesus i vår tid. Behandlingen på Ungdommens kirkemøte skulle evaluere disse erfaringene.

Mange av UKMs delegater var invitert til å delta i utprøvingen før UKM, men dessverre kunne bare fem av UKMs deltakere delta, deriblant bare én fra vår komité. Derfor innhentet komiteen erfaringer fra de fem delegatene som hadde vært med på utprøvingen i tre forskjellige dojogrupper:

Samlingene i alle tre grupper ble opplevd som positive. Gruppene ble fine møteplasser, ikke bare for gode samtaler, men også for å kjenne på fellesskapet i samling om et felles tema. Ressursmateriellet på nettsidene ga frihet til å velge egne vinklinger hvis man ønsket det. For eksempel opplevde noen de temabaserte videoene som litt for faktabasert, og valgte istedenfor å knytte et tema til en bibeltekst eller låter fra populærkulturen.

Å bruke en liturgisk ramme til samlingene ble opplevd som fint. Det samme gjaldt fellesskapsopplevelsen. Mye man gjorde og snakket om var bevisstgjørende, og deltakerne tror at de vil ta erfaringene fra gruppene med seg videre.

Når det gjelder praksis-eksperimentene så er det lett å gå i den fellen å sette seg høye mål for endring av vaner, og man kan bli skuffet over egen utilstrekkelighet. Da hjalp samtalene i gruppen med å gi støtte og å sette mer realistiske mål. Å sette seg mål som blir vurdert av andre på en hyggelig måte var bra og ufarlig. Å delta i gruppene ble opplevd som positivt og gøy, men erfaringene viser også at nye og gode vaner er vanskelige å bygge.

Noe som kunne være vanskelig for travle mennesker var å finne tidspunkt for møtene. For folk som er i arbeid og for eksempel jobber i skift, kan det være vanskelig å delta på faste tidspunkter. Å forplikte seg til deltakelse var utfordrende, men ble samtidig også opplevd som godt og riktig.

Det kan være høye prestasjonskrav. Kan dojosens fokus på endring av vaner bli et nytt krav, eller er det en konkret hjelp for den enkelte?

I komiteens drøftinger kom det også frem følgende momenter:

- Begrepet *Jesusdojo* ble opplevd som fremmed og heller avskrekkende enn inviterende. Navnet gjenspeiler ikke godt hva samlingene inneholder. Det kan stå i veien for innholdet og anliggendet. Komiteen er klar over navnets opphav, men mener at det bør være mulig å finne et mer passende og inviterende navn, gjerne knyttet til kristen historie eller kultur.⁵
- Det er en tendens i kristne miljøer at man lager seg sjekklister for hvordan man kan leve som en «god» kristen. Komiteen er redd for at Jesusdojoer kan bidra til et økt press rundt dette, og ønsker en presisering om at dette er en øvelse for ens egen tro og liv.
- Komiteen ønsker, etter å ha undersøkt nettsiden “Forandringsagenter” at det brukes mer plass til teologisk og bibelsk begrunnelse for klimaengasjement.
- Komiteen mener at man ved planlegging og sammensetning av nye dojoer er tydelig på at man ønsker å ha med alle deltakere på alle samlingene og at det derfor bør være en gruppe som har mulighet til et fast møtepunkt hver uke, enten det tas utgangspunkt i arranger på dagtid, kveld eller i helgene.
- Komiteen mener at konseptet med Jesusdojo virker som et bra utgangspunkt, som kontinuerlig bør være fleksibelt og utvikles videre. Det virker som et godt verktøy, særlig for aldersgruppen 16 til 30 år.
- Unge ønsker flere verktøy til å leve mer grønt i ulike livssituasjoner. Derfor ønsker komiteen at det utvikles en verktøykasse for menigheter og grupper til å jobbe med klima- og miljøspørsmål.

⁵ Følgende navneforslag er kommet opp: Prosjekt grønt liv, prosjekt grønn verden, prosjekt grønn vei, prosjekt skaperverk, prosjekt Klima Forandring, prosjekt Nytt Håp, Håpet- Klima og jeg, Jeg redder verden- litt, Trosplattformen, Plattformen, Ecclesia.

- Materiellet til “Forandringsagenter” kan ytterligere utvikles, for eksempel med input til temaene meditasjon og stillhet. Det kan også med fordel lages ressursider for mulige handlingsvalg, forslag til grønne ofringer, grønne reisealternativer til kirken m.m.
- Ved den kontinuerlige utviklingen av Jesusdojo bør Duckys klimakonkurranse og andre ressurser som i dag brukes, evalueres for å se om det finnes bedre alternativer.
- Komiteen ønsker at det skal være enkelt å delta på en «dojo» flere ganger, og at det særlig første gangen skal være en konkret og enkel oppskrift å følge for å starte opp en gruppe.
- Komiteen mener også at miljø, klima, rettferd og bærekraft må få mer plass i menighetens forkynnelse og undervisning, og at økoteologi må komme høyere på dagsorden i kirkelige utdanningsinstitusjoner.
- Flere personer med teologisk kompetanse bør styrke og tilgjengeliggjøre den bibelske argumentasjonen for arbeid med klimakrisen. Dette bør inkluderes i grønne Jesusdojoer.

Ungdommens kirkemøte vedtak

1. UKM mener at konseptet “Forandringsagenter” er et godt verktøy, spesielt for unge, som kan hjelpe oss til å utforske hva det betyr å være Jesu etterfølger i vår tid som er preget av klimakrisen.
2. UKM vil utfordre alle menigheter og de kristne organisasjonene som jobber med unge (15-30 år) til å legge til rette for utprøving av Jesusdojo.
3. UKM utfordrer enkeltmennesker, menigheter og organisasjoner til å la seg inspirere i dette arbeidet av Korsveibevegelsens fire veivisere (søke Jesus Kristus, bygge fellesskap, leve enklere og fremme rettferdighet) for å bidra til handling og forandring.
4. UKM ber Kirkerådet om å bearbeide det forliggende grunnlagsmaterialet, ikke minst på bakgrunn av komiteens merknader, og gjøre det tilgjengelig på www.ressursbanken.no. Dette bør bli et viktig redskap i en verktøykasse som må inneholde forskjellige tiltak for ulike målgrupper. Å legge til rette for evaluering og erfaringsdeling bør bli en viktig del av dette.
5. UKM ber Samisk kirkeråd om å utarbeide elementer til Jesusdojo som bygger på samers nære forhold til naturen, både for unge samer og for resten av kirken. Deres nære relasjon til naturen skal tas hensyn til når kirken jobber med økoteologisk praksis. Kirken må ha et nyansert syn på utfordringer rundt utbygging av fornybare energikilder og gruvedrift som påvirker samisk bruk av naturområder.
6. UKM ber om at økoteologi og Jesus-etterfølgelse i klimakrisens tid, får større plass i kirkelig utdanning, samt forkynnelse og trosopplæring.

Saksorientering

Bakgrunn

«Som kristne tror vi på Gud som skaper, frelser og livgiver. Derfor angår klima- og miljøkrisen kirken. Vårt oppdrag er klart: Gud er gartner og vi er skapt i hans bilde. Vi skal passe Guds hage, velge livet, elske Gud og vår neste» (UKM 2021)

Både UKM 2021 og Kirkemøtet 2021 hadde omfattende saker knyttet til temaet miljø, klima og bærekraft.⁶ Allerede sakstitlene «*Sorg, sinne, handling og håp*» (sak UKM 5/21) og «*Mer himmel på en truet jord*» (sak KM 15/21) understreker omfang og alvor i disse to sakene, som begge hadde fokus på hvordan enkeltmennesker og kirke kan bidra til den nødvendige reorienteringen og snuoperasjonen innen 2030 som verden har satt seg som mål, gjennom FNs klimaavtale fra Paris 2015 og FNs bærekraftsmål fra samme år. Det er ingen tvil om at det haster å komme fra ord til handling og omsette fromme ønsker og gode mål til konkret praksis.

UKM 2021 formulerte i denne sammenheng en drøm for kirken: «Kirken utarbeider en felles forståelse og fortelling om hva som står på spill, og hvilket ansvar vi, som kristne, har til å engasjere oss, samt vår forpliktelse for de fattige som rammes i særlig grad av klimaendringer. Kirken tror på, lever og forkynner i ord og handling et godt budskap om frelse og forsoning for alle mennesker og hele skaperverket! I 2030 skal folk vite at vern om skaperverket, klima og rettferdighet er viktige områder for kirkens tale og handlinger. Barn, ungdom, unge voksne og eldre samarbeider tett om dette. Ildsjeler finner fellesskap, inspirasjon og handlingsrom både i sine lokale menigheter og i samarbeid med kristne organisasjoner i sentrale kampanjer etter et nytt tiår for endring i kirke og samfunn. Menigheter og fellesråd deltar og samarbeider i sine lokalsamfunn og i nettverk i sine prostier og bispedømmer. Sammen skal vi stole på Guds løfter og bruke våre ressurser...»

Da blir spørsmålene: Hvordan kommer man dit? Hvordan praktiseres oppbrudd, handling og håp, både av enkeltmennesker og i fellesskap? Søken etter mulige svar på disse spørsmålene var motivasjonen for DnkU til å sette en sak om miljø, rettferd og bærekraft på nytt på agendaen til Ungdommens kirkemøte i 2022.

Veivisere, ressurser og verktøy

Man kan lett føle seg overveldet og maktesløs overfor de store utfordringene på feltet. Samtidig finnes en del veivisere, ressurser og verktøy, både når det gjelder den klima- og miljøfaglige og den teologiske siden av dette engasjementet. Utfordringen er å sette disse sammen til et helhetlig konsept. DnkU vil i denne saken peke på fire miljøer: *Korsvei-bevegelsen*⁷, nettverket *Etter Kristus*⁸, organisasjonen *Framtiden i våre hender* (FIVH)⁹, og det unge og innovative selskapet *Ducky*¹⁰. Sistnevnte har spesialisert seg på å utvikle praktiske verktøy som hjelper enkeltpersoner til å registrere klima- og miljøfotavtrykk i sine liv. På samme tid skal bruk av deres verktøy være både lærerikt, effektivt og gøy.

⁶ UKM 05/21 Sorg, sinne, handling og håp, og KM 15/21 Mer himmel på en såret jord

⁷ <http://www.korsvei.no/>

⁸ <https://www.etterkristus.no/>

⁹ <https://www.framtiden.no/>

¹⁰ <https://www.ducky.eco/>

Forandringsagenter - utprøving av fire Jesus-dojoer i forkant av høstens UKM (uke 34-39)

I utprøvingen og kombinasjonen av ulike elementer fra disse miljøene har DnkU valgt til å gjennomføre fire Jesus-dojoer (tidsavgrensede, handlingsorienterte småfelleskap) i forkant av UKM i tiden fra midten av august (uke 34) til utgangen av september (uke 39).

Kirkerådet har i løpet av våren 2022 kontaktet alle de nevnte miljøene ovenfor og drøftet utformingen. På bakgrunn av dette er det utviklet nettressurser¹¹ for i alt 6 samlinger. På samlingene snakker man om ulike tema, men i hele perioden skal deltakerne ikke minst prøve ut konkrete tiltak i eget liv, i en slags treningsleir¹², bl.a. ved å teste ut to av Duckys verktøy for å registrere egen klimapåvirkning. Innholdet er strukturert med utgangspunkt i Korsveis fire veivisere: Søke Jesus Kristus, bygge fellesskap, leve enklere og fremme rettferdighet, og hovedfokus er miljø, rettferd og bærekraft.

Nettsidene til Forandringsagenter skal presentere nødvendig info for innhold og struktur i samlingene, samt tilhørende faktaark og lenker til mer informasjon til de enkelte temaene. Dessuten skal både Korsvei, Etter Kristus og Framtiden i våre hender produsere video-innledninger til enkelte temaer. Nettsidene ligger i første omgang på www.grønnkirke.no. De kan underveis og i etterkant videreutvikles, og kan, hvis erfaringene er gode, bli til en egen ressurs på Ressursbanken for bruk i menigheten og i ungdomsarbeidet.

Helt sentralt i Jesus-dojoene er kombinasjonen av ukentlige samlinger og utprøving av nye praksiser mellom samlingene, både individuelt og som gruppe. På samlingene skal deltakerne drøfte sine praktiske erfaringer. Sammen skal man forsøke å lære nye vaner, samt endrede tenke- og handlemønstre - et eksperiment om gangen.

Ungdomsperspektiver

Mer enn i andre faser av livet er ungdom på leting etter sin egen identitet. Hvem er jeg? Hvilke verdier ønsker jeg å stå for? Hva bekymrer meg? Hvilke valg har jeg egentlig? Hvilken rolle spiller troen på Gud og erfaringer med kirken i mitt liv? Unge lever i spenningen mellom muligheter og fremtidsdrømmer for jobb, karriere, kjæreste og familie på den ene siden, og mørke skyer på framtidshorisonen på den andre siden. Krigstrusler, hatretorikk, migrantkrisen, og ikke minst utfordringene fra klima, miljø og bærekraft, skremmer. Noen trekker på skuldrene og ser en annen vei, andre er redde og resignerer. Noen kjenner klimaangst og økologisk sorg på kroppen, noe som også ble tydelig under behandlingen av denne tematikken på UKM og KM i fjor. Derfor er det spesielt viktig å utforske hvordan handling, engasjement og fellesskap kan gi mot og håp.

Teologiske og kirkehistoriske perspektiver

Kirkens historie begynner med hendelsene i påsken og pinsen. Den oppstandne Jesus møter livredde og vettskremte disipler som akkurat da opplever en livskrise av dimensjoner. Dette møtet forandret deres liv radikalt. Siden har kristne søkt fellesskap med Jesus og med hverandre. De har delt, levd enkelt og fremmet rettferdighet.

¹¹ <https://kirken.no/nb-NO/gronnkirke/forandringsagenter/>

¹² Mer om Jesus-dojo: <https://www.etterkristus.no/ekr/2020/8/24/stian-kilde-aarebrot-snakker-om-jesusdojo>

De første kristne tiltrakk seg flere og flere, og forandret mennesker og samfunn over hele verden. Det samme har gjentatt seg mange ganger i kirkens historie: Historiene om og eksemplene til Frans av Assisi i Italia på 1200-tallet, Hans Nielsen Hauge i Norge på 1800-tallet, samt utallige andre kvinner og menn, kan inspirere oss til å være forandringsagenter i dag. De ble radikale etterfølgere av Jesus i sin tid.

I fellesskap

Etterfølgelse av Jesus Kristus skjer sammen med andre mennesker. Ensomme ildsjeler vil lett brenne ut. Mennesker generelt, og kristne spesielt, trenger hverandre, og må bygge fellesskap og nettverk.

Gjerne med venner og likesinnede, men like gjerne på tvers av alle skillelinjer som alder, troserfaringer og overbevisninger. Bibelen gir mange bilder for dette fellesskapet: Vi er en kropp, grener på et vintre, søsken. Vi kan bære hverandres byrder, lytte til hverandres bekymring, dele sorg, trøste og gråte sammen. Vi kan skrike og klage sammen; aksjonere, demonstrere og «klimabrøle»; jobbe med klimaangst og økosorg. Troen kan gi håp, glede, takknemlighet og mot. Den kan skape trygge rom som gir den enkelte et hjem. Slike fellesskap kan være fysiske og små, knyttet til en lokal menighet. Men de kan også gå på tvers – være økumeniske, interreligiøse, globale og digitale på samme tid. Og de kan gå på tvers av generasjoner. Det finnes mange eldre, for eksempel i Besteforeldrenes klimaaksjon, som kan være deltakere, samtalepartnere og «medagenter» for engasjerte ungdommer.

Det er lov å drømme: Flere, etter hvert mange, slike småfellesskap kan danne et nettverk. De kan være kilder til engasjement og deltakelse i kirke og samfunn, og deres verdier kan prege, gjennomsyre og fornye etablerte strukturer i kirken, organisasjonene og samfunn. Slik kan de styrke verdier som undring og takknemlighet, mot og håp, tro og tillit, tilhørighet og ansvarlighet.

UKM 06/22 Mandat for ungdomsting i bispedømmet

Sammendrag

Etter de reglene som gjelder fra 1. januar 2021, er det bispedømmerådet, etter uttalelse fra ungdomsrådet, som fastsetter mandatet for ungdomstinget i bispedømmet. I denne saken foreslås det at Ungdommens kirkemøte gir bispedømmerådene retningslinjer for hva et mandat for ungdomstinget bør inneholde. I tillegg anbefales det at Ungdommens kirkemøte ber Kirkerådet gi bispedømmerådene veiledning om fastsettelse av mandat, som bygger videre på uttalelsen fra Ungdommens kirkemøte.

Komite C merknader

1. Komiteen ønsker å tydeliggjøre hva som er formålet, funksjonen og formen til ungdomstinget, samt ungdommens medvirkning i demokratiske prosesser, og har derfor endret strukturen på vedtakene fra det opprinnelige forslaget. Dette for å gi overordnede retningslinjer som ivaretar lokalt eierskap.
2. Komiteen er opptatt av at ungdomstinget både ivaretar det demokratiske prinsippet som kjernen i ungdomstinget, samt har et trosrelatert innhold.
3. Komiteen er kjent med at møtene har ulike navn på bispedømmenivå. Komiteen ønsker at alle bispedømmer skal kommunisere at møtet er ungdomsting.
4. Ungdommens kirkemøte oppfordrer Kirkerådet til å fastsette et ressursdokument for hvordan ungdomstinget kan og bør gjennomføres på grunnlag av vedtatte demokratiprinsipper. Kirkerådet må også legge tilrettelegge for lokalt eierskap.
5. Komiteen ønsker å understreke at «reelle demokratiske prosesser» ivaretas ved at ungdomstinget velger ungdomsråd. Ungdomsrådet kan i aktuelle saker medvirke på vegne av ungdomstinget mellom hvert ungdomsting.
6. Ut over sammensetningen refererer komiteen til § 2 i regler for ungdomsdemokrati i Den norske kirke.
7. Komiteen ønsker en tydelig presisering at form på ungdomsting kan være så mangt. Komiteen erfarer videre at gode saksbehandlingsformer kan være komité og plenum, gruppesamling og fellessamling, gruppeoppgaver, åpen talerstol, workshops, seminarer og andre liknende former som ungdomsrådet finner hensiktsmessig.
8. Komiteen understreker menighetsrådenes ansvar i å oppnevne delegater til ungdomstinget og i å følge opp i etterkant, ved å lytte til ungdommenes erfaringer og tanker etter deltakelse på ungdomsting. Dette for en lokal demokratisk forankring som sikrer legitimiteten til ungdomsdemokratiet i kirken.
9. Komiteen ønsker å presisere at menighetsråd med minoritetsungdom har et ekstra ansvar for å rekruttere minoritetsungdom til ungdomsdemokratiet i kirken.
10. Komiteen ønsker en tydeliggjøring i § 3 i regler for ungdomsdemokrati i Den norske kirke ang. ansvar, forberedelser og gjennomføring av ungdomsting i bispedømmer. Dette for å sikre de lokale ungdomsrådenes eierskap til ungdomsting i bispedømmene.
11. Komiteen ønsker å tydeliggjøre at vedtakene blir grunnlaget for brevet sendt fra Kirkerådet til bispedømmene.

Ungdommens kirkemøte vedtak

Ungdommens kirkemøte anbefaler bispedømmerådene i samråd med ungdomsråd å fastsette et mandat for ungdomstinget i bispedømmet som legger til rette for:

1. Formålet

Ungdomstinget skal sikre unges mulighet og rett til medvirkning i Den norske kirke sitt ungdomsdemokrati. Ungdomstinget er et kirkedemokratisk organ.

2. Funksjonen

- a. ungdomstinget skal kunne ivareta sin rolle som et rådgivende organ for biskopen og bispedømmerådet,
- b. ungdomsrådet skal forberede saker til behandling på ungdomstinget,
- c. ungdomstinget skal behandle relevante saker for å fremme unges stemmer og bevare det demokratiske prinsippet,
- d. ungdomstinget skal kunne medvirke i aktuelle saker regionalt, nasjonalt og internasjonalt i Den norske kirke gjennom reelle demokratiske prosesser,
- e. ungdomstinget skal inkludere minoriteter i kirkedemokratiet,
- f. ungdomstinget skal ivareta forpliktelsene til Den norske kirkes ungdom med urfolks bakgrunn.

3. Sammensetning

Ungdomstinget består i hovedsak av valgte delegater, slik at antallet representanter uten stemmerett ikke blir større enn antallet delegater.

Delegatene har tale-, forslags- og stemmerett. Ungdomstinget kan gi observatørene tale- og forslagsrett.

I Nord-Hålogaland, Sør-Hålogaland, Nidaros og Oslo bispedømmer skal de oppnevnte organene tilstrebe at det oppnevnes samiske representanter blant representantene.

Ungdomstinget kan være sammensatt av:

- a. ungdomsrådet,
- b. 2 delegater fra hver menighet i alderen 15-30 år,
- c. 2 delegater fra hver region/krets av de landsdekkende kristne ungdomsorganisasjonene i bispedømmet i alderen 15-30 år,
- d. observatører fra menighetene og ungdomsorganisasjonene,
- e. biskopen og medlemmer av bispedømmerådet deltar som observatører på ungdomstinget.

4. Form

Ungdomstinget skal drive saksbehandling gjennom noe form for komité- og plenumsarbeid. Gjennomføring av ungdomsting skal ivaretas på lokalt nivå med retningslinjer vedtatt av de respektive bispedømmeråd, gitt at disse sikrer demokratiske prinsipper. Navnet på ungdomstinget skal være «ungdomsting» i alle bispedømmer.

5. Arrangør av ungdomsting

Ungdomsrådet skal ha eierskap til ungdomsting og bistå med forberedelser, mens bispedømmerådet skal stå ansvarlig som arrangør og skal stille med nødvendige ressurser til det årlige ungdomstinget.

6. UKM 22 ber om at bispedømmene skal bygge opp under ungdomsdemokratiet ved å:
 - a) styrke kompetansen om ungdomsdemokratiet i kirken blant ansatte på bispedømmenivå,
 - b) sørge for at ansvarlig rådgiver for ungdomsdemokratiet innehar den kompetansen som trengs,
 - c) prioritere nødvendige ressurser til å avholde ungdomsting,
 - d) bistå med støttefunksjoner for ungdomsrådet i henhold til regler for ungdomsdemokratiet i Den norske kirke,
 - e) øke bevisstheten og kjennskapet til ungdomsdemokratiet generelt blant ansatte, folkevalgte og frivillige i kirken,
 - f) definere i stillingsbeskrivelsen til ungdomsrådgiver i bispedømmet at ansvaret stillingen innehar ovenfor ungdomsdemokratiet er gjennom arbeidet med ungdomstinget og ungdomsrådet,
 - g) sette av nødvendige ressurser til å rekruttere ungdom med urfolks bakgrunn.

7. Menighetsrådene er ansvarlige for å vedta hvilke ungdommer de oppnevner til Ungdomstinget, samt ansvarlige for å kalle ungdommene inn til et menighetsrådsmøte i etterkant av tinget for å høre hvilke erfaringer og tanker de sitter igjen med.

8. UKM 22 ber Kirkerådet sende et brev til bispedømmerådene med veiledning om fastsettelse av mandat for ungdomstinget.

Saksorientering

Bakgrunn

Ungdomstinget i bispedømmet er et kirkelig organ som er forankret i kirkeordningen § 36 og nærmere regulert av Kirkemøtet i regler 10. oktober 2020 for ungdomsdemokrati i Den norske kirke. De sistnevnte reglene fastsetter følgende:

§ 2. Ungdomsting i bispedømmet

Ungdomstinget består av:

- h) inntil to representanter oppnevnt av hvert av menighetsrådene i bispedømmet,
- i) inntil to representanter fra hver av de organisasjonene som driver ungdomsarbeid tilknyttet Den norske kirke i bispedømmet, oppnevnt av organisasjonenes regionale styrer,
- j) medlemmene av ungdomsrådet og
- k) medlemmer av bispedømmerådet som er under 30 år.

Representantene etter bokstav a), b) og d) må være i aldersgruppen 15–30 år. Representantene etter første ledd må være medlem av Den norske kirke, jf. kirkeordningen § 40 første ledd. I Nord-Hålogaland, Sør-Hålogaland, Nidaros og Oslo bispedømmer bør de oppnevne organene tilstrebe at det oppnevnes samiske representanter blant representantene. Ungdomstinget er et rådgivende organ for biskopen og bispedømmerådet som kan uttale seg i saker som gjelder Den norske kirke.

Bispedømmerådet fastsetter nærmere bestemmelser for ungdomstinget, herunder bestemmelser om representanter uten stemmerett, etter uttalelse fra ungdomsrådet.

Ut over det overordnede mandatet og de andre bestemmelsene om ungdomstinget som er regelfestet, har Kirkemøtet overlatt til bispedømmerådet å fastsette nærmere bestemmelser for ungdomstinget i det enkelte bispedømmet, etter uttalelse fra ungdomsrådet.

UKM 2021 viste til at det er stor variasjon fra bispedømme til bispedømme i hvordan ungdomstingene gjennomføres. På noen ungdomsting er det saksbehandlingen som står sentralt, mens det andre steder er mer fokus på seminarer og lignende, og behandlingen av saker er en avgrenset del av ungdomstinget.

UKM 2021 ga uttrykk for viktigheten av å ha «en balanse mellom det sosiale og behandling av saker» og viste til at «viktigheten av å ha et minimumsmandat for ungdomstingets demokratiske prosesser og saksbehandling må likevel presiseres, da dette først og fremst er et demokratisk organ» (UKM 06/21). Det kan være hensiktsmessig at arbeidsformen på ungdomstingene har en sammenheng med arbeidsformen på Ungdommens kirkemøte.

UKM har tidligere drøftet hva som bør være et minimumsmandat for ungdomsrådet (UKM 09/11). I denne saken foreslås det at Ungdommens kirkemøte 2022 uttaler seg om hva slags felles rammer som bør fastsettes for ungdomstingene.

Ungdommens kirkemøte er det øverste representative organet i ungdomsdemokratiet i Den norske kirke. I kraft av sin posisjon vil Ungdommens kirkemøte kunne vedta retningslinjer om et mandat for ungdomstinget som vil være retningsgivende for bispedømmerådene når disse fastsetter nærmere bestemmelser for ungdomstingene.

Oppsummering av tilbakemeldinger fra ungdomsråd

Den norske kirkes ungdomsutvalg har innhentet uttalelser fra ungdomsrådene om praksis. Fem ungdomsråd har gitt tilbakemelding: Bjørgvin, Nidaros, Agder og Telemark, Stavanger og Tunsberg. Det er en varierende praksis for gjennomføring av ungdomsting i bispedømmene, både når det gjelder forberedelse av saker og arbeid med sakene i komité og i plenum.

Forberedelse av saker

I Bjørgvin har ikke ungdomsrådet fungert optimalt de siste årene. Derfor har rådgivere for ungdom og undervisning i Bjørgvin bispedømme klargjort saker til ungdomstinget på vegne av ungdomsrådet.

I Nidaros pleier man å ha én sak som forberedes av ungdomsrådet ut fra DnkU sine sakspapirer og høringen, som også leveres til Nidaros bispedømme.

Agder og Telemark bruker ikke mye tid på saksarbeid, og arbeidet er blitt utført på ulike måter. Ungdomstinget planlegger framover å jobbe med én sak som velges av ungdomsrådet.

I Stavanger velger ungdomsrådet tradisjonelt tre saker. For hver av sakene velges det en leder som har ansvaret for å legge fram et saksdokument for den aktuelle saken. Saksdokumentene sendes til ungdomstinget i god tid.

I Tunsberg står ungdomsrådet og en rådgiver fra bispedømmet for planlegging og forberedelse av saker. Selve arbeidet med saksforberedelser foregår i fire faser hvor medlemmer av ungdommens bispedømmeråd drøfter ulike sider av sakene ved bruk av forskjellige metoder, mens ett av rådets medlemmer – en saksordfører klargjør saken til ungdommens bispedømmemøte.

Komitéarbeid

I Bjørgvin har man ikke tradisjon for komitéarbeid. Man bygger for tiden opp et nytt ungdomsråd og ungdomsting og ønsker å lære av tilsvarende organer i Stavanger, Agder og Telemark, og Nidaros.

I Nidaros har man tidligere ikke jobbet i komité, men ungdomsrådets medlemmer som hadde vært på Ungdommens kirkemøte i 2021, hadde et sterkt ønske om det. Selv om rådet opplevde komitéarbeidet som svært konstruktivt, vil de vurdere behovet for det til neste år.

I Agder og Telemark har man ikke jobbet på denne måten tidligere, men planlegger å ha én sak til neste år som kan diskuteres i grupper.

I Stavanger har man gode erfaringer med komitéarbeid der «alle kan dele ytringer i trygge omgivelser».

I Tunsberg jobber man med saker i komitéarbeid og ønsker å bruke fremgangsmåten for dette arbeidet fra Ungdommens kirkemøte.

Plenumsarbeid

I Bjørgvin har man ikke en tradisjon for plenumsarbeid. Man bygger for tiden opp et nytt ungdomsråd og ungdomsting og ønsker å lære av tilsvarende organer i Stavanger, Agder og Telemark, og Nidaros.

I Nidaros har plenumsarbeidet fungert fint i år, og dette arbeidet vil bli effektivisert ved bruk av GoPlenum til neste år.

I Agder og Telemark jobber man ikke i plenum, da man opplever at denne type arbeid ikke treffer målgruppen, og at det ikke har vært interesse for saksarbeid med en slik fremgangsmåte blant nåværende medlemmer.

I Stavanger, etter flere års erfaring med deltakerflukt, ble plenumsarbeid for første gang ikke gjennomført i 2021, da mange unge førstegangsdeltakere på ungdomstinget opplevde plenumsarbeidet som utfordrende og uteble fra neste års ungdomsting.

I Tunsberg jobber man med saker i plenum og ønsker å bruke fremgangsmåten for dette arbeidet fra Ungdommens kirkemøte.

Delegater og observatører

I Bjørgvin har man hatt 19 delegater og 14 observatører. Samtidig mener man at potensialet ligger nært 320 delegater (160 kirker og to delegater fra hver).

I Nidaros har det vært 36 delegater og ni observatører.

I Agder og Telemark har antall observatører vært høyere enn antall delegater: henholdsvis 32 og 26.

For Stavanger er det bare oppgitt ett tall – 35. Tunsberg har også oppgitt et samletall – 50.

Skriftlig mandat for ungdomstinget

Fire av fem ungdomsråd i bispedømmene oppgir at de har et skriftlig mandat, bortsett fra ungdomsråd i Agder og Telemark som har brukt det nasjonale regelverket for ungdomsdemokrati de siste årene. Ungdomsrådet i Agder og Telemark bispedømme jobber med å lage et nytt mandat for deres ungdomsting.

Vurderinger

Formålet med reglene for ungdomsdemokrati i Den norske kirke er å legge til rette for at unge i alderen 15–30 år får mulighet til å medvirke i aktuelle saker regionalt, nasjonalt og internasjonalt i Den norske kirke, jf. kirkeordningen § 36. Det innebærer at ungdomstinget skal gi unge en reell mulighet til å medvirke i aktuelle saker, gjennom demokratiske prosesser i ungdomstinget. Dermed er ikke målet med Ungdomstinget å samle flest mulig ungdom, men å sikre unges medvirkning i kirkedemokratiet og mulighet til å påvirke beslutninger som tas i Den norske kirke.

Ungdomstinget er et rådgivende organ for biskopen og bispedømmerådet, og det kan i tillegg uttale seg i andre saker som gjelder Den norske kirke. Det kan tilsi at det tydeliggjøres i regelverket at mandatet skal legge til rette for at ungdomstinget gjennom reelle demokratiske prosesser kan medvirke i aktuelle saker regionalt, nasjonalt og internasjonalt i Den norske kirke, og at det skal kunne ivareta sin rolle som et rådgivende organ for biskopen og bispedømmerådet.

Det kan være hensiktsmessig at arbeidsformen på ungdomstingene har en sammenheng med arbeidsformen på Ungdommens kirkemøte. Det tilsier at mandatene bør si noe om arbeidsform. Det kan for eksempel vurderes om mandatet bør si noe om at ungdomstinget skal ha både arbeid i plenum og komitéarbeid.

Mandatet for ungdomstinget skal også inneholde bestemmelser om representanter uten stemmerett. I forarbeidene som begrunnet forslaget til de gjeldende reglene, ble det pekt på at det også kan være ønskelig å invitere andre representanter med møte-, tale- og/eller forslagsrett. Det har for eksempel vært tradisjon for å invitere representanter fra andre bispedømmers ungdomsråd til ungdomsting. I noen tilfeller har en menighet ønsket å sende mer enn to representanter, noe som har blitt løst ved at to representanter møter med alle rettigheter, mens en tredje representant har møtt med tale- og forslagsrett. Det kan vurderes om UKM bør mene noe om antallet representanter uten stemmerett, for å unngå at det blir flere slike representanter enn delegater med stemmerett.

Det anbefales at Ungdommens kirkemøte ber Kirkerådet sende et brev til bispedømmerådene med veiledning om fastsettelse av mandat for ungdomstinget. Det er Kirkerådet som er regelverksforvalter for regelverk Kirkemøtet fastsetter, og som derfor gir nærmere veiledning om reglene. I et slikt brev vil det være naturlig at Kirkerådet viser til Ungdommens kirkemøtes retningsgivende vedtak i denne saken.

UKM 07/22 En universelt utformet kirke

Sammen drag

En anslår at 15-18% av befolkningen i Norge har en funksjonsnedsettelse. Mennesker med funksjonsnedsettelser er en sammensatt gruppe. Noen er født med en funksjonsnedsettelse, andre har fått den i løpet av livet. Noen funksjonsnedsettelser er synlige, noen er usynlige. Det kan være bevegelseshemminger, syns- eller hørselshemming, utviklingshemming og forskjellige sykdommer.

Sak 07/22 En universelt utformet kirke handler om hvordan en i dag forstår og tolker funksjonshemming og universell utforming. Saken beskriver mangfoldet av barrierer mennesker med funksjonsnedsettelser kan oppleve i kirken. Manglende tilgjengelighet resulterer blant annet i manglende representasjon i råd og utvalg, dette gjelder også for DnkU og UKM. Organisasjonen Unge funksjonshemmede, KABB (Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte) og ungdommer med funksjonsnedsettelser har derfor bidratt med innspill til denne saken og behandlingen på UKM.

Komite D merknader

Vi må ta inn over oss at funksjonshemmede blir diskriminert i samfunnet og i kirken. Selv om menneskerettighetene gjelder alle, noe som er presisert gjennom FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), har funksjonshemmede ofte ikke mulighet til å benytte seg av rettighetene. Derfor er tilgjengelighet viktig for å kunne delta og bidra som alle andre.

Kirkerådet, Kirkemøtet og UKM har tidligere kommet med uttalelser og tydelige vedtak om funksjonshemmedes rett til deltakelse i kirken og om universell utforming, men lite har endret seg.

Alle har rett til å delta i beslutningsprosesser og å bli tatt på alvor. Det skjer ikke i dag. Funksjonshemmede er alvorlig underrepresentert i kirkens demokratiske organer og dermed blir ikke alle stemmer hørt.

Komiteen anerkjenner at kirken har alt for lite kunnskap om funksjonshemming, om barrierer mennesker med funksjonsnedsettelser opplever, og hva universell utforming går ut på. I dag hviler alt for mye ansvar på enkeltpersoner. Mange opplever å alltid måtte si ifra om hva en har behov for. Dette kan være belastende og slitsomt og kan føre til selvsensur.

Komiteen ser at noen tolkninger av bibeltekster og spesielt helbredelsesfortellinger har bidratt til at en ser ned på mennesker med funksjonsnedsettelser. Det har også ført til tabuer og skam knyttet til funksjonshemming. Komiteen anerkjenner at mange funksjonshemmede har dårlige erfaringer med krenkende forkynnelse, ubehagelige og grenseoverskridende erfaringer med forbønn, stakkarsliggjøring, umyndiggjøring og så videre.

Tekster og salmer med mulige problematiske formuleringer må ikke sensureres, men krever refleksjon og bevissthet når man bruker dem. Vi må snakke om det!

Komiteen ønsker også å påpeke betydningen av en interseksjonell tilnærming til temaet funksjonshemming. Dette kan bidra til å skape bevissthet om hvordan diskriminering kan forekomme på flere grunnlag samtidig og dermed utfordre til samhandling på tvers av sosiale grupper, som etniske og kulturelle minoriteter og skeive.

Når det gjelder aktiviteter må det etterstrebtes fellesaktiviteter alle føler seg inkludert i, fremfor spesialtiltak rettet mot en gruppe. Vi anerkjenner dog at tilrettelagte felleskap og tilrettelagt undervisning noen ganger kan være bra og viktig.

Funksjonsnedsettelse kan være svært mye forskjellig og komiteen ønsker å påpeke spesielt at mange funksjonsnedsettelse som psykiske lidelser og lese- og skrivevansker, er usynlige og kan føre til utestenging fra felleskapet. Også veldig mange eldre har behov for bruk av individuelle hjelpemidler og dermed behov for universelt utformede omgivelser. Samtidig er det viktig å minne på at alle mennesker har funksjonsvariasjoner og at det ofte er samfunnets normer som er problemet.

Situasjonen er såpass kritisk at vi er nødt til å ta drastiske og tydelige grep for å endre på dette. Vi må snakke om funksjonshemming, barrierer, mobbing og diskriminering. Og vi trenger at universell utforming settes på dagsordenen i Den norske kirke. Vi må sammen ta ansvar og stille tydelige krav slik at kirken virkelig kan bli for alle.

Den norske kirke er forpliktet til å oppfylle likestillings- og diskrimineringslovens krav om universell utforming. Kravene i EUs Tilgjengelighetsdirektiv vil også bli gjennomført i norsk rett når direktivet innlemmes i EØS-avtalen. I tillegg har regjeringen uttalt at CRPD skal inkorporeres i norsk lov. Det betyr at dette ikke er et spørsmål om kirken vil gjøre det eller ei. Komiteen mener derimot at Den norske kirke bør være et forbilde på dette feltet.

Siden universell utforming skal behandles på Kirkemøtet 2023 anser komiteen det som hensiktsmessig og sakssvarende å komme med mange og til dels detaljerte vedtakspunkt, siden disse kan innarbeides i saksforberedelsen til Kirkemøtet.

Ungdommens kirkemøte vedtak

1. UKM 22 vil styrke representasjon av funksjonshemmede i ungdomsdemokratiet ved å
 - a) oppfordre DnkU til å utarbeide og innføre rutiner for universell utforming av DnkU og UKM sammen med interesseorganisasjoner og andre med kompetanse og erfaringer. Dette inkluderer bl.a. krav til lokaler som brukes, digitale løsninger, program og lettleste saksdokumenter.
 - b) be DnkU om å revidere mandatet for valgkomiteen for å inkludere kompetanse på universell utforming blant kandidatene når en liste av kandidater utarbeides.

2. UKM 22 oppfordrer menigheter og fellestråd til
 - a) å aktivt jobbe for å styrke representasjon av funksjonshemmede i råd og utvalg.
 - b) å ta i bruk eksisterende kurs og veiledere om universell utforming og med dette styrke kunnskap og bevissthet i menigheten.
 - c) å gi tegnspråk plass i gudstjenesten, kirkelig undervisning og aktiviteter med barn og unge.

3. UKM 22 oppfordrer Kirkerådet sterkt til
 - a) å styrke representasjon av delegater med funksjonshemming på Kirkemøtet.
 - b) å opprette et nasjonalt kirkelig råd for funksjonshemmede, der også ansatte med funksjonsnedsettelse er representert. Rådet må være representert på Kirkemøtet.
 - c) at det utarbeides tydelige minstekrav om universell utforming av kirker, kirkens utearealer og menighetens aktiviteter. Dette innebærer:
 - krav om informasjon om tilgjengelighet på menighetens nettsider og i forkant av arrangement.
 - rutiner for at menigheter legger ut bibeltekster og salmer i forkant av gudstjenesten på menighetens nettsider.
 - minstekrav om materiell og utstyr menigheter skal ha.
 - d) å presisere hvem som har ansvar for oppfølgingen av universell utforming på alle nivåer i kirken.
 - e) å sørge for at menighetens ansatte og tillitsvalgte har kjennskap og tilgang til en koordinert rådgivningstjeneste om funksjonshemming og universell utforming.
 - f) å sørge for et kunnskapsløft om CRPD, andre relevante lover og universell utforming ved å forplikte ansatte og oppfordre frivillige til kursing på feltet.
 - g) å sette av midler til kartlegging av og forskning på funksjonshemmedes situasjon i kirken.
 - h) å gi funksjonshemmingsteologi og normkritikk en plass i planer for konfirmantundervisning.
 - i) å innarbeide universell utforming i kirkens veiledere, opplegg og planer.
 - j) å øremerke økonomiske og personalmessige ressurser til universell utforming generelt og å prioritere midler til prosjekter som bidrar til å fremme universell utforming, som for eksempel en forbedret salmebokapp.
 - k) å innarbeide universell utforming som krav i anskaffelser og ombygginger.

- l) å sørge for at kirkens digitale tjenester, inklusive digitalt kirkevalg, oppfyller EUs tilgjengelighetsdirektiv.
 - m) å sørge for at kirken.no blir en nettside som er brukervennlig og oppfyller EUs tilgjengelighetsdirektiv.
 - n) å jobbe aktiv for at flere funksjonshemmede (inklusive utviklingshemmede) blir ansatt i kirken.
5. UKM 22 oppfordrer Bispemøtet til
- a) å fremme kjennskap om funksjonshemmingsteologi og å tematisere universell utforming under visitaser.
 - b) å anerkjenne at teologi har blitt og fortsatt blir misbrukt i møte med funksjonshemmede og å ta tydelig avstand fra grenseoverskridende forbønn om helbredelse.
6. UKM 22 oppfordrer Samisk kirkeråd og SUNG til
- a) å tematisere funksjonshemming og universell utforming og å jobbe med strategier som bidrar til at retten til trosutøvelse ivaretas for funksjonshemmede med samisk bakgrunn.
 - b) å jobbe med å styrke representasjonen av funksjonshemmede i råd og utvalg.
7. UKM 22 oppfordrer
- a) utdanningsinstitusjoner til å gi funksjonshemmingsteologi (større) plass i fagplaner for kirkelige utdannelser.
 - b) Døvekirken, Kirkerådet og bispedømmene til å fremme samhandling mellom Døvekirken og hørende menigheter.
 - c) Kirkerådet og bispedømmene til å snakke om funksjonshemming og universell utforming i tverreligøse og økumeniske sammenhenger.
8. UKM 22 ber DnkU
- a) om å – sammen med interesseorganisasjoner, Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn og Norges Kristne Råd – henvende seg til helse- og omsorgsministeren, barne- og familieministerens og kultur- og likestillingsministeren for å fremme spesielt:
 - o retten til trosutøvelse for mennesker som mottar helse- og omsorgstjenester.
 - o utfordringer knyttet til manglende økonomiske ressurser i kommunene til tilrettelegging for retten til tros- og livssynsutøvelse for funksjonshemmede.
 - o ivaretagelsen av retten til tros- og livssynsutøvelsen når inkorporering av CRPD nå vurderes av regjeringen.
 - b) ta kontakt med media for å fremme anliggender i denne saken.

Saksorientering

Bakgrunn

Funksjonshemming²

En person som har en funksjonsnedsettelse, er ikke nødvendigvis funksjonshemmet. Begrepet *funksjonshemming* brukes for å beskrive at en person med funksjonsnedsettelse i konkrete situasjoner møter barrierer som hindrer vedkommende tilgang til et sted eller en aktivitet.

- Et barn som ønsker å delta i speidergruppen kan for eksempel oppleve en funksjonshemming hvis barnet bruker rullestol og speidergruppen ofte møtes i utilgjengelig terreng.
- En ungdom som har vansker med å delta på arrangement med mange mennesker (for eksempel på grunn av autisme eller angst) vil kanskje ikke kunne delta på konfirmantleiren.
- Hvis presten under gudstjenesten viser med håndtegn at menigheten skal reise seg, men ikke sier det høyt, så er det for en som er synshemmet vanskelig å vite hva som skjer.
- Når en ungdom som bruker tegnspråk ønsker å delta i et utvalg sammen med hørende, men ikke får tilgang til en tolk, så kan hen ikke delta i demokratiske prosesser.

Denne relasjonelle forståelsen av funksjonshemming vektlegger altså ikke diagnoser eller medisinske forhold hos en person, men setter interaksjonen mellom mennesker og omgivelser i sentrum. Begrepet brukes også for å vise til situasjoner der enkeltpersoner eller grupper opplever diskriminering på grunn av barrierer.

Alle har rett til å delta

Alle personer, uansett funksjonsnedsettelse, har rett til å delta i samfunnet på lik linje med andre. Artikkel 30 i FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) presiserer at dette også gjelder deltakelse i kulturliv, fritidsaktiviteter og idrett.³ Ofte er det dårlig tilpassete lokaler som er problemet og som skaper barrierer for en likeverdig deltakelse.

Andre hindre som kan nevnes, er mangel på transport eller ledsagere, men også manglende kunnskap og holdninger.⁴

Universell utforming

Universell utforming er derfor en forutsetning for å skape likeverdig tilgang til utdanning, fritid, arbeid, kultur og det offentlige rom. Universell utforming brukes som kriterium og strategi innen byggeplanlegging, planlegging av uteområder, tjeneste- og produktutvikling f.eks av digitale verktøy, men også innen pedagogikk, og skal sørge for at så mange forskjellige personer som mulig kan delta i samfunnet.

Med "universell utforming" menes utforming av produkter, omgivelser, programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming. "Universell utforming" skal ikke utelukke hjelpemidler for bestemte grupper av mennesker med nedsatt funksjonsevne når det er behov for det. (CRPD, artikkel 2)

Definisjonen fra FN-konvensjonen vektlegger likeverdig tilgjengelighet som en målsetning og er derfor godt egnet til å jobbe politisk og faglig med temaet. Definisjonen i norske lover er smalere. Der er universell utforming begrenset til å gjelde fysiske forhold.⁵

Det kan være nyttig å skjelne mellom universell utforming som strategier og retningslinjer (for eksempel verdier, lover planer og tekniske løsninger) og som konkrete individuelle erfaringer av tilgjengelighet. Det er først når enkeltpersoner opplever tilgjengelighet til et bygg eller en aktivitet at en kan vurdere graden av universell utforming. Derfor er det også et viktig prinsipp at det ikke er nok å oppfylle en sjekklister, men at det må være en kontinuerlig prosess og at det bare er de som bruker utformingen, som kan evaluere den.⁶

Universell utforming er ikke bare nødvendig for personer med funksjonshemninger, men også bra for flere. Trinnfri adgang er nødvendig for en rullestolbruker, men også for en som triller en barnevogn eller går med krykker. Teksting av videoer er nødvendig for en hørselshemmet, men er også praktisk når en ser på noe med vanskelig dialekt. Den blå salmeboken er ikke bare nødvendig for personer som ser dårlig, men også for en som har dysleksi.⁷

I tillegg til gode universelle løsninger for tilgjengelighet, vil det også alltid være behov for individuelle løsninger som styrker individuelle forutsetninger for deltakelse, som bruk av rullestol eller personlig assistanse.

Barrierer i kirken

Også i kirken opplever mange personer med funksjonsnedsettelse barrierer for deltakelse. Universell utforming i kirken handler for eksempel om:

- Er informasjonen om menighetens aktiviteter på menighetens nettsider utformet på en slik måte at den kan leses av alle, også synshemmede?
- Hvordan er tilgjengeligheten i menighetens ungdomsklubb? Mange lokaler har trapper, dårlig belysning og mye lyd.
- Er gudstjenesten utformet på en slik måte at alle kan delta? Finnes salmeboken på punktskrift? Er det en rampe opp til døpefonten? Er det greit om noen ikke klarer å sitte stille?
- Mange, spesielt eldre kirker, er ikke universelt utformet. En del har en inngangsrampe (ofte som sideinngang, noe som kan oppleves som stigmatiserende) og HC-toalett, men mangler tilgang til lesepult, alterring og lysglobe i passe høyde.

Men universell utforming som fagfelt og visjon handler om mye mer:

- På hvilken måte kommuniserer Den norske kirke at kirken er for alle?
- Er trosopplæringen og aktiviteter for barn og unge tilgjengelige og tilrettelagt for alle, ikke bare med tanke på fysisk tilgjengelighet, men også med tanke på språk, innhold og pedagogikk? Finnes tilbud om tilrettelagt konfirmantundervisning?
- Rekrutterer Den norske kirke personer med funksjonsnedsettelse til stillinger i menigheter? Får ansatte i kirken med funksjonsnedsettelse nødvendig tilrettelegging?⁸

- Hvilke holdninger og verdier og hvilket menneskesyn kommer til uttrykk i undervisning og forkynnelse? Hvilken innflytelse har funksjonshemmingsteologi i utformingen av og praksis for liturgi, felleskap og tilhørighet?
- Manglende tilgjengelighet resulterer i manglende representasjon i råd og utvalg, kirkevalg og innen frivillighet på alle nivåer i kirken. Hvilken bevissthet har en om det i Den norske kirke og hvilke strategier har kirken for å motvirke det?

Ingenting om oss uten oss

«Nothing about us, without us» er mottoet til Disabled Peoples' International, som har påvirket dagens forståelse av funksjonshemming og påvirket utformingen av CRPD. Slagordet brukes til å kommunisere ideen om at ingen politikk skal bestemmes av noen representant uten full og direkte deltakelse fra medlemmer av gruppen som er berørt av den politikken. Personer med funksjonsnedsettelse opplever manglende representasjon i politikk og samfunn ellers. Det er lite som tyder på at dette er annerledes i råd og utvalg på alle nivåer i Den norske kirke. Også UKM må reflektere over hvordan representasjon og medvirkning ivaretas når saken «En universelt utformet kirke» behandles.

Teologi

Sentrale verdier i kristendommen er nestekjærlighet, menneskeverd og rettferd. Alt liv er skapt og ingen menneskeliv er mindre verd enn andre. «Vår skaper skapte alle mennesker i Guds bilde, ikke bare noen mennesker. Slik sett er det for kirken ekskludering, ikke inkludering, som krever begrunnelse» (Kirkenes verdensråd, Tilværelsens gave, 2016).

Allikevel er våre tradisjoner, bibelske tolkninger og forkynnelsen mer eller mindre ubevisst preget av tradisjonelle forståelser av funksjonsnedsettelse som straff fra Gud. Mange mennesker med funksjonsnedsettelse opplever for eksempel helbredelsestekstene som problematiske.

Disability theology / funksjonshemmingsteologi belyser og utfordrer den tradisjonelle og etablerte forståelsen av bibelske fortellinger og bilder som handler om et liv fritt for sykdom og kroppslige lidelser og tolker bibelske tekster med et blikk på språk og holdninger til funksjonsnedsettelse.

UKM 08/22 Fokussak Ungdommens kirkemøte 2023

Sammendrag

Den norske kirkes ungdomsutvalg legger frem tre forslag til saker som kan behandles som fokussak på Ungdommens kirkemøte 2023. Fokussaken som velges under Ungdommens kirkemøte skal jobbes med i ungdomsråd, ungdomsting og organisasjoner frem mot neste års UKM. Fokussak velges enten blant de tre foreslåtte sakene, eller ved at delegater under UKM 2022 legger frem forslag til sak.

Ungdommens kirkemøte vedtak

"Kirkelig mangfold i et kirkelig uenighetsfellesskap"

Hvordan kan vi som kirke skape trygge og gode rom for «de vanskelige samtalene» på tvers av uenigheter og ulikheter mellom oss?

Hvordan kan vi skape trygge og gode rom for alle mennesker med alle typer identiteter, kjønn, legninger, seksualiteter?

Den norske kirke har et viktig vidt mangfold av alle typer mennesker der det videre er et like stort mangfold av ulike ståsted og meninger. Vi er alle enige om at kirken skal romme alt dette og ha plass til oss alle, men hvordan kan vi gjøre disse ordene om til virkelighet?

Hvordan skal vi få til å være en stor nok kirke for alt og alle, der alle samtidig føler seg velkommen og likeverdig?

Saksorientering

Bakgrunn

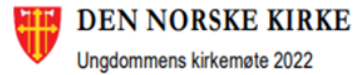
Den norske kirkes ungdomsutvalg (DnkU) legger frem tre forslag til saker som kan behandles som fokussak på Ungdommens kirkemøte 2023. Fokussaken som velges under Ungdommens kirkemøte skal jobbes med i ungdomsråd, ungdomsting og organisasjoner frem mot neste års UKM. Fokussak velges enten blant de tre foreslåtte sakene, eller ved at delegater under UKM 2022 legger frem forslag til sak.

Forslag til ny fokussak må meldes til DnkU innen frist som oppgis under UKM 2022.

Det at DnkU legger frem forslag til Fokussak er grunnlagt i UKM-sak 06/10:

Kartlegginga syner at det kan vere vanskeleg å organisere UT i bispedøma slik at dette står i ein naturleg samanheng med UKM, og at ei viss samkøyring av saker hadde vore ønskjeleg. UKM vil derfor be Ufung om å prøve følgjande modell for og gje UT høve tilå handsame sakene før dei sender sine delegater til UKM: På det aktuelle UKM lanserast eit tema som blir sak på det påfølgjande årets UKM.

Denne saka tar UR attende til UT som får frie tyglar med tanke på korleis dei handsamar temaet. Handsaminga og vedtaket-/a blir sendt til Ufung før ferdigstilling av sakspapira til UKM. Viss mogleg ønskjer UKM at dette blir ein

sak som skal på kyrkjemøtet. UKM bed Ufung leggje til rette for at val av tema blir ein prosess der det regionale leddet involverast og har medråderett.

DnkU vil i etterkant av UKM 2022 utarbeidet et forslag til hvordan saken kan behandles i ungdomsråd, ungdomsting og i organisasjoner, og sender dette videre for å få innspill. Saken vil derfor både behandles regionalt i bispedømmene, og nasjonalt i organisasjonene. Basert på disse innspillene vil DnkU fremlegge en sak under UKM 2023 som behandles av alle delegater. Fokussaken er UKM sin arena til å sette en felles agenda for en sak som oppleves viktig for ungdomsdemokratiet, ungdomsarbeidet eller øvrig i Den norske kirke.

Delegater og observatører

Filip Hovland	Acta - barn og unge i Normisjon	Delegat
Malin Hegenscheidt	Agder og Telemark bispedømme	Delegat
Elise Skjærven Aas	Bjergvin bispedømme	Delegat
Jannike Johannessen	Bjergvin bispedømme	Delegat
Ane Røisland	Døvekirken	Delegat
Stig Kenneth Limmesand	Hamar bispedømme	Delegat
Vanja Hole Joramo	Hamar bispedømme	Delegat
Henrik Bever Fikse	HEKTA- Trosopplæring for ungdom	Observatør
Marte Garnås Syljeset	HEKTA- Trosopplæring for ungdom	Delegat
Solveig-Marie Oma	KABB - Kristent Arbeid Blant Blinde og Svaksynte	Delegat
Jørgen Johnsen	KFUK-KFUM Norge	Delegat
Rasmus Elias Myklebust	Møre bispedømme	Delegat
Reidun Moltubak	Møre bispedømme	Delegat
Ivar Godske Olsen	Nidaros bispedømme	Delegat
Mathilde Stoum	Nidaros bispedømme	Delegat
Sofie Marcelie Hopshaug Bakke	Nidaros bispedømme	Delegat
Vegard Kartveit	NMSU	Delegat
Astrid-Mathilde Pedersen Grønås	Nord-Hålogaland bispedømme	Delegat
Majja Guttorm	Nord-Hålogaland Bispedømme	Delegat
Veronica Lona	Norges KFUK-KFUM speiderne	Delegat
Eilif Tanberg	Norges kristelige studentforbund	Delegat
Vegard Tysseland	Norges kristelige studentforbund	Observatør
Nina Terese Næss	Oslo bispedømme	Delegat
Tom Christian Voigt	Oslo bispedømme	Delegat
Are Tjihkkom	Samisk ungdomsutvalg (SUNG)	Delegat
Camilla Mariann Skjeldal Cazon	Stavanger bispedømme	Delegat
Sondre Søndervik	Stavanger bispedømme	Delegat
Therese Egebakken	Stavanger bispedømme	Delegat

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte 2022

Ariel Johanne Bolin Lien	Sør-Hålogaland bispedømme	Delegat
Emma Edvinsen	Sør-Hålogaland bispedømme	Delegat
Malen Riesto	Sør-Hålogaland bispedømme	Delegat
Björg Herdis Bøe Hansen	Tunsberg bispedømme	Delegat
Bleona Johannessen	Tunsberg bispedømme	Delegat
Dennis Lund	UKM på Kirkemøte 2022	Delegat
Ingrid Berg	Ung kirkesang	Observatør
Selma Holmquist	Ung kirkesang	Delegat
Frida Pynten	Valgkomite UKM 2022	Observatør
Amanda Anvar	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Christian Heidissønn Klaussen	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Karen Helene Bøhn Melhus	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Matilde Ødegaard	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Nora Antonsen	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Ole Andreas Grøtte Børnes	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat
Thomas Raadin Iversen	Den norske kirkes ungdomsutvalg	Delegat

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 13.09.2022

Vår ref: 21/04461-12 THS

Deres ref:

Visitasprotokoll for Iveland

Biskopen takker igjen for flotte visitasdager i Iveland sokn. Vedlagt følger visitasprotokollen som inneholder:

- Visitasforedrag
- Program
- Prostens kontorvisitas
- Befaringsrapport

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Visitasforedrag Iveland
Program visitas 2022 Iveland sokn
Rapport fra kontorvisitas Iveland 2022
Befaring Iveland kirke 2022

Mottakere:

Prost Gunnar Ellingsen
Iveland menighetsråd
Iveland kommune
Fredrik Netland

Venneslamoen 12 4700 VENNESLA
Kommunehuset 4724 IVELAND
Frikstadveien 20 4724 IVELAND
Bjørkeliveien 29 4701 VENNESLA

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 13.09.2022

Vår ref: 21/04461-10 THS

Deres ref:

Visitasprotokoll for Sirdal

Biskopen takker igjen for flotte visitasdager i Sirdal sokn. Vedlagt følger visitasprotokollen som inneholder:

- Visitasforedrag
- Program
- Prostens kontorvisitas
- Befaringsrapport

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Visitasforedrag Sirdal
Visitasprogram Sirdal 2022
Kontorvisitas Sirdal 2022 med logo
Befaring kirkebygg Sirdal 2022

Mottakere:
Prosten i Lister og Mandal prosti
Sirdal sokneråd
Sirdal kommune
Christiane Krahnert

Pb 265
Postboks 133
Tonstadvegen 28
Søndre Svanesvei
18

4576 LYNGDAL
4441 TONSTAD
4440 TONSTAD
4372 Egersund

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Iveland sokn 7. – 11.9.22

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en stor glede å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige og Iveland kommune. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på disse dagene med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet! Og for de gode relasjonene dere har ut i samfunnet.

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Gunnar Ellingsen har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Prosten har gjennomført kontorvisitas, og rådgiver på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Menigheten har levert en fyldig visitasmelding før visitasen, og dere har laget et fint program for meg som viser mye av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnene.

Stab og menighetsråd

Selve visitasuken startet med møte med stab og representanter fra menighetsråd. Sammen gjennomgikk vi program for visitasuken. Litt senere på kvelden møtte jeg også hele menighetsrådet med kommunal representant, Sig Tove Aasen, som stilte med nydelig ertesuppe (til god etterfølgelse for fremtidige kommunale representanter).

Det gleder meg at dere i menighetsrådet er så tydelige på hvilke drømmer dere har for menighetslivet. Dere trakk frem bibeltimene som har vært holdt som et godt eksempel på både fellesskap og næring til troen, og som biskop blir jeg selvsagt glad over at dere ønsker mer av det i arbeidet.

Det ble også en god samtale om at kirken skal være for alle og ha et tydelig fundament.

Videre snakket vi om at det trengs mange frivillige til mye av det dere ønsker for menigheten.

Det var flott å møte dere i menighetsrådet og høre hvilke gode tanker dere har for arbeidet, og det var også fint å se et såpass ungt menighetsråd som dere er. Det lover godt for menighetens fremtid!

Møte med kommune

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas, og denne gangen fikk jeg ikke bare møte ordfører Terje Møkjåland og rådmann Sven Reisænen, men jeg fikk for første gang under en visitas delta i et kommunestyremøte. Der fikk jeg gleden av å snakke om forholdet mellom kommune og kirke; om samskaping og hvordan kirken kan bidra for at Iveland skal være et godt sted å bo. Det var naturlig både i kommunestyret og i møtet med rådmann og ordfører at samtalen også dreide seg om menighetens sterke ønske om et nybygg som kan ivareta de funksjonene som kirkebygget ikke kan i dag.

Jeg må også si at det er veldig gledelig med en ordfører som under visitasen prioriterte å være med på store deler av visitasprogrammet! En ordfører som har prioritert å være med på så mange deler av visitasen, har jeg heller ikke opplevd før. Ordføreren fortjener en stor takk. Det er et synlig tegn på de gode relasjonene som er mellom kirke og kommune.

Skolebesøk

På skolen ble jeg grillet av 8. – 10.klasse. De stilte ikke bare veldig gode spørsmål, men mange av spørsmålene var av en slik art at selv dyktige teologer strever med det de lurte på. Jeg håper dere voksne vet å lytte til ungdommene deres. De er kloke, og de tenker mange spennende tanker som fortjener ærlige svar.

Rektor Ole Kristen Hægeland og dere andre i personalet på Iveland skole kan være stolte av den jobben dere gjør; mitt inntrykk er at dere kjenner elevene godt og behandler dem på en respektfull måte. Det er også gledelig å se det gode samarbeidet dere har med Den norske kirke, og jeg vil oppmuntre dere til å formalisere dette i en skriftlig plan.

Jeg var også på besøk i den flotte Skaiiaa barnehage. En så fin barnehage tror jeg ikke jeg har sett før! Litt tid til leking ble det også. De hadde heldigvis puslespill, som jeg liker godt. Deretter var det samling med de eldste der jeg viste frem bispekåpa og det fine bispekorset som kongen av Sverige fikk laget til en norsk biskop for omtrent 200 år siden. Det var flere av barna som da opplyste om at enten de eller mamma hadde vært i Sverige.

Bedriftsbesøk

Når jeg er på visitas, er jeg gjerne også på bedriftsbesøk. Det er viktig for meg å møte bedrifter som på en eller annen måte preger stedet.

Denne gange fikk jeg gleden av å møte en liten, men særdeles spennende bedrift: Kristine Berge sin «Enklere bondeliv». Det å høre Kristine fortelle om hvordan hun og mannen har bygd opp arbeidet, og hvordan hun er så trygg i sin kristne tro og lar den prege dagene – det gjorde sterkt inntrykk.

Å satse på den måten krever mot og sterk vilje. Vi trenger slike personer som tør å satse, enten det er i næringsliv eller i menighetsarbeid.

Jeg fikk også en kort tur innom en annen som er engasjert i sitt fag: Kjell Gunnufsen som viste frem mineralsamlingen. Det var interessant og lærerikt å høre om de mange gruvene og

mineralene som finnes i Iveland kommune, og hvilken posisjon Iveland har blant geologer. Dere flinke til å ta vare på deres historie og særpreg. I de geologiske forholdene her i bygda, har dere en nasjonal skatt.

Diakoni

Jeg vet at dere gjør et flott diakonalt arbeid. Mye av dette er ikke synlig for andre enn de det gjelder, men å virke i det stille er kanskje noe av det viktigste innen diakonien. En av dere i menighetsrådet ga noen eksempler på det.

På sykehjemmet er presten jevnlig og holder andakt, og det er fint å se det samarbeidet som er ved at Nordkirkens Randi Øyna og Fredrik Netland bytter på å holde andaktene. Jeg fikk besøke stedet og hilse på mange hyggelige mennesker. Både ansatte og beboere så ut til å trives godt. Nydelig mat har de også!

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste.

Iveland kirke er et flott bygg, og med en fantastisk plassering. Kirken er godt vedlikeholdt, og kirkegården likeså. Kirken er imidlertid dårlig egnet for alle de tiltakene dere kunne tenkt dere å gjøre, og det er forståelig at det er krevende med blant annet dårlige toalettfasiliteter, flytting rundt på bordet og stoler osv. Dere fortjener noe som er mer funksjonelt.

Utfordringer og veien videre

Før jeg gir dere noen konkrete utfordringer, så må jeg si litt om staben:

Den er ikke stor, men den er fin! Oxana Emmelkamp er pålitelig, og spiller fint i sin tjeneste. Både klokker Trond Steinsland og kirketjener Arvid Vidnes utfører sine oppgaver på en god måte, og så har dere diakon Helga Victoria Aas Johnsen og trosopplærer Anne Cecilie Skaiaa i små, men veldig viktige stillinger.

Kirkeverge Adina Skaiaa holder en stødig hånd over arbeidet, og jobber jevnt også inn mot kommunen ved å peke på de utfordringer som finnes. Jeg er trygg på at hun ivaretar arbeidet på en god måte. Sokneprest Fredrik Netland har et sjeldent håndlag med hvordan han møter andre mennesker, enten det er barna i barnehagen eller de eldre. Jeg ber dere som menighet om å ta godt vare på deres ansatte, og vise at dere setter pris på dem.

En visitas er ikke over når jeg drar; på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har møtt en kommune der det er åpne dører overalt for menighetens folk. Kommune og kirke spiller på lag på en svært fin måte. Det at ordfører Terje Møkjåland prioriterte så sterkt møtepunktene under visitasen understreker dette.

Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- De ulike møtene med kommunen bekrefter det gode samarbeidet som allerede finnes. Jeg vil utfordre dere til å passe på at kirken er med i kommunens planer, enten det er kommuneplanens samfunnsdel, eller det er en formalisert plan for kirke-skolesamarbeid. Som kirke er vi interessert i å spille på lag med kommunen, og kirken har mye å bidra med innenfor mange av de utfordringene en kommune står overfor fremover.
- Dere har en svært liten del av en diakonstilling som deles med flere menigheter. Innenfor denne rammen, får dere gjort mye godt og viktig diakonalt arbeid. Hvis det finnes muligheter med hjelp av flere frivillige, må dere gjerne gjøre noe mer innenfor det diakonale arbeidet. Det vil det bare bli enda mer behov for i tiden som kommer.
- Til menighetslivet vil jeg si: Sørg for møteplasser hvor dere kan glede dere over fellesskapet med hverandre og bygge og styrke dette, og også få næring for troen. Menighetsrådet har allerede bekreftet at det er flere som setter pris på slike møteplasser, og det er gledelig å høre at dere ønsker mer av dette!
- Menigheten har gode planer for mye av sitt arbeid. Det finnes et nytt verktøy kalt «Helhetlig menighetsplan» som kan hjelpe dere til å strukturere dette, men også til å jobbe videre med hvilken profil og hvilken virksomhetsatsing dere ønsker for arbeidet fremover. Rådgivere på mitt kontor kan hjelpe dere med dette.
- Dere har et sterkt ønske om et nytt, tjenlig bygg som skal romme mange viktige funksjoner. Jeg støtter dere i dette! Her trenger dere god hjelp fra kommunen når det gjelder det økonomiske. Men det er også viktig at det ikke bare blir kommunen som må sørge for dette, men at dere har et samspill når det gjelder finansiering. En menighet kan komme langt økonomisk dersom man organiserer givertjeneste, og det er ofte lettest hvis man har til et konkret formål – som for eksempel et bygg. Det er gode rådgivere på bispedømmekontoret som kan være behjelpelige med å få i gang en ordnet givertjeneste.

Jeg drar fra visitasen i Iveland sokn fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: *Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.*

Agder og Telemark bispestol 11.09.22

Stein Reinertsen, biskop

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Sirdal sokn 6. – 11.9.22

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en stor glede å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige og den flotte kommunen deres med alle kvalitetene Sirdal har. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Denne gangen var det fungerende prost Geir Ola Tveit som ledet oppstart av prosessen sammen med ansatte og menighetsråd, før prost Geirulf Grødem overtok. Prost har gjennomført kontorvisitas, og rådgiver på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Menigheten har levert en fylldig visitasmelding før visitasen, og dere har laget et imponerende program som viser mye av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnene.

Stab og menighetsråd

Selve visitasuken startet med møte med stab og nestleder av menighetsråd. Sammen gjennomgikk vi programmet for visitasen.

Dere har god grunn til å være fornøyde med den fine staben dere har i Sirdal! Det er dedikerte ansatte som gjør en god jobb, godt ledet av kirkeverge Yngve Bjørn Søyland. Jeg håper dere i menigheten vet å sette pris på dem, og takke dem for det de gjør!

Det samme gjelder soknerådet som jeg fikk møte. Det er en ansvarsfull oppgave dere har sagt ja til, og det er flott at dere stiller opp og bruker fritid på menighetens arbeid på denne måten. Da vi møttes, så snakket vi om det å være kirke både for de fastboende og for alt hyttefolket som Sirdal har så mange av. Jeg opplever at dere er flinke til å ha fokus på begge deler, og det setter jeg pris på.

Møte med kommune:

Jeg møter alltid ordfører, kommunedirektør og gjerne flere når jeg er på visitas. Ordfører Johny Liland måtte i en begravelse, men vi rakk en liten prat med avtale om å treffes ved en senere anledning. Kommunedirektør Aud Sunniva Fuhr og Glenn Oustad, leder av oppvekst-

og levekårsutvalget møtte meg til en fin samtale om kommune og kirke. Det er gode relasjoner mellom kommunen og kirken i Sirdal, og det er noe som gleder meg å se! Kommuneøkonomien i Sirdal er god, noe som også kommer kirken til del i form av blant annet godt vedlikeholdte kirkebygg og midler til stillinger. Ved forrige visitas i 2013 utfordret jeg dere til å få orden på tilfredsstillende lokaler for de ansatte, og det må igjen nevnes. Det er en sak som har pågått alt for lenge, og som det haster å få gjort noe med. Jeg regner med at kommunen ikke bruker for lang tid på å skaffe dere mer egnede lokaler for ansatte og frivillige.

Skolebesøk:

Avtaler med skolene er på plass, og jeg er veldig glad for å se den gode relasjonen det er mellom kirke og skole i Sirdal.

Besøk på Sinnes: Hele skolen, rektor møtte meg i døra og ønsket velkommen. Jeg fikk møte i 5. og 6.klasse og oppleve trosopplærer Inger Solveig Høyland ha «Veien gjennom Bibelen». Det var også tid til en liten prat med ansatte på lærerværelset før jeg møtte 1. – 7.klasse og fikk snakke om hva en biskop er. Bispekåpa fikk de se, og jeg fortalte om at Gud ikke ville miste den siste av de 100 sauene. 8. – 10.klasse hadde forberedt og stilte meg gode spørsmål om alt fra homofili og abort til om jeg liker ananas på pizza.

På Tonstad ungdomsskule ble jeg også ønsket velkommen av rektor, og også her ble jeg grillet av elevene i 9. og 10.klasse.

De spørsmålene som ungdommene stiller er utrolig gode! Jeg skulle ønske at dere voksne hadde fått høre dem, for de viser hvordan ungdommene tenker – og de tenker og reflekterer mye og dypt.

Diakoni:

Det er ikke egen diakon i Sirdal, men dere driver likevel et godt diakonalt arbeid innenfor de ressursene dere har gjennom ansatte og frivillige. Jeg fikk besøke Tjørhom helsehus. Det ble en hyggelig samling med sang og andakt og god tid til prat med brukerne. Jeg beundrer de flotte håndarbeidene som blir produsert der, og håper mange slutter opp om neste års basar. Kvaliteten på gevinstene er det i alle fall ikke noe i veien med.

Sirdalsheimen besøkte vi også, med en fin andakt av sokneprest Christiane Krahner, som både der og andre steder viste at hun er en god prest for menigheten med sin trygge, rolige væremåte og godt forberedte andakter.

Misjon:

Jeg er glad for at alle menighetene i bispedømmet har misjonsprosjekt, og i Sirdal har dere to: Ett for NMS i Spania, og ett for Misjonsalliansen i Ecuador. Det er imponerende, og jeg oppfordrer dere til å fortsette med det gode fokuset dere har på misjon.

Givertjeneste:

Da jeg var her på forrige visitas så var dere selv opptatt av å sette givertjeneste på dagsorden. Jeg vil igjen oppfordre dere til å fortsette å jobbe med givertjeneste på ulike måter, og dere må gjerne kontakte Tore Gullaksen på bispedømmekontoret som har stor kompetanse på frivillighet og givertjeneste.

Gudstjenesteliv og kirkebygg:

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste.

I løpet av en visitas vil jeg gjerne visitere alle kirkebyggene, og jeg er veldig glad for at det var mulig å få til her. Det er flott å registrere at alle kirkene er i bruk.

Jeg fikk blant annet en interessant og engasjerende innføring i historien til Haughom kapell ved klokker Sven- Egil Tesdal.

Jeg registrerer at dere er flinke til å ivareta både fastboende og alle turistene når det gjelder gudstjenester rundt de store høytidene, og at dere har gjort dere noen gode erfaringer når det gjelder hvilke kirker som fungerer best på hvilken måte.

Samarbeid mellom bispedømmene Rogaland og Agder og Telemark ser ut til å fungere godt, ved at Rogaland stiller med påskeprest, mens Agder og Telemark betaler for ordningen.

Under Sirdalsdagene gjorde dere også en god erfaring med at ved å bruke hagen til aktivitet lørdag, genererte det enda flere folk på søndagens gudstjeneste. Det er bra!

Ikke alle kirkene er optimale med tanke på trosopplæring, så det er gledelig at dere samarbeider med bedehuset og får bruke deres lokaler til søndagsskole – og som i dag etter gudstjenesten: Kirkekaffe!

Trosopplæring:

Jeg tror aldri jeg har opplevd så mye trosopplæring på en visitas noen gang, og jeg har satt stor pris på akkurat det. Dere er velsignet med flotte trosopplærere som er dedikert i sitt arbeid. I Kvævemoen kapell fikk jeg være med på «Sprell levende», fint ledet av Birgitta Tjørhom, der både barn og voksne så ut til å trives godt.

Musikk:

Den første kvelden under visitasen ble avsluttet med musikalsk kveldsbønn i Lunde kyrkje, der kantor Kjetil Øygard Eidevik i fint samspill med trompetist Tina Skeie lot oss få en god inngang til natten.

Dere har en plan for kirkemusikk fra 2010 som er veldig god, men som muligens bør sees på med tanke på om det har skjedd noen endringer siden den ble laget.

Dere har kor for store og små, og det var fint å oppleve begge deler i gudstjenesten i dag – det viser noe av det rike musikklivet dere har her i Sirdal.

Frivillighet:

2022 er frivillighetsåret, og kirken er selvsagt med på å sette fokus på alt det gode frivillige arbeidet som skjer. Det var derfor veldig flott å få oppleve frivillighetsfest på selveste Slottet, der nesten 80 personer i alle generasjoner var samlet – det er omtrent 4% av Sirdals befolkning. Imponerende! Det var folk som på ulike måter er frivillige i tjeneste for kirka eller andre av Sirdals kristne organisasjoner. Så flott å stå sammen om vårt viktige oppdrag.

Kvelden ble stødig ledet av Gunlaug Søyland, og Simon Nettet fortalte om bakgrunnen for Slottet. Så var det nydelig servering, og jeg anbefaler dere som ikke har vært på Slottet til å ta en tur!

Utfordringer og veien videre:

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

Generelt om arbeidet kirken driver i Sirdal er det dette å si: Dere driver godt! Dere får til mye, dere har gode relasjoner, og mange gode planer for de ulike arbeidsområdene.

Jeg har allerede nevnt at jeg vil utfordre dere til å jobbe med frivillighet, og i dette ligger også å arbeide med givertjeneste. Her tror jeg det finnes muligheter som kan utnyttes. Vi må ha større ambisjoner enn det de statlige og kommunale bevilgningene gir rom for. En givertjeneste bør være en naturlig del av menighetens arbeid. Rådgivere ved mitt kontor kan bidra med hjelp til hvordan dere kan få dette til.

Det ingen tvil om at dere trenger bedre kontorlokaler for de ansatte og frivillige enn det som finnes nå. Lokalene tilfredsstillende på ingen måte dagens krav til kontorlokaler, og de er ikke tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne som har ønske om å treffe ansatte. Kommunens ledelse er godt kjent med disse utfordringene. Jeg forventer at de snart finner en tilfredsstillende løsning.

Dere har vært tydelige overfor meg at dere ønsker at presten i Sirdal skal bruke hele sin stilling i kommunen. Jeg forstår utfordringene, og tar signalene inn når ressursene skal fordeles i hele prostiet og bispedømmet.

Ved forrige visitas utfordret jeg dere til å jobbe med visjons- og strategiarbeid: Hva drømmer dere om i kirkens arbeid, og hvordan vil dere jobbe for å få til dette? Sett dere noen mål for hva dere vil være og hvor dere ønsker å komme. Se på hvilke muligheter som finnes hos dere og hva dere kan gjøre med disse.

Det finnes et verktøy laget av Kirkerådet som heter «Helhetlig menighetsplan», som jeg tro vil være til stor hjelp for menighetene fremover i planarbeidet. Bruk gjerne de ansatte på mitt kontor til å hjelpe dere med å se hvordan dette verktøyet kan iverksettes.

Jeg drar fra visitasen i Sirdal sokn fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: *Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.*

Agder og Telemark bispestol 11.09.22

Stein Reinertsen, biskop

Program visitas 2022 Iveland sokn 7. – 11. september.

(forslag sendt biskop 22. juni, 2022)

Onsdag 7. september

KL	HVA	HVOR	ANSVAR
17.00 – 17.45	Åpningsmøte: Presentasjon Gjennomgang av visitasprogram.	Iveland kirke	Prost
18.00 – 19.00	Bedriftsbesøk «Enklere Bondeliv» m. liten smakebit	Odderstølveien 48	Sokneprest m. Kristine og Preben
19.15 – 20.45	Møte mellom Biskop, MR/Stab m. kveldsmat Temasamtale: Konsolidering i ny kirkesituasjon – Hvordan bygge menighet? MRs oppdrag og mandat. Hva skal vi være?	Iveland kirke (Oxana kommer kl. 19) (Kveldsmat)	Sokneprest / Biskop Kveldsmat: Kirkeverge og MR Sig Tove
20.45 – 21.30	Samtale Biskop - Sokneprest	Iveland kire	

Torsdag 8. september

KL	HVA	HVOR	ANSVAR
08.30 - 08.45	Morgenbønn	Iveland kirke	Sokneprest
08.45 – 09.00	Kort gjennomgang av dagens program	Iveland kirke	Prost
09.30 – 10.15	Omvisning og besøk i Skaiaa barnehage Inkludert samling med eldste barna Hva er en Biskop? (Vise bispekåpe)	Skaiaa Barnehage	Sokneprest m. Styrer barnehage
10.45 – 11.30	Møte Ordfører, Rådmann og admin	Kommunehuset	Ordfører/Rådmann (Planlegge)
11.30 – 12.00	Lunsj	Kommunehuset	Kommunen
12.30 – 13.45	Skolebesøk Møte ledelse/lærere? Ungdomstrinn – Grill Biskop	Skolen	Sokneprest m. Rektor
14.00 – 14.30	Mineralsamling v. Kjell Gunnufsen	Åkle	Kjell Øina

15.00 – 16.15	Besøke Iveland omsorgssenter 15.00 – 15.30: Møte Ledelse og ansatte i vaktbytte: Helhetlig omsorg - livssynspraksis i omsorgstjenesten. 15.30 – 16.15: Middag m. dessert og andakt/samlingsstund med beboere. Randi Øyna inviteres	Iveland omsorgssenter	Sokneprest m. ledelse omsorgssenter
16.30 – 17.00	Pause		
16.45 – 17.45	16:45: Samtale mellom Biskop og MR- leder, Kjell Øina 17:15 Samtale mellom Biskop og Kirkeverge	Iveland kirke	
18.00 – 18.30	Møte kommunestyre	Kommunestyresalen	Ordfører/Sig Tove
18.45 – 19.15	Samtale biskop og kirketjener Arnvid Vidnes	Kirka?	Biskop

Søndag 11. september

17.00 – 18.00	Forberedelse Gudstjenesten Gjennomgår gudstjenesten	Iveland kirke	Sokneprest
18.00 – 19.15	Visitasgudstjeneste med nattverd. Påfølgende visitasforedrag Biskop	Iveland kirke	Prost, Sokneprest, Biskop
19.15 – 20.00	Kirkekaffe	Iveland kirke	Biskop

VISITAS AGDER OG TELEMAR BISPEDØMME

Program for bispevisitasen i Sirdal sokn 2022

Tysdag 06.07.2022

Start	Slutt	Programpost	Stad	Lede	Medverkande	Andre innslag	Merknader	Biskopens oppgaver
10.00	10.45	Opningsmøte	Kyrkjesenteret på Tonstad	Biskop	Biskop m/følgje, sokneprest, kantor, trusopplærarar, leiar av sokneråd/fellesråd	Opning av Christiane		Gå gjennom program for visitas
11.30	12.30	Andakt på dagsenter	Tjørhom Helsehus	Biskop	Biskop m/følgje, sokneprest, leier av sokneråd, trusopplærar		Christiane tar med songbøker. Hanne Fodstad spiller piano. Det vert servert enkel lunsj etter andakten.	Held andakt
12.45	14.20	Vandring gjennom bibelen/biskopen møtes skuleelevar Samlinga på skulen er delt i tre: - Delta når Inger Solveig har undervisning. - Møte alle elevane på skulen, ca 50 stk, fortelje om kyrkja og kva ein biskop er og gjer - Møte med 8.-10. klasse, svar på spørsmål	Sinnes skule	Inger Solveig Høyland/biskop	Biskop m/følgje, sokneprest, leier av sokneråd, trusopplærar		Møtes av rektor som tek oss med til klasserom kor undervisninga helt på.	Fortelje om kyrkja og kva ein biskop er og gjer. Svare på spørsmål frå 8.-10. klasse
14.45	16.45	Individuelle samtaler med biskopen 14.45 – 15.45 Christiane Krahnert 15.55 – 16.15 Inger Solveig Høyland 16.25 – 16.45 Hanne B. Fodstad	Kvævemoen kapell				I peisestova eller i sakrestiet på Kvævemoen kapell.	

VISITAS AGDER OG TELEMAR BISPEDØMME

17.00	18.00	Sprell levende – trosopplæring - Samling med song og bibelforteljing - Aktivitet - Enkel bevertning	Kvævemoen kapell	Birgitta Tjørhom	Biskop m/følgje, sokneprest, kyrkjevevjerje, trusopplærar, leiar av sokneråd		Frå 4 til 11 år. Ca 10 barn. Like mange foreldre som barn.	Delta i aktivitet. Ha ei helsing. Samtale
18.30	20.30	Middag på Slottet i Sirdal Samling av frivillige som er i teneste for kyrkja i Sirdal og i andre kristne organisasjonar. Ca 80 påmeldte frå 14 år og oppover.	Restaurant Slottet i Sirdal	Hanne Fodstad	Biskop m/følgje, sokneprest, kyrkjevevjerje, stab, soknerådet		Simon Nettet fortel om bakgrunnen for Slottet Frivilligheitas år Ordne med mikrofon.	Held tale til inspirasjon for frivilligheit. 15 - 20 minutt.
21.00	21.20	Musikalsk kveldsbøn	Lunde kyrkje	Kantor og sokneprest	Biskop m/følgje, sokneprest, kyrkjevevjerje, stab, soknerådet		Sokneprest er liturg	Lyse velsigninga

Onsdag 07.09.2022

Start	Slutt	Programpost	Stad	Lede	Medverkande	Andre innslag	Merknader	Biskopens oppgåver
08.15	09.00	Spørjetime for ungdomsskulen	Tonstad ungdomsskule	Biskop	Biskop m/følgje, sokneprest, leiar av sokneråd, trusopplærar		Inger Solveig avtaler kven som tek imot oss på skulen	Svar på spørsmål frå elevar på skulen
09.15	10.30	Møte med soknerådet	Kommunestyre-salen	Biskop og leiar av soknerådet	Biskop m/følgje, sokneprest, kyrkjevevjerje, soknerådet		Tema som vil tas opp: - Presteressurs til Sirdal -Kyrkjekontor-anna	

VISITAS AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

10.30	11.20	Institusjonsandakt	Sirdalsheimen	Sokneprest	Kantor		Sokneprest har andakt, biskop leiar andakten frå nattverden	Forrette nattverd
11.30	12.30	Møte med Sirdal kommune	Rådhuset	Ordfører	Biskop m/følgje, sokneprest, kyrkjeverje, leiar av sokneråd		Viktig sak: nye kontorlokale for stab. Det vert servert lunsj i møte.	
12.45	14.30	Individuelle samtalar med biskopen 12.45 – 13.45 Kjetil Øygard Eidevik 13.50 – 14.10 Birgitta Tjørhom 14.15 – 14.35 Yngve Bjørn Søyland	Kyrkjekontoret	Biskop				
14.45	15.00	Synfaring	Haugom kapell	Kyrkjeverje	Biskop m/følgje, sokneprest, kyrkjeverje			

Søndag 11.09.2022

Start	Slutt	Programpost	Stad	Lede	Medvirkende	Andre innslag	Merknader	Biskopens oppgaver
11.00	12.30	Visitagudsteneste	Tonstad kyrkje	Biskop og sokneprest	Biskop, sokneprest, kantor, Sirdal blandakor, Tonstad barnekor		Borna går til søndagsskule under gudstenesta. Visitasforedrag i kyrkje rett etter av gudstenesta er ferdig, før kyrjekaffi.	Halde preika og leie gudstenesta frå preika. Halde visitasforedrag.
12.30	14.00	Kyrjekaffi	Bedehuset	Soknerådet			Smørbrød og kaker	Smile og være glad ☺

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Otredal

Rapport fra kontorvisitasen på Iveland menighetskontor før bispevisitasen september 2022

Kontorvisitas 09.06.2022. Kirkeverge til stede.

Kirkebøker

Det er ikke ført noe manuelt i Kirkebøkene siden forrige visitas. Alt er ført elektronisk og funnet i orden.

Kallsbøker

Det ble ikke funnet noen kallsbok. Jeg har etterlyst hvor de gamle kallsbøkene befinner seg.

Journal og arkiv

Det jobbes med ajourføring av journal og arkiv. Det er under kontroll.

Menighetsrådets og fellesrådets møtebøker

Føres elektronisk og funnet i orden.

Dagsregister for kirken

Fra 01.01.2012. Funnet i orden og signert.

Inventarbok

Inventaret i Iveland kirke er lagt inn i kirkebyggdatabasen. Bilder i papirkopi arkivert.

Intern postfordeling – Gode rutiner.

Ringereglement – Foreligger.

Senking av båre - Både senkeapparat og tau brukes. Prestene ønsker at båren senkes helt ned.

Oppbevaring av urner – i safe på kontoret ved behov

Gravprotokoll – fra 2014 lagt inn i Ecclesia.

Gravgårdskart – funnet i orden

Fra 01.02.2022 foreligger det godkjente regler om betaling for bruk av kirkene i alle sokn.

Kirkekontoret for kirkeverge og sokneprest ligger sentralt i kommunehuset.

Iveland 09.06.2022

Gunnar Ellingsen

Prost

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Lister og Mandal

Agder og Telemark bispedømme

Byremo 2. juni 2022

Rapport frå kontorvisitas i Sirdal sokn 28. april 2022

Sokneråd/Fellesråd

Sirdal sokn og Sirdal kommune har same grenser. Det er eitt råd, og sakene vert merka som kyrkjelydssaker og fellesrådssaker. Kommunal representant deltek på alle fellesrådssaker og stundom på heile møtet.

Kyrkjebøker

Alle innføringar skjer no elektronisk. Kyrkjebøker med siste innføring nyare enn 80 år er innelåst i safe.

Kallsbok

Kallsboka, som var ny tidlig på 80-tallet, har ikkje vore ført. Nokre papir frå 1986-1990 er lagt inn i boka.

Vigselsperm

Vigselsregistreringa skjer fysisk, ikkje elektronisk. Papira blir sett i en perm som står i safen hjå soknepresten.

Journal

Kyrkjevergen brukar Dokumaster Noark5. Vert nytta som postjournal og arkiv for soknerådet og kyrkjekontoret.

Soknerådets protokoll

Innkallingar, protokollar og saksdokument har vorte lagra både fysisk og elektronisk. No er det ein overgang med mindre arkivering fysisk.

Dagsregister for kyrkjene

Dagsregister for alle fire kyrkjebygg var lagt fram og vart signert

Postboks 265
4576 LYNGDAL

Besøksadresse:
Fiboveien 32
LYNGDAL

Sentralbord: 47 97 30 01
Mobil: 95 80 88 36

epost:

geir.ola.tveit@lyngdal.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Lister og Mandal

Inventarbok

Alt inventar er registrert i kyrkjebyggdatabasen.

IT-tryggleik

Kontoret har IT-tryggleik gjennom Agrando, Kirkedata og Kirkepartner

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøundersøking er gjennomført. Kontorforholda er den mest negative faktoren.

Rutiner for postfordeling

Det meste kjem direkte til den enkeltes innboks. Post som må arkiverast blir overlevert kyrkjeverja.

Ringereglement

Det er vedteke eige ringereglement som ligg i kvart kyrkjebygg. Reglementet vart framlagt.

Oppbevaring av urner

Urna vert ført til kyrkjegarden av gravferdsbyrået. Dersom kyrkjas tilsette må ta hand om urna, vert ho oppbevart i kontorets safe.

Senking av bårer

Senkeapparat vert nytta. Båra vert som regel senka halvt.

Kontorforhold

Kyrkjekontoret er i eit ombygd bustadhus i Tonstadvegen 25. Huset er lite eigna som kyrkjekontor, og tilfredsstillar ikkje krava til kontorlokale. Det er ikkje lagt til rette for besøkande eller rullestolbrukarar. Kyrkjeverja arbeider aktivt for å få nye kontor i samarbeid med kommunen.

Fylgjande har kontorplass i bygget:

Kyrkjejevergje
Sokneprest
Kantor
2 trusopplærarar

I tillegg er det kombinert møte- og spiserom, toalett, lager og arkivrom.

Kantors kontor, arkivrom og lager i kjellaren. Det er ei bratt og trong trapp ned.

Postboks 265
4576 LYNGDAL

Besøksadresse:
Fiboveien 32
LYNGDAL

Sentralbord: 47 97 30 01
Mobil: 95 80 88 36

epost:

geir.ola.tveit@lyngdal.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE
Prosten i Lister og
Mandal

Geir Ola Tveit
Konstituert prost

Postboks 265
4576 LYNGDAL

Besøksadresse:
Fiboveien 32
LYNGDAL

Sentralbord: 47 97 30 01
Mobil: 95 80 88 36

epost:
geir.ola.tveit@lyngdal.kirken.no

Rapport fra befarings før visitas i Iveland kirke 2022

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 24. mai 2022. Med på befaringen var kirkeverge Adina Skaiaa, Bjørn Mikal Engestøl, Kjell Øina, leder i kirkelig fellesråd og Geir Myre fra Agder og Telemark bispedømmekontor .

Befaringen omfattet Iveland kirke. Kirken ligger på Birketveit som er det administrative sentrum i Iveland. Kommunen ligger i Otredal prosti og kirken forvaltes av Iveland sokneråd. Iveland kommune hadde per 24.02.2022 1323 innbyggere.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, også inventarlistene fra kirkebyggdatabasen, svar på questbackundersøkelse om kirkebygg, bilder tatt under befaringen, samt rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasen. Sist visitas i var i 2014 og det foreligger befaringsrapport for kirken fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3, har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Fokus på inventarregistrering

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (fatsatt av Kirkemøtet 15. april 2015) Kap 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jamfør følgende paragraf, § 30, skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebyggdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Der antall sitteplasser ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen bør dette meldes inn slik at det blir oppdatert.

Inventar

Inventar registrert inn i kirkebyggdatabasen. Vi kan også se at den er oppdatert med siste tilføyelser På den måten holdes inventarlistene ajour og det er i tillegg lett å kunne sortere ut hva som er kommet til siden sist visitas. Vi savner bilder, særlig på eldre gjenstander. Dette er viktig i forhold til forsikring og verdisetting. Bilder bør tas etter anvisningen til KA i kirkebyggdatabasen med egne fargereferanser levert av KA. Disse gir også gjenstandene en forbedret tyverisikring.

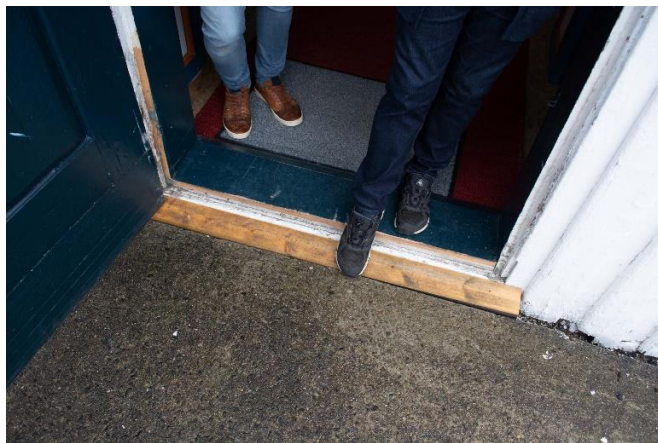
Av nytt inventar siden sist visitas finner vi lyskastere på galleri, nye salmebøker med besifring, Norsk koralbok, projektor og mikrofon. Kirken har også fått nytt lerret.

Iveland kirke

Iveland kirke ligger i Iveland sogn i Otredal prosti og forvaltes av Iveland sokneråd.

Kirken ble bygd i 1836 og er den andre kirken på stedet. Kirken har vernestatus som automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 350 sitteplasser. Iveland er beskrevet som kirkested i skriftlige kilder siden 1426. Middelalderkirkegårdens avgrensning er rektangulær, men tidligere kirkegård kan sannsynlig ha vært sirkulær¹. Ut fra informasjon om bl.a. takdrypp er avgrensningen satt ut fra samme plassering av kirke som i dag. Kirkens historikk er omtalt i et jubileumsskrift: Jubileumsskrift 2012: Iveland kyrkje 175 år av Salve Øina og Ålmenn kultursoge (framhald frå band II) 1969, Aslak Fjermedal. Kapittel om kirken.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang. Rampen er brattere enn norm. Til tross for at døren er senket noen centimeter, er det fortsatt for høy kant fra rampe til ytre del av dørstokk. Det er lagt en midlertidig rampe i tre. Det er behov for en liten metallrist eller -rampe. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Det er egnet plass for rullestol i kirken. Det er ikke universell tilgang til koret. En rampeløsning til koret vil være plasskrevende da koret er relativt høyt. (4 trinn)

¹ Kulturminnesøk/Askeladden

Det er ikke brukbare toaletter i nærheten. Det jobbes med planer om nytt bygg som også kan inneholde nye toaletter nær kirken.

Det er plass til rullestol i de områdene hvor de gamle fyringsovnene er tatt bort. Det bør være plass til rullestol uten tilrigging og opplysning om rullestolplass i Kirkesøk bør oppdateres deretter. Ellers godt samsvar med publikumsinformasjon i kirkebyggdatabasen.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2017. Det ble da benyttet annen vannbasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader.

I 2016 – ble det utført reparasjon av spontak, tårnreparasjon av luker, tårnpiper smurt med vannavvisende stoff, vedlikehold av hoved-tak og maling av kirken. (kirkebyggdatabasen)

I merknadsfeltet er det bemerket at piper bør demonteres og bygges opp igjen (er ikke i bruk) og at termofotografering bør gjennomføres i kuldeperiode. Vi vil anbefale at det heller søkes biskopen om å få rive pipene dersom disse er i dårlig forfatning.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk. Det er montert gitter på ovnene.

Ringeanlegg

Kirken har to kirkeklokker. Begge klokkene har elektrisk ringeanlegg. Klokke og aksel inspiseres sjeldnere enn hvert fjerde år. Vi anbefaler at det er rutiner for jevnlig inspeksjon. Den ene av kirkens to klokker er støpt i Helsingør i 1656.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel fra Vestlandske orgelverksted. Det ble installert i 1967 og har åtte stemmer, to manuealer og pedaler. Dette rapporteres å fungere bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Kirken har begrenset med riktig gammelt inventar. Den har likevel kulturskatter i form av noen stokker med dekorasjon fra den gamle kirken. Videre et skap fra 1700-tallet og noe inventar fra midten av 1800-tallet. Skriftstedet på altertavla fra 1803 er malt av Gunnar Salvesen Haugland fra Vegusdal som regnes som en av de beste rosemålerne fra Agder².

² Jubileumsskrift Iveland kyrkje 150 år 1837 - 1987

Det flotte maleriet som henger i koret, Maria med barnet, malt av Maria Vigeland ble gitt til kirken i 1974. Det oppleves noe mørkt og har nå fått en belysning fra et spotlys fra gulvet i koret. Det brukes gjerne et litt gulaktig lys, noe som gjerne gir maleriet en varme, men som ikke nødvendigvis gir maleriet et naturlig lys. Man kan vurdere å søke via biskopen om å få en tilstandsvurdering fra en godkjent malerikonserverator for eventuell rensing.

Messehagler finnes i rødt, hvit, grønt og lilla. Messehaglene oppbevares på egnede hengere. Det mangler informasjon i kirkebyggdatabasen på noen om hvem som har laget dem. Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves som begrensende på aktivitetene i kirken. Den gir ikke de muligheter et nytt kirkebygg ville gitt, samtidig som muligheter for å sette opp et supplerende menighetsbygg er begrenset innenfor det rammene terrenget rundt kirken gir. Kirken oppleves lite barne- og familievennlig, men oppleves likevel mye bedre enn før etter at også den siste fyringsovnen ble fjernet. Som nevnt over er det planer om et nytt bygg bak kirken.

Nytt bygg

Sammen med representant fra Statsforvalteren ble det i forkant av visitasen foretatt en befarings ute med tanke på utredning av alternativer for plassering av nytt servicebygg. Det er ønsket at et slikt bygg også kan inneholde noe funksjonalitet for trosopplæring, konfirmantundervisning, søndagsskolesamling etc. Et slikt bygg vil kunne løse noen utfordringer ved det gamle kirkebygget, men vil være noe begrenset i størrelse og derfor også i funksjon.

Tiltak siden sist:

- Nytt lydanlegg
- Lyskaster på galleri
- Vedlikehold av alterduk (18/03176)
- Tatt ut fyringsovn og endret benkeløsning (19/02885)
- Flytting av projektor (20/04809)

Geir Myre

Befaring før visitas i Sirdal sogn

11. August 2022

Om befaringen

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 11. august 2022. Med på befaringen var Yngve Bjørn Søyland, kirkeverge og Geir Myre, rådgiver fra biskopens kontor.

Befaringen omfattet Haughom kapell, Tonstad kirke, Lunde kirke og Kvævemoen kapell. Kirkene ligger i Lister og Mandal prosti. Sirdal er en ettsoknskommune der menighetsråd også har fellesrådsfunksjoner.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingen, inventarlistene fra kirkebygdatabasen, svar på questbackundersøkelse om kirkebygg og bilder tatt under befaringen rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasen. Sist visitas i var i 2013 og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Generelt har kirken fått god adkomst inn, men ingen av kirkene har rullestoladkomst til koret.

Tre av kirkene har nå fått automatisk døråpner til HC-inngang til kirkebygg og toaletter. Endringer i tilgjengelighet bør oppdateres i kirkebygdatabasen slik at publikuminformasjon i Kirkesøk blir oppdatert.

Fokus på inventarregistrering

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av kirkebygdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Der antall sitteplasser ikke lenger stemmer med kirkebygdatabasen bør dette meldes inn slik at det blir oppdatert.

Inventar

Det er gjort et godt arbeid med inventarregistrering for de fire kirkene. Inventar er ført inn i kirkebygdatabasen dels eller helt med bilder for de fire kirken. Det ville gjort listene til et enda

bedre verktøy om man hadde ført inn noe mer beskrivelser og verdi/tidfesting/historikk. Det mangler også noen oppdateringer av nyere utstyr og den er noe mangelfull på kirketekstiler.

Det er viktig at tilføyelser, reparasjoner og tilstandsvurderinger på gjenstander føres inn. Det finnes noen ganger gjenstander fra kirkene på museum. Vi foreslår at man forsøker å få disse ført inn i kirkebyggdatabasen med plassering. Dersom det er ønskelig kan vi bistå i kontakt med museet slik at vi kan forsøke å få hentet ut katalog for flere kirker.

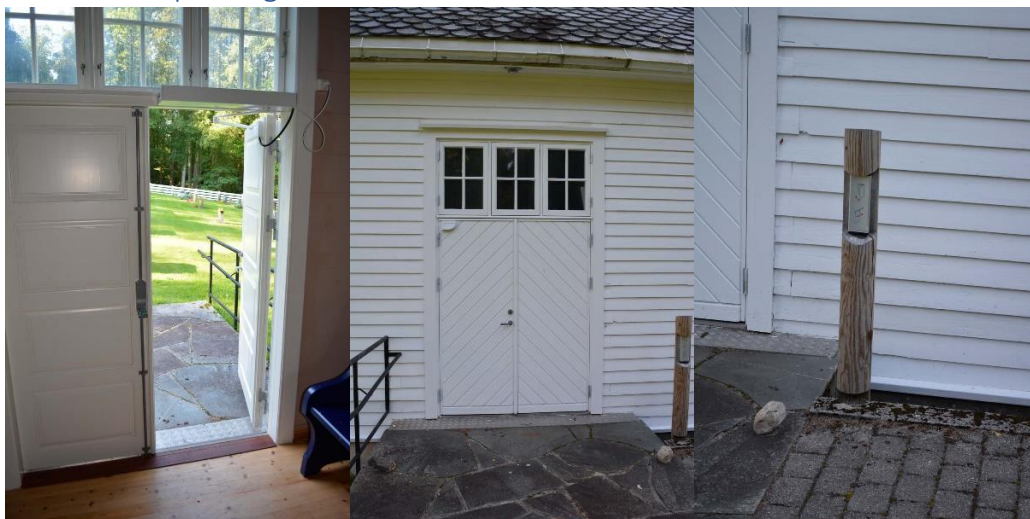
Haughom kapell

Haughom kapell ligger i Sirdal sogn i Lister og Mandal prosti og forvaltes av Sirdal sokneråd.

Kapellet ble bygd i 1930, tegnet av arkitekt j. A. Søyland. Det har ikke stått andre kirker på stedet før. Kirken har vernestatus som Listeført (etter 1850). Ifølge innberetning før visitas har kirken 150 sitteplasser. Det har status som kirke jfr. kirkeordningens § 19.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang. Det er nylig blitt installert døråpnere.

Toaletter i nokså nærliggende bygg ved parkeringsplass med universelt tilpassede toaletter og også der automatisert døråpner. Det er egnet plass for rullestol i kapellet.

Publikumsinfo i kirkebyggdatabasen bør oppdateres med toalett og universell tilgang.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i liggende panel. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2021. Det ble da benyttet annen vannbasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader.

Kirken varmes hovedsakelig opp med annet elektriske ovner i dag, men det er planer om installasjon av varmepumpe.

Ringeanlegg

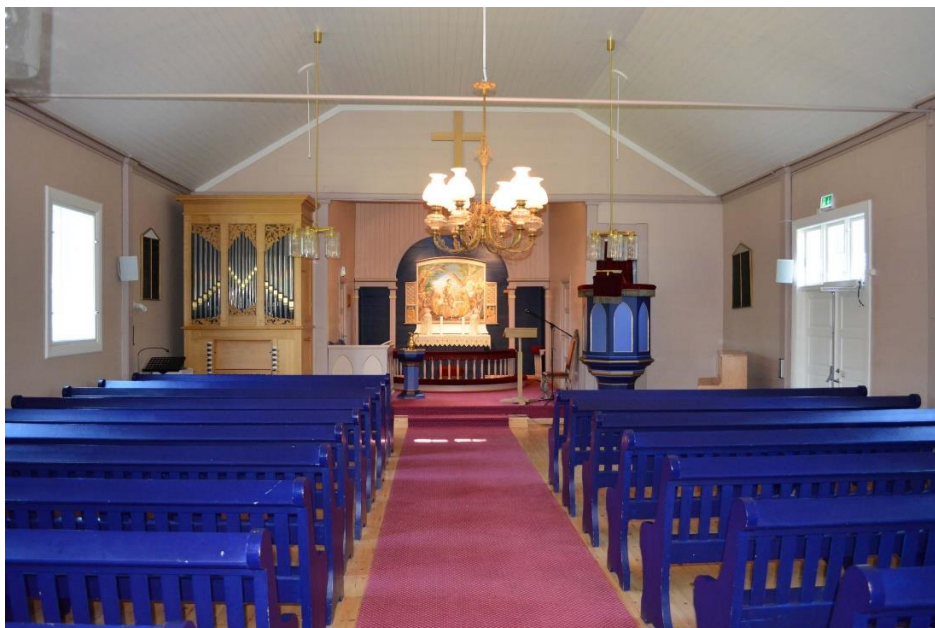
Kirken har én kirkeklokke. Klokken betjenes manuelt. Klokke og aksel inspiseres hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1987. Dette rapporteres å fungere bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Inventar stort sett ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder.

Grønn messehagel.

Alterbilde *Jesu innmarsj i Jerusalem* av Kåre Øijord (maleri) og Jon Asbjørn Berge (treskrud)

Kapellet har glassmalerier i korveggen (øst).

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kapellet er lyst og trivelt oppleves nokså brukervennlig for alminnelige gudstjenester. Men det har ingen nærliggende lokaler for søndagsskole og kirken oppleves lite barne- og familievennlig.

Tiltak siden sist visitas i 2013

- 13/243 Takrenner

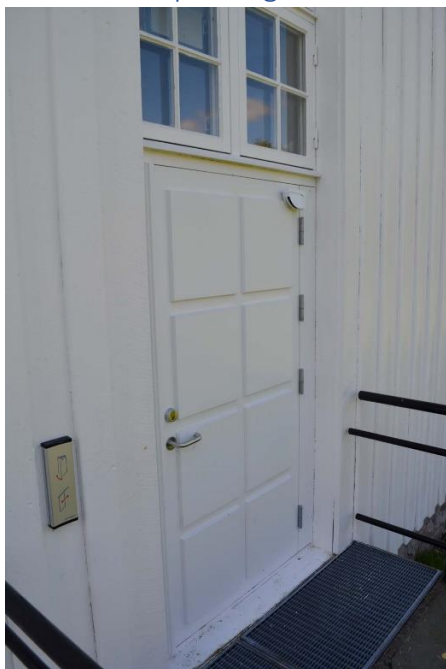
- 16/2905 Varmestyring
- 16/2282 Lydanlegg og Teleslynge (17/03960)
- 17/04610 Flammetekstsjonsanlegg
- Det er planer om å installere varmpumpe.
- Døråpner
- Skifte av dør sideinngang

Tonstad kyrkje

Tonstad kyrkje ligger i Tonstad sentrum. Kirken ble bygd i 1852 (jfr kirkebyggdatabasen) og vigslet av biskop von der Lippe 7. oktober samme år (ifølge kulturminnesøk bygd i 1848 eller 1852) og er den tredje kirke på stedet. Første omtale av kirken er fra 1620, men som sogn er stedet omtalt i 1461. Ifølge et utsagn fra 1639 inneholdt den forrige kirken materialer fra tidligere kirke (trolig en stavkirke) med runeinnskrifter som kunne tilsa at kirken var bygget til ære for Jomfru Maria. Kirken har også blitt kalt Mariakirken på 1600 tallet. Dagens Kirkebygg er ikke vernet. Dette med utgangspunkt i byggeår 1852. Deler av kirketomt er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 300 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang. Det er montert døråpner slik at rullestolbruker selv kan åpne døren uten hjelp. I den sammenheng ble det også byttet sidedør. Bildet fra sist vistas viser en tofoldet dør. De er nå erstattet av en bredere enkeltdør.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også universelt tilpassede toaletter. Også disse har fått montert automatisk døråpner.

Det er avsatt egnet plass for rullestol i kirken. Det er bare ett trinn fra golv til kor. Slik sett ville det, selv om det er noe trangt framme i kirken, gått an å få til en rullestolrampe.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i tre, reisverk. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2020. Det ble da benyttet annen vannbasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader.

Kirken varmes hovedsakelig opp med panelovner på vegg. Det er montert digital varmestyring.

Det søkt om og innvilget varmepumpe.

Ringeanlegg

Kirken har to kirkeklokker. Begge har elektrisk ringeanlegg. Klokke og aksel inspiseres hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel, Gebr. Reil fra Nederland og har 19 stemmer, 2 manualer og pedal. Det ble installert i 1999. Dette rapporteres å fungere svært bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebygge-databasen med bilder. Kirken er også videofilmet. Det er ikke ført inn noe om messehagel i kirkebygge-databasen.

Kirken har fått nye projektorer og lerret og har fått forhøyet rekkverk i glass på galleriet. Kirken har glassmaleri.

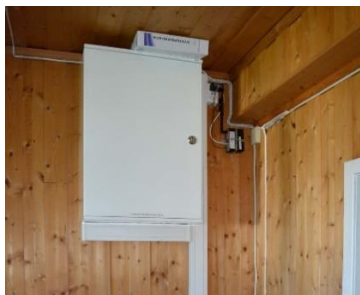
Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig til vanlige gudstjenester, men alle andre aktiviteter som ikke kan foregå i kirken må foregå i andre lokaler, bla gjennom samarbeid med bedehuset. Kirken oppleves lite barne- og familievennlig. Kirkerommet er som det er med faste benker og toalett i eget bygg.

Tiltak siden sist visitas

Varmepumpe - Det ble godkjent en løsning slik det der er anvist på HC rampe. Den skal bygges inn i tre. Varmepumpen er ikke montert enda. (18/01324, 17/00170, 16/3155)

Varmestyring montert etter godkjenning i 2016 (16/2906)

Lydanlegg og projektor ble godkjent i 2016 - Man har lokalt fått laget en mobil boks for styring av lyd oppe på galleriet (16/2279)

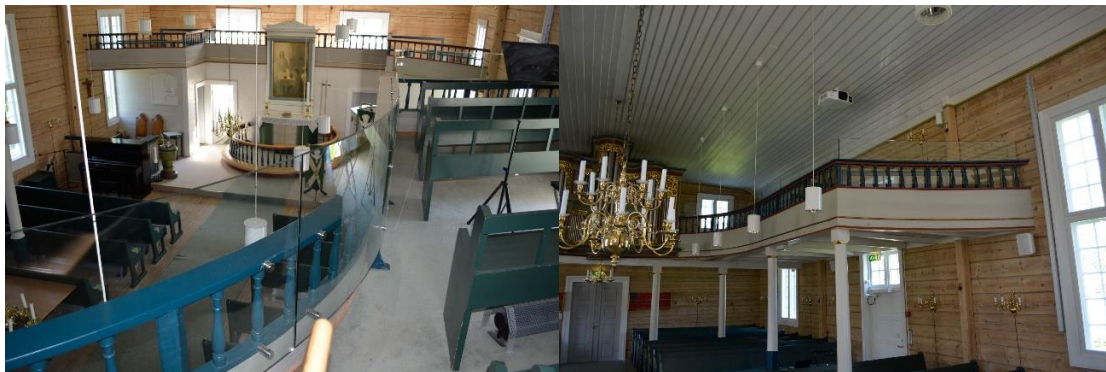

Salg av altertavlemotiv

Tidligere motiv fra altertavle malt av Jørund Seljestad i 1960 ble godkjent solgt i 2018. Maleriet har tittelen "Rør meg ikke". Maleriet ble den gang dårlig mottatt i menighetene og ble i 1980 erstattet av alterbilde "Jesus og emmausvandrerne" malt av Finn Emanuel Olsen. Et vilkår i godkjenningen er at opplysninger om eventuelt salg skal føres inn i kirkebyggdatabasen under inventar og at bildet skal merkes på baksiden å ha stått i Tonstad kirke. (18/05210)

Utbedring av rekkverk

Det ble her valgt en løsning i glass for å bevare opplevelsen av rommet mest mulig intakt. (17/05398)

Ryggstø på orgelbenk

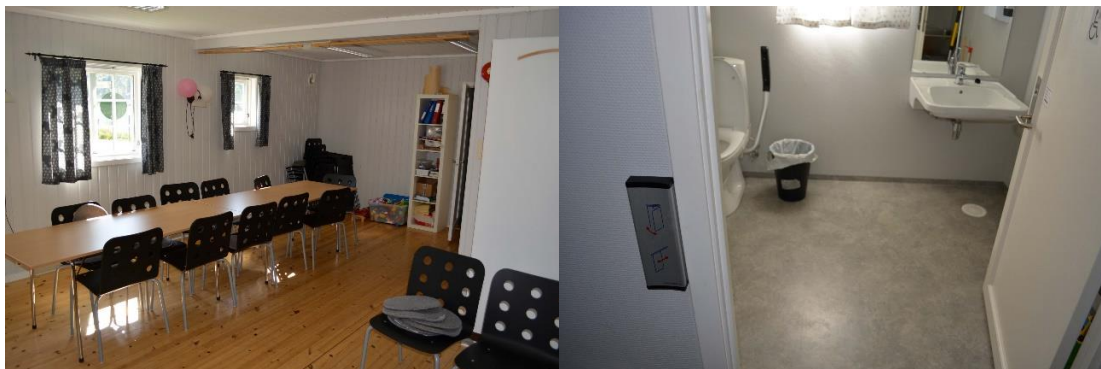

Ny kjøkkenbenk i sakristiet

Barnekrok bakerst i kirken

Fra innredning av det gamle bårhuset. Det ble i sin tid søkt om utvidelse over på nabotomt. Dette stoppet opp blant annet fordi dette er LNF-område. Det er innredet et samlingsrom. HC-toaletter er oppgradert med automatisk døråpner.

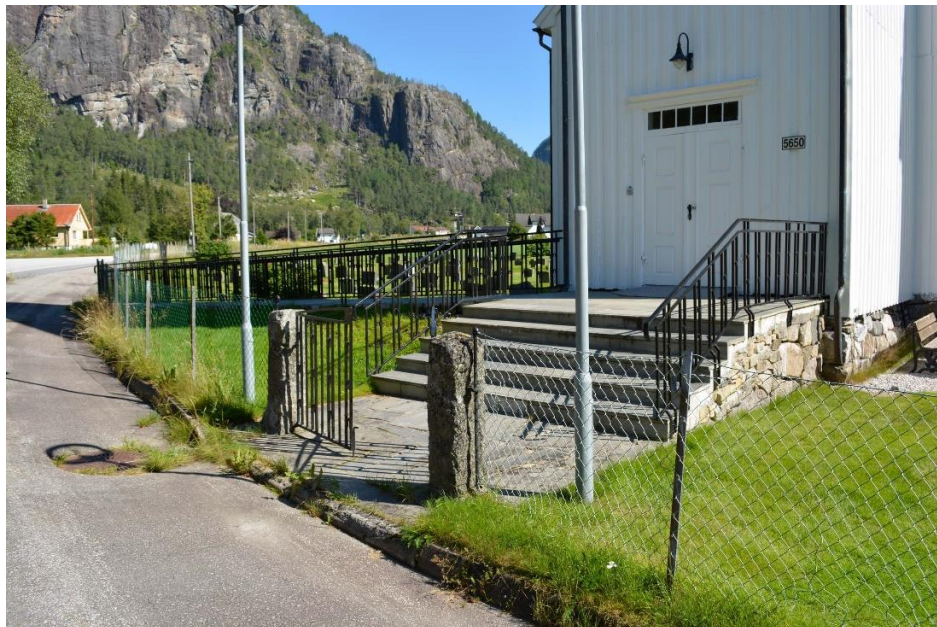

Lunde kyrkje, Sirdal

Lunde kyrkje ligger på veien mellom Tonstad og øvre Sirdal. Kirken ble bygd i 1819. Det er den andre kirke på stedet. Første kirke ble bygget 1819. Dagens kirke er bygget i 1847 og har vernestatus som listeført. Ifølge innberetning før visitas har kirken 230 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Trappen er blitt utvidet siden sist visitas. Plattingen på kirketrappen var for grunn og ble utvidet. Rekkverk til trappen ble påskjøttet og selve rullestolrampen fikk gelender på innsiden. Rampen og trappen er nå bedre både for rullestolbrukere og for de som skal bære ut kister.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også universelt tilpassede toaletter. Toalettene har automatisk døråpner.

Det er egnet plass for vanlig rullestol i kirken. Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol. Men elektrisk rullestol blir for stor for å få plass mellom benkene.

I likhet med Tonstad har Lunde kirke ikke tilgang for rullestolbrukere i korpartiet.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i tre, reisverk. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2021. Det ble da benyttet annen vannbasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er oppdaget råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2021.

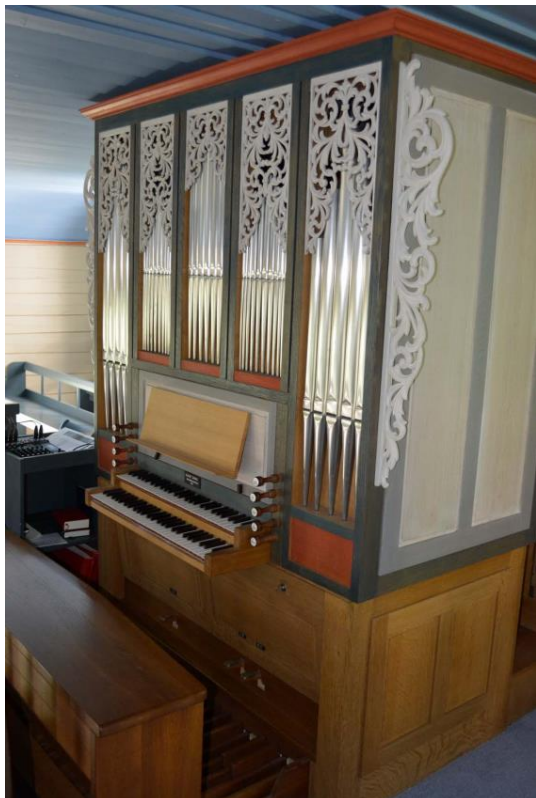
Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke. Klokken betjenes manuelt. Klokke og aksel inspiseres hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1983 og er bygget i 1982 av Rudolf Janke i Tyskland. Det har 2 maualer, pedaler og 9 stemmer. Dette rapporteres å fungere svært bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder. Messehagler finnes i

Altartavla skal ho vore laga før 1620 av Thomas Snekker frå Stavanger (kjelde: R. Kloster: Stavangerrenessansen i Rogalands kirker). Malt i 1637 av Godtfried Hendtzschel i Lund kyrkje (Moi). 1734 overmåla i barokke fargar i Bakke kyrkje. 1840 blei den rosemåla truleg i Lunde kapell (1819). 1841 blei den overmåla med fire lag kvitmåling. På midttavla blei det måla ein kross. I 1930 blei overmålinga fjerna av Ulrik Hendriksen, og tavla blei tilbakeført til dei opphavslege fargane. Under ein inspeksjon i 1959 foreslo Finn Kraft at det skulle kome eit nytt altarbilde på midttavla. I 1960 installerte man Sverre Næsheim's kopi av krossfestinga frå Ognå kyrkje. (Fra kirkebyggdatabasens inventarregistrering)

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig til vanlige gudstjenster men oppleves lite barne- og familievennlig. Utfordringer med faste benker og toalett i annet bygg.

Tiltak siden sist visitas i 2013 og planer vidare

Varmestyring (16/2971)

Lydanlegg (16/2114)

Brannverntiltak (14/7159)

Utvidelse av utvendig rampe og platting på trapp – se omtale tidligere i tekst (19/03426)

Kvævemoen kapell

Kvævemoen kapell ligger øverst i Sirdal i hyttebyen. Det er i helger og ferier flere hytteboere enn fastboende. Det gjenspeiles også ved gudstjenestene rundt påske og jul. Kapellet har status som kirke jfr. Kirkeordningen § 19.

Kirken ble bygd i 1962 og er den første kirke på stedet. Kirken er ikke vernet. Heller ikke kirketomt og kirkegård er underlagt fredningsbestemmelser. Ifølge innberetning før visitas har kirken 170 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang og heis. Heisen gjør at både hovedetasje og kjeller er universelt tilgjengelig. Loftsrom/galleri er ikke universelt tilgjengelig. Også i kapellet på Kvæven er det montert døråpnere slik at rullestolbruker selv kan åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i kirken. Det er også universelt tilpassede toaletter som kan åpnes med automatisk døråpner. Det er egnet plass for rullestol i kirken. Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol.

Heis inne i tilleggsalen. Og dør inn til heisen fra kjeller.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i tre, reisverk. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2020/21. Kapellet ble da i likhet med de andre kirkene vasket, men her ble bare muren behandlet. Den er behandlet med murpuss.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med panelovner på vegg. Det er montert digital varmestyring.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke. Klokken ringes manuelt. Klokke og aksel inspiseres hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1983. Da kom det fra Lunde kirke. Det er bygget i 1959 av J. H. Jørgensen og har 1 manual og 6 stemmer (kirkebyggdatabasen). Dette rapporteres å fungere svært bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Vevd altertavle av Else Marie Jakobsen 1984. Erstattet et alterbilde malt av Kari Ryen i 1962 som nå henger i tilleggsalen.

Inventar ført inn i kirkebygdatabasen med bilder. Messehagler finnes i grønt.

Kirken har glassmalerier i korpartiet.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken er den av kirkebyggene som er mest brukervennlig av de fire, også for familier med barn og for ungdom.

Fra den innredede kjelleren.

Saker siden sist visitas 2013

16/2970 Varmestyring montert

15/2230 Gallerifront rekkverk - Også her er brukt glass. Tidligere avdeling stengte for utsyn ned til kirkesalen. Dette er nå åpnet opp.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 10.05.2022

Vår ref: 21/03122-11

Deres ref:

Visitasprotokoll fra bispevisitasen i Lyngdal sokn

Biskopen takker igjen for flotte visitasdager i Lyngdal sokn.

Vedlagt følger visitaprotokollen som inneholder:

- Visitasforedrag
- Program
- Prostens kontorvisitas
- Befaringsrapport

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
biskop

Grethe Ruud Hansen
førstekonsulent personal/biskopsekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Visitasforedrag Lyngdal

Program bispevisitas 03.05.2022- 08.05.2022

Kontorvisitas Lyngdal 3. mars 2022

Befaringsrapport visitas Lyngdal, Kvås, Austad og Lyngdal

Mottakere:

Lyngdal kirkelige fellesråd
Soknepresten i Lyngdal sokn
Lyngdal menighetsråd
Lyngdal kommune
Konstituert prost i Lister og Mandal prosti

Postboks 265	4576 LYNGDAL
Postboks 265	4576 LYNGDAL
Postboks 265	4576 LYNGDAL
Postboks 35	4577 LYNGDAL

DEN NORSKE KIRKE
Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Lyngdal sokn 3. – 8.5.22

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

I min tjeneste som biskop skal jeg visitere alle menigheter i Agder og Telemark bispedømme. Lyngdal er det siste soknet før jeg nå har besøkt alle.

Det har vært en stor glede å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Geirulf Grødem og konstituert prost Geir Ola Tveit har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Prost har gjennomført kontorvisitas, og rådgiver på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Menigheten har levert en svært fyldig visitasmelding før visitasen, og dere har laget et imponerende program som viser mye av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnene.

Stab og menighetsråd

Selve visitasuken startet med møte med stab, leder av menighetsråd og fellesråd. Sammen gjennomgikk vi program for visitasuken. Fra da av gikk det i ett fra morgen til kveld med ulike møtepunkter – akkurat slik jeg liker å ha det under en visitas.

I møte med stab fikk jeg høre litt om hvem den enkelte er og gjør i sitt arbeid, og i møte med menighetsrådet ble det blant annet snakket om visjonsdokumentet som dere nettopp har laget – og forholdet mellom dette og strategi. Dere har blant annet gode planer på trosopplæring og diakoni som er strategi innenfor disse områdene.

Dere er velsignet med stor stab og et stort menighetsråd, i tillegg til egne menighetsutvalg for Kvås og Austad, som jeg også fikk møte. Det satte jeg stor pris på.

Det gjøres en fantastisk jobb enten dere er ansatte, sitter i menighetsråd eller i menighetsutvalgene. Takk til dere alle sammen for den viktige tjenesten dere gjør!

Samarbeid med Lyngdal kommune

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas, og Lyngdal kommune stilte godt forberedt med ordfører, kommunedirektør og enhetsledere for kultur, oppvekst og økonomi. De presenterte sine områder på en forbilledlig måte, og jeg er svært imponert over hvor åpne dører det er hos kommunen når det gjelder samarbeid med kirken. Det gjøres allerede mye godt samarbeid, men både kommuneledelse og dere i menigheten har ytret ønske om å formalisere kirke-skolesamarbeidet, og det vil dere få til på en god måte.

Kommunen har vært raus med å få på plass det flotte Kirkesenteret, som etter bare få års drift har betydd enormt mye for ikke bare menigheten, men hele Lyngdal. Jeg er glad for den prioriteringen som kommunen her har gjort.

Skolebesøk

På Kvås skole fikk jeg gleden av å møte alle elevene. Både elevene og de ansatte var godt forberedte, og stilte så fine spørsmål som *hvorfor blir man døpt, hvorfor står presten på talerstol, hvorfor bruker prester kjoler*. 1. – 4.klasse sang også fint for meg.

Jeg besøkte også noen vesentlig eldre elever, nemlig en av 3.klassene på KVS Lyngdal. De stilte også godt forberedte spørsmål. Ledelsen orienterte om skolen og skolens historie. Her samles det elever fra hele landet, og jeg fikk inntrykk av at det er et svært godt skolemiljø.

Bedriftsbesøk

Når jeg er på visitas, er jeg gjerne også på bedriftsbesøk. Det er viktig for meg å møte bedrifter som på en eller annen måte preger stedet. Denne gangen ble det Berry Alloc, og det var en interessant runde jeg fikk være med på gjennom lokalene, godt ledet av produksjonssjefen.

Ledelsen ved Berry Alloc orienterte om bedriften og den flotte strategiplanen. Bedriften er tydelig på planen om å bli enda bedre på bærekraft – og det synliggjør de blant annet med at de skal ansette en egen bærekraftssjef!

Med sine 220 ansatte er Berry Alloc en viktig bedrift i Lyngdal.

Diakoni

Jeg vet at dere gjør et flott diakonalt arbeid. Mye av dette er ikke synlig for andre enn de det gjelder, men å virke i det stille er kanskje noe av det viktigste innen diakonien.

Som biskop for Tro & Lys var det en ekstra stor glede for meg å være med på nettopp en slik gudstjeneste, med blant annet Sound of Happiness som sang. Så mange dere er på Tro & Lys i

Lyngdal og Hægebostad, og så mange som får delta med ulike oppgaver! Det er akkurat slik jeg vil det skal være.

Jeg fikk gleden av å besøke Solsiden flyktningmottak, der dere som menighet er en viktig bidragsyter. Jeg er veldig glad for at dere som menighet er opptatt av å hjelpe de mange ukrainske flyktningene som har kommet til Lyngdal.

Jeg gleder meg til å komme tilbake til dere i august når diakon Siri Syrstad skal vigles!

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste. Jeg er derfor glad for at jeg fikk vært innom både Kvås kirke, Austad kirke og Korshamn kapell. I Kvås kirke ventet en veldig flott overraskelse: Inni kirken stod det en tro kopi av kirken i målestokk 1:25, nydelig utført av Sigmund Støle. Her har det gått med imponerende mange timer til å lage en tro kopi, der til og med mønsteret i golvteppet er gjengitt i riktig antall!

I Austad kirke gjøres det en god jobb av kirketjenerne Marianne Fredbo og Gustava Berntsen, og i Korshamn fikk jeg blant annet se hvor fint det har blitt i kjelleren under, der Inger Lill og Jan Hananger gjør en uvurderlig innsats og på mange måter er limet i det som skjer.

Lyngdal kirke, hvor vi nå har feiret gudstjeneste, er stor og den rommer mange mennesker. Det vises tydelig at mange har vært der, for det er betydelig slitasje innvendig. Utslitte golvtepper er et bevis for kirkens betydning: Her har mange trådd! Lykke til med å renovere kirken innvendig.

Gudstjenestelivet i Lyngdal er stort og rikt på alle måter. Noe vi har fått erfare på denne gudstjenesten.

Trosopplæring

Barnas bispefest var en flott opplevelse. Barn og voksne strømmet til, og ungdomslokalet var stappfullt. Nærmere 200 til stede. Soul Kids sang, jeg fortalte om bispekåpa, og så var det skikkelig 17. maifest på forskudd – med leker, pølser og is. Mest populært var det kanskje å kaste svamp på Sverre prest!

Musikk

Dere i Lyngdal er velsignet med gode ansatte, med Kaldor og Margot Kiss innen musikkarbeidet, og mange frivillige. Jeg liker når Kaldor sier at han tilstreber å ha ulike musikkuttrykk i gudstjenestene deres. Det er viktig for å nå lengst mulig ut til folk.

På menighetsfesten tirsdagskvelden fikk jeg oppleve noe av dette, med ulike musikalske uttrykk fra ungdomsbandet, menighetskoret Salt og Gospelkoret.

Om menighetsfesten er det bare ett ord å si: Fantastisk!

Folk strømmet på, og det samme gjorde kakene. Torhild Lindland kunne senere fortelle om alle de som kom og tilbød seg å hjelpe med praktiske oppgaver underveis og etter festen. Ca 200 mennesker til stede her også!

Frivillighet

Ja, for frivillighet er dere gode på!

Dere har svært mange frivillige; mange flere enn det de fleste menigheter har. På Kirkesenteret er det jo folk hele dagen som kommer og gjør ulike oppgaver. Her er det matlaging, vasking, pynting, trosopplæring, ulike utvalg – ja, det er ikke mulig å nevne alt som gjøres. Dere gjør også en stor frivillig oppgave gjennom alle som gir ikke bare av sin tid, men også av sine penger til menighetens arbeid. Her er dere helt forbilledlige.

Samtidig som dere har et stort antall frivillige, har menighetsrådet vært tydelig på at dere både ønsker dere enda flere frivillige og at dere blir flinkere til å følge alle de frivillige opp. Det er flott at dere tenker slik, og det er viktig å jobbe med dette.

Å være frivillig er å være en god amatør, som jeg snakket om på menighetsfesten. Det er godt for oss alle å få være med i en tjeneste.

Konfirmantarbeid

Jeg fikk gleden av å delta på årets siste konfirmanntime, der tema var «Følg meg!». En flott konfirmantgjeng, tydelig undervisning av Ruth Miriam Foss og gode ungdomsledere som hadde ulike oppgaver.

Økumenikk

Når jeg er på visitas, er det viktig for meg å møte ledere fra andre kirkesamfunn i området, og snakke om hva man kan være felles om. Her i Lyngdal er det et godt fellesskap mellom prester og pastorer, så det ble en fin samtale. Det gleder meg å se at dere på en god måte står sammen om å bringe evangeliet ut.

Varierte arbeidsformer

Det er mye mer som kunne ha vært nevnt av alt det fine jeg har fått oppleve under visitasen. Det har vært Strikk og lytt, tidebønner, Grovbrød og Bibel med gjennomgang av Romerbrevet 7 og 8, for å nevne noe. Dere evner i Lyngdal menighet å bruke ulike trosuttrykk og samværsformer, og på forskjellige måter arbeide for å vekke og nære det kristelige livet i soknet.

Utfordringer og veien videre

I dag har jeg hatt gleden av å være med på en flott visitasgudstjeneste, og denne kirkekaffen er avslutningen på visitasen. En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- Dere har et flott bygg som drives veldig godt i Kirkesenteret. Det har gått seks år fra bygget stod ferdig og vi har bak oss en pandemi som også har satt sine spor. Nå er tiden inn for konsolidering, se på hva dere vil videre. Hva er et riktig og bærekraftig aktivitetsnivå fremover?
- Dere har selv sagt at dere har behov for å jobbe mer med frivillighet og oppfølging. Noen har sluttet fordi det ble for mye for dem, men så har andre kommet til – og dere ønsker dere enda flere. Jobb videre med hvordan dere skal rekruttere, og ikke minst hvordan dere skal følge opp den enkelte medarbeider.
- Dere har utarbeidet en fin ny diakoniplan som gir muligheter for å forme dette viktige arbeidet videre på en god måte. Nye tider, nye utfordringer og nye ansatte gir nye muligheter. Bruk planen!
- Dere ønsker å få på plass et formalisert kirke-skolesamarbeid gjennom planer for dette, og etter det jeg hørte i møte med kommunen, vil jeg bare oppmuntre dere til å ta tak i dette. Det er viktig at menigheten blir regnet med i kommunens planer. Det verste som kan skje er hvis det ikke forventes noe av kirken.
- Dere har uttrykt et ønske om å satse på aldersgruppen 20 – 45 år. Det er jeg veldig glad for å høre, for denne gruppen blir alt for lett glemt i menighetene.
- Til slutt den viktigste utfordringen: I møtene jeg har hatt under visitasen med ansatte og frivillige, har jeg møtt mange som er takknemlige for den tjenesten de får være i. Dere i Lyngdal sokn gjør så mye bra! Fortsett med å pleie gode relasjoner og jobbe videre med alt det flotte dere gjør.

Jeg drar fra visitasen i Lyngdal sokn fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: *Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.*

Agder og Telemark bispestol 8.mai 2022

Stein Reinertsen, biskop

Rapport fra befaring før visitas

Lyngdal kirke, Austad kirke, Korshavn kapell og Kvås kirke

2022

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 7. april 2022. Med på befaringen var Carl Magnus Salvesen, kirkeverge, Arnt Edvin Nøklund, byggeteknisk leder og Geir Ola Tveit, konstituert prost i Lister og Mandal. Geir Myre stilte fra biskopens kontor.

Befaringen omfattet Lyngdal kirke, Lyngdal kapell, Lyngdal Kirkesenter, Korshavn kapell, Austad kirke og Kvås kirke. Kirkene ligger i Lyngdal kommune i Lister og Mandal prosti og forvaltes av Lyngdal kirkelige fellesråd. Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebyggdatabasen, svar på questbackundersøkelse om kirkebygg og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasen. Sist visitas i var i 2011 og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3, har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Fokus på inventarregistrering

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (fastsatt av Kirkemøtet 15. april 2015) Kap 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jmfør følgende paragraf, § 30, skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebyggdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Der antall sitteplasser ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen bør dette meldes inn slik at det blir oppdatert.

Inventar

Det mangler en tilfredsstillende inventarregistrering for de fire kirkene. Kun noen ytterst få ting er ført inn i kirkebyggdatabasen. Det er ikke levert andre inventarlistene. Vi viser til veiledningen for registrering av inventar i databasen. Vi ber om at det benyttes egne fargereferanser levert av KA. Disse gir også gjenstandene en forbedret tyverisikring.

Det er viktig at tilføyelser, reparasjoner og tilstandsvurderinger på gjenstander fortløpende føres inn. Det finnes en ofte endel gjenstander fra kirkene på museum, enten deponert eller overtatt av muséene. Vi foreslår at man forsøker å få disse ført inn i kirkebyggdatabasen med plassering.

Dersom det er ønskelig kan vi bistå i kontakt med museet slik at vi kan forsøke å få hentet ut katalog for flere kirker.

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen: Det er planlagt å føre inventaret inn innen før visitasen starter 3. mai.

Detalj fra altertavlen fra 1700 i Lyngdal kirke.

Korshamn kapell

Korshamn kapell ble bygd i 1906 og er første kirke på stedet. På Østre Seli på Seløyene utenfor Korshavn er det derimot omtalt kirke i 1592. Kapellet er godkjent som kirke og omfattes av bestemmelsene i kirkeordningen.

Ifølge innberetning og kirkebyggdatabase har kirken 100 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har ingen permanent universell tilgang. Det er HC toaletter i kapelets kjeller.

Kapellet er møblert med løse stoler og kan derfor settes opp med plass til rullestol. Inngangsdør har høye terskler men kan forseres ved hjelp av en midlertidig løsning. Korpartiet har samme nivå som resten av gulvet og rullestolbruker tilgang til front av alterring.

Kirkens konstruksjon

Kapellet er bygget i tre - reisverk. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2006. Det er benyttet annen oljebasert maling utenpå linoljemaling. Maling sprekker og løsner helt innerst ved tre. Korshamn kapell skal males utvendig vår/sommer 2022.

Sist tilsyn ble utført i 2015 med bruk av faglig ekstern konsulent. Det er en del problemer med fukt, noe man mener skyldes tett konstruksjon og dårlig lufting. Innerpalter (huntonitt) slipper malingsbelegget. Vinduene (fra 70 tallet) er dårlige og skal skiftes ut vår/sommer 2022. Tiltaket vil være søknadspliktig, men vil enkelt kunne behandles dersom det brukes vindu med samme mål, utforming og laget i tre. Vi gjør oppmerksom på at det også kan ligge vernebestemmelse knyttet til områdets reguleringsplan.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med panelovner på vegg.

Ringeanlegg

Kapellet har én kirkeklokke. Den ringes manuelt. Klokke og aksel bør inspiseres oftere enn hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kapellet er et eldre elektrisk orgel. Dette rapporteres å fungere mindre bra, og man ønsker derfor å bytte det ut med et nytt digitalt orgel. Korshavn kapell er omfattet av kirkens regelverk vedrørende godkjenning av inventar. Kapellet har også et akustisk piano.

Inventar

Messehagler finnes i rødt. Messehaglens oppbevares på egnede hengere. Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler. Kapellet har glassmaleri som ble installert over altertavle i .

Siden sist:

Kjelleren har blitt pusset opp og mye av fuktproblemene her er løst, slik at lokalene kan brukes til forskjellige arrangementer og til ungdoms.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kapellet oppleves som brukervennlig særlig etter at kjelleren ble pusset opp.

Austad kirke, Lyngdal

Austad kirke ble bygd i 1803. Det har tidligere stått flere kirker på stedet. En dendroprøve daterer en gjenbrukt stokk i nåværende kirke til 1187. Prest på stedet nevnes i 1328. Første kirke omtales imidlertid i 1557. I 1790 rapporteres kirken på stedet å være i dårlig stand. Kirken ser da ut til å være dels stavkirkekonstruksjon, dels bindingsverk (kulturminnesøk). Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Både kirketomt og deler av kirkegård er fredet. En passasje i et brev amtmannens skal ha sendt kongen om byggetillatelse i 1790 antyder at kirken som da ble ønsket revet, tidligere skulle ha stått som kirke på Valle i Audnedal og at den var kjøpt til Austad og satt opp der seint på 1500-tallet (Kildegjennomgang. Middelalderske kirkesteder i Vest-Agder fylke Brendalmo, Jan; Eriksson, Jan-Erik G.)

Ifølge innberetning før visitas har kirken 300 sitteplasser. Ifølge kirkebyggdatabasen har kirken 400 plasser og skal opprinnelig hatt 678 plasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også et universelt tilpasset toalett.

Kirkens innredning er særegen med alter, altering og prekestol plassert i hjørnet av to av korsarmene. Fordelen er at man ved alter synes fra nesten hele kirken. Videre at det ikke er noe trinn opp til alter. Til gjengjeld må forretende prest henvendelse til en "vid" forsamling. Prekestolen som er integrert i alteret er svært lav og kan knapt brukes av personer over en viss høyde. Man bruker i stedet lesepult nede ved alterringen.

Det er kun gangbane mellom den opprinnelige korsarmede benkeinnredningen som utgjør korpartiet. Det førte til en kirke som var lite bruksvennlig både i forhold til gravferd, med lite plass til kiste, ingen oppstillingssted for barnekor eller andre kor. I tillegg var det høye benkevanger som gjorde det vanskelig for barn å se hva som foregikk. For å bøtte på dette ble det søkt om å fjerne benker i den ene korsarmen og ertatt dette med stoler. Løsningen ble tegnet av arkitekt Åmland. Det ble påpekt under forrige visitas at løsningen ikke var optimal, verken estetisk eller bruksmessig.

Så, i 2013 etter visitas ble det igjen søkt om et nytt og større inngrep. Det ble begrunnet med at det er stor aktivitet med bruk av barnekor og en del kulturelle arrangementer. Nå ble fremre del av benkeraden fjernet frem mot koret. I tillegg ble det fjerne benker på motastatt side av de tidligere fjernede benkene. Benker og vanger er tatt vare på for tilbakeføring.

Kirkene har nå langt større plass til f.eks koraktiviteter og til plassering av kiste. Bruksmessig er kirken derfor bedre. Men med tanke på kulturminnevern og estetikk er interiøret fortsatt preget av en usymmetrisk og lite helhetlig løsning. Det er viktig at vanger og benker lagres forsvarlig, slik at interiøret kan tilbakeføres, eller brukes om man skulle finne en løsning som i enda større grad kan forene bruksvennlighet, kulturminnevern og estetikk.

Løsningen slik den var før endring i 2013

Løsningen slik den fremstår etter endringen i 2013 (Acos 10/130)

Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2021. Det ble da benyttet linoljemaling. Man var ikke helt tilfreds med utført malearbeid.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2016 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk. Det er montert digital varmestyring.

Ringeanlegg

Kirken har 1 kirkeklokke. Klokken betjenes manuelt. Tau trukket ned i tårnfot. Klokke og aksel inspiseres hvert tredje år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble bygget og installert i Haslum kirkre i 1899 av Olsen & Jørgensen og ble flyttet til Austad kirken i 1925. BRUNO CHRISTENSEN & SØNNER APS bygde om orglet i 1981. Orgelet har høy verneverdi. Dette rapporteres å fungere bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Messehagler finnes i rødt og grønt. Messehaglne oppbevares på egnede hengere.

Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler.

Døpefonten fra 1827

Lysglobe for barn 2021

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Barnelysglobe er ikke godkjent. Den kom som resultat av utlyste midler fra kirkerådet og er laget av smed etter tegninger fra kirkens kirketjener. Det var relativt korte frister fra tildelingen fant sted til bruk av midler skulle innrapporteres.

Nytt lydanlegg søkes installeres i løpet av 2022. Biskopen behandler søkand etter Riksantikvarens veileder for forenklet saksbehandling.

Kvås kirke

Kvås kirke ligger i Lyngdal sogn i Lister og Mandal prosti og forvaltes av Lyngdal kirkelige fellesråd.

Kirken ble bygd i 1836 og er den 2. kirke på stedet. Den erstattet en eldre tømmerkirke, som var betegnet som gammel allerede på slutten av 1600-tallet. Den gamle kirken ble revet i 1834, to år før den nye stod ferdig.

Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt er fredet med en sikringssone som omfatter riksvei 461. Ifølge innberetning før visitas og kirkebyggdatabasen har kirken 300 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også et universelt tilpasset toalett.

Det er egnet plass for rullestol i kirken. Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2020. Det ble da benyttet linoljemaling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2016 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk.. Det er montert digital varmestyring.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke. Klokken betjenes manuelt. Klokke og aksel inspiseres hvert tredje år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1967 og er bygget av Vestre's Orgel- og Pianofabrikk. Det har 7 stemmer 2 manualer og pedaler. Det rapporteres å fungere bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Messehagler finnes kun i grønt. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler. Altertavlen fra den gamle kirken, som henger på ene sideveggen i koret, er gjennomgått med konservator. Det foreligger tilstandsrapport fra konservator. Arbeidet ble gjort i forbindelse med at altertavlen var med på utstillingen Sola Gratia i 2017.

Siden sist

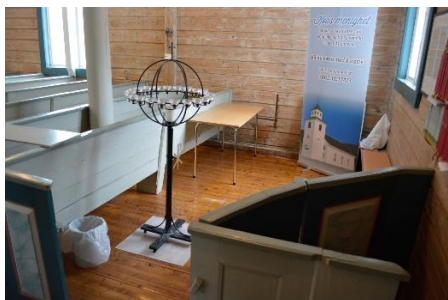

Plass til rullestol inne i kirken (*Acos 15/635 og 11/81*)

Fjerning av to benker bak og flere benker framme (2014) Tegninger laget av rådgiver for kirkebyggsaker, Morten Berge. Løsning går ut på:

- Å fjerne tre benkerader og forskyve fronten med sin buede brystning.
- Lage rullestolrampe i henhold til forslag nr. 5 i søknaden. 2015.

Tiltaket framme er ikke gjennomført. Snekker som har sett på den foreslåtte løsningen for rullestolrampe opp til koret mener den kan bli komplisert.

Lysglobe anskaffet (*15/2721*)

Lydanlegg 2016 (16/3654)

Kirketekstiler – messehagel Sawile Row (16/2225)

Skifte av skifer på tak (19/01642)

Lynvern (20/00189)

Rullestolrampe (Acos 11/26) –
Godkjent før sist visitas, men
laget i etterkant.

Restaurering av altertavle og
nytt oppheng (18/00838)

Sakristi som tidligere stod i
sakristiet, er satt inn i kirkerom
(20/00535)

Sakristiet ble pusset opp i 2020
(20/00535)

Det er satt inn to strekkfisker for å hindre ytterligere utbuling av vegger (18/03508)

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

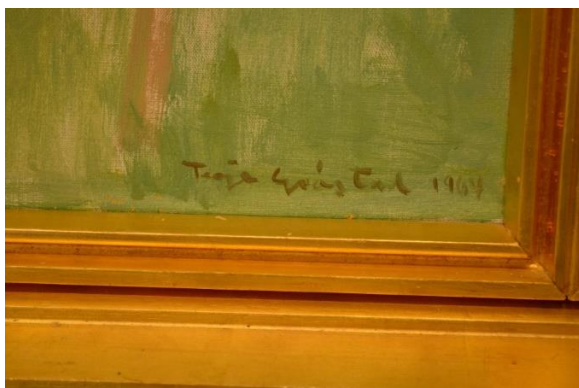
Kirken oppleves lite brukervennlig. Kirken oppleves lite barne- og familievennlig.

Løsning for å gi rullestolbrukere adgang til alterpartiet er godkjent men så langt ikke initiert av Kvås menighetsutvalg.

Lyngdal gravkapell

Lyngdal gravkapell (bygd 1956) ligger ca 50 meter fra kirken og forvaltes av Lyngdal kirkelige fellesråd. Etter lovendringene 01.01.21 er det statsforvalteren som skal godkjenne alle endringer på og i bygget. Dersom kapellet er vigslet i hht § 14 i tjenesteordning for biskoper og omfattes av § 2 annet ledd i *Forskrift om regler om liturgisk inventar og utstyr*, skal nytt inventar og avhending også godkjennes jfr §§ 24 og 26 i forskriften.

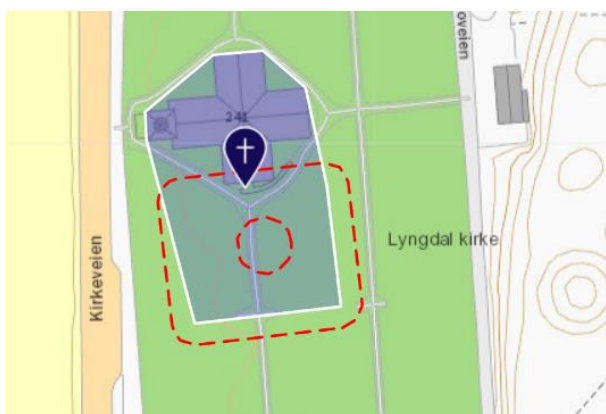
Altartavlen i kapellet er malt av Terje Grøstad fra Flatdal i Telemark.

Lyngdal kirke, Lyngdal

Lyngdal kirke, Lyngdal ligger i Lyngdal sogn i Lister og Mandal prosti og forvaltes av Lyngdal kirkelige fellesråd.

Kirken ble bygd i 1848 og er den 2. kirke på stedet. I kulturminnesøk/askeladden står følgende om steinkirken i Lyngdal:

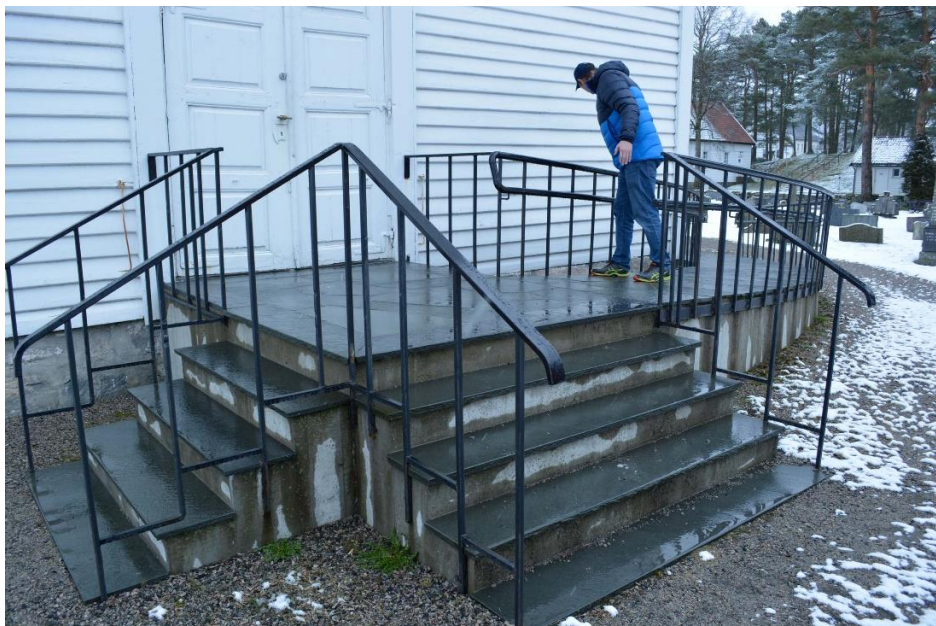
Ifølge kirkeregnskapene er det mulig å beskrive den med rektangulært skip og smalere, rektangulært kor – trolig en 1100-talls kirke. Steinkirken ble revet i 1847, og året etter sto nåværende kirke ferdig. Nykirken ble bygd nord for steinkirken utenfor den daværende kirkegården, slik at søndre korsarm nådde til kirkegårdsgjerdet. Rester av steinkirkens grunnmur er ved flere anledninger påtruffet ved graving for graver, nær midt på nåværende kirkegård sør for kirken, men noe nærmere kirken enn kirkegårdsgjerdet mot sør. Trevirke

fra gammelkirken ble solgt, brukbar stein fra murene ble gjenanvendt i den nyes grunnmur (Eikeland 1981:79ff).

Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt og deler av kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 800 sitteplasser.

Universell tilpasning

Utvendig trapp og rullestolrampe ble forbedret i 2017. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. (17/05678)

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også et universelt tilpasset toalett.

Kirken har en fint tilpasset løpsning for rampe opp til koret. (Bilde fra befaring i 2011, før forrige vistas)

Det er egnet plass for rullestol i kirken. Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol. Man har som rullestolbruker tilgang til korpartiet.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2018. Det ble da benyttet Linoljemaling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2016 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk. Det er montert digital varmestyring.

Ringeanlegg

Kirken har to kirkeklokker. Klokke én har automatisk ringing. Klokke to ringes manuelt. Klokke og aksel inspiseres hvert tredje år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1908. Dette rapporteres å fungere bra. Kirken har også et flygel.

Inventar

Kirken har siden sist vistas fått nye taklamper under galleri. Det er også hengt opp lysrigg på hjørnene av galleriene og installert kamera for overføring av gudstjeneste.

Innredning bærer preg av tid og bruk. Kirkelig fellesråd ønsker å lage en helhetlig plan for renovering av inventar. Biskopen støtter en slik innfallsvinkel. Det vil samtidig være naturlig at tiltak som eventuelt tidligere ikke er omsøkt, blir behandlet samtidig. Søknad til biskop skal være fundert i vedtak fra menighetsråd og utarbeides av konsulent med kompetanse på området.

Messehagler finnes i rødt, hvit, grønt og lilla. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler.

Det er ønske om en ny løsning for miksebord, slik at man kan sitte vendt mot alterpartiet.

På øverste galleriet er det montert utstyr for billedmiks og sending av TV-overføring av gudstjenesten.

Orgelgalleri ble ryddet under pandemien. Bl.a. fikk man fjernet oppbygd gulv som ikke lenger hadde noen funksjon. (20/01603). Gallerifrontene er lave med tanke på barn og høyden ned til kirkegulvet.

Konsolidering av eldre inventar

I tårnrom er gammelt alter lagret, delvis i deler. Det er angrepet av borebiller. Dette bør vurderes av godkjent konservator. Bispedømmekontoret kan hjelpe å finne konservator. Det finnes også annet eldre inventar fra den gamle kirken.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

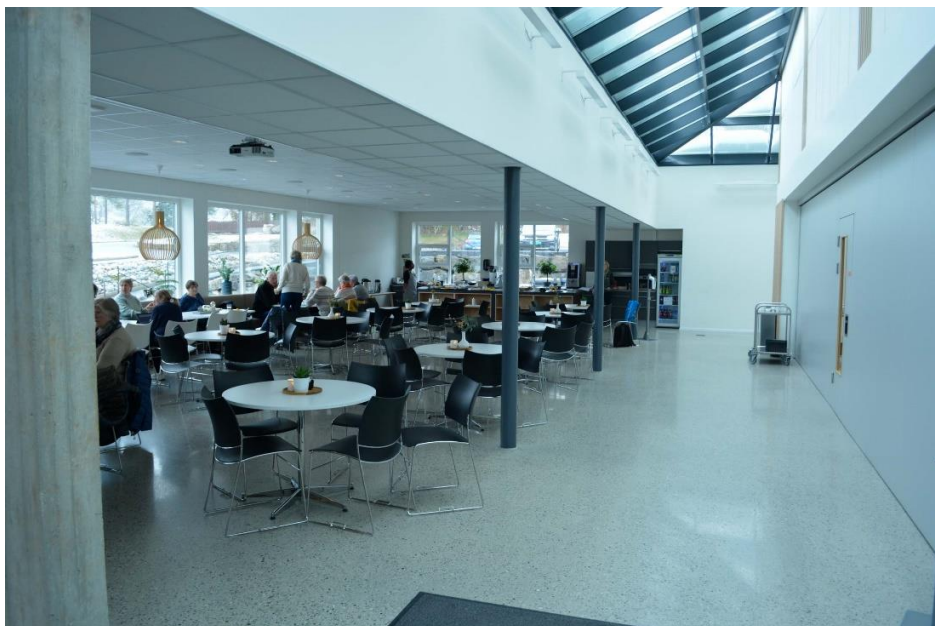
Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig. Kirkesenteret avlaster mye av den bruken som tidligere var krevende å gjennomføre i den gamle kirken.

Lyngdal kirke fremstår som svært godt brukt og med store behov for bygningsmessig innvendig vedlikehold og oppgraderinger. Dette ligger inne i fellesrådets planer for de neste årene.

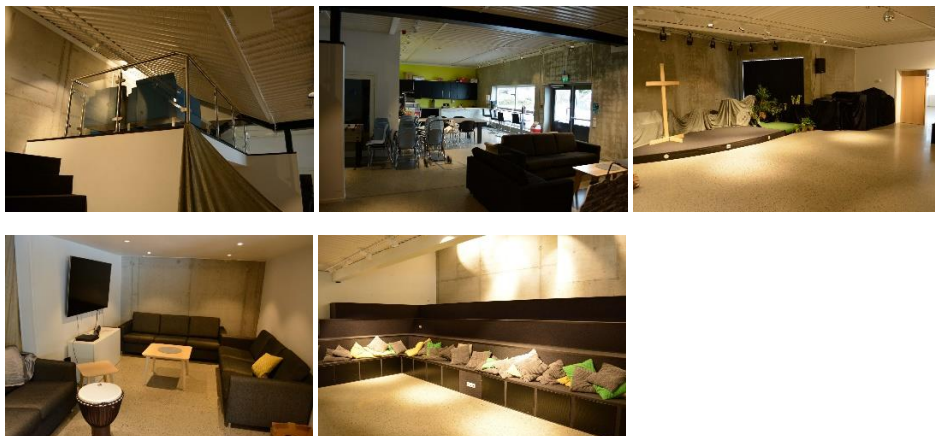
I den sammenheng bør man også gjennomgå løsninger for belysning og lysrigg.

Lyngdal kirkesenter

Under befaringen ble kirkesenteret besøkt. Det viser seg som et svært anvendelig bygg.

Bildet tatt fra foaje mot kafe.

Fra ungdomslokalene

Flerbrukssalen

Program for bispevisitas i Lyngdal 3. – 8. mai 2022

DAG / TID	PROGRAMPOST * Åpent arrangement i menigheten	HVEM DELTAR i tillegg til biskop, kirkefagsjef, prost, sokneprest og kirkeverge	Ansvarlig
TIRSDAG 03.05.			
08:30	Morgenbønn med nattverd * Kirkesenterkapellet	Stab, MR/FR-leder	Sokneprest
09:00-10:00	Åpningsmøte: Gjennomgang av visitasprogrammet	Stab, MR/FR-leder	Sokneprest ønsker velkommen. Prost går igjennom programmet
10:00-11:48	Individuelle samtaler med ansatte Hvis tid til overs besøker biskop Strikk & Lytt for å hilse på.	4 ansatte ønsker samtale, MR-leder ønsker samtale.	
11:50	Tidebønn *	Strikk & Lytt	Jorunn Moen
12:00	Lunsj med biskopen *	Stab	Kirkeverge
12:30	Samtale med sokneprest		Sokneprest
13:30 -15:00	Bedriftsbesøk med orientering på KVS Lyngdal + Besøk i 3. klasse studiespesialisering. Biskopen forteller om å være kirkeleder i Dnk. Tid til spørsmål og samtale.		
15:15-16:00	Samtale med ungdomsprest/menighetsprest		
16:00-16:45	Samtale med kirkeverge		
17:00-18:30	Bispefest for barna * Soul Kids opptre. Biskopen taler til barna/foreldre/foresatte (3-5 minutter).	Lyngdal Soul Kids, Lyngdal Soul Children, Livli' Familiesang, Søndagsskolen og stab	Egen komité
18:30-18:50	Individuelle samtale	MR-medlem	
19:00-21:30	Den store menighetsfesten * Salt, Lyngdal Gospelkor, Ungdomsbandet deltar. Biskopen blir intervjuet på scenen ("Bli kjent med en biskop"). Biskopen holder dagens festtale.	Menigheten, MR og stab	Egen komité
ONSDAG 04.05.			
08:45-11:45	Stabsmøte: biskopen møter staben Morgenbønn, evt. nødvendig koordinering/avklaringer, ansatte presentere seg og sine arbeidsoppgaver/ansvarsområder, menighetsstrategi, pandemi og veien videre, dåp, evt. andre temaer	Stab	Trosopplærer og Kirkeverge
11:50	Tidebønn *	Stab, menighet	Ruth Miriam Foss
12:00-13:50	Møte med pastorfellesskapet i Lyngdal. Først lunsj i Drivhuset med påfølgende samtale i Ungdomslokalet.	5 frikirkepastorer	Sokneprest
14:00-15:30	Bedriftsbesøk på BerryAlloc ® Lyngdals største bedrift og vår nærmeste nabo.	Stab	Sokneprest
15:45-16:45	Besøk på Solsiden flyktningmottak hvor det for tiden er ca. 300 ukrainske flykninger. Vi møter ledelsen og eiere og får en omvisning. Lyngdal menighet har stilt opp ved mottak av	Ledelse ved og eiere av Solsiden flyktningmottak. Arnt Edvin Nøkland.	Sokneprest og Arnt Edvin Nøkland

	flyktninger, arrangert middager for flyktninger, inviterte til åpen kirke og gudstjenester og arrangert støttekonsert. Vi arbeider med å bygge relasjoner til både ledelse, eiere og flyktninger.		
17:00	Tro & Lys * Starter med samling ved diakon før middag. Gudstjenesten starter kl. 18:00. Sokneprest er liturg, biskop preker og Sound of Happiness synger.	Tro & Lys menigheten i Lyngdal og Hægebostad.	Diakon og sokneprest
19:00 – 20:00	Møte med Kvås og Austad menighetsutvalg i Lyngdal Kirkesenter	Kvås og Austad menighetsutvalg	Sokneprest og ungdomsprest
20:00 – 22:00	Møte med Lyngdal menighetsråd * Søndagsskolerommet	MR	Sokneprest, MR-leder og daglig leder.
TORS DAG 05.05.			
09:00-11:00	Møte med Lyngdal kommune	Ordfører, kommunedirektør, økonomisjef, kultursjef og skolesjef, FR-leder, diakon og kirkemusikalsk leder, byggeteknisk leder i fellesråd.	Kirkeverge
11:10-11:40	Lunsj på "God Middag"	Stab	Kirkeverge
12:00 – 13:00	Skolebesøk: Kvås skole. Fellessamling for hele skolen 1.-7 klasse ca. 50 elever. Samtale og spørsmål.	Ungdomsprest og trosopplærer	Ungdomsprest og sokneprest
13:10-13:30	Besøk i Kvås kirke		Kirkeverge
13:55-14:15	Besøk i Austad kirke		Kirkeverge
14:30-16:00	Besøk i Korshamn kapell. Jan og Inger Lill Hananger deler sin historie.	Jan og Inger Lill Hananger, stab og inviterte.	Kirkeverge
16:30-17:45	Middag på Jonas B i Lyngdal kulturhus.		Kirkeverge
18:00	Konfirmantsamling. Undervisning ved ungdomsprest. Samtale og spørsmål. Biskop lytter til ungdomsprest.	Konfirmanter, stab	Ungdomsprest og sokneprest
19:30	Grovbrød & Bibel * Undervisning ved sokneprest. Tema Romerbrevet kapittel 7-8. Biskop lytter til sokneprest.	Sokneprest, stab	Sokneprest
SØNDAG 08.05.			
11:00	Visitagudstjeneste * Fremmøte kl. 10:15 Organist med band. Biskopen preker. Visitasforedrag holdes under kirkekaffe i Lyngdal Kirkesenter	Menigheten, stab	Sokneprest Menighetsråd

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Lister og Mandal

Biskopen i Agder og Telemark
Boks 208
4662 Kristiansand

Rapport fra kontorvisitas i Lyngdal sokn 2022

Siste bispevisitas var 8. – 13. november 2011. Etter dette er Austad, Kvås og Lyngdal slått sammen til ett sokn. Fellesrådsområdet ble utvidet 1. januar 2020 da Lyngdal og Audnedal kommuner ble slått sammen.

Kirkebøker

Kirkebøkene føres av menighetssekretæren etter gjeldende retningslinjer. Alle innføringer, også vigslar, skjer elektronisk.

3 fysiske kirkebøker, som alle er avsluttet, ble kontrollert og signert:

Lyngdal 2010 – 31. des. 2012

Austad 1985 – 31. des. 2012

Kvås 1987 – 31. des. 2012

Kirkekontoret oppbevarer ikke kirkebøker eller andre protokoller som er så gamle at de må sendes til annen arkivering.

Kallsbok

Første innføring i kallsboka ble gjort av soknepresten som tjenestegjorde fra 1995 til 2005. Også den neste soknepresten skrev om seg og sin tjeneste. Det er planlagt at nylig avgåtte sokneprest skal skrive i kallsboka.

Vigselsperm

Vigselspermen blir ikke ført fysisk. Vigslar blir ført i e-kirkebok.

Journal

Innkomet post i papirformat blir fordelt til den enkelte ansvarlige, uten at det journalføres pga. av ressursknapphet. Hovedtyngden av post skjer elektronisk til den enkeltes innboks.

Kopibok

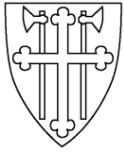
Daglig leder fører kopibok for utgående fakturaer knyttet til gravferdsforvaltningen og den resterende saksbehandling lagres digitalt i fagsystemet Ecclesia. Kopibok for annen utgående post er ikke brukt siden 2013. Dokumentene lagres elektronisk.

Postboks 265
4576 LYNGDAL

Besøksadresse:
Fiboveien 32
LYNGDAL

Sentralbord: 47 97 30 01
Mobil: 473 74 079

epost:
geirulf@lyngdal.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Lister og Mandal

Dagsregister

Det føres dagsregister for Lyngdal, Austad og Kvås, både fysisk og elektronisk.

Inventarbøker

Oppdaterte inventarlistene vil bli vedlagt visitasmeldingen.

Arkiv

Soknepresten har papirarkiv, men det er lite i bruk.

I fellesrådslinjen arkiveres det digitalt i Kirkeidata. Viktige dokumenter som omhandler avtaler, eiendomsforhold, revisjon mv arkiveres også i papirformat.

Ecclesia brukes som arkiv for kirkegårdene.

Møtebøker for menighetsråd og fellesråd

Menighetsrådet lagrer sine protokoller digitalt. Fellesrådet lagrer også digitalt, men også signerte protokoller som papir. Både menighetsrådets og fellesrådets protokoller er tilgjengelige på hjemmesiden til Lyngdal menighet.

IT-sikkerhet

IT-sikkerhet er ordnet ved bruk av ekstern server og programvare på den gjennom firmaet Kirkeidata.

Ringereglement

Det er vedtatt ringereglement som ligger på hjemmesiden.

Senking av bære

Menighetsrådet har vedtatt at baren skal senkes etter jordfestelsen.

Oppbevaring av urner

Urnene oppbevares i bærerommet i kapellet.

Kontorforhold

Kontorene i Lyngdal kirkesenter ble tatt i bruk i juni 2016. Disse har eget kontor:

Daglig leder/kirkegårdsleder, 100%

Kirkeverge, 100 %

Ungdomsprest/menighetsprest, 100 %

Postboks 265

4576 LYNGDAL

Besøksadresse:

Fiboveien 32

LYNGDAL

Sentralbord: 47 97 30 01

Mobil: 473 74 079

epost:

geirulf@lyngdal.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Lister og Mandal

Sokneprest, 100 %

Diakon, 100 %

Prost/menighetsprest, 100 %

I tillegg er det plasser i åpent landskap til:

Organist, 90 %

Kirkemusiker, 50 %

Kjøkkenleder, 60 %

Trosopplærer, 80 %

Kirketjener, 100 %

3 ungdomsarbeidere, 25 %

Menighetssekretær/prostesekretær/kirketjener 85%

Det er også resepsjon, møterom og samtalerom.

Lyngdal Kirkesenter har gode sanitærforhold.

Øvrige lokaler i Lyngdal Kirkesenter brukes i henhold til avtale med menighetsrådet.

Manglende opplæring/rutiner

Staben etterlyser retningslinjer fra bispedømmet/kirkevergelaget om journalføring og arkivering. Dette gjelder både prestelinjen og fellesrådslinjen.

Lyngdal, 3. mars 2022

Geir Ola Tveit

Konstituert prost i Lister og Mandal prosti

Postboks 265
4576 LYNBDAL

Besøksadresse:
Fiboveien 32
LYNGDAL

Sentralbord: 47 97 30 01
Mobil: 473 74 079

epost:
geirulf@lyngdal.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 26.04.2022

Vår ref: 20/03046-19

Deres ref:

Visitasprotokoll fra bispevisitasen i Fjære sokn og Grimstad sokn

Biskopen takker igjen for flotte visitasdager i Fjære og Grimstad. Vedlagt følger visitasprotokollen som inneholder:

- Visitasforedrag
- Program for visitasen
- Prostens kontorvisitas
- Befaringsrapport

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
biskop

Grethe Ruud Hansen
førstekonsulent personal/biskopsekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Visitasforedrag Grimstad og Fjære 2022
Programskisse for bispevisitasen -uke 16 (1)
Kontorvisitas i Fjære og Grimstad sokn - 12.11.21
Befaringsrapport Fjære og Fevik

Mottakere:

Grimstad kirkelige fellesråd	Bark Silas vei 5	4876 GRIMSTAD
Soknepresten i Grimstad sokn	Bark Silas vei 5	4876 GRIMSTAD
Soknepresten i Fjære sokn	Fjæreveien 185	4885 GRIMSTAD
Fjære menighetsråd	Fjæreveien 185	4885 GRIMSTAD
Grimstad menighetsråd	Bark Silas vei 5	4876 GRIMSTAD
Grimstad kommune	Arendalsveien 23	4878 GRIMSTAD
Prosten i Vest-Nedenes prosti	Postboks 29	4791 LILLESAND

DEN NORSKE KIRKE
Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Grimstad og Fjære, 18. – 20.1 og 19. – 24.4 2022

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en glede å være sammen med dere denne visitasen, som har blitt utsatt flere ganger på grunn av pandemien – og som derfor har blitt gjennomført i to omganger: I januar, og nå i april. Det er sånn sett den lengste visitasen jeg noen gang har hatt!

Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt enda bedre kjent med menighetsråd, ansatte og frivillige i Grimstad og Fjære menigheter. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på dagene med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere vekker og nærer det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Steinar Floberg har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Han har gjennomført kontorvisitas, rådgivere på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene, og menighetene har levert fylldige visitasmeldinger om menighetens arbeid.

Men først og fremst har dere lokalt laget et imponerende program som viser noe av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene ut i lokalsamfunnet.

Stab og menighetsråd

I tillegg til at jeg alltid har samtaler med flest mulig av de ansatte, stod det på programmet møte med stab, menighetsråd og menighetsutvalg. I Grimstad fikk jeg delta i det ukentlige stabsmøtet, som ble stødig ledet av daglig leder Synnøve Espeland. Menighetsrådet hadde på sin agenda blant annet ønsket om å endre på sognegrensene. utfordringen for en bymenighet som Grimstad er at det ofte bygges ut mer i de andre bydelene enn i sentrum, og at barnefamilier sjeldnere bosetter seg i sentrum. I tillegg er det krevende å drive barne- og ungdomsarbeid når skolegrensene er slik at elevene kan sogne til opptil tre menigheter på samme skole. Det viktigste er ikke hvor soknegrensene går, men at dere finner gode samarbeidsformer på tvers.

I Fjære har man organisert seg med menighetsråd som igjen har to menighetsutvalg – ett for Fjære og ett for Fevik. Disse presenterte hvilke oppgaver de har, og hvilke utfordringer de står

overfor. Jeg merket meg at på tross av pandemien og alle restriksjoner, er det stor optimisme. Følgende sitat sier noe om dette:

- Det er mye som ikke har kunnet gjennomføres, men nå har vi jo et helt programarkiv klart!
- Jeg gleder meg til det blir flere oppgaver for oss igjen!

Skole og kommune

Jeg hadde et hyggelig og nyttig møte med kommunen, representert ved ordfører Beate Skretting og kommunedirektør Magnus Mathisen. Blant sakene vi snakket om var frivillighet der kirken både gjør og kan gjøre svært mye. Diakoni, kirkens naturlige plass i kommuneplanen og ønsket om ny kirke på Fevik ble det også snakket om.

Det er gledelig å se at det er et godt samarbeid i Grimstad mellom kommune og kirkene. Blant annet har kommunen og kirkeverge Alexander Paul etablert god kontakt gjennom faste møtepunkt. Dette er svært verdifullt.

På flere av kommunens skoler er det også et fint samarbeid med menighetene om å drive arbeid som kor i skolens lokaler, kurset «Veien gjennom Bibelen» mm.

Jeg hadde gleden av å besøke to 10.klasser på Grimstad ungdomsskole, med godt forberedte elever som stilte interessante og viktige spørsmål til meg om ulike religioner, hvorfor jeg er kristen, mm. Mange spennende spørsmål som jeg skulle ønske at dere som tilhører foreldregenerasjonen hadde fått høre, for ungdommene er så reflekterte!

Media

I Grimstad er det god kommunikasjon mellom media og menigheter. Det fikk jeg selv oppleve, blant annet med en informativ og god time med redaktøren av Grimstad Adressetidene, Peer L Andreassen om lokalavisens betydning i Grimstad, og om kirkesidene som Grimstad menighet har der en lørdag i måneden. Dette samarbeidet som kom i gang i 2004 er unikt. Jeg kjenner ikke til noe tilsvarende i noen andre av våre menigheter.

Gjennom visitasen møtte jeg også flere ganger journalister fra Grimstad Adressetidene, og de er godt oppdatert på mye som menighetene holder på med.

I Fjære har man sitt eget menighetsblad, Fjæreposten, med redaktør Peer Haugen. Han har utviklet et menighetsblad som holder et høyt nivå, og som leses av svært mange. Ja, jeg fikk høre at det er mange som tror at Fjæreposten er lokalavisa for Fjære og Fevik! Det sier jo noe om et kvalitetsmessig godt utført arbeid.

Diakoni

Rasteplassen besøkte jeg, og fikk høre og se noe av alt det gode arbeidet som gjøres der, ledet av Karin Haugnes og hennes store stab av frivillige hjelpere. Dette er et veldrevet økumenisk arbeid som dere kan være stolte av i Grimstad! Ikke minst vil jeg berømme det tette samarbeidet som er her med kommunen.

Jeg fikk også høre Maria Berge fortelle om arbeidet i Til stede, der man driver forskjellige former for hjelp enten det er praktisk, ettervern eller juridisk.

Til stede-konseptet har allerede spredd seg til andre steder i landet.

I januar fikk jeg høre Tommy Runar fortelle om Gatelaget, og hilse på noen av spillerne som pleier å spise lunsj på Rasteplassen etter trening. Fotballinteressert som jeg er, ligger dette arbeidet mitt hjerte spesielt nær. Da jeg ble utfordret på å delta på trening med dem i april, var det enkelt å svare ja. Da fikk jeg kjørt meg på en fin trening.

Jeg fikk ikke besøkt Velkomstsenteret, men er veldig glad for det jeg fikk høre om det. Takk for at dere så raskt har etablert et senter med tanke på alle flytninger som kommer fra Ukraina.

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste. Det fikk dere virkelig merke da Fjære kirke ble utsatt for omfattende hærverk. Det var rørende hvordan innbyggerne slo ring rundt kirken, og som en av dere (Reidun Haugeto, Fjære menighetsutvalg/ frivillig omviser) sa: *Jeg fikk en sterk reaksjon etter at alt dette skjedde – og så må det være noen spor i kirken også etterpå fra skadeverket, for dette er også en del av Fjære kirkes historie!*

I Fevik arbeidskirke er det imponerende hva man får til med så liten plass. Det er lenge siden plassen ble for liten, og det hjelper heldigvis på at man har tatt i bruk nabohuset. Menigheten ønsker seg sterkt en ny kirke på stedet, som kan romme tilbud til enda flere grupper, og det er allerede jobbet godt med planene.

Grimstad menighet har en stor og flott kirke, men også der er det noen utfordringer når det gjelder praktisk tilrettelegging for en del aktiviteter. Heldigvis er det godt samarbeid med Triangelhuset.

Trosopplæring

Det er ikke mulig å nevne alt det gode trosopplæringsarbeidet som drives i disse menighetene, for det er virkelig mye! Menighetene har gode ansatte som driver et utstrakt trosopplæringsarbeid overfor flere aldersgrupper, og på forskjellige måter. Under visitasen fikk jeg blant annet høre klokkeklar sang fremført av de fem jentene i Joy på Fevik, trygt ledet av Kirsti Pedersen Haugen. Jeg fikk også møte Fevik barnehage, der menigheten har ansatte som ofte er sammen med dem. Barna sang påskesanger og andre sanger med stor iver, og det var imponerende å se hvordan de ansatte ivaretar barna på en god måte.

Musikk

Menighetene er velsignet med gode musikalske krefter både blant ansatte, og frivillige. Kantorene Torun F Rike og Andre Maini sammen med musikkarbeider Kirsti Pedersen Haugen har sørget for at menighetene har flere kor, solister og musikere, det er et rikt

konserntilbud i kirkene, og det gjennomføres arrangementer som viser bredden i det en folkekirke skal bidra med i samfunnet.

Ungdomsarbeid

FMU har vært et «flaggskip» for Fjære menighet i mange år, og har vært og er en velsignelse. Fortsatt høster man frukter av dette gode arbeidet.

Konfirmantarbeid

Jeg fikk møte konfirmantene i Grimstad kirke. De er ikke mange, men de er en flott gjeng som gjennom året har stilt opp også som ledere i ulike oppgaver i menigheten.

Frivillighet

Jeg fikk gleden av å være med på frivillighetsfest for begge menighetene i Grimstad kirke. Dere er jammen gode på å lage fest, for dette var bare flott på alle måter! Stødig ledet av Stein Gjulem og Vidar Øvland. Det var mye allsang, Pro Kor, Erlend Gunstveit, kåseriet «frivillighet siden 1030» ved Jarl Vidar Erichsen, nydelige tekster fremført av Solveig Gjulem – for bare å nevne noe av alt det fine denne kvelden.

Dere har dyktige menighetsråd og menighetsutvalg og mange frivillige som utfører ulike oppgaver. På frivillighetsfesten ble to representanter intervjuet om å være frivillige. Eva Gjesdal og Gro Jareid satte ord på ikke minst de mange gledene ved å være frivillig. Jeg fikk også dele noen ord om å være en god amatør.

Misjon

Begge menighetene har misjonsavtaler gjennom Samarbeid for menighet og misjon, og man er gode på å informere om sitt misjonsprosjekt i ulike kanaler i menighetene.

Grimstad støtter gjennom Misjonsalliansen et arbeid i Liberia og Sierra Leone, og skryter av oppfølging og informasjon fra Misjonsalliansen.

Fjære støtter også et arbeid gjennom Misjonsalliansen, nemlig to sentre for utviklingshemmede i Guayaquil i Ecuador. Ungdommer fra Fjære har besøkt prosjektet, og ungdommer fra Ecuador har besøkt Fjære menighet.

Andre ting jeg fikk oppleve

Det ble jo en ekstra lang visitas, så det er mye jeg kunne sagt om det flotte besøke på Mekatronikken ved UIA og e-helse, besøk på Feviktun, den fine byvandringen med Gunnar Edvard Gundersen som en svært dyktig omviser.

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og

nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid.

- Fortsette det gode samarbeidet mellom kommune og menigheter som allerede er der. I den forbindelse oppfordres både kommunens ledelse og menighetene til å sammen løfte frem menighetenes betydning og muligheter inn i kommuneplanarbeidet når det gjelder samfunnsdelen. Arbeide også fortsatt sammen med kommunen om hvordan utløse frivillighet.
- Grimstad menighet har løftet frem behovet for å se på sognegrensene. Målet må være at vi samlet sett kommer lengst mulig ut med arbeidet vårt og at folk kommer til den kirken man mener det er naturlig å gå til. Uansett er det viktig å samarbeide godt på tvers av grensene.
- Fjære har i lang tid hatt et stort og viktig ungdomsarbeid gjennom FMU. Dere har vært velsignet med gode og svært trofaste medarbeidere. Nå har dere vært heldige og fått nye og dyktige medarbeidere som må svare på spørsmålet: Hvordan møter vi dagens ungdommer.
- På Fevik er det trangt om plassen i dagens kirkebygg. Det er ingen tvil om at behovet for en ny kirke er stort. Slik situasjonen er nå, er dagens bygninger til hinder for videre vekst. Med en økende befolkning i bydelen vil det også være behov for større lokaler. Jeg har vigslet tre kirker i min tid som biskop. Jeg ser gjerne at Fevik kirke blir den fjerde. Hva med en grunnsteinsnedleggelse i 2026 – 50 år etter at nåværende bygg ble tatt i bruk? Det vil være en glimrende måte å feire 50-årsjubileet på.
- Dere har allerede frivillige som bidrar på Velkomstsenteret. Fortsett med å rekruttere frivillige hender til dette viktige arbeidet.
- En generell utfordring til menighetene er hvordan man skal nå unge familier gjennom arbeidet. Unge familier og unge voksne trenger et tilbud. Det finnes ingen enkel måte å nå dette målet på, men fortsett alt det gode arbeidet som dere allerede gjør – og ha fokus på dette området.

AVSLUTNING

Jeg drar fra visitasen i Grimstad og Fjære menigheter fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: *Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.*

Agder og Telemark bispestol 24.04.22

Stein Reinertsen, biskop

Program for bispevisitasen i Fjære og Grimstad 2022

Steinars versjon 31.03.22

Tirsdag 19.04.2022

Slutt	Programpost	Lede	Medvirkende	Merknader	Biskopens oppgaver
10.30	Fevik barnehage	Kirsti	Biskopen m/ følge, MR-leder Fevik	Fevik kirke	
11.45	Jerv - Gatelaget		Biskopen m/ følge	Normisjonshallen	Skåre mål, unng kneskader og lyskestrekk
12.45	Lunsj og omvisning på nye kontorer	Alexander	Biskopen med følge	Bark Silas vei	
14.00	Bedriftsbesøk på UiA Omvisning bla på MIL	Alexander	Biskopen m/ følge, kirkeverge, MR-ledere	Økonomi- og campusdirektør Ketil Hellang, mulig en til fra rektoratet blir med..	

Onsdag 20.04.2022

Start	Slutt	Programpost	Tale / emne / lenge	Lede	Medvirkende	Andre innslag	Mer kna der	Biskopens oppgaver
12.00	12.40	Besøk på Fevikun		Biskopen	Biskopen m/ følge Kirsti			Påkehilsen, vårprogram
12.40	12.55	Kjøre til Grimstad ungdomsskole (GUS)			Biskopen m/ følge			
13.00	14.00	Besøk i skoleklasse		Gunnar Edvard N. G	Biskopen m/ følge			Dialog med elevene, svare på spørsmål
14.00	14.10	Kjøre til Grimstad kirke			Biskopen m/ følge			
14.15	15.00	Delta på konfirmantundervisning		Gunnar Edvard N. G	Biskopen m/følge			Svare på spørsmål
15.00	16.00	Byvandring mellom stinter og smau		Gunnar Edvard N. G	Biskopen m/ følge + kirkeverge			
16.00	17.30	Middag hjemme hos prostene, Vesøygaten 13 i			Biskopen m/ følge+ Kirkeverge og Gunnar Edvard.N.G			
18.00	20.00	Frivillighetsfest i Grimstad kirke		Komiteen				Inspirere de frivillige Lyse velsignelsen

Søndag 24.04.2022

Start	Slutt	Programpost	Tale	Lede/ansvar	Medvirkende	Andre innslag	Merknader	Biskopens oppgaver
11.00	12.30	Visitagudstjeneste med visitasforedrag i Grimstad kirke	Biskopen	Hjalmar Bjerga	Biskopen m/ følge Hjalmar Bjerga, Helge Spilling, Tore Laukvik, Torun F. Rike, frivillige, stabene		En event. korøvelse før kl. 10.00 Gjennomgang av gudstjenesten fra kl. 10.00 – 10.15. Avklare prosesjon, hvem sitter hvor? Ansvar: Hjalmar Bjerga. Kirkekaffe m kringle!	Tale Nattverdliturgien Lyse velsignelsen Visitaforedrag

Rapport fra befaring

Kirkene i Grimstad, Fjære og Fevik

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 3. desember 2021. Med på befaringen var Alexander Paul, kirkeverge i Grimstad kirkelige fellesråd, Håvard Backe, driftsleder, Steinar Floberg, prost i Vest-Nedenes prosti, Nina Morterud, Administrasjonsleder. I tillegg møtte vi Hjalmar Bjerga, sokneprest og Anders Strand, kirketjener i Grimstad, Karen Hortemo, kirketjener i Fjære kirke, Tom S. L. Lilleholt som er ny (vikar) kirketjener i Fjære, Petter Torgersen kirketjener i Fevik kirke og kapellan Tore Laukvik.

Geir Myre stilte som rådgiver fra biskopens kontor.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebygdatabasen, svar på questbackundersøkelse om kirkebygg og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasjonen. Sist visitas i Fjære og Fevik og Grimstad var i 2010. Det foreligger rapport fra kirkebyggbefaringen i 2010.

Befaringen omfattet Fjære kirke og Fevik kirke som begge hører inn under Fjære menighet, samt Grimstad kirke.

I tillegg til kirkebyggene har FMU (Fjære Menighets Ungdom) et tjenlig og godt bygg (FMU) bygget ved fjære kirke.

Fjære kirke har gravplass ved kirken. Det var en tid planer om ny gravplass ved Fevik arbeidskirke. Dette er skrinlagt til fordel for en større utvidelse av Fjære kirkegård som ble åpnet 2021. Fjære kirke har også et godt servicebygg med kontorfløy i tilknytning til gravplassen.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen med utgangspunkt de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi og kostnad vil kunne rettferdiggjøre at man i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Fokus på inventarregistrering

Etter § 18 i kirkeloven skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap. 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr. følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebygdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Inventar er ført inn i kirkebyggdatabasen delvis med bilder og historikk for de tre kirkene. Viktigheten av et godt inventarregister med bilder og god beskrivelse ble tydelig i november da man i Fjøre kirke opplevde innbrudd og hærverk. Vi oppfordrer derfor til videre arbeid med registreringen, bl.a. i forhold til verneverdi som bl.a. kan brukes som grunnlag fro utarbeidelse av redningsplan.

Kort om Fjære, Fevik og Grimstad

Mens Fjære som kirkested kan skrive seg helt tilbake til middelalderen, er Fevik relativt ungt som kirkested. Fevik bedehus var bygd i 1883. Her hadde Den evangelisk lutherske frikirke etter hvert et samarbeid med bedehuset. Da tanken om å bygge en kirke på Fevik utviklet seg utover 60 tallet hadde frikirken allerede planer om å bygge en kirke nærmere Grimstad sentrum, og tanken om nytt bedehus/småkirke ble ført videre som et samarbeid med Den norske kirke. I forbindelse med å overta en tomt som var avsatt til kommunelokale ble det poengtert at bygget burde få status som småkirke (Grimstad adressetidende 7/11/1964 – lokalhistoriewiki) Først i 1976 ble Fevik bedehus/arbeidskirke bygget. Fevik arbeidskirke ble tildelt egen prest på 90 tallet og ble overdratt fra stiftelsen Fevik Arbeidskirke til Fjære sogn 9. november 2003. Bygget har menighetsbarnehage i underetasjen. Kirken er i dag for liten og man har gjennom kjøp av nabotomt (2019) lagt til rette for bygging av ny kirke. Det er nedsatt en gruppe som jobber med realisering av ny kirke.

Det legges fortsatt ut nye boligområder i området som hører inn under Fjære menighet og Fevik skolekrets.

Grimstad kirke er sentrumskirken og har det største antall sitteplasser, 900 sitteplasser. Grimstad fikk sin bystatus i 1816 etter å ha hatt status som ladested siden 1791.

Fjære kirke ligger i delområdet Fjære/Homme og Fevik kike ligger i Vik/Fevik.

Grimstad kirke

Grimstad kirke i Vest-Nedenes prosti er bygget i 1881 og avløste da en kirke bygget bare litt over 30 år før. Kirken fra 1849 ble med sine 480 sitteplasser for liten. Kirken ble plukket fra hverandre og satt opp igjen som Engene kirke i Arendal. Kirken var ifølge kulturminnesøk/Askeladden trolig den første bygning i sveitserstil på Sørlandet. Den er tegnet av W. Hanstein.

Kirken som ble bygget i 1881 er tegnet av H. Thrap-Meyer og opprinnelig med plass til 1000 (Kirkebyggdatabasen og kirkeleksikon). I dag er kirken oppgitt lokalt med 900 sitteplasser. Kirken sokner til Grimstad menighet og forvalteransvaret for kirken ligger til Grimstad kirkelige fellesråd.

Vernestatus

Kirken har vernestatus Listeført (etter 1850). Kirketomt er fredet.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Tilgangen skjer via permanent rampe. Det er laget til egnet rullestolplass inne i kirken. Kirken har toalett i kirken men ikke med universell tilgang. Det er ikke avmerket for HC parkering.

Kirkens konstruksjon:

Kirken er bygget med Tre - Reisverk som hovedmateriale. Den er kledd med Malt trepanel.

Vedlikehold:

Kirken ble sist vedlikeholdt utvendig med annen vannbasert maling.

Det er ikke meldt om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført 2021.

Oppvarming av kirken

Oppvarmingen av kirken skjer hovedsakelig ved hjelp Bio diesel fyring med vannbåren varme i varmepaneler langs vegg.

Kirkeklokke, ringeanlegg og kirkeur

Kirken har 2 klokker. Begge med elektrisk ringeanlegg. Det er regelmessig tilsyn av klokkene

Tårnet har urverk. Fikk ettersyn i 2021. Man klarte å finne kompetanse på området. Bispedømkontoret opplyste om at det også finnes spesialkompetanse i Ålesund.

Hovedinstrument

Kirken har Pipeorgel som hovedinstrument. Orgelet ble installert i 1881 og regnes som å være i svært bra tilstand. Kirken har i tillegg et flygel.

Inventarregistrering

Innført i kirkebyggdatabasen, delvis med bilder.

Kirketekstiler

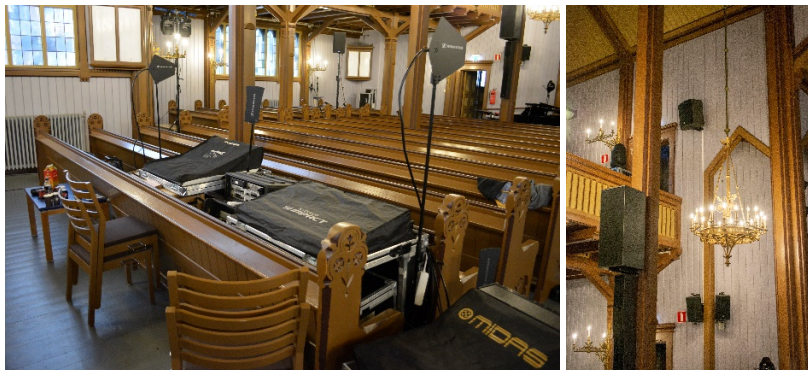
Messehagler finnes i rød, hvit, grønn, lilla. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Glassmalerier

Kirken har glassmalerier. Det ble under befaringen bemerket at et av glassmaleriene trenger reparasjon. Vi vil gjerne formidle videre kompetanse til å få en tilstandsvurdering og henvisning til mulige kriterier for glassmestere som skal utføre jobben.

Lyd og AV utstyr

Det er installert videokanon og høyttalere i kirken. Det er også installert egen styringspult. Oppsettet bærer preg av å være provisorisk. En mulig løsning er å få laget treplater med filt under og kanter fremem og bak som hviler på ryggstø til benkene. Kirken brukes til en del konserter og behov for PA utstyr vil derfor variere en del. Høyttalere er montert i senere tid. De bør males/folieres slik at de får mindre kontrast til bakgrunn.

Kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig til vanlige gudstjenester men ikke så barne- og familievennlig.

Andre kommentarer

Det har vært snakk om eventuelle muligheter for å dele av eget rom under galleriet, f.eks. slik det er gjort i Barbu kirke. Det har også vært jobbet med større planer om å få gravd ut/utnyttet kjellerrom under kirken eller et tilbygg for å få plass til menighetssal m.m.

Siden sist visitas

2014 Kunstinnkjøp (Acos 13/49)

2016 Utvendig belysning (Acos 15/4219)

2017 Reparasjon av August Nielsen-orgelet fra 1881 og fjerning av sidegalleriorgelet Starup (1981) (Acos 14/5117 og 13/217)

2020 Belysing kirkerom (Ref 20/04118)

2020 Malerier i kirkerommet – plan (Ref 19/04229)

2020 Fjerning av benker for rullestol og bord bakerst (Ref 20/03585)

Fjære kirke

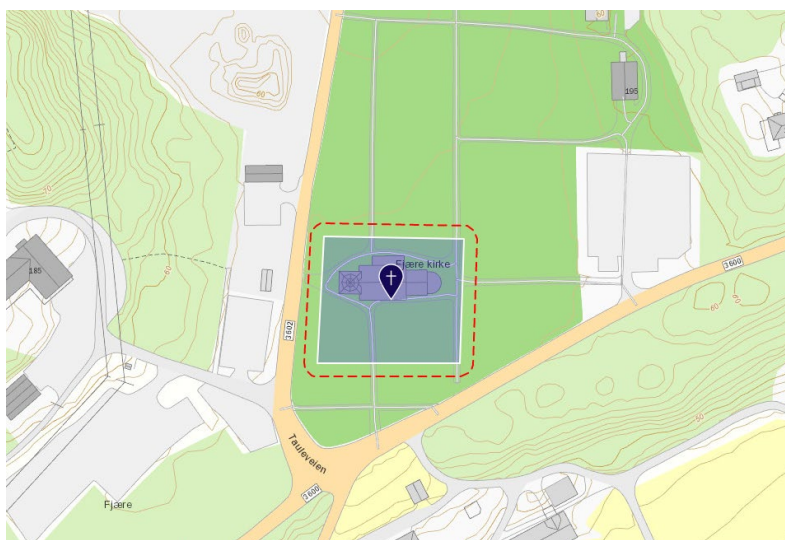

Bilde tatt før renoveringen i 1930

Fjære kirke i Vest-Nedenes prosti er trolig bygget i 1150. Eldtse skriftlige referanse til bygget er imidlertid fra 1386, men prest på stedet nevnes i 1320. Kirken er oppført med 300 sitteplasser. Kor og apsiden trolig ombygd på 1200 tallet. Kirken har en uedvanlig høy vestportal.

Vernestatus

Kirken er fredet etter kulturminnelovens § 4 a. Kirketomt er fredet med utstrekning

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Tilgangen skjer via naturlig flatt terreng. Det er ikke tillaget egnet rullestolplass inne i kirken. Tersklene inne er forserbare med rullestol uten hjelp fra andre.

Kirken har HC toalett i nærliggende bygg (Tusenårsbygget). Det er ikke avmerket for HC parkering.

Kirkens konstruksjon:

Kirken er bygget med stein og mur hovedmateriale. Den er behandlet med kalk utvendig.

Vedlikehold:

Det er ikke meldt om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført 2021.

Oppvarming av kirken

Oppvarmingen av kirken skjer hovedsakelig ved hjelp av IP (infrarød varme) i ovner montert under benk.

Kirkeklokke, ringeanlegg og kirkeur

Kirken har to klokker, begge med elektrisk ringeanlegg.

Hovedinstrument

Kirken har pipeorgel som hovedinstrument. Orgelet ble installert i 2017 og regnes som å være i svært svært bra tilstand. Det er et 12 stemmers Guiseppe Ponzani, et italiensk orgel med 1 maual og pedal. I tillegg er det akustisk piano. I kirkebyggdatabasen står det også oppført et digitalt Kissenbach-orgel fra 2018.

Inventarregistrering

Døpefonten i gotisk stil, som er ett av de fineste eksemplarene i sitt slag i landet, kan være laget av håndverkere i Stavanger, etter at koret i Stavanger domkirke sto ferdig rundt 1300. Alteret av stein er også fra middelalderen. Den er nå til restaurering etter hærverk høsten 2021. Den vil trolig kunne restaureres slik at sporene etter hendelsen blir minimale.

Kirketekstiler

Messehagler finnes i rød, hvit, grønn, lilla. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Det er gjennomført lysavskjermende tiltak i kirken. Kirkekunst på vegg og løse malerier gjennomgått med faglig ekspertise (konservator). Det foreligger tilstandsrapport fra konservator på enkelte gjenstander.

Lyd og AV utstyr

Det er installert videokanon i kirken, høytaleranlegg og egen styringspult. Det er planer om nytt led-basert lysoppsett. Søknad vil komme primo 2022

Kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså lite brukervennlig til vanlige gudstjenester og til barne- og familiegudstjenester. Man opplever samtidig at befolkningen er svært glad i kirken, noe som viste seg da folk bokstavelig slo en beskyttende ring som vakthold etter innbruddet i høst.

Andre kommentarer

Under beferingen ble det vist til et tårnrom for oppbevaring av gjenstander man ønsker å ta vare på. Tiltaket er i ettertid blitt godkjent. Høsten ble også flytting av stoler og eldre benkevanger omsøkt. Dette er ikke utført enda, men vil bli utført i 2022. Det er viktig at konservator leder arbeidet, slik at flytting og ny innfesting ikke får skade overflate på de verdifulle dørene.

Siden sist visitas

2010 Tusenårsbygg m/toaletter (Acos 10/255)

2011 Tilstandsrapport inventar og interiør (Acos 08/181)

2013 Nytt orgel (Acos 09/304 og 14/5497)

2014 Blomstervase, lysestake og lysglobe (Acos 13/110)

2017 Sammenføyning orgelfasade (17/00087)

2019 Brannsikring (19/03169)

2021 Lagerrom loft (ref 21/04523)

2021 Innvendig lysanlegg 21/00715

2021 Flytting av benk i korparti

2021 Renovering etter innbrudd (ref 21/04128, 21/02428, 21/04095)

Fevik kirke

Vernestatus

Kirken har ingen vernestatus.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp men kommer inn via permanent rampe. Det er ikke tillaget fast egnet rullestolplass inne i kirken. Dette kan lett gjøres da det er løse stoler i kirkerommet. Det vil hindre at de som kommer i rullestol vil oppleve at det må rigges til spesielt.

Kirken har HC toalett godt tilgjengelig. De er ikke merket/skiltet. Det er ikke avmerket for HC parkering utenfor kirken.

Kirkens konstruksjon:

Kirken er bygget med Tre - Reisverk som hovedmateriale. Den er kledd med malt trepanel.

Vedlikehold:

Kirken ble sist vedlikeholdt utvendig i ?. Fasaden ble behandlet med vannbasert maling.

Det er ikke meldt om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført 2021.

Oppvarming av kirken

Oppvarmingen av kirken skjer hovedsakelig ved hjelp av Panelovner på vegg

Kirkeklokke, ringeanlegg og kirkeur

Kirken har én klokke som ringes manuelt. Det er regelmessig tilsyn av klokkene.

Hovedinstrument

Kirken har digitalt orgel som hovedinstrument. Orgelet ble installert i 2017 og regnes som å være i svært bra tilstand. Kirken har i tillegg akustisk piano.

Inventarregistrering

Inventar er ført inn i kirkebyggdatabasen, delvis med bilder.

Kirketekstiler

Messehagler finnes i hvit og grønn. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Lyd og AV utstyr

Det er installert videokanon og høyttaleranlegg i kirken. Det er også installert egen styringspult.

Kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig og nokså barne- og familievennlig. Men det begynner å bli liten plass.

Andre kommentarer

Man har i lengre tid jobbet med planer om ny kirke på Fevik. Barnehagen som drives i kjelleren krever etter hvert mer plass og det er behov for flere rom til forskjellige menighetsaktiviteter for unge og eldre.

Biskopens rådgiver foreslår videre allerede nå i en tidlig fase å involvere kirkerådets kirkebyggerådsgiver, bl.a. for å kunne jobbe videre med konsepter og tomteutnyttelse ut fra en arkitektfaglig kompetanse, noe som vil kunne gi nyttig forkunnskap før man starter arbeidet med utlysning av arkitektkonkurranse. Biskopen vil gjerne, så snart det er klart, ha tilsendt forslag til romplan for eventuelle innspill.

I budsjettvedtaket i desember 2019 ber kommunestyret i Grimstad om at det utavikles en plan for langsiktig og forutsigbar utvikling av Fevik lokalsenter og at det kan utarbeides reguleringsplan for nye Fevik kirke.

Ny kirke vil derfor kunne være et viktig tema i forbindelse med biskopens møte med kommunen.

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Vest-Nedenes

Mer himmel på jorda

Biskopen i Agder og Telemark bispedømme

Lillesand, fredag 12.11.21

RAPPORT FRA PROSTENS KONTORVISITAS 09.12.20 for Grimstad og Fjære sokn

I forbindelse med bispevisitas 18.-23. januar 2022, har undertegnede 09.12.20 utført kontorvisitas for Grimstad og Fjære sokn.

Kirkebokfører i Grimstad sokn er sokneprest Hjalmar Bjerga, og i Fjære sokn er det sokneprest Helge Spilling.

Tilstede:

Ved kontorvisitasen på kirkekontoret i Grimstad, var soknepresten, daglig leder, og kirkegårdsforvalter til stede. I Fjære var soknepresten og daglig leder. De daglige lederne har hatt det praktiske ansvar for kirkebokføringen.

Følgende bøker og protokoller for de to soknene ble lagt fram: Kirkebøker, journaler, kopibøker, menighetsrådenes møtebøker, dagsregistre for kirkene, gravprotokoller og kart.

1. Kirkebøkene

Bøkene ble gjennomgått. Det var ingen merknader til føringen. Bøkene var korrekt ført.

Kirkebøkene oppbevares i brannsikker safe. De føres elektronisk siden 2013

2. Kallsbok

Det lyktes ikke å finne kallsbøker for noen av soknene.

3. Journalene

Journalene blir ført elektronisk, og blir også tatt ut i papir og arkiveres. Føringen er funnet i orden.

4. Arkiver

Arkivene er ryddige og funnet i orden. Noen mangler når det gjelder sokneprestenes arkiver.

Fjernarkivet er plassert på lagerrom i kjelleren i Fjæreveien 189. Det er merket, og godt mulig å finne frem.

5. Kopibok

Kopibøker mangler i Grimstad, men finnes i Fjære.

6. Menighetsrådenes møtebøker

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Vest-Nedenes

Mer himmel på jorda

Disse er framlagt og funnet i orden, hhv protokoll og permer.

7. Dagsregister for kirkene

Disse ble framlagt, funnet i orden og forseglet.

8. Inventarbok for kirkene

Ligger i Kirkebyggdatabasen.

9. Gravprotokoller og kirkegårdskart

Disse blir ført i Kirkeidata/Gravlund kirkegårdsprogram og fremstår som svært ryddige og systematiske.

10. Innsendelse av gamle kirkebøker

Alle bøker som skal sendes inn, er sendt inn bortsett fra to. De blir ekspedert.

11. Rutiner for intern postfordeling

Dette fungerer godt for alle de tilsatte, råd og utvalg.

12. Kirkekontor

Kontoret for Grimstad sokn er plassert i Grimstad sentrum. Her har også kirkelig fellesråd sin administrasjon ledet av kirkevergen. Kontorene er svært gode, men det kan være forholdsvis lytt.

Kontoret for Fjære sokn er i FMU – huset, ved Fjære kirke. Kapellanen har kontor i Fevik kirke, med arbeidsplass og så på FMU-huset. Dette er også tjenlige kontorer. De tekniske hjelpemidler på alle lokasjoner er nye og oppdaterte.

13. Ringereglement for hver av kirkene:

Dette foreligger eget reglement. Ringing skjer ellers etter tradisjon og gammel sedvane.

Mvh

Prosten i Vest-Nedenes

Steinar Floberg
Sign.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 29.03.2022

Vår ref: 21/03135-11

Deres ref:

Visitasprotokoll fra bispevisitasen i Solum, Kilebygda og Melum sokn

Biskopen takker igjen for fine visitasdager i Solum, Kilebygda og Melum.

Vedlagt følger visitasprotokollen som inneholder:

- Visitasforedrag
- Program for visitasen
- Prostens kontorvisitas
- Befaringsrapport

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
biskop

Grethe Ruud Hansen
førstekonsulent personal/biskopsekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg: Visitasforedrag Solum, Kilebygda og Melum
Program for visitasen
Kontorvisitas 12.01.22
Befaringsrapport Melum Solum og Kilebygda

Mottakere:

Skien kirkelige fellesråd	Schweigaards gate 11	3717 SKIEN
Prosten i Skien prosti	Schweigaardsgt 11	3717 SKIEN
Soknepresten i Kilebygda og Solum sokn	Klovholtveien 43	3729 SKIEN
Melum menighetsråd	Klovholtvegen 46	3729 SKIEN
Kilebygda og Solum menighetsråd	Klovholtvegen 46	3729 SKIEN
Skien kommune	Postboks 158	3701 SKIEN
Soknepresten i Melum sokn	Gulsetveien 165	3726 SKIEN

Tid	Sted	Hva	Tema/ innhold	Ansvar	Biskopens oppgave	Hvem deltar
Tirsdag 01.03						
09.00 – 09.45	Solum kirkestue	Visitaspning	Programgjennomgang	Lede: Prost Praktisk: Guro/ØH	Innlegg om visitasen	Biskop, TS, Prost, KV, stab. MR og FR leder
	?	(Liv sjekker mulighet for samtale)				
11.00 – 12.30	Bakkane sykehjem		Sykehjems andakt, besøk på avdeling	Øystein H	Andakt	Biskop, TS, Prost, KV, ØH, organist
12.30 – 13.15	Maurtua barnehage		Samlingsstund prat/lek med barna, 30 5-åring + noen voksne	Eva	Bispekåpe Spørsmål fra barna Si noe om påske	Biskop. TS, Prost, KV, ØH, EL
13.30 – 14.00	Geiteryggen kafe	Lunsj		Sam Tore		Biskop. TS, Prost, KV, SB
14.00 - 16.00	MSG Production, Geiteryggen	Bedriftsbesøk	Ny næringsvirksomhet i Grenland, bærekraftig utvikling, gründervirksomhet	Sam Tore		Biskop, TS, Prost, KV, SB
16.20	Melum	For felleskjøring til Dolva				
16.30 – 18.00	Dolva skole	Pilgrimsvandring	Vandring med ulike poster	Eva m.fl	Deltager, 1.post: Bønn for Ukraina	Åpent arr

18.00 – 19.00	Melum krk	Kveldsgudstjeneste		Sam Tore leder	Andakt	Åpent arr
19.00 ca	Melum	Møte med MR: Barne- og ungd.arb, rekruttering av frivillige, høringer, hva skal et MR drive med?	Samtaler m/ bespising	MR leder		Biskop, TS, Prost, KV, MR
Onsdag 02.03						
09.00 – 10.30	Solum	Samtaler	Samtaler			Biskop, SB, øvrig stab
11.00 – 11.45	Solum kirkestue	Form.treff	Månedens samling med eldre	Øystein H	Hilsen	Biskop, TS, Prost, KV, ØH, organist
12.00 14.00	Skien kommune	Møte m/ kommunen, inkl lunsj	Samtaler rundt punkter som Frivillighetens år og utøvelse av tro v/syke- og aldershjem -Strømtilskudd Årsmelding Skien FR	Kirkevergen	Delta m/ innspill	Biskop, TS, Prost, KV, FR leder, SD, SB, MR ledere, repr fra sykehjem
14.30 - 15.00	Schweigaardsgt	Samtale	Samtale			Biskop, GK
16.30 – 19.00	Skogheim	Møte med MR	Samtaler m/ middag	MR leder		Biskop, TS, Prost, KV, MR
19.00 -	Kilebygda krk	Kveldsgudstjeneste		Hildegun, Øystein leder	Andakt	Åpent arr
Torsdag 03.03						
08.45 – 09.45	Solum	Samtale	Samtale			Biskop, ØH

10.00-12.00	Svanen	Skolebesøk, spesialskole	Spørrerunde m/ elevene, matpakkesamtale m/ lærerne om tema Psykisk helse og kirkens bidrag	Øystein H	Svare på spørsmål, delta i samtale Husk å smøre niste :-)	Biskop, TS, Prost, ØH, SB, EL
12.15 – 12.45	Frivillighets sentralen	Besøk, omvisning i deres nye lokaler		Øystein H		Biskop, TS, Prost, KV, ØH, SB
13.00 – 15.00	GREP, Rødmyr	Bedriftsbesøk, vernet bedrift		Gudmund		Biskop, TS, Prost, KV, GK, GB?
17.00 – 18.45	Solum kirkestue	Møte med M8 m/middag	Felleskirkelig samarbeid, situasjonen gjennom pandemien og tiden fremover	Øystein H	Delta m/ innspill	Biskop, TS, Prost, ØH, SB
19.00 – 21.00	Solum	Møte m/ lag og foreninger	Frivillighetens år	Stab og Frivillighetssentralen		Biskop, TS, prost, KV, MR, stab, inviterte
Søndag 06.03						
11.00	Solum krk	Vistasgudstjeneste m/ kirkekaffe og hilsen		Prestene	Preken+liturgi, visitasforedrag	Åpent arr

Hvem;

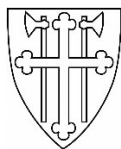
TS – Trine Syvertsen

KV – Kirkevergen

ØH – Øystein Holtskog
SB – Sam Tore Bamle
SD – Siri Danielsen
EL – Eva Langeland
GK – Gudmund Kverndalen
GB – Guro Borsodi

Forslag samtaletider

Onsdag 02.03	
09.00 – 10.00	Sam Tore Bamle
10.10 – 10.30	Torill G Høyimyr
14.30 – 15.00	Gudmund Kverndalen
Torsdag 03.03	
08.30 – 09.30	Øystein Holtskog

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Melum, Solum og Kilebygda 1. – 6.03.22

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Visitasten i begynnelsen av mars fikk ikke den avslutningen den skulle hatt. Som alle kunne merke, var det ikke mye igjen av stemmen min på torsdagen. Det ble derfor ikke noe av visitastgudstjenesten i Solum kirke 6. mars, men nå er jeg tilbake, og det er mer lyd i meg i dag.

Det har vært en glede å være sammen med dere på visitast i Melum, Solum og Kilebygda. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitastprogram, og jeg har blitt enda bedre kjent med menighetsråd, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere vekker og nærer det kristelige liv i soknet!

Det er min andre visitast i menighetene her, forrige gang var i 2013. Det er derfor ekstra gledelig å registrere at de utfordringene som dere fikk den gangen har dere fulgt opp!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitastuke. Prost Liv Espeland Jettestuen har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Hun har gjennomført kontorvisitast, og rådgivere på bispedømmekontoret har vært på befarung i kirkene og utarbeidet en rapport om dem. Men først og fremst har dere lokalt laget et imponerende program som viser bredden i menighetslivet og kontaktpunktene ut i lokalsamfunnene.

I løpet av en visitast skal jeg møte de ansatte, ha samtaler med mange av dem, jeg skal møte menighetsråd, kommunens ledelse – for få et så godt innblikk i menighetenes liv og virke.

Dere har flotte ansatte i menighetene! De er dedikert og strekker seg langt utover det man kan forvente for å utøve sine oppgaver på en god måte. Det vitner om trivsel i tjenesten!

Jeg har besøkt Bakkane bo og omsorgssenter, der organist Hildegunn Haukenæs og sokneprest Øystein Holtskog på en god måte ledet beboerne gjennom en flott stund med musikk, sang – og jeg fikk lov å holde en andakt der jeg snakket om velsignelsen. Beboerne ga uttrykk for at de trivdes svært godt der. Jeg registrerte også at de var på fornavn med Hildegunn og Øystein; det sier noe om at dere har opparbeidet dere gode relasjoner på stedet.

Fra Bakkane gikk turen til Maurtua barnehage. Velkomsten jeg fikk der var en konge verdig – selv om jeg «bare» er biskop! Det var rød løper, jeg ble ønsket velkommen av en 5 år gammel prinsesse, og geleidet opp til 30 5-åringer som satt pent og klare. De hadde forberedt spørsmål, og jeg fikk fortelle litt om hva en biskop er – og vise frem bispekåpa.

Da de på forhånd hadde snakket om hva en biskop er lurte Ingrid på om det kanskje er en sykdom? Andre ting de lurte på var om prestekjolen er en morgenkåpe. Og hvorfor finnes det ikke en brun stola i kofferten til biskopen?

Når jeg er på visitas, setter jeg pris på bedriftsbesøk. Å få innblikk i noe av det lokale næringslivet er også en viktig del av engasjementet en folkekirke skal ha. Jeg fikk høre om arbeidet som Proventia gjør for å hjelpe grundere til å utvikle sine ideer, og det var svært lærerikt å høre Jørn Roar Bamle fortelle om hvor viktig det er at arbeidet deres er individuelt tilpasset den enkelte, og eksempler på noen av bedriftene de har fått hjelpe.

En av dem er MSG Production AS, som vi besøkte. Svein Gunnar Mæland fortalte om ideen som førte til dette svært spennende arbeidet med å utvikle en flyvaskemaskin. Det er gledelig at bærekraft står så høyt i fokus, og jeg fikk høre om de viktige miljømessige fordelene en slik flyvaskemetode vil ha. Ikke bare var det interessant å høre denne gründerideen i seg selv, men tenkningen bak hvordan man kan lykkes kan også overføres til mye vi gjør i våre menigheter.

Attføringsbedriften GREP fikk jeg også besøke, som hvert år deler ut priser til sine samarbeidsbedrifter. I 2021 gikk årets GREP-pris til Skien kirkelige fellelsråd, mye takket være kirketjener Gudmund Kverndalens gode arbeid.

Frivillighetsentralen som eies av Solum, Kilebygda og Melum har nettopp flyttet inn i sentrale lokaler i Birgittesgate. Jeg var innom og så på lokalene, hilste på de ansatte og fikk høre litt om hvordan de driver arbeidet sitt, samt hilse på de ansatte.

Det ble også tid til en fin samtale med redaktør Ove Mellingen i TA. Det er alltid fint å møte media; knytte kontakter og snakke om hvordan vi sammen kan spille hverandre gode.

Kommune

Det er alltid hyggelig å møte ledelsen i Skien kommune. Her er det svært gode relasjoner mellom kirke og kommune, med blant annet jevnlig kontaktmøter. Denne gangen var kommunen representert ved varaordfører Trond Ballestad, kommunedirektør Karin Finnerud, økonomidirektør Pål Skau, utvalgsleder Harald Haraldsen og opposisjonsleder Jan Terje Olsen.

Det ble en fin samtale der jeg blant annet utfordret kommunen til å involvere kirken i de kommunale planene. Vi snakket også om frivillighet, og om hvordan legge til rette for retten til utøvelse av tro for dem som er under offentlig omsorg. Kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven slår fast at alle som mottar helse- og omsorgstjenester har rett til å utøve sin tro eller sitt livssyn. Her kan kirken være behjelpelig med sin kompetanse, og det er gjort avtale om at kommunen tar kontakt for å jobbe videre med dette

Ved forrige visitas snakket vi om å få til et spleiselag på en diakonstilling med kommunen. Det er gledelig at denne nå er på plass!

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste. Dere har tre nydelige kirkebygg, og det er gledelig at ansatte og menighetsråd er opptatt av å ta godt vare på dem!

Da jeg var her på visitas i 2013, sa dere at det var vanskelig å få folk til å stille til valg til menighetsråd, og jeg utfordret dere til å se på muligheten for en annen modell. Siden den gang har Solum og Kilebygda blitt sammenslått med ett menighetsråd – og to menighetsutvalg. Dere har fortsatt en vei å gå når det gjelder oppgavefordeling mellom råd og utvalg, men det er flere menigheter som har gjort dette arbeidet før dere – og dere kan gjerne kontakte mitt kontor og be om hjelp til å se på dette.

Felles for begge menighetsråd var samtalen som handlet om utfordringer knyttet til menighetens arbeid fremover; ønsker om å nå lenger ut. Det er flott at dere har dette fokuset! Den gode satsingen dere har på trosopplæring er viktig for å nå ut.

Jeg fikk gleden av å være med på en flott pilegrimsvandring tilrettelagt av trosopplærer Eva Langeland. Vi gikk fra Dolva til Melum kirke, og underveis stoppet vi opp og hørte fra Bibelen. Det var bra oppmøte av både konfirmanter og voksne, og det ble en fin avslutning med kveldsgudstjeneste i kirken.

Jeg fikk gleden av å være med på to kveldssamlinger, for kvelden etter var det tilsvarende i Kilebygda – denne gangen med nydelige musikalske innslag av Hildegunn Haukenæs og Kjetil Svestad.

Skole

På Svanvik skole fikk jeg møte godt forberedte elever som stilte fine spørsmål. Det var også en spennende samtale om samarbeid med kirken med de ansatte, som jeg er trygg på at staben i Solum, Kilebygda og Melum vil følge opp.

Misjon

Dere har en sterk satsing på misjon gjennom misjonsprosjektet NMS driver i Tallinn, og det er gledelig å høre om det store engasjementet dere har for dette. Ved min forrige visitas ble dere utfordret på å ha et misjonsprosjekt. Det er svært gledelig å høre om hva dette har gjort for dere som menighet.

Frivillighet

Torsdag kveld skulle jeg vært med på en viktig kveld om frivillighet. Meningen var at jeg skulle tale over temaet: «Uten frivillighet stopper Norge». Da sa stemmen min stopp, og jeg måtte reise hjem. Men frivilligheten i menigheten har ikke stoppet. Jeg har sjekket og fått tilbakemeldinger om at det ble en fin kveld, og at man har et godt fokus på frivilligheten og arbeidet med å få den opp etter pandemien. Det er viktig, for uten frivilligheten stopper mye av menighetsarbeidet opp.

Appell

Som en ekstra post på programmet fikk jeg anledningen til å være med på den tverrpolitiske markeringen på torvet i byen til støtte for Ukraina, og for å si fra om vår avsky mot Putins meningsløse krig mot Ukraina. Nå er det tid for oss å dele med de som har mistet alt, og ikke minst fortsatt be for fred i Ukraina og å ta imot vår del av flyktningene. Her må vi som kirke være med. Det er flott å merke det store og brede engasjementet lokalt i denne saken. Skien har mange gode kvaliteter.

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- Fortsett med å jobbe bevisst med trosopplæringsarbeidet. Dere jobber svært godt med breddetiltakene, men dere har også et ønske om å få til noe mer kontinuerlig arbeid, og savner barnekoret. Enten det er barnekor eller andre aktiviteter, vil jeg oppfordre dere til å kartlegge hvilket behov det er i området – og jobbe ut ifra dette. Hvilken aldersgruppe er i målgruppen? Det er også bra å tilrettelegge for barn i gudstjenesten. Dersom barna trives, så trives også foreldrene! Det kan være enkle tiltak som noen barnevennlige sanger, aktiviteter underveis i gudstjenesten.
- Frivillighet har vært et gjennomgangstema under visitasen. Fortsett med å pleie relasjonene med lag og foreninger i området. Se på hvordan dere kan støtte hverandre, og utnytte hverandres ressurser på en god måte.
- Dere som sitter i menighetsråd og menighetsutvalg gjør en stor frivillig innsats for menighetene deres! Takk for at dere gjør dette. Dere i Solum og Kilebygda har vært tydelige på at det er utfordrende å fordele oppgaver mellom menighetsråd og menighetsutvalgene på en god måte. Hvis dere ønsker hjelp til dette, så kan mitt kontor være behjelpelige med å undersøke hvordan andre menigheter i tilsvarende situasjon har løst dette. Menighetsrådenes oppgave er først og fremst å nære og vekke det kristelige liv i området, og jeg vil utfordre begge menighetsrådene til å ha stort fokus på dette, og snakke sammen om hvordan dere kan jobbe med dette. Hva drømmer dere om, og hvordan vil dere jobbe for å oppnå dette?
- Fortsett å holde på den gode relasjonen som er mellom kommune og kirke. Den er forbilledlig!

AVSLUTNING

Jeg drar fra visitasen i Solum, Kilebygda og Melum fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: *Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.*

Agder og Telemark bispestol 27.03.22
Stein Reinertsen, biskop

Befaringsrapport

fra befaring av kirkene i Kilebygda Melum
og Solum før bispevisitas 2022

1. februar 2022

Generelt om befaringen

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 1. februar 2022. Med på befaringen var Jorun Fliid, kirkeverge, Gudmund Kverndalen, driftsleder, Geir Arntzen, Plan- og vedlikeholdskonsulent, Liv Espeland Jettestuen, Prost i Skien prosti. I Kilebygda og Solum møtte vi også Ragnhild Sørensen og Guro Øyan Borsodi, kirketjenere. Tone k. Furnes og Geir Myre deltok stilte fra biskopens kontor.

Befaringen omfattet Kilebygda kirke, Melum kirke og Solum kirke. Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebyggdatabasen, svar på questbackundersøkelse om kirkebygg og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasjonen. Sist visitas i var i 2011 og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra den gang. Da var også Skotfoss del av befaringen.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Fokus på inventarregistrering

Etter § 18 i kirkeloven skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebyggdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Der antall sitteplasser ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen bør dette meldes inn slik at det blir oppdatert.

Menigheter

Melum, Solum og Kilebygda ligger i vestre del av Skien kommune. Kilebygda ble slått sammen med Solum i 2017 og grenser i sør mot Bamble, Herre, Eidanger og i øst mot Gimsøy og Nenset og Gulset og Skotfoss. I nord grenser det mot Melum. Grenser i øst mot Gulset og Skotfoss.

Solum og Kilebygda hadde i 2019 et samlet innbyggertall på 5039, mens valgkretsen, som ikke inbefatter Åfoss bare har 974 innbyggere. Melum er oppført med et folketall på 741.

Inventar

Det er gjort et godt arbeid med inventarregistrering for de tre kirkene. Inventar er ført inn i kirkebyggdatabasen delvis med bilder for de tre kirken. Det ville gjort listene til et enda bedre vektøy om man hadde ført inn noe mer beskrivelser og verdi/tidfesting/historikk. Det rapporteres at det er planer om å gjøre dette i løpet av 2023.

Det er viktig at tilføyelser, reparasjoner og tilstandsvurderinger på gjenstander føres inn. Det finnes en del gjenstander fra kirkene på bl.a. på Telemark museum. Vi foreslår at disse føres inn i kirkebyggdatabasen med plassering Telemark museum. Dersom det er ønskelig kan vi bistå i kontakt med museet slik at vi kan forsøke å få hentet ut katalog for flere kirker.

Bruk av kirkene i undervisning

Kirkene Kilebygda, Solum og Melum representerer stor kulturverdi, både med hensyn til eksteriør og interiør. De er også del av en felles kulturarv. I det rike historiske materialet fra middelalder til i dag, finnes et rikt tilfang av ressurser til bruk i et kirke- skole samarbeid: epokene, arkitekturen, billedkunsten, stil, dekor, mønster og musikk. I læreplanenes kunnskapsmål vil det ofte være tema der kirken kan være en viktig bidragsyter. Flere kjente familier som Cappelen og Løvenskiold hadde sterk tilknytning til blant annet Solum kirke. Det ses i de malte våpenskjoldene i interiøret. Lokal kirkehistorie er derfor et tema som egner seg til formidling. Også med tanke på lokale produksjoner i Den kulturelle skolesekken (DKS) i samarbeid med kommunen representerer de tre kirkene fine muligheter til å løfte frem kunst, musikk, arkitektur og kultur. Det kan tas kontakt med rådgiver ved bispedømmekontoret for nærmere rådgivning rundt kirke - skole og DKS dersom det er ønskelig.

18. februar 2022, 10:20

Melum kirke

Melum kirke ligger i Melum sogn i Skien prosti og forvaltes av Skien kirkelige fellesråd.

Kirken ble bygd i 1728 og erstattet da en stavkirke som er skriftlig omtalt i 1398. Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt og store deler av kirkegården sør for kirken er fredet som middelaldergrunn.

Ifølge innberetning før visitas har kirken 150 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Der er også universelt tilpassede toaletter. Men det er en relativ stor avstand til dette bygget.

Tersklene fra ytterdør til våpenhuset og fra våpenhus til kirkerom trenger en bedre løsning for å være forserbare med rullestol. Til ytterdør kan dette løses greit med en liten skrålist. Det samme gjelder inne i kirkerommet. Men den høye terskelen i karmen fra våpenhus til kirkerom er en større utfordring pga døren som går ned til den laveste delen av terskelen.

Muligheter for plassering av rullestol innvendig og adgang til korparti ble også drøftet. Det er ikke så høyt til korpartiet i Melum. Det er dører til benkene. Løsninger som for eksempel i Holt kirke i Agder, der vang og dør er hengslet sammen og benk innenfor fjernet, kan søkes om.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i. Det ble da benyttet annen oljebasert maling. Vi ser at flassing er et problem, trolig en følge av at det er brukt annen type maling utenpå den opprinnelige linoljemalingen.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2021 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk..

Ringeanlegg

Kirken har to kirkeklokker. Begge klokkene har elektrisk ringeanlegg. Klokke og aksel inspiseres hvert tredje år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er et pipeorgel fra Norsk Orgel-Harmoniumfabrikk as. Det ble installert i 1970 har 8 stemmer 2 manualer og pedaler. Dette rapporteres å fungere bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Kirken er rikt dekorert med motiver knyttet til Herman Løvenskiolds eierskap på midten av 1700 tallet. Her er heraldikk og bibelske motiver i om hverandre.

Messehagler finnes i rødt hvit grønt lilla Messehaglene oppbevares på egnede hengere. Kirkekunst er gjennomgått med konservator.

Under befaring ble nye solavskjermingstiltak drøftet.

Andre endringer:

2016 – gelender på trapp i tårnet.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Kilebygda kirke

Orgelgalleriet fikk et forhøyet rekkverk i 2016.

Kilebygda kirke ligger i Kilebygda og Solum sogn i Skien prosti og forvaltes av Skien kirkelige fellesråd.

Kirken ble bygd i 1859 og er den 1. kirke på stedet. Kirken er ikke listeført. Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 210 sitteplasser. (300 i kirkebyggdatabasen)

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Det er toaletter i nærliggende bygg. Der er det også universelt tilpassede toaletter. Men det kan være nokså vanskelig tilkomst med rullestol om vinteren.

Tersklene i kirken trenger noen mindre skråramper for å bli greit forserbare med rullestol.

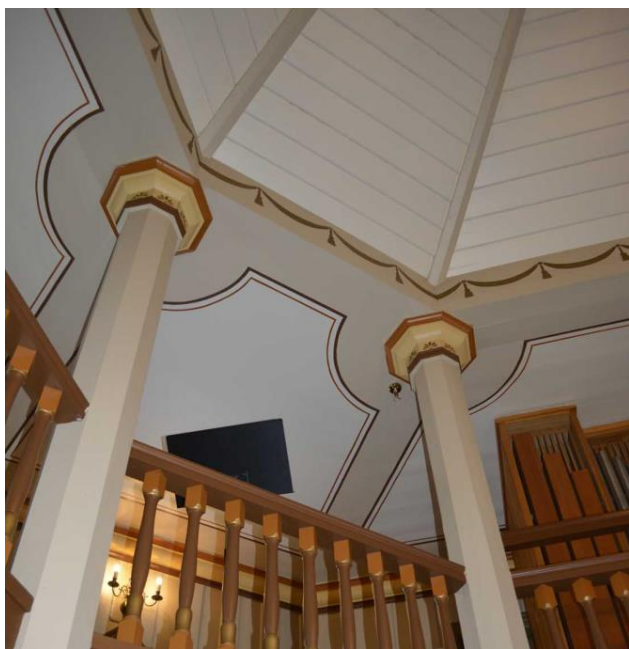

Det er løse stoler som lett kan flyttes for å gi plass til rullestol i kirkerommet. Det kan være en fornuftig å til vanlig ha denne plassen åpen og heller flytte fram stoler ved behov. Da er den klar for bruk til rullestol eller barnevogn.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - Reisverk. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført med annen oljebasert maling.

Sist tilsyn ble utført i 2021 med bruk av faglig ekstern konsulent. Det ble utført større vedlikehold i 2019 bl.a. på galleri.

Felt hvor det ble utført reparasjon i tak og malt på nytt.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med panelovner på vegg.

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker. Begge klokkene har elektrisk ringeanlegg. Klokke og aksel inspiseres hvert tredje år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er et pipeorgel fra Norsk Orgel-Harmoniumfabrikk as som ble installert i 1966. Det har 11 stemmer og spillepult har 2 manualer og pedaler. Orgelet rapporteres å fungere, men være i mindre bra stand. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen : 5. Delvis med bilder. Det er planlagt å føre inventaret inn innen 2023. Det finnes kun to eldre spilefløyelsmessehegler i rødt og sort. Messeheglene oppbevares på egnede hengere.

Altertavle

Altertavlen trenger restaurering. Den er malt på papp, og den har sprukket på venstre side på grunn av varme og fuktighetsvariasjoner i luften. Riksantikvaren foretok en restaurering på 1970- tallet, men skaden har på ny oppstått. Fellesrådet har engasjert konservator fra Nordisk konservatorforbund for tilstandsvurdering og videre oppfølging.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Solum kirke

Solum kirke ligger i Kilebygda og Solum sogn i Skien prosti og forvaltes av Skien kirkelige fellesråd.

Kirken ble bygd i 1766 og er den andre kirken på stedet. Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt og deler av kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 180 sitteplasser (205 i kirkebyggdatabasen).

Kirken ble bekostet av daværende amtsmann Frederik Georg Adeler. Kirken erstattet en stavkirke han hadde kjøpt av Herman Løvenskiold og som da var i dårlig forfatning. Interiøret er restaurert tilbake tilnærmet slik det opprinnelig var. Prekestolen kommer opprinnelig fra stavkirken og har tidligere hatt en enklere dekor, noe som viser igjen som relieff under motivmalingen. Adlers slektsvåpen er malt på pulpiturene.

I enden av kirken reiste Adler et mausoleum der hans familie ble gravlagt. Kistene ble senere flyttet og rommet fungerte en stund som kapell og dåpsrom. Rommet har et eget alter, men fungerer nå dels som dåpssakristi og lager. Rommet har et potensiale for restaurering eller renovering.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Denne ble ferdigstilt i 2012. Ved sist befaringsrapport før visitas var arbeidet påbegynt men ikke ferdigstilt. Denne rapporteres å fungere bra.

I 2015 ble gulvet i våpenhuset hevet for å gjøre tersklene forsérbare. Dette arbeidet fremstår som vellykket utført.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også universelt tilpassede toaletter .

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2021. Det ble da benyttet Annen oljebasert maling. Kirken har en sjelden og vakker interieørmessig fargesammensetning.

Det er oppdaget lekkasjer i tak eller vegg men er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2021 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk. Kirken har en ganske lav relativ luftfuktighet, rundt 40 % når kirke ikke står oppvarmet.

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker. Begge klokker har elektrisk ringeanlegg. Klokke og aksel inspiseres hvert tredje år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1959. Dette rapporteres å fungere bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen, delvis med bilder. Det er planlagt å føre inventaret inn innen 2023. Messehagler finnes kun i grønt. Messehaglen oppbevares på egnede hengere. Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler.

Kirken fikk to vevde tepper som tilskudd til en serie av tre vevde tepper over samme tema. De ble godkjent plassert under orgelgalleri.

Motivmalingen i taket har en del sprekker/flassing. Vi anbefaler at taket blir tilstandsvurdert av konservator. Det bør gjøres vurderinger i rommets luftfuktighet og anbefalt malingstype ved restaurering.

Andre tiltak siden sist

Kirken fikk brannslukningsanlegg i 2019. Det ble også gjennomført solskjerming i koret i 2020. Nye lesepultklede i 2021. 2020 Barnelysglobe gjennom midler fra Kirkerådet

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig og nokså barne- og familievennlig.

VISITAS I SOLUM, KILEBYGDA OG MELUM 1.-6. MARS 2022

KONTORVISITAS

Kontorvisitas ble gjennomført i Solum og Kilebygda sokn og Melum sokn 12.01.2022. De to soknene har felles kirkekontor på Solum. Noen av arbeidsoppgavene utføres av kirkevergens administrasjon og dette ble også i noen grad visitert. I tillegg ble informasjon innhentet pr telefon.

Kirkebok	Kirkebøkene føres i dag digitalt av kirkevergens administrasjon. Det gamle fysiske kirkebøkene er levert til kirkevergens kontor.
Kallsbok	Kallsboken ble avviklet i 2012 og føres ikke i noen av soknene.
Journal	Slik jeg forstår det, føres pr i dag ikke arkiv med arkivnøkkel. Dokumenter arkiveres elektronisk på et eget område i et felles arkiv for hele Skien kirkelige fellesråd. Den enkelte menighet har sitt område med diverse undermapper for ulike saksfelt. Sokneprestarkivet arkiveres heller ikke etter et system med arkivnøkkel. For soknepresten i Solum arkiveres dokumentene fysisk i ulike mapper som er delt inn etter saksfelt. Soknepresten i Melum har pr i dag ikke noe eget sokneprestarkiv. Det foreligger heller ikke noe fysisk sokneprestarkiv fra tidligere sokneprest i Melum. Dette må følges nærmere opp.
Kopibok	Det foreligger kopibok for perioden 2013—2021
Menighetsrådenes møtebøker	Det foreligger menighetsrådsprotokoller for menighetsrådenes møter i tidsrommet 2015—2021. Disse er oppbevart i ringpermer på sekretærens kontor.
Dagsregister for kirkene	Det føres manuelt dagsregister for alle tre kirker, og disse ble framlagt i kontorvisitasen.
Inventarbok	Inventarbok er opprettet og føres elektronisk for alle tre kirker.
Gravprotokoll	Gravprotokoll føres både fysisk og elektronisk. Alle kirketjenerne har hver sin fysiske føring til tillegg til den elektroniske føringen som gjøres av kirkevergens administrasjon
Gravgårdskart	Det ser ut til å være god orden på gravkartene, som oppbevares i egne skuffer på kirkevergens kontor, i tillegg har kirketjenerne også gravgårdskart på sine kontorer.
Rutiner for intern postfordeling til råd og ansatte	Det meste av kommunikasjonen foregår i dag pr e-post. Det som kommer inn av fysisk post, fordeles ved at det legges i posthyllene til den enkelte ansatte, eller til det enkelte menighetsråd. Posthyllene er plassert på sekretærens kontor.

Ringereglement for kirkene	Det finnes ringereglement for Solum og Melum kirke. Når det gjelder Kilebygda kirke, er det ikke utarbeidet eget ringereglement. Dette bør komme i orden.
Rutiner for oppbevaring av urner og senking av bære	<p>Urnene hentes stort sett fra Nordre gravlund, hvor de er oppbevart i et eget avlåst rom. Hvis det er aktuelt å oppbevare urne på Solum for et kortere tidsrom, oppbevares de/den i safe.</p> <p>I Melum settes urnen i bærehus fram til urnenedsettelse</p> <p>I Kilebygda hentes normalt urnen samme dag, her er det imidlertid lite urnenedsettelser.</p> <p>Urnere som kommer pr post blir oppbevart i egen safe på kirkevergens kontor.</p> <p>Senkning av kiste gjøres med tau og det senkes normalt på alle gravgårder.</p>

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 11.02.2022

Vår ref: 21/03121-36

Deres ref:

Visitasprotokoll fra bispevisitasen i Konsmo, Grindheim, Eiken og Hægebostad menigheter

Biskopen takker igjen for flotte visitasdager.

Vedlagt oversendes visitasprotokollen som inneholder:

- Visitasforedrag Grindheim og Konsmo
- Visitasforedrag Eiken og Hægebostad
- Visitasprogram Hægebostad og Eiken
- Visitasprogram Grindheim og Konsmo
- Prostens kontorvisitas Eiken og Hægebostad
- Prostens kontorvisitas Grindheim og Konsmo
- Befaringsrapport

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
biskop

Grethe Ruud Hansen
førstekonsulent personal/biskopsekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Visitasforedrag Grindheim/Konsmo

Visitasforedrag Eiken/Hægebostad

Visitasprogram Hægebostad og Eiken

Visitasprogram Grindheim og Konsmo

Kontorvisitas i Konsmo og Grindheim 30.11.2021

Kontorvisitas i Eiken og Hægebostad sokn 30.11.2021

Befaringsrapport Eiken Hægebostad Grindheim Konsmo gjennomgang

Mottakere:

Hægebostad kirkelige fellesråd	Birkeland	4595 TINGVATN
Lyngdal kirkelige fellesråd	Postboks 265	4576 LYNGDAL
Soknepresten i Eiken sokn	Lygnaveien 985	4595 TINGVATN
Soknepresten i Hægebostad sokn	Lygnaveien 985	4595 TINGVATN
Soknepresten i Grindheim sokn	Gamla Skulå	4540 ÅSERAL
Soknepresten i Konsmo sokn	Gamla Skulå	4540 ÅSERAL
Grindheim menighetsråd	Konsmogarden 6	4525 KONSMO
Konsmo menighetsråd	Konsmogarden 6	4525 KONSMO
Eiken sokneråd	Lygnaveien 985	4595 TINGVATN
Hægebostad menighetsråd	Lygnaveien 985	4595 TINGVATN
Hægebostad kommune	Birkeland	4595 TINGVATN
Lyngdal kommune	Postboks 35	4577 LYNGDAL

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Grindheim og Konsmo,

Uke 5 2022

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en glede å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt enda bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere vekker og nærer det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Geirulf Grødem har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Han har gjennomført kontorvisitas, og rådgivere på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Men først og fremst har dere lokalt laget et imponerende program som viser bredden i menighetslivet og kontaktpunktene ut i lokalsamfunnene.

I lengre tid har vi levd midt i en pandemi, og dette har selvsagt også påvirket gjennomføring av en visitas. Det er likevel gledelig at det var mulig å gjennomføre den, for å besøke menigheter er noe av det viktigste jeg gjør som biskop.

Stab og menighetsråd

I løpet av uka har jeg møtt både stab og menighetsråd. Det har vært fint å treffe dere alle, høre litt om hvordan dere har det i menighetene når det gjelder gleder og utfordringer. Det var en fin runde i stabsmøtet godt ledet av daglig leder Ingunn Birkeland, der dere sa kort noe om hvorfor dere jobber i kirken, og jeg merket meg gleden ved det meningsfulle arbeidet som flere av dere satte ord på.

Dere var også inne på gleden med å samle hele staben, og med mange nyansatte er det et ekstra behov for dette.

Sammen med menighetsrådene ble det en fin samling på Drømmehagen, der dere også tok opp noen saker som dere ville nevne for meg. Jeg tar med meg disse videre.

Soknerådene tok opp saken med at man ønsker en endring av gudstjenesteforordningen slik at dere får flere gudstjenester. Det er gledelig å høre at dere ønsker flere gudstjenester! Imidlertid er det en kompleks prosess, hvor mange parter er involvert, men jeg har merket meg det tydelige behovet. Jeg ønsker at dere skal få så mange gudstjenester som mulig ut ifra ressursituasjonen i prostiet. Så får vi se hva gjennomgangen fører til. Men takk for gode innspill som jeg vil lytte til.

Det ble også snakket om det fine menighetsbladet dere har. Et slikt menighetsblad når mye lenger ut enn man ofte tror, og det er mye arbeid som ligger bak. Dere har et utmerket blad, og jeg gleder meg over at dere har en god redaksjon som jobber med dette. Her setter dere mange gode spor ut i begge sognene.

Skole

Byremo ungdomsskole er interkommunal, og dermed fikk jeg muligheten til å treffe ungdommer fra både Hægebostad, Eiken, Grindheim og Konsmo da jeg besøkte 10.trinn der.

Å besøke elever og snakke med dem er noe av det jeg ser frem til med glede under en visitas. Jeg skulle ønske dere som er voksne hadde fått høre hvor kloke disse ungdommene er! De stilte meg noen veldig gode spørsmål!

Hvorfor ble du biskop? Hva er det vanskeligste med jobben? Hvorfor velger du å være kristen? Hva mener du om synd? Må man være døpt for å være en kristen? Dette er bare noen få eksempler på de mange spørsmålene de stilte. Dere har all grunn til å være stolte av ungdommene dere har her, og det er tydelig at lærerne gjør en veldig god jobb.

Bedriftsbesøk

Jeg fikk møte to gårdbrukere som fortalte om hvor krevende det er å være bonde i disse tider. Jeg vil takke dem for at de delte så ærlig! Vi trenger et levende landbruk, og jeg fikk møte to dyktige representanter.

Videre fikk jeg en svært engasjerende stund sammen med historielaget ved Ola Flottorp, Jorunn Birkeland og Anne Marie Ågedal som ga en nyttig innføring i historien i både Grindheim og Konsmo. Historielaget er ikke gammelt, men har rukket mye på kort tid, og det var interessant å høre på! Deretter fikk jeg besøke det gamle posthuset og barnevandrercenteret, der Åse Marit Helle og Reidun Bakken fortalte. Her var det mange sterke skjebner, og det er fint å se at ildsjeler har klart å få disse frem, så det ikke blir glemt. Dette senteret er viktig, ikke bare for bygda, men for hele Agders historie.

Diakoni

Dere har for første gang fått en diakon, Siri Syrstad, som er felles for hele kommunen. Det åpner for spennende muligheter! Det drives mye uorganisert diakoni i Grindheim og Konsmo.

Jeg fikk også gleden av å besøke Byremoheimen, med nydelig lunsj, kyllingsuppe, sammen med beboere - samt andakt og god musikk ved sokneprest Geir Ola Tveit og organist Kaldor Kiis.

På Byremoheimen fikk jeg litt senere på dagen også treffe bygdekvinnelaget, som serverte nydelig kortreist mat. Jeg øver meg på å lage lefser, så jeg satte stor pris på å få den fine boka de har gitt ut!

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste.

Dere har to flotte kirkebygg, og tidligere ordfører Tønnes Seland påpekte nettopp verdien i å ha et slikt signalbygg, og hvor viktig det er at man tar godt vare på dem.

Utfordringen ligger i at disse kirkene ikke er bygget med tanke på et levende barne- og ungdomsarbeid, og de begrensningene som ligger i mangelen på tilstøtende rom. Jeg utfordrer dere til å se på mulighetene likevel, mer enn begrensningene. Dere har gjort gode forbedringer med sakristiet i Konsmo kirke.

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne livet i menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid.

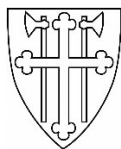
- Jeg vil utfordre dere til å se på muligheten for et tettere samarbeid mellom soknene Grindheim og Konsmo. Særlig i arbeidet med trosopplæring og diakoni finnes det muligheter for å se på dette.
- I Konsmo kirke snakket vi om bruk av det nye rommet, og mulighetene for å ha et barnearbeid under gudstjenesten. Det gjør det lettere for blant annet barnefamilier å komme til gudstjenesten, og jeg oppfordrer dere derfor til å se på denne muligheten.
- Jeg utfordrer dere også til å ha stabsmøter noe oftere, slik at de nyansatte kan bli bedre kjent med dere andre og arbeidet, og at dere sammen kan se på hvordan dere kan ha glede av hverandre og utfylle hverandre i arbeidet.
- Det er viktig å hele tiden jobbe med å utvikle menighetens eget arbeid. Det er arbeid som tar tid. Jeg vil utfordre dere til å spørre folk hva de ønsker at kirken skal gjøre: Hva vil du at kirken skal være for deg?

AVSLUTNING

Jeg drar fra visitasen i Grindheim og Konsmo fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: *Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.*

Agder og Telemark bispestol 6.2.22

Stein Reinertsen, biskop

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Hægebostad og Eiken menigheter, uke 5 2022

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en glede å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt enda bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere vekker og nærer det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Geirulf Grødem har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Han har gjennomført kontorvisitas, og rådgivere på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Men først og fremst har dere lokalt laget et imponerende program som viser bredden i menighetslivet og kontaktpunktene ut i lokalsamfunnene.

Denne visitasen må også kunne anses som historisk, for å gjennomføre et visitasprogram i en pandemi krever ekstra planlegging. Noen programposter måtte gå ut, men i en kommune som for tiden er helt i landstoppen når det gjelder prosentvist antall smittede, så er det imponerende hva dere har klart å få til. Det sier kanskje noe om den praktiske tilnærmingen og stå på-viljen som preger Hægebostad kommune.

Stab og menighetsråd

Selve visitasuken startet med morgenbønn i Hægebostad kirke. Det var flott å komme inn i den vakre kirken deres og møte ikke bare en oppvarmet kirke, men også merke varmen fra de som var til stede. Alteret var nydelig pyntet med oppsatser laget av kirketjener Inger Johanne Kallstøl, og sokneprest Bernt Rune Sandrib ledet oss på en fin måte gjennom morgenbønnen.

Menighetsråd fikk jeg møte, og fokuset var på trosopplæring denne kvelden. Trosopplærer Hilde Senumstad Olsen fortalte engasjert om arbeidet som drives. Det er en imponerende mengde arbeid dere driver! Det skulle ikke være mulig å få til så mye arbeid med en så liten stillingsressurs dere har på trosopplæring, men takket være et stort engasjement fra ansatte og frivillige får dere det til på en forbilledlig måte. Dette har dere god grunn til å være stolte av!

Samtidig så er det hos dere som de fleste andre steder, stadig vanskeligere å få nok frivillige til alt det arbeidet dere ønsker å drive. Denne utfordringen skulle vi som kirke sett en løsning på. Vi trenger flere frivillige medarbeidere.

Frivillighet

Det var derfor strategisk at det ble arrangert en temakveld der nettopp frivillighet ble satt på dagsorden. Det var mange fra lag og foreninger inkludert ordføreren som skulle ha bidratt, men den ene etter den andre måtte melde avbrudd på grunn av karantene. En fin kveld ble det likevel med mye spennende og nyttig informasjon om alt arbeidet som drives i kommunen. 59 lag og foreninger hadde Frivillighetssentralen talt opp at finnes i kommunen! Det er mye i en kommune med 1700 innbyggere. Alf Gunnar Olsen hadde full kontroll på ledelsen av kvelden, og med innslag fra flere ble dette en flott opplevelse. I mitt bidrag snakket jeg om det å være en god medarbeider, med vekt på det verdifulle som ligger i å være en amatør. Ikke med vekt på alt vi får til, men på å elske det man gjør og å elske Gud og vår neste.

Kommunen

Møtet med kommunen ble gjennomført på en måte jeg aldri har prøvd før, men som viste seg å fungere veldig bra: Jeg møtte rådmann Ivan Sagebakken fysisk, mens blant annet ordfører Margrethe Handeland og fellesrådsleder Audun Meland befant seg på storskjerm.

I en kommune preget av anstrengt økonomi har dette også gått merkbart ut over kirken, og det var naturlig at dette ble et av flere samtaleemner. Jeg gleder meg imidlertid over at det er et godt forhold mellom kommune og kirke, selv om ordføreren pekte på at man fra kommunens side nok ikke har hatt et godt nok bilde av kommunens ansvar for drift av kirken. Hun uttrykte at dette burde vært en del av KS sin folkevalgtopplæring – det støtter jeg!

Som biskop er jeg opptatt av at kirken lokalt skal bidra til at kommunen er et godt sted å bo, men det er også viktig at kommunen har forventninger til kirken – og inkluderer kirken i sitt planarbeid.

Diakoni

På Eiken bu- og omsorgssenter fikk jeg omvisning i det flotte, nye og tjenlige bygget dere har, og besøkte en av beboerne i hans leilighet. Jeg fikk også gleden av å høre soknepresten ha andakt ved en avdeling, mens jeg selv fikk holde andakt på en annen avdeling. Jeg valgte å tale om velsignelsen. Tid til en liten prat med noen av beboerne ble det også. Det er noe av det jeg setter mest pris på under en visitas: Møte med enkeltmenneskene.

Bedriftsbesøk

På Heddan gard fikk jeg uforglemmelig god lunsj med tradisjonsmat, og informasjon om stedets historie og videre planer. Et flott sted!

Jåddan sag og omvisning der satte jeg stor pris på. Det var spennende å høre om hvordan Jan Petter Gysland jobber med å utvikle en egen nisje for produksjon av eik, i tett samarbeid med Trond Hamran. Trond Hamran mottar og videreforedler i sin produksjon på Hamran, en bedrift jeg besøkte etterpå. Her fikk jeg høre bedriftens mangeårige historie, hvilke verdier de arbeider etter og hvordan de tenker fremover. Fint var det også å få hilse på noen av de som jobber der, og se hva de produserer.

Alle disse tre bedriftene viser noe av viljen til å satse som jeg opplever at det finnes mye av i Hægebostad kommune.

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste. Pandemien de siste årene har gjort det utfordrende å gjennomføre kirkelige handlinger, men statistikk fra tidligere år er gledelig når det gjelder kirkene i Eiken og Hægebostad.

Dere har funksjonelle bygg, og ikke minst har den nye Kirkestova i Hægebostad vist seg å være til stor glede.

Konfirmantarbeid

Konfirmantene fikk jeg være sammen med i en undervisningstime, sammen med de faste lederne deres, Anine Grøtteland Jakobsen Vatne og soknepresten. En veldig fin, veloppdragen gjeng!

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne livet i menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid.

- Dere driver et veldig godt menighetsarbeid. Fortsett med å være et synlig og levende menighetsliv i kommunen.
- Trosopplæringsarbeidet er forbilledlig. Her samler dere svært mange barn og unge, og dere er med og hjelper foreldrene til å oppdra dem i den kristne tro.
- Det er utfordrende når kommuneøkonomien gjør det vanskelig for kirken å drive det arbeidet man gjerne skulle ha gjort, og der den anstrengte økonomien i fellestrådet påvirker stillingsressursene. Jeg håper dere sammen med kommunen kan se på hvilke muligheter som finnes til å styrke den kirkelige økonomien. Over tid kan dere ikke kjøre med så lav bemanning.
- I møtet med kommunen kom det også tydelig frem at kommunen er positiv til å få kirken inn i kommunens planer. Ta imot invitasjonen og arbeid for at kirkens arbeid

blir synlig i kommunens planer. Ikke minst er det viktig å få en revidering av kirke-skoleplanen.

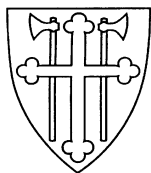
- I møte med menighetsrådene ble det nevnt om det er en mulighet for en sammenslåing av rådene. Dersom dere selv ønsker dette, vil jeg anbefale at man ikke venter for lenge med å starte prosessen for å se på dette slik at det får konsekvenser fra det neste menighetsrådsvalget i 2023.
- Dere har selv pekt på utfordringen med å få nok frivillige til å bidra. I en liten kommune med svært høyt antall organisasjoner er dette ingen overraskelse, men fortsatt å være oppmerksom på å hele tiden utfordre hverandre til tjeneste, og løfte frem gleden ved å bidra til fellesskapets beste.

AVSLUTNING

Jeg drar fra visitasen i Hægebostad og Eiken fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: *Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.*

Agder og Telemark bispestol 6.2.22

Stein Reinertsen, biskop

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Lister og Mandal

Kontorvisitas i Grindheim sokn og Konsmo sokn

Dato: 30. november 2021

Tilstede: Kirkeverge Carl Magnus Salvesen, daglig leder Ingunn Birkeland, sokneprest Geir Ola Tveit, prost Geirulf Grødem

Bok/Tema	Kommentar	Merknad/Pålegg
Kirkebok	Siden forrige visitas er kirkebøkene ført digitalt.	De nyeste bøkene er kommet til kontoret i Konsmo. Det er noe uvisst hvor resten av bøkene er. Dette må undersøkes og resten av bøkene bli fraktet til Konsmo.
Vigselperm	Lagt fram. Vigselspermen skal bare inneholde signerte prøvingsattester.	
Kallsbok	Føres ikke	
Journal og arkiv	Det er ført journal for både menighetsråd og for sokneprest frem til 2019. Disse er ført i bok og ble lagt frem. Fra 2020 er ikke journal ført skriftlig. Det foreligger både papirarkiv ved kirkekontoret og digitalt mappearkiv på Kirkeidata.	Det oppfordres til å innføre bruk av program fra Kirkeidata for å ivareta arkiv og journal.
Kopibok utgående skriv	Det er kopibok for alle utgående skriv for menighetsrådet. Disse samles i perm på kontoret.	

	Utgående skriv for sokneprest lagres digitalt av soknepresten.	
Menighetsrådets møtebok	Alle innkallinger med vedlegg og referat lagres fortløpende. Protokoller står i ringperm. Referater er tilgjengelig på menighetenes nettsider.	Enkelte årganger kan sendes til innbinding
Dagsregister for kirkene	Grindheim kirke fra 1. januar 1984 til dags dato. Kongsmo kirke fra 1. januar 1984 til dags dato. Bøkene er forseglet og ble kontrollert. Disse føres i kirkene av kirketjenere. Oppbevares i kirkene og er oppdatert.	
Inventarbok	Ligger i kirkebasen. Det samme finnes utskrevet i perm	Må ajourføres fra forrige visitas
Gravferdsprotokoll	Alt føres elektronisk i Ecclesia. Eldre arkiv finnes i protokoll.	
Gravferdskart	Det finnes eldre gravferdskart på papir. Detaljert kart ligger i Ecclesia.	
Ringereglement	Det foreligger ikke ringereglement for kirkene.	Menighetsrådene bør vedta ringereglement for kirkene.
Oppbevaring av urner	Urnene oppbevares i bærerommene.	
Senkning av båre	Senkning skjer ved hjelp av senkeapparat. Det finnes også tau som er i bruk ved forespørsel. Det er etablert praksis at kisten senkes etter jordpåkastelsen, men det er ikke vedtak om dette fra menighetsrådene.	

Kongsmo, 30. november 2021

Geirulf Grødem
Prost i Lister og Mandal prosti

Prosten i Lister og Mandal

Postboks 265
4576 Lyngdal

Biskopen i Agder og Telemark
Boks 208
4662 Kristiansand

Kontorvisitas i Hægebostad og Eiken sokn 2021

Siste bispevisitas var 8.- 13. november 2011

Hægebostad kirkelige fellesrådet dekker hele visitasområdet med de 2 soknene Eiken og Hægebostad. De har nye og gode kontorlokaler rett ved Hægebostad kirke. Kontorvisitasen i 2021 ble gjennomført 30.11.2021.

Kirkebøkene

Kirkebøkene føres lokalt på kirkekontoret ved Hægebostad kirke, og er ført etter gjeldende retningslinjer av menighetssekretær.

Følgende kirkebøker ble kontrollert;

Hægebostad: Kirkebok fra 1989 - 2012

Eiken: Kirkebok fra 1989 - 2012.

Begge bøkene har segl og er kontrollerte. Bøkene er svært ryddige og tydelig førte, og ingen feil ble eller mangler ble oppdaget. Begge kirkebøkene ble avsluttet.

Fra 2013 er kirkebøkene ført elektronisk, og det er gode rutiner for dette. Vigsler registreres også elektronisk.

Kallsbok

Kallsboka er ikke ført i perioden

Vigselspermen

Vigselspermen er kontrollert og funnet i orden.

Journal

Posten blir fordelt til den enkelte ansvarlige som journalfører sine dokument. Fellesrådet, menighetsrådene, kirkegårdsforvaltningen har varierende grad av registreringer i postjournalene på grunn av for stor samlet oppgavebelastning. Dette ble også påpekt under forrige kontorvisitas. Manglende bevilgninger har ført at en ikke har kunnet prioritere dette i høyt nok.

Kopibok

Det er kopibøker for
Hægebostad kirkelige fellesråd
Hægebostad menighetsråd
Eiken menighetsråd

Soknepresten

Enkelte av Kopibøkene for enkelte av er noe mangelfulle. Det er usikkerhet på nødvendigheten av å ha kopibøker for dokument som produseres digitalt og arkiveres elektronisk.

Dagsregister

Det er 2 bøker:

Eiken kyrkje fra 1. januar 1984 og til nå.

Hægebostad kirke fra 1. januar 1984 og til nå.

Dagsregister i Hægebostad føres av kirketjener. I Eiken føres det av klokker.

Soknepresten går over og kontrollerer det registrerte i forbindelse med års statistikk.

Dagsregisterbøkene er forseglet. Begge bøkene ble kontrollert.

Inventarbøker

Inventarlistene er vedlagt visitasmeldingen.

Arkiv

Det er papirarkiv hos soknepresten. Dette er i praksis nesten ikke i bruk.

Dokumenter lagres digitalt på Kirkeidata.

Det er aktiv arkiv/arkivskap for Fellesrådet etter ny arkivnøkkel.

For menighetsrådene er det meste gått over til digital arkivering.

Gamle arkivet til kirkegårdene i Hægebostad og Eiken foreligger organisert i permer, bøker, kartotek kort og kart. Fra 2014 tok en i bruk Ecclesia som arkiv for kirkegårdene.

Arkivarbeidet på kontoret er på noen områder mangelfullt grunnet for lite resurser.

Møtebøker for menighetsråd og fellelsråd

Eiken sokneråd har håndskrevne innbundne møtebøker til og med 2001 og ringpermsystem videre og frem til nå.

Hægebostad menighetsråd har håndskrevne innbundne møtebøker til og med 2001 og ringpermsystem videre og frem til nå.

Fellesrådet har innbundne møtebøker fra 1997 - 2008 og ringpermsystem videre og frem til nå.

Møtebøkene lagres også digitalt og ble fra 2019 tilgjengelige på fellesrådets/menighetenes nettsider.

Rutiner for postfordeling

Post til medarbeiderne blir distribuert på kontoret.

Posten til menighetsrådene kommer i hovedsak digitalt og blir videresendt til menighetsrådslederne.

Ringereglement

Det foreligger lokale ringereglement. Dette ble vedtatt i begge sokn i 2013.

Senkning av båre

Båren senkes etter jordpåkastelsen. Dette er vedtatt i menighetsmøte i begge sokn. Urner oppbevares på kirkevergens kontor.

Kontorforholdene

Kirkekontoret har 3 kontor til hhv sokneprest i 100 % stilling, kirkeverge i 25 % stilling og menighetssekretær/kirkegårdsansvarlig i 40 % stilling. Kontorene ligger i den nye Kirkestova som ble bygget ved Hægebostad kirke. Kontorene ble tatt i bruk i januar 2020. I tillegg til kontorene er det møterom og gode sanitærforhold. Øvrige lokaler i Kirkestova brukes også i forbindelse med møter og er til disposisjon.

Kontorene er pt enda ikke helt i henhold til avtalen mellom fellesrådet og Hægebostad menighetsråd. Det er behov for å bytte ut to dører for å oppnå tilstrekkelig lydisolering mellom kontorer, samt løsning for å erstatte avtalt lagerplass til fellesrådet.

Hægebostad 30.11.2021

Geirulf Grødem

Prost i Lister prosti

Kopi: Soknepresten i Hægebostad og Eiken

Rapport fra befaring før visitas

Kirkene i Konsmo og Grindheim, Eiken og
Hægebostad

November 2021

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 4. november 2021. Med på befaringen var Carl Magnus Salvesen, kirkeverge i Lyngdal kirkelige fellesråd. I Konsmo og i Grindheim møtte Ingunn Birkeland (Daglig leder Konsmo og Grindheim sokn) og sokneprest Geir Olav Tveit. Vi møtte dessuten ny kirketjener i Grindheim, Lise Finseth Løland.

I Eiken var i tillegg til Carl Magnus og Bernt Rune Sandrip (sokneprest), kirketjener Anne Remine Langås Hauge med (Aud Ramona Langås?). I Hægebostad møtte vi kirketjener, Inger Johanne Kallstøl.

Geir Myre stilte som rådgiver fra biskopens kontor.

Befaringen omfattet Konsmo kirke og Grindheim kyrkje i gamle Audnedal kommune som fra 1. januar 2020 ble slått sammen med Lyngdal kommune. Hægebostad kirke og Eiken kirke er fortsatt i Hægebostad kommune. Fellesrådene i Lyngdal og Hægebostad har felles kirkeverge. Alle fire kirkene har omliggende gravplasser og tilhørende servicebygg. Hægebostad her en nytt menighetsbygg mens Eiken har innredet noe av servicebygget til møterom.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebygge-databasen, svar på questbackundersøkelse om kirkebygg og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasen. Sist visitas i Konsmo og Grindheim var i 2016 mens sist visitas i Hægebostad og Eiken var i 2011. Det foreligger befaringsrapport fra begge kirkebyggbefaringen i forbindelse med disse visitasene.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen med utgangspunkt de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi og kostnad vil kunne rettferdiggjøre at man i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Fokus på inventarregistrering

Etter § 18 i kirkeloven skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebygge-databasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Inventar er ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder for kirkene i Konsmo og Grindheim. Det må gjerne jobbes videre med å legges inn mer beskrivelser i form av verdi/tidfesting/historikk. I Hægebostad og Eiken mangler innføringene. Dette arbeidet må prioriteres og settes i gang. Det forventes at man i løpet av 1. halvår 2022 har gjort registreringsarbeidet for disse to kirkene.

Kort Historikk for sognene Konsmo og Grindheim

Audnedal kommune gikk i 2020 inn som en del av Lyngdal kommune. Ved den store kommunesammenslåingen i 1964 ble tidligere Konsmo kommune slått sammen med Grindheim kommune og litt av Bjelland kommune til Audnedal kommune. Regionen hadde allerede da gjennomgått flere administrative avdelinger og sammenslåinger. Før sammenslåingen i 2020 opererte man med følgende 8 grunnkretser i kommunen: Brastad, Viblemo, Konsmo, Audnedal, Ågedalstø, Øydna, Byremo og Håland/Svindal. Grindheim tilhører Byremo.

Hægebostad har et landareal som er nesten dobbelt så stort (424km²) som tidligere Audnedal, men et innbyggertall som er nesten likt. Statistisk delt i to delområder, tilsvarende tidligere kirkesogn, Hægebostad og Eiken. Hægebostad har kretsene: Snartemo, Gyberg, Birkeland, Lauen, Tingvatn og Naglestad. Eiken har kretsene: Neset, Kvåle, Eiken, Hobbesland, Bryggeså og Nøkland.

Både Hægebostad og Eiken har lang historikk som kirkesteder, knyttet til gamle ferdselsårer og bosetninger. Dette beskrives kort under det enkelte kirkebygg.

Konsmo, Grindheim, Hægebostad og Eiken utgjør egne sogn.

Kirkens konstruksjon:

Alle fire kirkene er bygget med Tre - tømret/laftet som hovedmateriale og kledd med malt trepanel. Det er kjennskap til lekkasje i én av kirkene (Eiken) og kjent fukt/råteskade i to kirker (Konsmo og Hægebostad). Det er viktig at man kommer i gang med prosessen med å prosjektere og søke om å få utbedre disse tiltakene. Det ligger mye økonomisk støtte (40 % finansiering) i å benytte statlige, såkalte klimamidler, som har vært lyst ut de siste årene.

Konsmo kirke

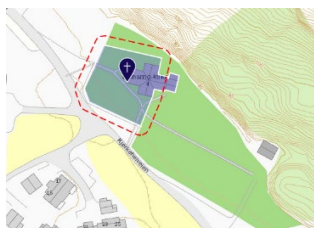

Konsmo kirke i Lister og Mandal prosti er bygget i 1802 og er den andre kirke på stedet man kjenner til. Kirken som da ble revet kan være bygd mellom 1560 og 1600. Det ble brukt materialer fra den gamle kirken til den nye kirken. Tidligste skriftlige omtale av kirke på Konsmo er fra 143, men soknet nevnes allerede i 1390. Fram til 1620 var Konsmo annekskirke til Valle i Lindesnes.

Kirken sokner til Konsmo menighet og forvalteransvaret for kirken ligger til Lyngdal kirkelige fellesråd.

Vernestatus

Kirken har vernestatus Automatisk listeført (1650 - 1850). Den fredede delen av middelalderkirkegården i vest avgrenses dels av kirkegårdsmur og følger kirkebygg fra tverrskip.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Tilgangen skjer via permanent rampe. Det er laget til egnet rullestolplass inne i kirken. Kirken har ikke HC toalett i kirken men i servicebygg ca. 50 m fra kirken. Det er ikke avmerket for HC parkering.

Kirkens konstruksjon:

Kirken er bygget med Tre - tømret/laftet som hovedmateriale. Den er kledd med malt trepanel.

Vedlikehold:

Kirken ble sist vedlikeholdt utvendig i 2019. Fasaden ble behandlet med Linoljemaling. Sist tilsyn ble utført 2020.

I to vinduer mot sør er det tydelige fuktskader i innvendig i karmen etter kraftig regnvær.

Oppvarming av kirken

Oppvarmingen av kirken skjer hovedsakelig ved hjelp av Rørovn under benk. Sakristiet blir dels oppvarmet med varmepumpe.

Kirkeklokke, ringeanlegg og kirkeur

Kirken har en klokke som betjenes med manuelt. Det er regelmessig tilsyn av klokkene.

Hovedinstrument

Kirken har Pipeorgel som hovedinstrument. Orgelet ble installert i 1990 og regnes som å være i svært bras tilstand. Kirken har i tillegg akustisk piano.

Inventarregistrering

Innført i kirkebyggdatabasen med bilder

Kirketekstiler

Kirken har kun grønn messehogler. Messehoglen oppbevares på egnet henger.

Lyd og AV utstyr

Det er installert videokanon i kirken og høyttaleranlegg. Det er også installert egen styringspult.

Kirkens brukervennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig

Andre kommentarer

Kirken oppleves som svært brukervennlig til kirkelige handlinger som gudstjenester, begravelser og vielser. Sakristiet er funksjonelt som tilleggslokale i forbindelse med trosopplæringstiltak og andre samlinger med få personer. Ut over dette oppleves kirk

Aktuelt under befaring og saker siden sist visitas 2016

Sakristi ble pusset opp i 2017 (Sak 17/01772) I den forbindelse fikk man også montert varmepumpe til oppvarming av sakristiet (Sak 17/05379). Sammen gjør disse tiltakene at rommet nå er mer anvendelig både som sakristi under gudstjenester og til bruk for mindre møter som f.eks. menighetsrådsmøter.

Under befaringen så vi på toalettløsning og bærerom i kjelleren. Det er relativt lang til servicebygget. Toalettet i sakristibygget er lite tilgjengelig fra kirkerommet og er ikke universelt tilpasset. Innvending er det gjerne mulighet for å lage et nytt universelt tilpasset toalett, men det er fortsatt krevende med tilgang fra kirkerommet. Det ble foreslått å kontakte kirkerådets seniorrådgiver for kirkebygg for å se på eventuelle utkast til løsninger.

Det er et bårerom under sakristiet. Det er tilgang til dette både fra sakristi og utenfra. Det er i dag ikke i bruk, bl.a. pga fuktighet. Videre framtid for dette bør vurderes sammen med mulighet for utbygging av HC toaletter.

Det ble montert nye takrenner på sakristi i 2019 (sak 19/02494)

Under befaringen så vi også på forskyving av feste/ovnsrør. Det ble drøftet om dette skyltes at gulvet har seget. Dette ville trolig ha vist på andre måter, men en bør la sakskyndig tømmer undersøke nærmere hva dette skyldes, da det er såpass markant (ca 15 cm)

Det er en del avflassing av maling på dør mellom kirkerom og våpenhus og på vinduskarmer. Vi ønsker at dette blir omsøkt som større vedlikeholdsarbeid. Det har tydelig vært malt med andre farger tidligere. Men det er utført en fargeanalyse i 1983 som trolig danner grunnlag for dagens fargesammesetning. Riksantikvaren besitter disse fargeprøvene. Vi ønsker en søknad før dette arbeidet settes i gang.

Når det gjelder selve vinduskarmene, kan de males med Linoljemaling som vanlig vedlikehold (Jfr Kirkeordningen § 23). Det er viktig at det utføres av maler med god kjennskap til linolje og antikvariske bygg.

Grindheim kyrkje, Byremo

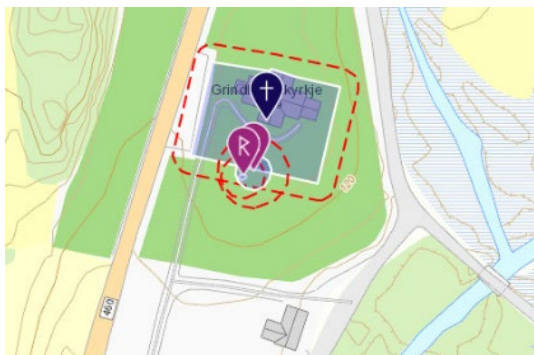

Grindheim kyrkje, Byremo i Lister og Mandal prosti er bygget i 1783 og er den andre kirke på stedet man kjenner til. Første skriftlige omtale av kirke på stedet er ca 1620, men soknet nevnes i 1425.

Kirken rapporteres å ha 250 sitteplasser. Kirken sokner til Grindheim menighet og forvalteransvaret for kirken ligger til Audnedal kirkelige fellesråd.

Vernestatus

Kirken har vernestatus Automatisk listeført (1650 - 1850). Middelaldersk kirkegård følger kirketomt samt sørover fram til to fredede gravminner på haugen 10-15 meter sør for kirken.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via permanent rampe til sideinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Kirken har HC toalett i nærliggende bygg, ca 60 m unna. Det er ikke avmerket for HC parkering på parkeirngsplass.

Kirkens konstruksjon:

Kirken er bygget med Tre - tømret/laftet som hovedmateriale. Den er kledd med malt trepanel.

Vedlikehold:

Kirken ble sist vedlikeholdt utvendig i 2009. Fasaden ble behandlet med Linoljemaling. Sist tilsyn ble utført 2020.

Oppvarming av kirken

Oppvarmingen av kirken skjer hovedsakelig ved hjelp av Rørovn under benk.

Kirkeklokke, ringeanlegg og kirkeur

Kirken har én klokke, som betjenes manuelt. Det er regelmessig tilsyn av klokkene.

Hovedinstrument

Kirken har Pipeorgel som hovedinstrument. Orgelet ble installert i 1979 og regnes som å være i bra tilstand. Kirken har i tillegg et digitalt piano.

Kirketekstiler

Kirken har en messehagel rødt. Messehaglene oppbevares på egnet henger. Det er gjennomført lysavskjermende tiltak i kirken.

Lyd og AV utstyr

Det er installert videokanon i kirken samt utstyr for overføring av gudstjeneste digitalt til aldersheim og evt. til digital kringkasting av gudstjeneste. Det er installert høyttaleranlegg. Det er også installert egen styringspult.

Kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves lite brukervennlig og lite barne- og familievennlig

Andre kommentarer fra menighet/fellesråd:

Kirken er et egnet seremonihus til bryllup, gudstjenester og begravelser, men lite egnet til andre ting. Plassen i koret er trangt og oppleves utfordrende når flere frivillige forsangere, barnekor eller lignende skal delta i gudstjenester eller kirkelige handlinger.

Aktuelt under befaring og saker siden sist visitas 2016

Sakristi - Også i Grinheim kirke fikk man ominredet og pusset opp sakristiet slik at dette ble et langt med anvendelig rom. Alle skapen gjør at man nå har bedre lagringsplass for utstyr. (Sak 17/03579)

Plassering av piano og plass for rullestol - Under befaringen ble det drøftet muligheter for å flytte pianoet til motstående tverrskip, ved fyringsovn. Her er allerede et noe åpnere rom grunnet fyringsovnen og det skal muligens relativt små tilpasninger til. Dette ville frigjort plassen fra der den

andre fyringsovnen stod, og som nå benyttes til piano, til bruk for rullestol. Vi mottar gjerne en søknad dersom menigheten ønsker å se på muligheter for dette.

Undertegnede nevnte under befaringen plassering av taklamper, skilt for nødutgang, kamera for videooverføring etc. Kunne det ha vært nyttig med en gjennomgang sammen med en konservator for å sett på andre løsninger?

Det er en utfordring at de flotte og unike utsmykningne som preger kirken skjemmes av hvordan enkelte ting er plassert opp gjennom tidene. Belysningne ser ut til å være kommet i 1984, og det kan se ut som man bare delvis har fulgt opp Riksantikvarens anbefalte plasseringer den gang.

Det var gjort en prøveplassering med led, lys opp en av bjelkene. Det kunne vært interessant å sett på alternative belysningmuligheter, men dette bør gjøres sammen med konservator og kulturminnefaglig kompetanse. Biskopen kan være behjelpelig med å får til en slik befaring dersom menighetsrådet ønsker å ta opp saken.

Eiken kirke

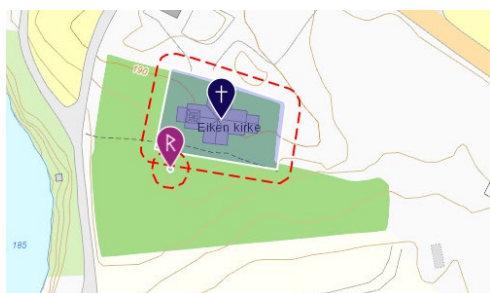

Eiken kirke i Lister og Mandal prosti er bygget i 1818 og er den andre kirken på stedet man kjenner til. Første omtale av kirke på stedet ca 1620, mens soknet nevnes allerede i 1417. Den forrige kirken var noe mindre og tomten skal ha ligget under nordre del av dagens kirke. Tømmer fra forrige kirke skal ha blitt gjenanvendt i den nye kirken. Det er ukjent når den forrige kirken ble bygget, men ved kirkesalget i 1725 skal den ha blitt betegnet som gammel.

Kirken er oppgitt til å ha 300 sitteplasser. Den sokner til Eiken menighet og forvalteransvaret for kirken ligger til Hægebostad kirkelige fellestråd.

Vernestatus

Kirken har vernestatus Automatisk listeført (1650 - 1850). Fredet kirkegård følger stort sett dagens kirketomt og avgrensens av kirkegårdsmur i nord og øst. I sør treffer sikringssonen et annet fredet kulturminne, tre steinkors av «birkeli-typen» fra middelalderen. Disse har trolig vært høyere og er trolig blitt brukket av.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Tilgangen skjer via naturlig flatt terreng Det er laget til egnet rullestolplass inne i kirken. Tersklene inne er forserbare med rullestol uten hjelp fra andre. Det er tilrettelagt for rullestolbrukere til koret i kirken.

Kirken har HC toalett med universell tilgang i bygg like ved kirken. Det er ikke avmerket for HC parkering.

Kirkens konstruksjon:

Kirken er bygget med Tre - tømret/laftet som hovedmateriale. Den er kledd med malt trepanel.

Vedlikehold:

Kirken ble sist vedlikeholdt utvendig i 2018. Fasaden ble behandlet med Linoljemaling. Sist tilsyn ble utført 2016.

Oppvarming av kirken

Oppvarmingen av kirken skjer hovedsakelig ved hjelp av Rørovn under benk.

Kirkeklokke, ringeanlegg og kirkeur

Kirken har én klokke med elektrisk ringeanlegg.

Hovedinstrument

Kirken har Pipeorgel som hovedinstrument. Orgelet ble installert i 1971 og regnes som å være i bra tilstand. Kirken har i tillegg akustisk piano.

Inventarregistrering

Det er planer om å ha registrert alt inventar i kirkebyggdatabasen innen ? Det skal leveres inventarlistene før visitas.

Kirketekstiler

Kirken har messehagler i rød, hvit, grønn og lilla. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Lyd og AV utstyr

Det er installert videokanon i kirken og høyttaleranlegg. Det er også installert egen styringspult.

Kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig men fortsatt lite barne- og familievennlig. Det er imidlertid innredet flere bruksrom på loft i servicebygg rett ved kirken.

Andre kommentarer

To store basshøytalere som ble kommentert ved sist befaring og som tidligere var plassert i koret er nå flyttet opp på sidegalleriene. Det fungerer bra lydmessig og korpartiet er blitt ryddigere. Når det gjelder andre høyttalere som er hengt opp viser vi til Riksantikvarens veileder for enklere saksbehandling og de råd som der gis. Ved å farge høyttalere med lakk/folie, vil de i større grad gli i ett med bakgrunnen.

Aktuelt under befaring og saker siden sist visitas 2011

Tilrigging av plass for miksebord har karakter av å være noe provisorisk. Det kan lages en ny tilpasset lem, men man er samtidig litt usikker på behovet fremover for å ha et så stort miksebord, da man nå kan styre det meste via et nettbrett.

Sist visitas ble det påpekt at to store basskasser i korpartiet tok mye plass og mye oppmerksomhet. Disse er nå plassert på galleriene og synes ikke. Lydmessig fungerer dette bra.

Det står i jubileumsboken for 150 års jubileet at altertavlen trolig er fra den forrige kirken, men at den er malt om og omarbeidet, trolig omarbeidet rundt 1830 av Ole Olsen Aasland Samvollen og malt i 1835 av Bernt Spillebok mellom 1835 – 40. Da er det et malt kors som er integrert alterbildet. I 1891 skjenket daværende prest Carl Gjermoe et bilde han hadde malt av den korsfestede Kristus. Dette ble hengt foran det opprinnelige bildet. Bildet ser imidlertid ut til å henge ganske dårlig. Vi ber menigheten søke biskopen slik at man kan foreta en tilstandsvurdering med godkjent konservator. Det vil også kunne gi en anledning til å dokumentere det bakenforliggende bildet i farger.

Loftet på servicebygget er innredet, noe som gir fine tilleggsareal for søndagskole, menighetsråd, konfirmantundervisning, ungdomsarbeid etc.

Hægebostad

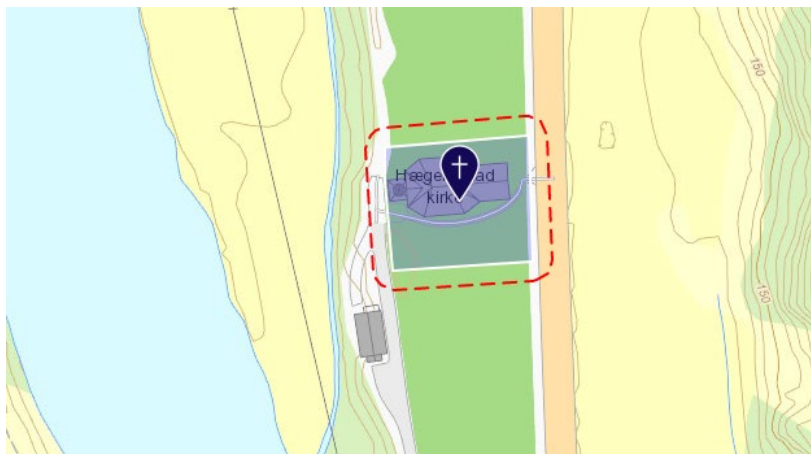

Hægebostad i Lister og Mandal prosti er bygget i 1844 og er den tredje kirke på stedet man kjenner til. Eldste omtale av kirke på stedet er 1553. Dette var trolig en stavkirke og den ble erstattet av en tømmerkirke i 1629. Den ble igjen erstattet av nåværende kirke i 1844. Siden det ble brukt materialer fra kirken fra 1629 i kirken som ble bygd 1844, regner man med at i alle fall den kirken stod på samme tomt som nåværende kirke.

Kirken rapporteres å ha 450 sitteplasser. Kirken sokner til Hægebostad menighet og forvalteransvaret for kirken ligger til Hægebostad kirkelige fellesråd.

Vernestatus

Kirken har vernestatus Automatisk listeført (1650 - 1850). Fredet del av kirkegård utgjør kirketomt samt noen meter sør for kirken. Fredningen følger mur i øst og vest.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via permanent rampe til sideinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Det er laget til egnet rullestolplass inne i kirken. Tersklene inne er forserbare med rullestol uten hjelp fra andre. Det er tilrettelagt for rullestolbrukere til koret i kirken.

Det er HC toalett i nærliggende bygg. Det er ikke avmerket for HC parkering.

Kirkens konstruksjon:

Kirken er bygget med tre - tømret/laftet som hovedmateriale. Den er kledd med malt trepanel.

Vedlikehold:

Kirken ble sist vedlikeholdt utvendig i 2019. Fasaden ble behandlet med Linoljemaling. Sist tilsyn ble utført 2016.

Oppvarming av kirken

Oppvarmingen av kirken skjer hovedsakelig ved hjelp av Rørovn under benk.

Kirkeklokke, ringeanlegg og kirkeur

Kirken har én klokke, med elektrisk ringeanlegg. Det er regelmessig tilsyn av klokkene

Hovedinstrument

Kirken har Pipeorgel som hovedinstrument. Orgelet ble installert i 1974 og regnes som å være i bra tilstand. Kirken har i tillegg akustisk piano, med innbygd digital lydmodul.

Inventarregistrering

Vi forstår man er i gang med å registrere inventar i kirkebyggdatabasen. Det skal leveres inventalister før visitas.

Kirketekstiler

Messehagler finnes i rød, hvit, grønn, lilla. Messehaglene oppbevares på egnede hengere. Det er gjennomført lysavskjermende tiltak i kirken.

Lyd og AV utstyr

Det er installert videokanon i kirken. Det er installert høyttaleranlegg. Det er også installert egen styringspult.

Kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves svært brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Aktuelt under befaring og saker siden sist visitas 2011

Den største endringen siden sist visitas er menighetsbygg som ble ferdig i 2019. (Sak 19/02291). Det begynte med et ønske om å bygge en gapahuk nedenfor kirken (se forrige visitasrapport) men utviklet seg etter hvert til et prosjekt med en menighetsal og kontorer. Det er blitt et flott lokale og har utløst mye frivillighet. Grunnet koronapandemien har man knapt fått prøvd ut potensialet i bygget enda.

Nybygget sett fra kirken

Møtesal med kjøkkenbenk i bakgrunn

Kjøkkenbenk ble gitt i gave fra produsent. Opprinnelig laget til prinsessebesøk

Visitaprogram Uke 5 Hægebostad, Eiken

Tirsdag 1. februar: Hægebostad

08.30 Morgenbønn i Hægebostad kirke. Nattverd. Åpent for alle. Soknepresten forretter.

09.00 Åpningsmøte i Kirkestova. Biskopen leder møtet

10.00 Møte med Hægebostad kommune. Prost, Kirkeverge, FR-leder, kommunerep., biskop med følge deltar.

11.30 Lunsj på Heddan gard

Eier Erling har planer om å bygge kapell, kommer sikkert til å si noe om det

13.15 -14.00 Møte med elevene ved Eiken skule – ser ut til å utgå. Bl.a. et betydelig smitteutbrudd i emning, gjør det vanskelig for skolen å gjennomføre. Alternativ vurderes, men:

Dersom skolebesøket utgår eller forenkles, blir det bedre tid på neste programpost, som i utgangspunktet er satt til kl.:

14.15 – 15.15 – Besøk på Eiken bu- og omsorgssenter. Andakt ved biskopen. (Ca 10 min, samme to ganger) Sokneprest leder. 2 avdelinger: Demensavdeling + en fellesavdeling. Litt omvisning og orientering.

15.30-16.30 - Samtale med medarbeidere: Sokneprest og kirkeverge (noe ledig tid fins også onsdag før Menighetsrådsmøte.)

16.30 Middag i Kirkestova

17.30-18.30 Konfirmantundervisning. «Kan Gud og menigheten bruke meg? Kall og tjeneste. Den Hellige Ånd.»

Konfirmantmedarbeider Anine Grøtteland Vatne ønsker konfirmantene velkommen. Sokneprest innleder – litt om DHÅ/3. trosartikkel. Biskopen deler videre til tema. Det er ønske om en personlig tilnærming fra biskopens side: noe om hans erfaring av kall, hvorfor han ble biskop, dialogpreget om mulig. Gjerne spille på andre deltakere i visitasen. Mål: å gjøre tema kall og tjeneste relevant for den enkelte konfirmant. Biskop anslagsvis 30-40 minutter – men fleksibelt! Sokneprest runder av. Konfirmantundervisningen slutter kl. 18.30

19.00 Menighetskveld i Hægebostad kirke. Tema: «Gleden ved Frivillighet» (Jfr. frivillighetens år»). Menighetsrådsleder i Hægebostad Alf Gunnar Olsen leder kvelden. Han vil involvere flere som gjør frivillig arbeid i bygdene våre. Han intervjuer biskopen, bl.a. med sikte på å gjøre oss kjent med ham. Og biskopen bes om ca 15 minutters tale/inspirasjon/deling/foredrag knyttet til tema frivillighet. Det blir en koronatilpasset servering i løpet kvelden. Det avsluttes med en liten kveldsbønn/avslutning av kvelden - ved soknepresten. Vi arbeider for å få med sang/musikkrefter for allsang.

Onsdag 2. februar:

9.00-11.00 Bedriftsbesøk: Jåddan sag og Hamran kjøkken. Foredling av lokalt løvtre. Bedriftsleder Trond Hamran orienterer om det tillitsbaserte samarbeid man har mellom de to bedriftene, og verdibasert bedriftsledelse.

17.30- ca. 18.00: Besøk på Birkeland barneforening. (Birkeland bedehus) Biskopen møter/(sam)taler med barna. **Hvis de er mange blir de delt i to grupper.**

Kl. 19.00: Felles menighetsrådsmøte Hægebostad/Eiken i Kirkestova Hægebostad

Rådene setter trosopplæring på dagsorden, med innledning og presentasjon av menighetenes trosopplæringsplan, ved Trosopplærer Hilde Senumstad Olsen. Dette vil fungere som en presentasjon overfor biskopen, men også som en slags innledning og orientering for rådene, med henblikk på rulleringen av trosopplæringsplanen som skal gjøres i løpet av det neste året. Videre legger vi opp til at man fra begge råd kan bringe innspill som ligger rådet på hjertet, og dele hva man er opptatt av i menighetsarbeidet. Og vi vil lytte til råd og innspill fra biskopen til oss.

Søndag 6. februar kl. 11: Visitagudstjeneste i Eiken kyrkje. Prost intimerer. Sokneprest har liturgi fram til preken, deretter biskopen. Biskopen preker. Lovsangsteamet. Visitasforedrag. Kirkekaffe vurderes etter forholdene, men står i fare for å måtte utgå.

Middag på Nostalgilåven. Etter gudstjeneste med visitasforedrag, inviterer menighetsrådsledere til Pizzamiddag med dessert på Nostalgilåven på Nøkland (Amerikansk-inspirert) for biskop, kirkeverge, prost, sokneprest, eventuelt fellesrådsleder.

Program visitas Grindheim og Konsmo 1.-6. februar 2022

Onsdag 2. februar 2022

Byremo Omsorgssenter:

- Kl.11.30-12.00 - lunsj
- Kl.12.00- 13.00 – andakt og samvær
Geir Ola har andakt, biskopen en hilsen.

Byremo ungdomsskole: **10.trinn**

- Kl. 13.00-14.00 – møte med ansatte og elever **Spørsmål fra elevene? iallfall det som er bestillingen.**

Hjemme hos Geir Ola

- Kl.14.15.-15.00 - samtale

Ledig tid: 15.00-16.00

Granheim ungdomshus?:

- Kl.16.00-17.00 **(noe lenge?)** Grindheim bygdekvinnelag stiller med mat og forteller om deres arbeid.

Avsluttes kl.17.00.

Torsdag 3. februar 2022

Audnedal kirkekontor:

- Kl.9.00-10.00 – samling med staben
- Kl.10.00-10.30? (+/-) – samtale(r)

Konsmo kirke

- Kl.10.30.-11.30 – befaring , **se hvordan det er blitt samt ting MR er opptatt av**
- Lunsj kl.11.30-12.00 **(hvor?)**

Byremo, skolebesøk? **Ledig tid kl. 12.00-16.30** Forslag: Bedriftsbesøk i Konsmo, noen som investerer stort i landbruk, Konsmohus, Arkitektfirma, Skolebesøk, Læringssenteret? Geir Ola og Ingunn følger opp dette.

Drømmehagen, Byremo:

- Kl.16.30-18.30 - middag og samtale i rådene. **Tema?**

Konsmo kirke:

Kl.19.30 - Temakveld med enkel servering **«En dagsaktuell kirke i våre bygder»**

Biskopens rolle:

- Innledning av tema (15-20 min). Folkets spørreunde. Enkel servering.

Avsluttes kl. 21.30.

Søndag kl 16 Grindheim kirke – gudstjeneste

Prost intimerer, så sokneprest liturgi til preken.

Biskop har preken og liturgi etter det.

Visitaforedrag etter gudstjenesten. Uten opphold. Ingen kirkekaffe.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 23.03.2022

Vår ref: 20/03043-16

Deres ref:

Visitasprotokoll fra bispevisitasen i Tvedestrand, Dypvåg og Holt menigheter

Biskopen takker igjen for flotte visitasdager i Tvedestrand, Dypvåg og Holt menigheter.

Vedlagt følger visitasprotokollen som inneholder:

- Visitasforedrag
- Program for visitasen
- Prostens kontorvisitas
- Befaringsrapport

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
biskop

Grethe Ruud Hansen
førstekonsulent personal/biskopsekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Visitasforedrag Tvedestrand, Holt og Dypvåg
Revidert program 03.03.22
Kontorvisitas
Befaringsrapport Holt Tvedestrand Dypvåg

Mottakere:
Holt menighetsråd

Tjennaveien 35 4900

Postadresse:
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

E-post: agder.bdr@kirken.no
Web: www.kirken.no/agder
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 38 10 51 20
Telefaks:

Saksbehandler
Grethe Ruud Hansen

Dypvåg menighetsråd	Tjennaveien 35	TVEDESTRAND 4900
Tvedestrand menighetsråd	Tjennaveien 35	TVEDESTRAND 4900
Soknepresten i Dypvåg sokn	Tjennavn. 35	TVEDESTRAND 4900
Soknepresten i Holt sokn	Tjennavn. 35	TVEDESTRAND 4900
Tvedestrand kirkelige fellesråd	Tjennaveien 35	TVEDESTRAND 4900
Soknepresten i Tvedestrand sokn	Tjennavn. 35	TVEDESTRAND 4900
Tvedestrand kommune	Postboks 38	TVEDESTRAND 4901 TVEDESTRAND

Rapport fra befaring i Holt, Dypvåg og Tvedestrand menighet

1. februar 2022

Om befaringen

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 1. februar 2022. Med på befaringen var Torfinn Bø, kirkeverge, Ragnhild Floberg, prost, Arvid Andersen, kirketjener, Knut Holt Sandblost, Klokke i Holt/Kirketjener/Kirkegårdsarbeider. Ungdomsprest Robert Knutsen og kantor Hans van der Meijden, deltok i Holt. Tone k. Furnes og Geir Myre stilte fra biskopens kontor.

Befaringen omfattet Holt kirke, Tvedestrand kirke, Laget kirke og Dypvåg kirke. Kirkene ligger i Aust-Nedenes prosti og forvaltes av Tvedestrand kirkelige fellesråd. Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebyggdatabasen, svar på questbackundersøkelse om kirkebygg og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasjonen. Sist visitasjon var i 2011 og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Fokus på inventarregistrering

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebyggdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Der antall sitteplasser ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen bør dette meldes inn slik at det blir oppdatert.

Inventar

Det er gjort et godt arbeid med inventarregistrering for de fire kirkene. Inventar er ført inn i kirkebyggdatabasen dels eller helt med bilder for de fire kirken. Det ville gjort listene til et enda bedre verktøy om man hadde ført inn noe mer beskrivelser og verdi/tidfesting/historikk.

Det er viktig at tilføyelser, reparasjoner og tilstandsvurderinger på gjenstander føres inn. Det finnes en ofte endel gjenstander fra kirkene på museum. Vi foreslår at man forsøker å få disse ført inn i

kirkebygdatabasen med plassering. Dersom det er ønskelig kan vi bistå i kontakt med museet slik at vi kan forsøke å få hentet ut katalog for flere kirker.

Bruk av kirkene i undervisning

For alle fire kirker, men spesielt for Holt og Dybvåg gjelder at et kirke-skole samarbeid er en fin mulighet til formidling av epoker, kirkens utsmykning, orgelet og arkitekturen. I læreplanene kan det være kunnskapsmål som den lokale kirke kan være med å tilby. Det samme gjelder samarbeid med kommunen om produksjon i Den kulturelle skolesekken. Kommunene har ulike ordninger så ta gjerne kontakt med rådgiver ved bispedømmekontoret for informasjon og veiledning. Også samarbeid med Nes verk om lokal historie kunne være interessant.

Laget kirke

Laget kirke ligger i grenda Laget i østre del av Holt sogn. Kirken ble bygd i 1908 og er den første kirken på stedet. Kirken har vernestatus som Listeført (etter 1850). Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 250 sitteplasser. Det er god oppslutning om gudstjenester og kirkelige handlinger sett i forhold til folketallet.

Universell tilpasning

Kirken har ingen permanent universell tilgang. Det legges ramper ved behov. Under befarng ble det sett på muligheter for rampe. Hovedtrapp er nokså høy, så det vil gi en relativ lang rampe. Det ligger også graver nokså nær kirken. Det er toaletter i nærliggende bygg, ned en bakke fra kirken, de kan helst bare brukes i sommerhalvåret.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - Reisverk. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2007. Det ble da benyttet Linoljemaling.

En tidligere lakkasje som skadet panel og dørramme i korpartiet er reparert og innerpanel skiftet på nordveggen i koret. Fortsatt er det synlig på enkelte panelbord i taket. Det er ikke rapportert om nye lekkasjer eller ytterligere råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2021.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med varmeovner på underside av benk. De to fyringsovenen står fortsatt i kirken men brukes ikke. Den ene er støpt på Ulefoss jenverk, den andre kommer fra Drammen jernstøperi.

Ringeanlegg

Kirken har 1 kirkeklokke. Klokke og aksel bør inspiseres hvert år.

Orgel og piano

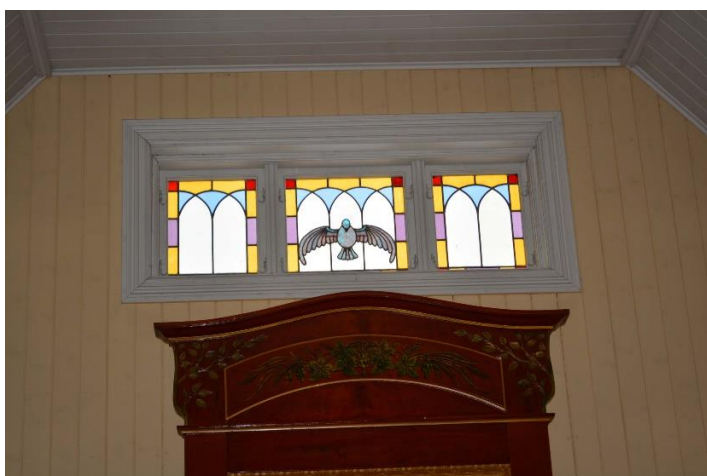

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert 1915 av Olsen & Jørgensen (opus 431) og har 5 stemmer og 1 manual. Kirken har også et akustisk piano. Orgelet fungerer fint, det ble restaurert i til jubileet i 2008. Det ble da også pusset opp bak orgelet og malt i opprinnelige farger elfenbenshvitt med blå karmner - og døren til orgelgalleriet i den opprinnelige farge rødt.

Kirken har fått delvis nytt lydanlegg siden sist vistas.

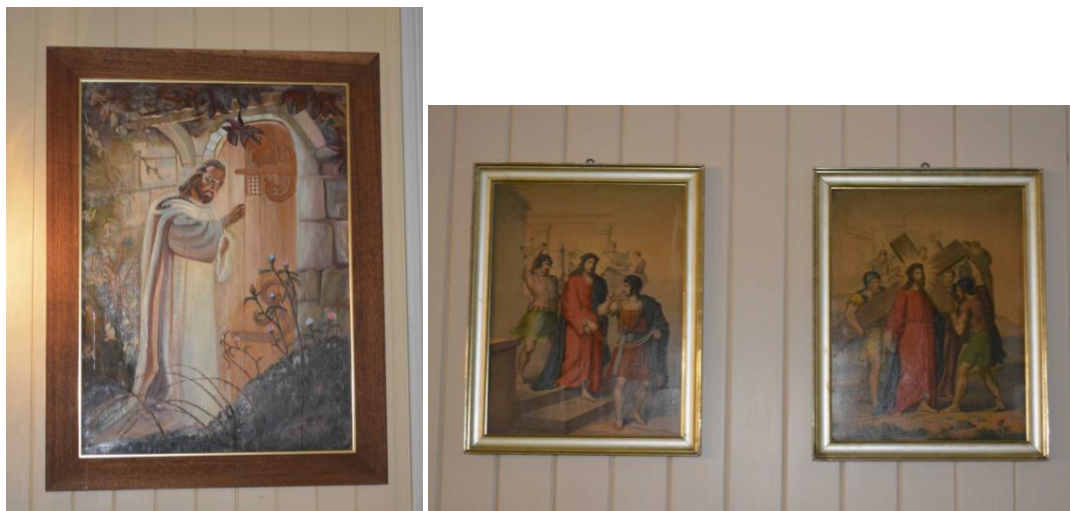
Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder. Messehagler finnes i rødt grønt lilla
Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Kirken har glassmalerier over altertavlen. Tilstand ser ut til å være bra.

I tillegg til albertavlen har kirken ett maleri malt av den lokale kunstneren Jenny Strømsland. Det henger på søndre vegg i skipet. To trykk henger på korveggen.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken rapporteres som lite brukervennlig og lite barne- og familievennlig. Kirken varmes bare opp ved behov. Laget kirke har ikke innlagt vann. (Nattverdsutstyr må vaskes hjemme). Vi opplevde under befarings likevel kirken som lys og trivelig, og den har et prosentvis oppmøte (ca 20%) langt over de andre, selv om det samles bare rundt 20-30 stykker på vanlige gudstjenester.

Annet aktuelt som ble tatt opp under visitas

Sort mikrofon på stativ foran lesepult virker forstyrrende, både i forhold til det lyse og sarte interiøret i lysegult, lysegrønt og hvitt, og mikrofonstativet forstyrrer også synsvinkel opp mot albertavlen. Det anbefales montering av lite mikrofon system som er mindre i øyenfallende.

Det blir installert brannalarmsentral og ledelys i disse dager.

Det er montert nøddlys av typen LED-lys fremme til høyre ved kakkelovnen. Denne typen er mindre synlig enn tidligere nøddlys.

Holt kirke, Tvedestrand

Holt kirke, Tvedestrand ligger i Holt sogn i Aust-Nedenes prosti og forvaltes av Tvedestrand kirkelige fellesråd.

Kirken ble bygd i 1100 og er den første kjente kirke på stedet. Kirken har vernestatus som Fredet. Kirketomt og deler av kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 320 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også universelt tilpassede toaletter .

Det er egnet plass for rullestol i kirken.

Handicaptaolett er renoveret og tilrettelagt i servicebygget, rett over veien for kirken. Vi fikk dessverre ikke besøkt dette under befarings. Det er gjort en god innsats med renoveringen.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Mur - naturstein. Fasaden er behandlet med kalk. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2021. Det ble da benyttet Linoljemaling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er oppdaget råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2021 .

Utvendig vedlikeholdsprosjekt pågår, man er kommet halvveis. Arbeidet går etter planen. Grunnfinansiering fra kommunen. Bøylestad Moen AS er engasjert.

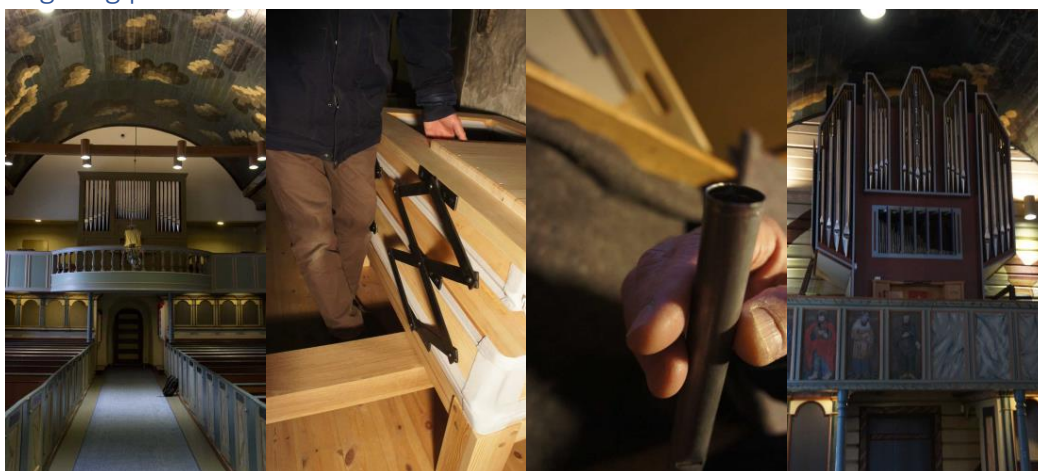
Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med ovner på underside av benk. Disse er nye. Det er montert digital varmestyring. Det ble benyttet statlige tilskudd til klimaskallsikring i både Dybvåg og Holt til oppvarming og strøstyring

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker. Klokke 1 har elektrisk ringeanlegg. Klokke 2 Elektrisk ringeanlegg Klokke og aksel inspiseres sjeldnere enn hvert fjerde år.

Orgel og piano

Kirken har to orgler. Det ene orgleet som står på orgelgalleriet over hovedinngang, ble installert i 1840 og er bygget av Albrechtsen & Christensen. Albrechtsen orgleet fikk bl.a. ny supplerende magasinbelg, bygd av kantor i 2001 og arbeid med restaurering av pipene i Nederland, ble påbegynt i 2019. Orgleet en manual med 8 stemmer og ingen pedal.

På galleri over sideinngang i nord ble det i 1975 installert et nytt orgel fra Vestlandske Orgelversted. Orglet fungerer ikke så bra. Allerede året etter installasjon rapporteres det at orgleet er "beheftet med svakheter" og trenger utbedring. Det har 16 stemmer, 2 manualer og pedal. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen, delvis med bilder.

Messehagler finnes i rødt hvit grønt lilla. I tillegg finnes en eldre sort messehagel. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

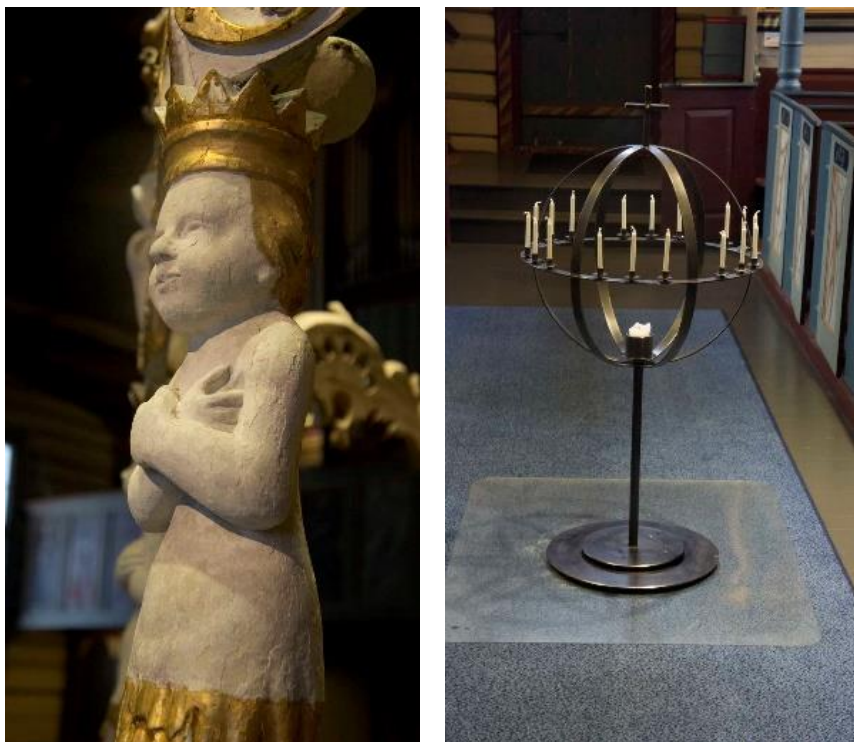
Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler.

Ny belysning siden sist: Hele kirkeroommet har fått ny belysning. Det er ekstra belysning for økt belysning på alteret, korskillet, dåpsbaldakinen, prekestolen og på maleriet, den tidligere altertavlen, «Jesus i Getsemane» 1837 som i dag henger på høyre vegg.

Kirken har nytt lydanlegg og nye benkeputer.

Stor restaurering av alterparti og dåpsbaldakin fant sted 2014-2015, ledet av NIKU.

Nyanskaffelse: barnelysglobe med midler fra Kirkerådet i 2020. Til samme utlysning i Kirkerådet ble det søkt om lesepult og prosesjonskors for barn. En lokal smed ved Nes verk smidde lysgloben, lesepult i tre ble laget av lokal snekker Ernst Torsø og Kai Henrik Larsen ved Nes verk laget det lille prosesjonskorset.

Triptykon på høyre sidevegg. Det er reformatorisk og er en såkalt katekisme tavle.

Utskjæringene på altertavlen er en attraksjon og gav inspirasjon til andre kirker i området.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves lite barne- og familievennlig.

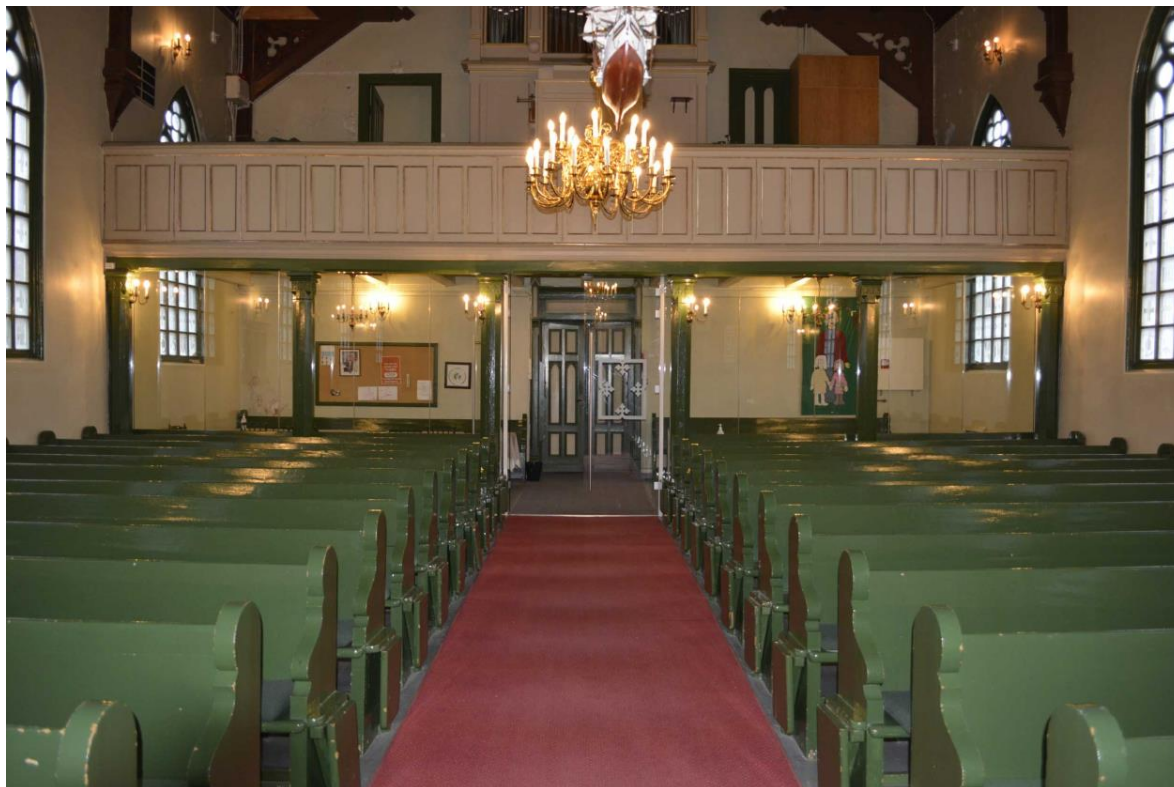
Annet under befarings

Ønske om å flytte salmetavlene. De fire mindre maleriene må da få annen plassering enn i dag der to henger på venstre korvegg og to på høyre sidevegg. Må søkes om godkjenning.

Rullegardin eller skjerming er ønskelig både av hensyn til kunst, interiør og publikum. Her må det søkes, og rådgiver ved bispedømmekontoret kan gi råd i prosessen.

Sakristiet. Man ønsker å ta vekk det elektriske anlegget i skapet. Man trenger plassen til andre ting man bruker, samt til antikviteter, og planen er å flytte alt over til skapet til høyre. En ny mindre safe er ønskelig.

Tvedestrand kirke

Rommet under galleriet ble avdelt med en glassvegg i

Tvedestrand kirke ligger i Tvedestrand sogn i Aust-Nedenes prosti og forvaltes av Tvedestrand kirkelige fellelsråd.

Kirken ble bygd i 1861 og er den 1. kirke på stedet. Kirken har vernestatus som Listeført (etter 1850). Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 295 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i kirken som også er universelt tilpassede. Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol. Det er ikke tilgang for rullestol til koret.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Mur - teglstein. Fasaden er kledd med tegl. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2017. Det er problemer med vann som trekker inn i murstein og fuger. Teglene sprenges av kulda, sprekker opp og skaller av. Sist tilsyn ble utført i 2021. Kirken var med i en klimaundersøkelse NIKU foretok sammen med Vest Agder fylkeskommune i 2018-19: Klimasikring av listeførte kirker i Agderfylkene.

Det er behov for utvendig restaurering. Fugemasse kan lett pirkes ut og saltutslaget trenger inn i kirkerommet som slik forårsaker en del avskalling og sprekker i malingen. I 2015 ble det utført reparasjon utvendig tak på sakristiet.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk og varmpumper. Det er montert digital varmestyring. Det er forholdsvis mye varmetap i kirken. Kirken oppleves som kald. Det ble diskutert om varevinduer, slik som i Risør, kunne være en løsning. Vi anbefaler en henvendelse til KA for befaring i forhold til termofotografering.

2012 fikk ble det installert varmpumper, glassveggen under orgelgalleri og nytt HC- toalett ved våpenhuset. Det nye rommet under orgelgalleriet er forsynt med bord, stoler og benk. Her er ukentlige samlinger, kirkekaffe og foreldre til små barn kan følge med på gudstjenesten.

Ringeanlegg

Kirken har to kirkeklokker. Begge klokkene har elektrisk ringeanlegg. Det ble nevnt at tårnet er utsatt i forhold til sprekker på grunn av de harde slagene i og med maskinell ringing. Festearrangement til klokkene i tårnet ble reparert i 2020.

Klokke og aksel inspiseres sjeldnere enn hvert fjerde år. Tårnet har urverk.

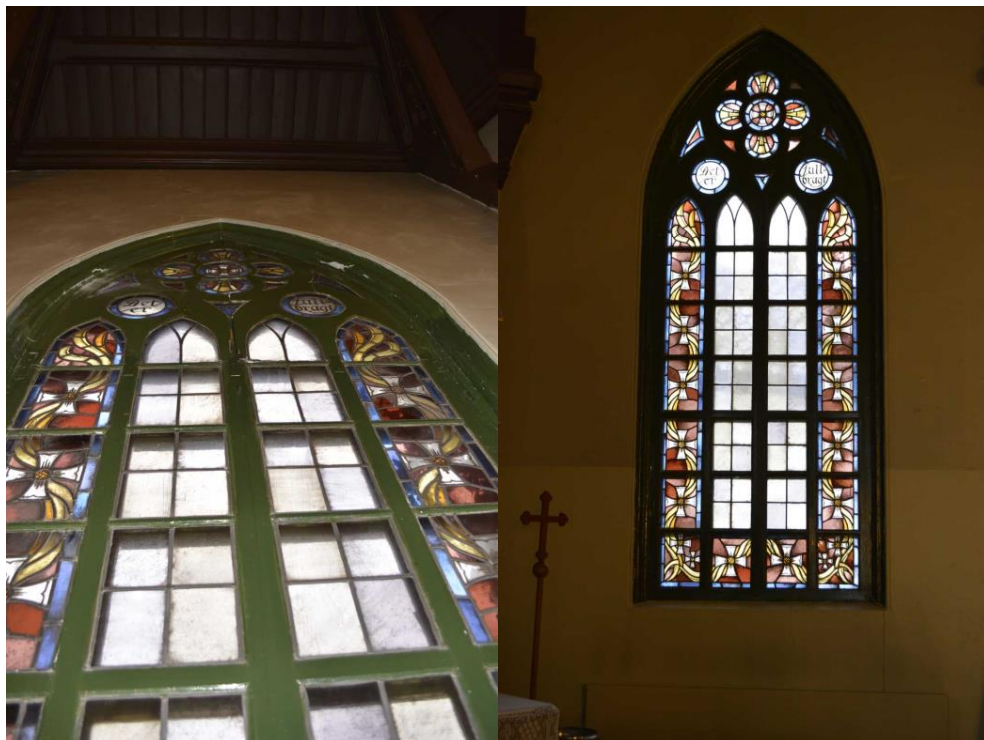
Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel bygd av August Nilsen i 1885 (i flg kirkebyggdatabasens orgeldatabase) I 1985 ble orgelet restaurert av brødrene Moberg fra Sverige. Orgelet i utgangspunktet bra men trenger vedlikehold. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

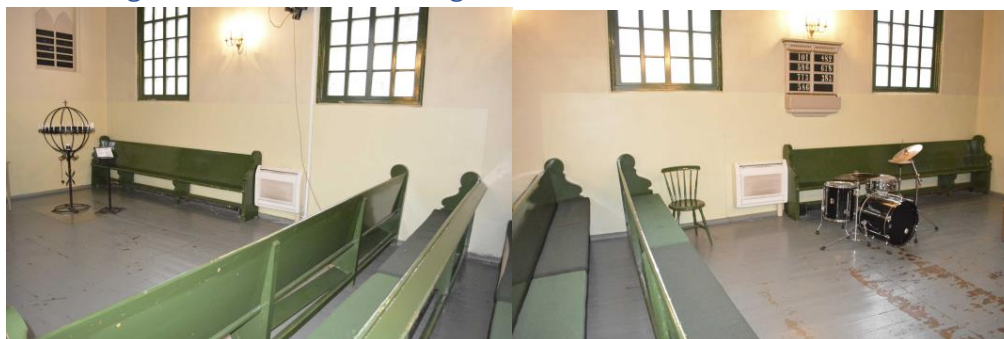
Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen, delvis med bilder.

Messehagler finnes i rødt, hvit, grønt og lilla. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Kirken har glassmaleri koret, hvorav det til høyre, har blyinnfatning som har løsnet og treet er sprukket opp i nedadgående retning. Rådgivere ved bispedømmekontoret kan gi råd og veiledning om fagkompetanse.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig. Under befaringen ble det drøftet hvor vidt det ville være en mulighet å bytte ut benker med stoler. Det vil gi kirken mer en mulighet som menighetshus/sal og slik kunne nå et større publikum. Tvedestrand kirke

er listeført. Det anbefales å søke biskopen dersom menigheten ønsker et slikt tiltak. Biskopen vil måtte innhente uttalelse fra Riksantikvaren før endelig beslutning.

Annet

Det ønskes et skap i prestesakristiet til nattverdsutstyr. I dag oppbevares det på kjøkkenet.

Dypvåg kirke

Kirken ble bygd i 1200 og er den første kjente kirke på stedet. Kirken har vernestatus som Fredet. Kirketomt og deler av kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 350 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Denne ble ferdigstilt i 2021 og var et komplisert arbeid da det impliserte gangvei fra kjøreveien som ligger som en bakke, med trapp ned til gangstien inn til kirkedøra. Terrenget er svakt hevet mot inngangsdør og så er det lagt rampe på innsiden av døra. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Der er det også universelt tilpassede toaletter.

Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol. Man har som rullestolbruker tilgang til korpartiet.

Det mangler fortsatt avsatt plass til rullestol inne i kirken. Dersom man skal fjerne benkerader for rullestol-brukere og barnevogner, kan det virke som om den beste løsningen vil være å fjerne benker i høyre sideskip. Et slikt inngrep vil kreve godkjenning fra riksantikvar og biskop.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Mur - naturstein. Fasaden er behandlet med kalk. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2012. Det ble da benyttet Linoljemaling. Avflassing over inngang.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er oppdaget råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2021 .

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med ovner på underside av benk. Det er montert digital varmestyring.

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker. Begge klokker har elektrisk ringeanlegg. Klokke og aksel bør inspiseres hvert år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 2019 og er bygget av Flentrop orgelbouw. Det har 17 stemmer fordelt på to manualer og pedal. Dette rapporteres å fungere svært bra. Kirken har også et akustisk piano. Det har vært diskutert om orgelet skal males. Det er i eik og fremstår vakkert i dag. Rådgiver ved bispedømmekontoret kan gi råd om søknadsprosess for godkjenning av eventuell maling av orgelet. Til høyre for orgelet står en stor magasinbelg som er nokså godt synlig fra kirkerommet.

Det gamle orgelet (Olsen & Jørgensen, 1922) fungerer bare delvis til tross for en reparasjon som ble utført på 90-tallet at det ble reparert, men er noe i bruk. Det har 10 stemmer fordelt på to manualer og pedal.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder. Messehagler finnes i rødt, grønt og lilla. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Alterbildet er kopi fra Risør kirke.

Noen småmøbler, kommode og lignende av nyere dato, kan flyttes og males i annen farge som harmonerer mer med kirkeinteriøret.

I 2018 ble konservering av muraldekor på vestsiden i kirken i 2018 utført. NIKU har stod for dette. Murmester Øyvind Lauvnes stod for kalkpussearbeidet.

Gulvet i kirken ble malt i 2021.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves lite barne- og familievennlig. Barnekrok - Beste løsning kan trolig være venstre sideskip.

Tone K. Furnes/Geir Myre

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Tvedestrand, Holt og Dypvåg

15. – 20.mars 2022

Kjære menigheter!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en glede å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt enda bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere vekker og nærer det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Ragnhild Eikeland Floberg har ledet prosessen på en god måte sammen med ansatte og menighetsråd. Hun har gjennomført kontorvisitas, og rådgivere på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Men først og fremst har dere lokalt laget et imponerende program som viser bredden i menighetslivet og kontaktpunktene ut i lokalsamfunnene.

Selve visitasuken startet med en fin morgensamling i vakre Holt kirke, før jeg møtte staben og noen fra menighetsrådene til en praktisk gjennomgang av visitasuken. Da fikk jeg også høre om storsatsingen deres, Supersøndag – en fin måte å tenke rundt gudstjenestene på. Ved å samle ressursene på den måten ved å alternere mellom de ulike kirkene, oppnår dere flere ting: Dere bygger ned barrierer mellom å besøke hverandres kirker, og dere får til gudstjenester med stort oppmøte.

Stab, menighetsråd, fellestråd

Jeg har møtt både ansatte, menighetsråd og fellestråd denne uken, og jeg må si: For noen flotte folk! Her er det mange fine ressurser. Dere stiller opp og gjør en betydelig innsats i rådene for å drive menighetenes arbeid, og dere viser et stort engasjement for det som er deres ansvarsområder.

Sammen med de ansatte sørger dere for tre svært veldrevne menigheter. Her er det orden på det meste!

Når det gjelder staben, er det usedvanlig flinke ansatte dere har. De utfyller hverandre på en god måte, og det er mye latter som vitner om høy trivsel. Jeg tror sjelden jeg har sett en stab som så tydelig gir uttrykk for at de trives sammen, er trygge på hverandre – og stiller opp for hverandre.

Dere er også så heldige at dere har et flott menighetsblad, Kirkedøra, med en god redaksjon. Menighetsbladet leses også på mitt kontor, men viktigst er at det når ut til mange husstander i Tvedestrand – og dere kan være sikre på at det blir godt lest!

Skole og kommune

I løpet av uken besøkte jeg det som må være bispedømmets flotteste skole, nemlig Tvedestrand videregående skole, med nydelig lunsj, omvisning ved fungerende rektor Turid Tveit – og jeg møtte 3.klasse allmenn. På Lyngmyr ungdomsskole møtte jeg både 8.klasse og 10.klasse. Alle steder stilte elevene gode spørsmål som viste et fint refleksjonsnivå.

Det gjorde også elevene på Risøya folkehøyskole, som jeg fikk gleden av å besøke på en morgensamling.

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas. Vi hadde møte og lunsj med ordfører Marianne Landås, kommunedirektør Jarle Bjørn Hanken og politisk representant i kirkelig fellesråd Yngve Monrad på Næs jernverksmuseum. Det er viktig å ha en god relasjon mellom kirke og kommune, fordi vi er så avhengige av hverandre. Kommunens ansatte klarer ikke å utføre alle sine lovpålagte oppgaver med ansatte alene, men er avhengig av at det frivillige også stiller opp. Dette snakket vi om, men også hvor viktig det er at kirken blir regnet med i kommunens planer. «Skriv oss inn i kommunens planer» var mitt budskap, og jeg registrerte at kommunedirektøren tok meg på ordet og skrev det inn i sin store protokoll.

Kommunen har vært raus med midler til restaurering og vedlikehold av kirkene – som for eksempel arbeidet med Holt kirke som pågår. Med fire flotte kirker som dere har, så krever det en god del vedlikehold. Kirkevergene har gjort en god jobb, nå sist ved Torfinn Bø.

Strannasenteret har jeg også vært på, med en fin samtale med ledelsen der samt leder av eldrerådet. Vi snakket om retten til trosutøvelse i alle livets faser; noe det er tydelig at de ansatte der opptatt av å ivareta på en god måte. Sokneprest Bjørn Nome har tidligere hatt samtaler med dem om dette, og det var et ønske om å fortsette med det.

Tid til å delta på seniortreff ble det også – og der var det stort oppmøte.

Bedriftsbesøk

Jeg er gjerne på bedriftsbesøk når jeg er på visitas. Lokale bedrifter er en viktig del av kommunen – og dermed også kirken; å se noen av de arbeidsplassene som betyr noe for stedet. Jeg fikk besøke både Lisand og Næs jernverksmuseum, med omvisning begge steder.

En annen viktig bedrift i Tvedestrand er Tvedestrandsposten. Det var fint å møte redaktør Marianne Drivdal og høre om engasjementet for en lokalavis som oppleves å treffe sitt publikum. Det er også gledelig å høre at her er det god kontakt mellom menigheter og lokalavis, og at avisen gjerne dekker aktuelle saker fra menighetene.

I Bokbyen var jeg innom Ex Libris Antikvariat og Per Jørg Johnsen for en rask omvisning. Kanskje var det like greit at det ikke ble mer enn en rask visitt, for jeg er nok over gjennomsnittet glad i å lese – og her var det mange spennende skatter. På biblioteket fikk jeg møte biblioteksjef Peter Svalheim til en spennende samtale med tema «mitt liv som leser». Det var et hyggelig innslag for meg – håper det også var det for tilhørerne!

Diakoni

Dere er velsignet med et stort diakoniutvalg som gjør mange ting i det stille. Dere har en god og svært praktisk diakoniplan, og det er god grunn til å applaudere den innsatsen dere legger ned på dette området – enten det er i kontakt med sørgende, ensomme, eller andre grupper som har behov for omsorg.

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste. Dere er velsignet med fire flotte kirker i Tvedestrand, som krever en del vedlikehold. Dette har dere vært flinke til!

Dere har to dyktige kantorer som vet å verdsette og ta vare på orglene – men som også evner å trekke inn frivillige ressurser i menighetens musikalske liv.

Trosopplæring

Alle menigheter skal ha en trosopplæringsplan godkjent av meg. Det er viktig at den er mer enn et stykke papir; en levende plan som gir et trosopplæringstilbud til aldersgruppen 0 – 18 år. Jeg har møtt et stort og svært engasjert trosopplæringsutvalg som med trosopplæringskoordinator Sissel Andreassen i spissen fortalte og viste bilder fra alt det flotte som skjer i Tvedestrand. Det er kreativt og faglig dyktig utført – og de barna som får være med på dette er utrolig heldige! Jeg er veldig imponert.

Ett av tiltakene er LOL for ungdomsledere som går i 10.klasse. Disse fikk jeg møte, og det var en stor og fin gjeng som er sammen med ungdomsprest Robert Knudsen lærer å lede.

Frivillighet

Gjennom hele visitasuken har et gjennomgangstema vært frivillighet. I nettopp frivillighetsåret 2022 er dette et naturlig tema, men også fordi frivillighet er en bærebjelke i menighetens arbeid. Menighetens ansatte har et ansvar for at deres arbeid utløser frivillighet. Frivillig arbeid har en egenverdi for den frivillige, og det gjør noe for den man er frivillig for eller med. Dette snakket jeg med dere i menighetsrådene om, det var tema i møte med kommunen, og det var ikke minst flott at noe av det siste jeg fikk være med på denne uken var en frivilligfest for alle menighetene. Festen startet i Dypvåg kirke med en fantastisk orgelkonsert av kantor Hans van der Meijden, godt assistert av den nye kantoren Jorunn Myre. Så gikk turen videre til Risøya folkehøyskole for videre program.

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid.

- Dere får til svært mye! Fortsett det gode arbeidet dere allerede gjør. Fortsett med å ta vare på de frivillige.
- Diakoni: Planen dere har er god og konkret. Fortsett slik! Jobb videre med planene dere har om samarbeid med Kirkens Bymisjon, og diakonstillingen. Dersom dere har behov for hjelp til å se på detaljer når det gjelder diakonstillingen, kan dere kontakte diakonirådgiver i bispedømmet.
- Trosopplæring og gudstjenester: Fortsett slik dere allerede gjør, med å gi et svært godt tilbud til barn og unge. Arbeidet med Supersøndag heier jeg på.
- Givertjeneste: Dere har allerede en givertjeneste på plass. Sørg for at denne opprettholdes, og gjerne med mål om at den økes.
- Det er gledelig å se det fine samarbeidet dere har mellom soknene.
- Kirke-skolesamarbeid kan være noe mer krevende med en desentralisert skolestruktur. Når den nye barneskolen står ferdig i 2023 vil dette forhåpentligvis gi nye muligheter som jeg håper dere vil utnytte og får laget en ny plan for samarbeidet mellom kirken og skolen.
- Fortsett med de gode samtalene med de ansatte på Strannasenteret om tro i livets siste fase.
- Fortsett med den gode dialogen med kommunen, og vis kommunen hva dere som menigheter har å tilby av frivillig arbeid innen blant annet diakoni.

AVSLUTNING

Jeg drar fra visitasen i Tvedestrand fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: *Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.*

Agder og Telemark bispestol 20.3.2022

Stein Reinertsen, biskop

DEN NORSKE KIRKE

Prosten i Aust-Nedenes

Tvedestrand 14.mars 2022

Kontorvisitas i forbindelse med bispevisitas i Tvedestrand/Holt/Dypvåg 15.-20.mars 2022

Kontorvisitasen ble gjennomført 16.februar 2022

Vi har et kirkekontor for alle tre menighetene som er lokalisert i sentrum i Tvedestrand, Tjennaveien 35.

- Under kontorvisitasen ble kirkebøkene lagt frem, signert og avsluttet. Alt blir nå ført elektronisk.
- Kallsbok for Holt der soknepresten hadde sitt sete ble også lagt frem. Denne er et klenodium og er ført helt fra begynnelsen av 1800-tallet. Det siste innlegget er skrevet elektronisk. Det blir nå funnet en ny løsning for hvordan dette skal føres. Den gamle kallsboka blir oppbevart i safen på kirkekontoret. Det blir vurdert om denne skal scannes for å bevare den bedre for ettertiden og gjøres tilgjengelig interesserte.
- Det er sammenheng mellom arkiv og journal.
- Man arbeider nå for å få et nytt elektronisk arkiv gjennom Kardinal.
- Det føres kopibok for viktige utgående skriv.
- Menighetsrådenes møtebøker oppbevares forsvarlig.
- Dagsregister for kirkene føres nå elektronisk.
- Inventarbok blir oppdatert og legges inn i kirkebyggdatabasen.
- Gravprotokoll og gravgårdskart er elektronisk og det er god oversikt og orden.
- Postfordeling til ansatte gjøres for det meste via mail.
- Ringing skjer elektronisk i alle kirkene unntatt Laget der det gjøres manuelt.
- Det er gode rutiner for oppbevaring av urner i samarbeid med begravellesbyråene. Urner settes ikke ned om vinteren.
- Senking av bære skjer med tau.

Det er god orden og gode rutiner og ingenting å bemerke.

Mvh.

Ragnhild E Floberg

Tirsdag 15.mars 2022

Kl./sted	Sak	Tema/innhold	Ansvar	Biskopens oppgave	Målgruppe
08.30-08.50 Holt kirke	Morgenbønn		Robert Knudsen Jorunn/Hans		Alle, spes.stab
09.00-10.45 Holt bedehus	Stabsmøte	-Presentasjons-runde 45 min -om visitas 5 min. -Program for uka 10min -fellesgudstj.familiesatsing 30 min m.innledn. Kaffe +	Venke/Linda.Prost en gjennomgår progr. og leder. Innledning v. Robert 5-10 min	-Om visitas. 5min Samtale	Stab+leder/nestleder av MR/FR
11-11.30 11.30-12.10 Tvedestrand vgs 12.10-13.50 dobbel undervisningstime	Lunsj. Omvisning Møte med lærerne. Klassemøte	Spise lunsj kl.11; Omvisning og møte med ledelsen. Biskopen har en innledning, gjørne hel skole-time. Andre time; Samtale med 3.kl. spørsmål ***	Ole André Johnsen	Møte folk. Fortelle om hva en biskop er/gjør og svare på spørsmål	Elever, lærere, ledelsen Robert og Bjørn
14.00-14.45 Lisand	Samtale og omvisning	Møte ledelsen og de som jobber der.	Jan Ove Aslaksen	Møte folk	Robert og Bjørn, Torfinn, Torleif, Knut
15.00-16.30 kirkekontoret	Samtale	Bjørn/ Robert 45 min. ???? 20 min. x2/3			Prestene og de i staben som ønsker samtale med biskopen.
16.30-18.30 Kirkekontoret m/pizza	Fellesråd	FR presenterer seg og sin virksomhet. Forberede møte m. kommunen; bl.a diakoni, økonomi	FR-leder, krk.v	Innledning til samtale.	FR
19-21.30 Tvedestrand kirke	Sangseilas	Sangseilas Andakt ved Bjørn. Allsang og solosang	Tvedestrand MR Bjørn Nome og Jorunn Myre	hilsen/ velsignelse	

Onsdag 16.mars 2022

Kl./sted	Sak	Tema/innhold	Ansvar	Biskopen	Målgruppe
Kl.9.00-09.30 Tvedestrand kirke	Morgenbønn Program for dagen		Sokneprest Bjørn Nome		Alle
9.45-10.30 10.30-11.15 Kl.11.15-11.25	8.kl. 10.kl. Møte med elever på Lyngmyr ungdomsskole Hilse på lærerne, kaffe på vei videre	Tema: Etikk. Elevene forbereder spørsmål. Biskopen innleder	Robert Knudsen Holder kontakt med skolen.	Presentasjon av hvem biskopen er. Innledende ord om etikk. Svare elevene**	Elever lærere Robert og Bjørn
Kl.11.30-12.15 Strannasenteret	Lunsj med ledelsen på Strannasenteret og eldrerådet.	Oppfølging av tema omkr. Åndelig omsorg v.livets slutt	Bjørn Nome m.fl. har en kort innledning	Samtale	Ledelsen på sykehjemmet, de eldre i byen v/leder av eldrerådet, Ragnar Lofstad Robert og Bjørn, Jorunn
12.15-13 Stua v.spisesal Avd. 1	Seniortreff Samtale. Hilse på folk	Samtale Bjørn, biskop		Intervju med biskopen. Lyse velsignelsen	De eldre i kommunen. Sykehjemmets beboere.
13.10-14 Tvedestrandsposten	Besøke lokal mediebedrift	Forhold til lokalmenighetene. Hva kan kirka bidra med?	Ragnhild	Gi ros. Samtale	Lokalt media. Møte med redaktør, journalister. Robert og Bjørn, Torfinn, Knut
14.15-15.15 Kirkekontoret	Samtaler m/ungdomsledere	Vegen frem til å bli biskop	Robert Knudsen	Innledning. Samtale	Ungdomsledere
15.30-16	Samtale	Jorunn			

16-17 kirkekontoret	Diakoni	Presentere diakoniplan, samarbeid m krk.bymisjon	Torleif Haugland Bjørn Nome	Oppmuntring	Diakoniutvalget Robert og Bjørn, Knut, Ole Andre, Torfinn
17.30-20 Laget klubbhus Møte med MR/ stab kl. 20.00	Middag Samtale Kveldsbønn i kirken Robert +++	Rekruttering til dåp.Rekruttering til frivillighet b/u arb	Holt MR v/Knut, Robert og Anne Klara	Oppmuntring Foredrag for menighetsrådene	MR ansatte

Torsdag 17.mars 2022

Kl./sted	Sak	Tema/innhold	Ansvar	Biskopens oppgave	Målgruppe
09.00- ca.9.30/10 Risøya folkehøyskole	Morgenbønn		Robert	«Ord for dagen» samtale med elever *	Elever, lærerere, Robert og Bjørn; Jorunn, Torleif, Torfinn
Ca.9.30/10-11.00	Omvisn. på skolen Møte for å se på hva man kan samarbeide om	Forholdet mellom folkehøyskolen/kirke /lokalsamfunn	Bjørn/Robert/ Torleif	Samtale	Ledelsen ved skolen. Robert og Bjørn; Jorunn, Torleif, Trofinn
11.45-12.30 Nes Verk, Næs Jernverksmuseum	Omvisning v/Knut Aall	Bedriftsbesøk.			<i>De samme som nedenfor</i>
12.30-14.30 Nes Verk, Næs Jernverksmuseum	Lunsj	Presentasjon. Kommunen presenterer seg. Samtale omkr. 1; <i>Hvordan kirken kan bidra i frivilligheten og med kommunens oppgaver</i>	Knut Ragnhild;	Innleder til samtale. Respons	<i>Ordfører, varaordfører, kommunedirektør, leder FR, kirkeverge, leder MR H/T/D, komm.repr-FR,</i>

	Møte med kommuneledelsen	(krk.bymisjon, samarbeid med ungdomspresten) 2:Ansvar og vedlikehold av 2 middelalderkirker.			biskopen m/følge, s.pr. H/D,
14.50.-15.20	Bokbyen Besøke ex libris	Samtale med Per Jørg Johnsen		samtale	
15.30-16.30	biblioteket	Samtale mellom P.Svalheim og biskopen om «mitt liv som leser»	Bjørn Nome. Peter Svalheim leder samtalen	Samtale	ALLE om mulig
16.50-17.50 Almestua	Trosopplæring Enkel servering	Orientering om trosopplæringsopplegget i menighetene.	Sissel Andreassen	oppmuntring	Trosopplæringsutvalget, Robert og Bjørn, Knut, Ole Andre, Torleif, Torfinn
Kl.18-19 Dypvåg krk	Orgelkonsert		Hans v.d.Meijden Torleif 5 min		Gratis konsert for alle
19.30-21.30 Risøya folkehøyskole den nye hallen	Frivilligfest	-Middag. Hånd mat. -en oppmuntring til frivillige «Frivillighetens år» Kahoot ved Ole Andre Innslag ved folkehøyskolen	Dypvåg menighetsråd	Ord til frivillige, 15-20 min. Fader vår, velsignelse	Invitasjon til menighetens frivillige med påmelding

Fredag

Kl.19 Dypvåg krk	Johannes pasjonen		Hans v.d.Meijden		Alle. Salg av billetter
------------------	-------------------	--	------------------	--	-------------------------

	Fjære/Agder kammerkor				
--	--------------------------	--	--	--	--

Søndag 20.mars 2022

Kl./sted	Sak	Tema/innhold	Ansvar
10.00 Holt kirke	Oppmøte	Gjennomgang gudstjenesten	Sokneprest
11.00	Høymesse Nattverd 2 stasjoner	Agder kammerkor/ Fjære kantori	-Prosten intimerer -Sokneprestene før preken og kirkebønn -Biskopen preker. Liturgi e.preken innkl. nattverdliturgi
12.30 kirken	Visitastforedraget i kirken kirkekaffe		Biskopen MR Holt

*Elevene samles kl 09:00 – først får de informasjon og beskjeder av rektor eller ukesansvarlig lærer. Elevene får så mulighet til å stille spørsmål eller gi tilbakemeldinger på ovennevnte info. Deretter får de et «ord for dagen», dette varierer gjerne fra 2-15 minutter og er lagt opp som en andakt/«et lite Gudsord».

De håper det er i orden at de gjennomfører på denne måten. Først med beskjeder og deretter introduserer de biskopen som holder «**ord for dagen**».

Biskopen står selv fritt til å velge tema og rektor ønsker veldig gjerne at det kan legges opp slik at elevene kan få lov til å stille litt spørsmål og reflektere litt høyt med utgangspunkt i det som har blitt sagt i plenum i etterkant av «Ord for dagen». elevene har litt forskjellig bakgrunn, alder 18+

**han mener at vi møter 8. trinn fra kl 09:45 og til 10:30 og deretter 10. trinn fra 10:30 til 11:15. Altså tre kvarter med hvert klasstrinn. Niende klasse er borte fra skolen denne dagen.

De foreslår at det overordnede tema er etikk og at elevene forbereder spørsmål om ulike etiske dilemma. **kunne biskopen ha forberedt noen innledende ord om etikk, gjerne litt livsnært – for man står ovenfor mange valg og relasjoner som ungdom på Lyngmyr skole. Deretter å ha en åpen spørsmålsrunde?**

***Som avtalt på møtet i går, skriver jeg her ned noen av tankene elevene i vg3-klassene hadde om bispebesøket tirsdag 15.mars, og hva de kunne tenke seg å spørre ham om:

- Hva gjør en biskop? Hva er jobben hans?
- Hvordan er en «typisk» dag for en biskop?
- Hva må til for å bli biskop, og hvorfor ble han det?
- Hva er forskjellen på vår lutherske kirke og den katolske kirke?
- Hva kan Den norske kirke bidra med når det gjelder krigen i Ukraina?
- Det vil komme spørsmål om «typiske» temaer som ungdommen er spesielt opptatt av, som homofili, abort, klimasituasjonen og så videre

De skal jobbe mer med å finne gode og relevante spørsmål neste uke også, for de var opptatt av dette besøket og syntes det var spennende, så jeg tror at den halvannen timen med biskopen kommer til å bli en spennende og fin seanse.

Med vennlig hilsen

Ole Andre Johnsen

Lektor med opprykk (leder i Tvedestrand menighetsråd)

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	19/04887-80	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
86/22	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	07.12.2022

Orienteringssaker 07.12.2022

Vedlegg:

Reiseretningslinjer rDnk (1)

Saksorientering

1. Orientering fra biskop
2. Orientering fra bispedømmerådets medlemmer
3. orientering fra stiftsdirektør
 - a. Vedlagt følger nylig vedtatte reiseretningslinjer for rDnk som gjelder både folkevalgte og ansatte.

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Retningslinjer for reisevirksomhet for rettssubjektet Den norske kirke (rDnk)

Bakgrunn

Knyttet til at det er inngått ny avtale for rettssubjektet med G Travel som reisebyrå, er det behov for bl.a. å legge noen føringer for hvordan reiser skal foretas, hvilken type billetter man skal velge, hvor man skal kjøpe billetter og hvordan de skal betales.

Kirkemøtet vedtok i sak 15/21 å «Redusere Den norske kirkes egne utslipp og miljøbelastning gjennom å (...) kutte klimautslipp fra reisevirksomhet med 60% innen 2030». Med bakgrunn i Kirkemøtevedtaket vedtok Kirkerådet i sak 09/22 en handlingsplan, hvor ett av punktene er: «Fastsette retningslinjer for reising for ansatte og folkevalgte, og drøfte resultater og videre tiltak for ansatte årlig i nasjonalt kontaktmøte.» Retningslinjene er et virkemiddel for å gjennomføre den utslippsreduksjonen som Kirkemøtet har vedtatt. Dersom utslippene ikke reduseres gradvis fram mot 2030, justeres retningslinjene.

Innhold

1. Retningslinjer for rDnks reisevirksomhet	2
2. Formål.....	2
3. Bruksområde og målgruppe	2
4. Overordnet regelverk	2
5. Lokasjoner for møter og samlinger	2
6. Vurderinger	3
7. Reisemåte	3
8. Bestillinger	4
8.1 Bruk av reisebyrå	4
8.2 Tog	4
8.3 Flyreiser	4
8.4 Hotell	5
8.5 Rabattordninger og bruk av bonuspoeng	5
8.6 Endringer/kanselleringer	5
9. Kredittkort	5
10. Reiseregning og reisetid	5
11. Reiseforsikring	6

1. Retningslinjer for rDnks reisevirksomhet

rDnks retningslinjer for reisevirksomhet gjelder for alle reiser i inn- og utland som foretas i tilknytning til virksomheten og skal sikre at reiser gjennomføres på en bærekraftig måte, samtidig som lover og regler overholdes.

Retningslinjene gjelder alle ansatte i rettssubjektet Dnk og tilhørende folkevalgte.

Godkjent av direktør Ingrid Vad Nilsen, Oslo 10. november 2022

2. Formål

rDnks retningslinjer for reisevirksomhet skal sikre at alle reiser gjennomføres på en klima- og miljøvennlig, sikker, praktisk og kostnadseffektiv måte. I tillegg skal den ivareta behov for nødvendig statistikk, rapportering og etterfølgelse av overordnet regelverk.

Retningslinjene er forankret i vedtak fra KM-sak 15/21 som blant annet sier at Dnk skal kutte klimagassutslipp fra sin reisevirksomhet med 60% innen 2030. Flyreiser i Norden har omtrent ti ganger høyere klimagassutslipp enn tog. Overgang fra fly til tog er derfor den mest effektive måten å kutte utslipp på.

Bruk av felles reisebyrå vil bidra til at vi får sikre tall for et samlet CO₂-regnskap for hele rettssubjektet, og derigjennom oppfølging opp mot vedtatte mål for området.

3. Bruksområde og målgruppe

rDnks retningslinjer for reisevirksomhet gjelder for alle reiser i inn- og utland som foretas i tilknytning til rDnks virksomhet på rettssubjektets regning.

Reiser som ligger i menighetsprestenes tjenesteordning faller normalt utenfor kravene i disse retningslinjene.

4. Overordnet regelverk

rDnks retningslinjer for reisevirksomhet følger gjeldende overordnede regelverk der disse er relevante, herunder hovedavtalen, hovedtariffavtalen, Den norske kirkes strategi, statens reiseregulativ og gjeldende skatteregler.

For folkevalgte gjelder også Reglement for godtgjøring til folkevalgte, jfr KR 15/18.

5. Lokasjoner for møter og samlinger

Møter og samlinger skal så langt det er mulig lokaliseres slik at de enkelt kan nås med tog eller buss.

6. Vurderinger

- Den enkelte har selv et selvstendig ansvar for å gjøre vurderinger i henhold til retningslinjene.
- Før reisen foretas skal det vurderes nøye om reisen er nødvendig eller om den kan erstattes med digitale alternativer. I en totalvurdering inngår miljø- og bærekrafthensyn, økonomi, tidsbruk, sikkerhet og strategiske prioriteringer. I tilknytning til reiser skal følgende trappetrinnsystem benyttes:
 1. Er reisen nødvendig?
 2. Kan en kollega som bor nærmere utføre oppgaven?
 3. Kan reisen kombineres med flere oppdrag?
 4. Kan reisen erstattes med digital deltakelse?
 5. Kan det velges sted og tidsrammer slik at deltakerne kan bruke annen offentlig kommunikasjon enn fly?
 6. Kan det gjøres tilrettelegginger slik at privatbil med samkjøring kan erstatte fly?
 7. Kan det gjøres tilrettelegginger slik at privatbil uten samkjøring kan erstatte fly?
- Når ansatte foretrekker digital møtedeltakelse framfor å reise fysisk til møte, skal det legges til rette for at dette skal kunne skje så langt det er mulig. Ansatte skal eksplisitt opplyses om denne muligheten.

Alle reiser skal være avklart med nærmeste leder. Innenfor rammene av retningslinjene er det rom for den nærmeste leder å foreta skjønn, basert på eventuelle spesielle behov for den enkelte.

7. Reisemåte

Reisen skal skje på en miljøvennlig, kostnadseffektiv, sikker og behovsdekkende måte. Miljø- og bærekrafthensyn skal tillegges særlig vekt.

- Reiser i nærmiljøet skal fortrinnsvis foregå til fots, på sykkel eller med kollektivtransport.
- Ved reiser i Norge sør for Trondheim og innenfor Skandinavia skal alternativer til fly vurderes, så langt det er mulig.
- For reiser mellom Oslo og steder som ligger i eller nær intercity-triangelet (Halden, Skien, Lillehammer), brukes ordinært kun transport med tog eller buss. Bruk av bil må ha en særlig begrunnelse.
- Reiser i og utenfor Europa begrenses til det antall reiser som anses strengt nødvendig. Alternativer til fly skal vurderes der dette er hensiktsmessig ut ifra en totalvurdering, jf. punkt 2.
- I tilfeller hvor leiebil anses som nødvendig skal elbil velges der dette er mulig. Samkjøring skal praktiseres i størst mulig grad.
- Ved studieturer til Europa skal utreise og hjemreise med tog, buss eller båt kombineres med et faglig opplegg på en måte som gjør at denne reisemåten er en obligatorisk del av studieturen.

8. Bestillinger

8.1 Bruk av reisebyrå

- Rettssubjektet Dnk har inngått rammeavtale med reisebyrå som **skal** benyttes for **alle** bestillinger av flyreiser, lengre togreiser (der fly er alternativet), hotell og leiebil. Reisebyrået skal søke rimeligste og best egnede reisemåte.
- Reisebyrået holder kontinuerlig oversikt over alle rDnks reiserelaterte avtaler.
- Reisebyrået utarbeider rapporter som viser organisasjonens reisevirksomhet. Dette er viktig med tanke på miljøoppfølging, økonomi og sikkerhet.

Unntak kan gjøres for konferansereiser hvor arrangøren har inngått avtaler for hotell og transport.

Den ansatte bestiller selv sin reise via reisebestillingsportal (G Travel Online) eller «app» på mobiltelefon og nettbrett. Alternativt kan reise bestilles per telefon til G Travels reisekonsulent.

Reisebyråavtalen skal **ikke** benyttes til private reiser.

For å oppnå lavest mulig pris skal den reisende bestille sine reiser så tidlig som mulig.

Hver enhet (bispedømmeråd og Kirkerådet) har en eller flere *reisebestillere*, som kan bestille reiser for de som ikke kan bestille selv, f.eks eksterne og folkevalgte. Reisebestillerne kan også bestille gruppereiser og studiereiser mm. Slike bestillinger vil normalt bli belastet vår reisekonto (faktura).

Folkevalgte som ønsker det får tilgang til å bestille reiser via reisebestillingsportalen, med belastning av reisekonto (faktura).

8.2 Tog

Alle ansatte oppfordres til å benytte tog som et miljøvennlig, effektivt og trafiksikkert alternativ der denne transportmåten er tilgjengelig. Lengre togreiser (der fly er alternativet) bestilles gjennom reisebyrået.

Setereservasjon for tog og buss dekkes der dette er tilgjengelig. På nattog dekkes soveplass/hvilestol/ komfortplass. Ut over dette skal standard/økonomi-billetter benyttes.

8.3 Flyreiser

- Flyreiser skal bestilles gjennom reisebyrået rDnk har avtale med.
- Reisen skal gjennomføres på rimeligst mulig måte, dog slik at reisetiden ikke blir urimelig lang.
- Økonomibilletter er standard. Flex-billetter og tilvalgsprodukter (f.eks setereservasjon og fast track) skal bare benyttes unntaksvis og da etter avtale med nærmeste leder.
- I noen tilfeller kan det av ulike årsaker bli nødvendig å endre rabatterte billetter. Hvis endring ikke er mulig, kjøpes ny flybillett rimeligst mulig. Kvitteringer for begge flybilletter vedlegges og godtgjøres etter reiseregning, samt at forklaring påføres.
- Innenlandsflyreiser og enkle tur-retur-reiser innen Europa skal bestilles fra reiseportalen. Det skal velges alternativ som ligger innenfor retningslinjene. Ved kompliserte reiser kontaktes G Travel per telefon eller e-post og en reisekonsulent vil veilede til beste/billigste alternativ.

8.4 Hotell

- Hotellopphold bestilles gjennom reiseportalen samtidig med reisen.
- Det skal velges billigste hotell med akseptabel standard.
- Hotellet gjøres opp av den enkelte.

8.5 Rabattordninger og bruk av bonuspoeng

Bonuspoeng eller andre lignende fordeler opparbeidet gjennom tjenestereiser kan ikke benyttes til private reiser. Privat forbruk anses som brudd på arbeidstakerens tjenesteplikter.

8.6 Endringer/kanselleringer

Ved behov for endring/kansellering av reise er den ansatte selv ansvarlig for å gjøre dette så snart som mulig, primært ved å kontakte reisebyrået.

9. Kredittkort

Ansatte tilbys kredittkort gjennom rDnk og kortet benyttes til betaling av reisen. Kortet utstedes med firmaansvar, men i den ansattes navn. Den ansatte er selv ansvarlig for å betale kredittkortfakturaen innen forfall. Kredittkostnader som påløper etter utløp av rentefritaksperioden refunderes i utgangspunktet ikke.

Fordeler med firmakortet:

- Enkelt å skille mellom private og jobbrelaterte utlegg/reiseutgifter
- «Book now – pay later»: Flybilletten blir belastet kredittkort først når reisen er gjennomført.
- Integrasjon med SD Worx: Transaksjoner overføres fra kredittkortet til reiseregningen.
- Kredittrammen inngår ikke i offentlig gjeldsregister.

Ansatte som vil benytte eget privat kredittkort kan gjøre det, men fordelene over inngår kun i firmakortet.

Kort registreres som betalingsmiddel ved første innlogging til reisebyrået. Se intranett for mer info om kredittkortordningen og for å søke om kredittkort.

10. Reiseregning og reisetid

Reiseregning skal leveres snarest mulig og innen påfølgende måned etter avsluttet reise. Kun nødvendige utgifter i fbm. tjenestereisen dekkes.

Reiseregning skal belastes på riktig kostnadssted av innsender. Ansatte og eksterne må selv innhente informasjon om hvor reisen skal belastes. Utgiftene på reiseregningen skal være nødvendige for utførelse av arbeid. Det skal framgå av reiseregningen hvilke arrangementer man har deltatt på.

På utgiftsrefusjoner med bevertningsutgifter skal formålet med bevertningen komme fram, i tillegg til navnet på de personene som bevertningen omfatter. Merk at skattefri refusjon av utgifter forutsetter at utgiftene er nødvendige utlegg i forbindelse med arbeid.

Utgifter til alkohol dekkes ikke, jfr KM 10/93.

Som hovedregel skal det ikke utbetales tips. Det er ingenting i veien for at den enkelte arbeidstaker selv velger å gi tips, men dette dekkes da privat av den enkelte. Unntaksvis kan ledergruppen gi tips i særskilte tilfeller. Da skal bilaget signeres av to personer.

Ansattes godtgjøring for reisetid utenom den alminnelige arbeidstid er regulert i Hovedtariffavtalen § 4.7. Bestemmelsen i Hovedtariffavtalen § 4.7 gjelder uavhengig av reisemåte.

11. Reiseforsikring

Alle ansatte i rDnk er dekket av en felles yrkesreiseforsikring. I tillegg ligger det inne en reiseforsikring gjennom bruk av rDnks kredittkort.

Forsikringssaker meldes av den enkelte til aktuelt forsikringsselskap.

Dersom en ansatt har avbestilt eller fått en reise kansellert skal det først søkes om refusjon via reisebyrået.

Ved kansellering/avbestilling pga sykdom kan beløp som ikke blir refundert via flyselskap eller reisebyrå, søkes refundert via reiseforsikringen (krever legeattest)